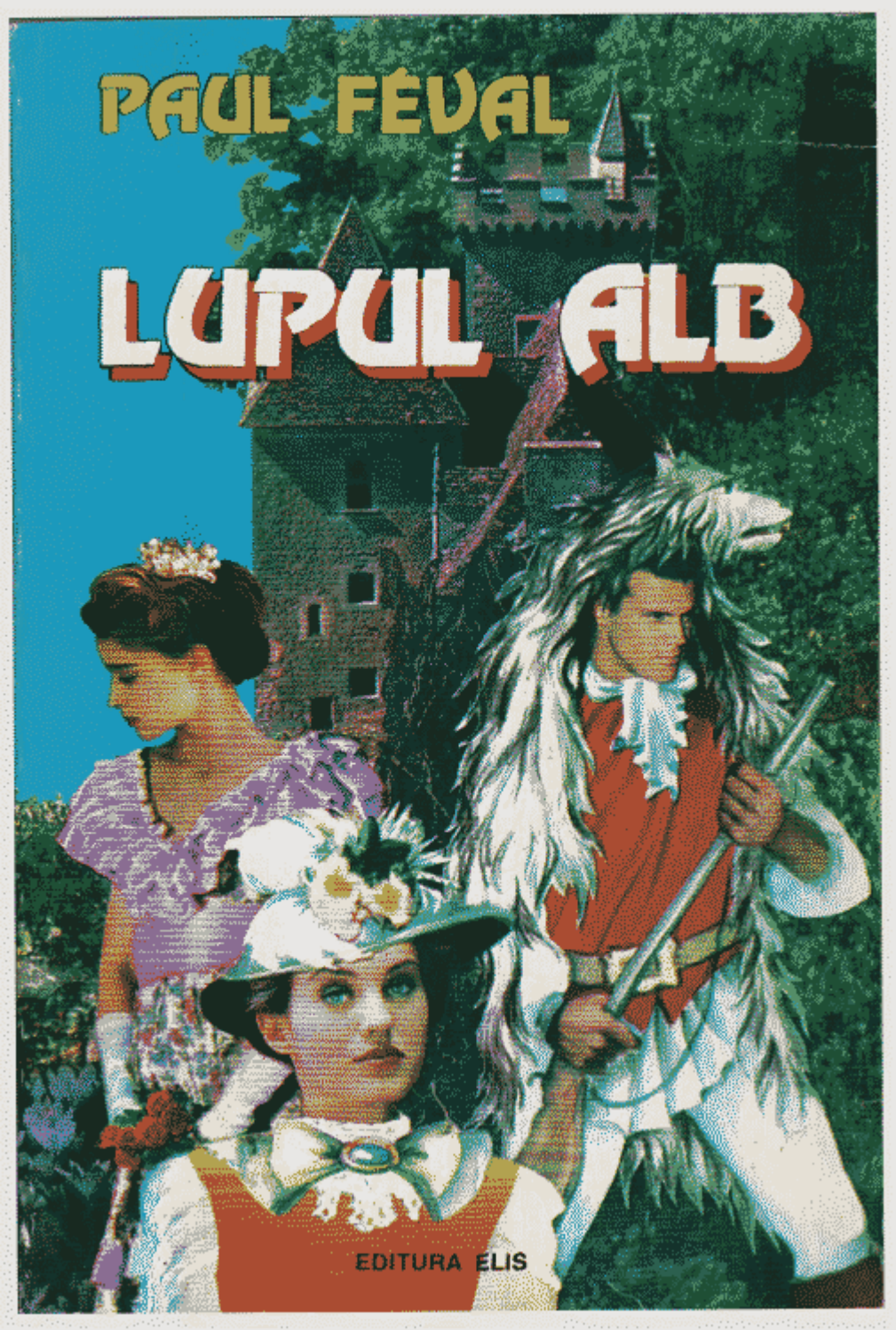
PAUL FÉVAL
LUPUL ALB
EDITURA ELIS

PAUL FÉVAL

LUPUL ALB

Colecţia „ROMANELE FASCINANTE“

Grafica: ADRIANA IONIŢĂ

Toate drepturile asupra prezentei ediţii aparţin editurii **ELIS**.

ISBN 973-96044-2-0

PAUL FÉVAL
LE LOUP BLANC
Ed. Albin Michel. 1977

LUPUL ALB

Traducere de DANIELA TRUŢIA

Editura ELIS
Bucureşti — 1993

Consilier literar: Mirella DOMINTEANU
Tehnoredactor: Ioan DUMITRENCO

Format: 16/54 × 84
Coli tipar: 24
Apărut: 1993

Tiparul executat sub comanda nr. 683
S.C. „ROMCART" S.A — Bucureşti
ROMÂNIA

PROLOG

1
Cîntecul

Nu cu mult timp în urmă, călătorul care mergea de la Paris la Brest, deci din capitala regatului în cel mai mare oraş maritim francez, avea ocazia să adoarmă şi să se trezească de două ori, legănat pe pernele diligenţei, pînă să zărească cîmpurile sărace, merii pitici şi stejarii noduroşi din ţinutul arid al Bretaniei. Prima dată se trezea pe plaiurile fertile din Perche, în apropiere de Beauce[1] — paradisul neguţătorilor de grîne. Adormea apoi la loc, purtînd în nări parfumul acrişor al cidrului de Orne şi în auz sunetul nazal al graiului din sudul Normandiei. A doua zi de

1 *Beauce* — cîmpie fertilă, care formează cea mai mare parte a departamentelor Eure-et-Loire şi Loire-et-Cher. Capitala: Chartres. (n.tr.)

dimineaţă, peisajul se schimba: Vitré, o adevărată mumie gotică, îşi cobora umbrele caselor înnegrite şi ale ruinelor castelului, de-a lungul pantei abrupte a colinei sale. Aici, cîmpul arăta ca o tablă de şah, cu sălcii şi răchite crescînd din loc în loc, pe unde rîul La Vilaine îşi desfăşura panglica azurie în zeci de meandre. Cerul albastru din ajun devenea cenuşiu. Orizontul îşi pierdea parcă profunzimea, iar aerul căpăta gust de umezeală. Departe spre dreapta, în spatele unor coline golaşe şi acoperite de grozamă[1], se zărea o dungă întunecată: pădurea Rennes.

Pădurea Rennes şi-a pierdut faima de altădată. Exploatările industriale au supus frumoşii ei arbori la un adevărat masacru.

Odinioară, aici mergeau la vînătoare de cerbi domnii de Rohan[2], de Montbourcher[3] şi de Châteaubriant[4], însoţiţi de seniorii de Laval, în chip de invitaţi speciali, şi de intendentul regal, de care s-ar fi lipsit bucuroşi. Acum, gonacii de-abia mai pot încolţi, din cînd în cînd, cîte-un iepuraş amărît sau vreun căprior pe care melancolia îl împinge să sfideze un asemenea sfîrşit lipsit de glorie.

Nu se mai aude zvon de corni şi trîmbiţe. Pe alei nu mai tropăie copitele unor cai nobili. Totul tace, cu excepţia ciocanelor şi a tusei ciclopice a pompelor industriale.

Unii sînt foarte încîntaţi de aceste realizări, argumentînd că, oricum, castelele nu serveau la nimic, în timp ce uzinele fabrică cuie. Autorul acestor rînduri

1 *Grozamă (Genista sagitallis)* — subarbust din familia leguminoaselor, frecvent în regiunea de cîmpie şi de munte. (n.tr.)

2 *Henric al II-lea, duce de Rohan, prinţ de Léon* (1579 — 1638): şef al partidului hughenot. (n.tr.)

3 4 *Montbourcher, Châteaubriant* — familii nobiliare franceze (n.tr.)

are în această privinţă o opinie oarecum retrogradă, pe care şi-o rezervă pentru o ocazie mai potrivită.

Oricum, în locul celor cîţiva kilometri pătraţi pe care au fost efectuate defrişări masive, şi din care trei sferturi sînt acoperiţi cu copăcei tineri, în urmă cu o sută cincizeci de ani pădurea Rennes avea un perimetru de vreo unsprezece leghe şi arbori cu trunchiuri atît de groase şi înalte, cu puzderie de lăstari crescuţi la rădăcină, încît pînă şi pădurarii ajungeau uneori să se rătăcească.

În loc de uzine, existau printre fagi niscaiva ateliere de fabricat saboţi, iar în zonele unde creşteau castani — cîteva căscioare unde se confecţionau doage pentru butoaie. În mijlocul luminişurilor, zecedouăsprezece colibe, îngrămădite una lîngă alta, serveau drept locuinţe pentru cărbunari. Aceştia erau foarte mulţi la număr, iar populaţia pădurii număra nu mai puţin de patru-cinci mii de locuitori.

Pădurenii formau o castă aparte: oameni pe jumătate sălbăticiţi, duşmani de moarte ai progresului de tot felul, detestînd din instinct şi interes orice altceva în afară de tradiţie, care le acorda în mod tacit dreptul de folosinţă nelimitată asupra tuturor produselor forestiere, cu excepţia vînatului.

Din cele mai vechi timpuri, cioplitorii de saboţi, dogarii, cărbunarii şi împletitorii de coşuri, reuşiseră nu numai să ignore pînă şi cuvîntul „impozit", dar chiar să-şi procure lemnul necesar meşteşugului lor, fără a plăti un ban. Considerau că pădurea era proprietatea lor legitimă. Aici se născuseră. Aici aveau dreptul imprescriptibil de-a trăi şi de-a muri. Oricine le-ar fi contestat acest drept devenea în ochii lor un opresor.

Iar ei nu erau oamenii care să se lase exploataţi fără a opune rezistenţă.

Ludovic al XIV-lea murise. Philippe d'Orléans[1] devenise regent, sfidînd testamentul monarhului defunct. Deşi regentul, pe care istoria l-a condamnat cu asprime, a încercat cu bună-ştiinţă să umbrească politica ilustrului său predecesor, această politică subzista prin propria-i forţă, afară doar de cazul cînd minţi nepricepute sau perfide încercau s-o submineze.

În Bretania, îndelunga şi îndrăzneaţa rezistenţă a Stărilor Generale[2] luase sfîrşit.

La Rennes fusese instalat un intendent pentru perceperea impozitelor, iar pactul Uniunii[3], cu amendamente dure, nu-şi mai păstrase îndrăzneţele stipulări în favoarea libertăţilor provinciei. Prin urmare, partida bretonă fusese învinsă. Bretania devenea o parte a Franţei: frontiera dispăruse.

Dar una era să iei o hotărîre în adunarea parlamentară şi alta s-o faci acceptată de către o populaţie a cărei încăpăţînare este proverbială. Domnul de Pontchartrain, noul perceptor regal, avea investitură legală pentru atribuţiile pe care şi le exercita. Îi mai rămînea să-şi pună mandatul în execuţie — ceea ce nu era deloc uşor.

1 *Philippe d'Orléans* (1674 — 1723) — regent în timpul minoratului lui Ludovic al XV-lea. (n.tr.)

2 *Stările Generale* — adunări politice, formate din reprezentanţii clerului, nobilimii şi Stării a treia, convocate de rege pentru discutarea unor probleme de stat. Prima adunare a Statelor Generale se consideră a fi fost cea din 1302, convocată de Filip cel Frumos. Ultima întrunire a Stărilor Generale sub monarhie a avut loc în 1789. (n.tr.)

3 Căsătoria Annei de Bretania, fiică şi moştenitoare a lui Francisc al II-lea, duce de Bretania, cu Carol al VIII-lea în 1491, apoi cu Ludovic al XII-lea în 1499, fusese pasul pregătitor în *unirea* Bretaniei cu Franţa. Fiica cea mai mare a ducesei Anne — Claude — s-a căsătorit în 1514 cu François de Valois, care în anul următor a devenit rege, sub numele de Francisc I. După moartea soţiei sale (în 1524) a reuşit ca în anul 1532 să determine Stările Generale bretone să accepte alipirea definitivă a provinciei la Franţa. (n.tr.)

Pretutindeni. Stările Generale fură acuzate de trădare; pretutindeni se opunea rezistenţă.

Cînd avu loc conspiraţia lui Cellamare[1], ducesa de Maine îşi recrută cei mai curajoşi soldaţi din Bretania. *Cavalerii albinei*[2], care se mai numeau şi *Fraţii bretoni*, formară o veritabilă armată, ai cărei şefi, domnii de Pontcallec, de Talhoët, de Rohan-Polduc fură decapitaţi la Nantes, în 1718.

Sub această cruntă lovitură, conspiraţia fu redusă la tăcere.

Însă liga *Fraţii bretoni*, anterioară conspiraţiei, deşi nemaiavînd nici un scop politic, continuă totuşi să existe şi să acţioneze chiar şi după înăbuşirea complotului.

E o trăsătură caracteristică a societăţilor secrete să-şi desfăşoare activitatea în ascuns. Mai întîi, *Fraţii bretoni* refuzară impozitul cu arma în mînă; apoi, cedară, şi cedînd, reuşiră să supravieţuiască.

Douăzeci de ani după evenimentele ce urmează a fi relatate, şi care reprezintă prologul povestirii noastre, vom da din nou de urma lor. Societăţile secrete dispar cu sutele. Misterul însă rămîne în firea omenească.

În 1719, aproape toţi gentilomii se retrăseseră din asociaţie, în ea rămînînd numai oameni de rînd, din sate şi oraşe.

Puţinii *fraţi* nobili erau obiectul unui adevărat cult.

Castelele unde se retrăgeau aceşti inflexibili partizani ai independenţei deveneau centre în jurul

1 *Conspiraţia* zisă a *lui Cellamare* — conspiraţie pusă la cale de Antonio Cellamare, ambasador al Spaniei în Franţa, care împreună cu ducele de Maine, a uneltit împotriva regentului Philippe d'Orléans, plănuind înlocuirea lui cu Filip al V-lea. (n.tr.)

2 În orig. „*Les Chevaliers de L'Abeille*". (n.tr.)

cărora se grupau nemulţumiţii. Aceştia din urmă erau poate prea neputincioşi pentru acţiuni de amploare, dar *opoziţia* lor (să ne fie cu iertare anacronismul) se manifesta în deplină securitate. Pentru a termina cu ei, ar fi trebuit să fie trecut prin foc şi prin sabie întreg ţinutul, în care dispuneau de nenumărate legături.

După cele povestite în legătură cu pădurea Rennes, e limpede că aici se găsea unul din cele mai active focare de rezistenţă. Populaţia, compusă în întregime din oameni sărmani, ignoranţi şi înăspriţi de munci dintre cele mai grele, era cît se poate de predispusă la rezistenţă, aceasta fiind în esenţă pur şi simplu un gest de negare, susţinut în virtutea inerţiei. Destul de numeroşi şi de uniţi pentru a lupta, în caz că nu putea fi utilizat nici un alt mijloc, oamenii pădurii aşteptau încrezători, în ascunzişurile inaccesibile pe care ţinutul le oferea la tot pasul — încrezători mai ales în pădurea pe care o cunoşteau ca pe propriul lor buzunar: acest labirint imens şi întunecos, al cărui desiş se întindea între şesul oraşului Rennes şi tîrguşoarele Fougères şi Vitré.

În toate trei localităţile aveau susţinători. La primul foc de muschetă ce-ar fi răsunat în pădure, s-ar fi ridicat la luptă mulţimea din mahalalele Rennes-ului, tîrgoveţii din Vitré, care purtau încă brasarde, cămăşi de zale şi coifuri, ca oamenii de arme din secolul al XV-lea, precum şi abilii braconieri din Fougères. Dată fiind această conjunctură, era cît se poate de probabil ca soldaţii domnului de Pontchartrain să cam aibă de furcă.

Şi totuşi, exista un singur om pe care-l respectau atît de mult încît, dacă le-ar fi spus: „Plătiţi impozitul către regele Franţei!", poate că l-ar fi ascultat.

Dar acestuia nici nu-i trecea prin minte s-o facă.

Era unul din ultimii şi cei mai încăpăţînaţi membri ai asociaţiei bretone; glasul lui mai putea fi auzit din cînd în cînd la întrunirile Stărilor Generale, pentru a protesta împotriva invadării fostului domeniu al *Bogaţilor duci* de către oamenii regelui Franţei.

Acest om se numea Nicolas Treml de la Tremlays, senior de Bouëxis-en-Forêt, şi poseda, la o jumătate de leghe de tîrguşorul Liffré, un domeniu care-l făcea suzeran peste întreg ţinutul.

Castelul de La Tremlays era unul dintre cele mai frumoase din nordul Bretaniei. Conacul din Bouëxis nu era cu nimic mai prejos. Cele două reşedinţe se aflau la distanţă de două ore una de cealaltă, pe domeniul Treml.

Domnul Nicolas, după cum i se spunea, era un bătrînel înalt, cu înfăţişare austeră. Părul lung şi alb îi cădea în şuviţe răzleţe pe stofa aspră a pieptarului de modă veche. Vîrsta nu-i domolise elanul şi energia. Văzîndu-l cum stă drept în şa, atunci cînd călărea prin pădure, oamenii de prin partea locului simţeau cum le creşte inima şi-şi spuneau:

— Cît timp trăieşte seniorul nostru, înseamnă că mai există un breton în Bretania, şi-atunci, vai de lipitorile alea din Paris!

Spusele lor erau cît se poate de adevărate. Patriotismul lui Nicolas Treml era pe cît de neabătut, pe-atît de exclusiv. Diminuarea treptată a numărului adepţilor independenţei, departe de a-i servi drept exemplu, nu făcuse decît să-i sporească încăpăţînarea. De la an la an, colegii din Stările Generale îi ascultau tot mai iritaţi protestele. Dar el nu se dădea bătut; cu mîna pe mînerul spadei, se lansa în diatribe ameninţătoare la adresa reprezentanţilor coroanei.

Într-o zi, în timp ce vorbea, cîţiva nobili începură să rîdă, apoi mai mulţi murmurară:

— Cu siguranţă că domnul Nicolas şi-a pierdut minţile.

Domnul Nicolas se opri brusc. Se albi ca varul, şi ochii îi fulgerară. Îşi acoperi capul şi porni cu paşi rari către uşă. În prag, îşi încrucişă braţele şi aruncă spre băncile nobililor o privire lungă şi sfidătoare.

— Îi mulţumesc lui Dumnezeu — zise el apăsat, cu un glas care răzbătu pînă în cel mai îndepărtat capăt al sălii — mulţumesc lui Dumnezeu că nu mi-am pierdut decît capul. Domniile voastre, însă, v-aţi pierdut sufletul.

La acest afront usturător, orgolioşii gentilomi săriră ca arşi de pe locurile lor. Douăzeci de spade fură scoase din teacă în acelaşi timp. Nicolas Treml nu se clinti din loc.

— Lăsaţi spadele, mai spuse el. Şi eu am fost insultat, dar mă retrag. Mînia mea nu cere sînge breton. Rămîneţi cu bine, domnilor. Mă rog Celui de Sus ca fiii voştri să-şi uite părinţii şi să-şi amintească în schimb de strămoşii lor. Mă despart de dumneavoastră şi vă reneg. Dumneavoastră aţi coborît Bretania în mormînt. Eu însă, voi face să curgă sînge pe mormîntul Bretaniei. Cînd a trecut vremea luptei, încă mai rămîne timp să te răzbuni şi să mori.

Domnul de La Tremlays încalecă şi se întoarse la castelul său.

Cei ce-l întîlniră pe drum în ziua aceea, nu putură ghici ce gînduri îi umblau prin minte. Cu sufletul la fel de tare ca trupul, seniorul ştia să-şi ascundă mînia. Fruntea îi rămînea destinsă, privirea îi rătăcea, vagă şi indiferentă, asupra peisajului monoton din împrejurimile oraşului Rennes.

Cînd pătrunse în pădure, soarele tocmai scăpăta la orizont. Domnul de La Tremlays privi de mai multe

ori cu nesaţ spre ascunzătorile naturale şi imposibil de descoperit, pe care pămîntul le oferea la tot pasul. Nu se putea împiedica să nu numere oamenii zdraveni şi curajoşi care-l salutau de departe, cu afecţiune şi respect.

„Lupta", se gîndi el, „ar putea fi teribilă cînd ai asemenea soldaţi şi asemenea ascunzători."

Îşi struni calul şi căzu pe gînduri. O idee atotputernică îl făcu să-şi încrunte sprîncenele cărunte. Îşi îndreptă spatele. Ochii îi străluceau de o lumină ciudată.

„Fără luptă", îşi zise apoi. „Un duel! O singură lovitură, un singur mort!"

Şi domnul de La Tremlays îşi înfipse pintenii în coastele calului, cugetînd la un plan a cărui îndrăzneală ar fi făcut pe orice om cu judecată să zîmbească. Un plan curajos, cavaleresc, dar imposibil şi nebunesc, un plan ce nu putea încolţi decît în mintea unui nobil de ţară, ce nu cunoaşte lumea şi măsoară prezentul prozaic după etalonul poeziei trecutului.

Nu trebuie comisă greşeala de a-l socoti nebun pe Nicolas Treml, numai pentru că intenţiile sale depăşeau limitele posibilului. Era conştient de asta, iar entuziasmul nu-l împiedica să vadă profunzimea abisului.

Numai că domnul Nicolas era una din acele minţi încăpăţînate, care văd prăpastia căscată în faţa lor, dar asta nu-i împiedică să-şi continue drumul.

Ar fi avut un unic motiv de ezitare. Casa de La Tremlays nu avea decît un singur moştenitor direct: Georges Treml, nepotul bătrînului gentilom. Ce s-ar fi întîmplat cu micuţul, în vîrstă de cinci ani, dacă şi-ar fi pierdut bunicul şi protectorul? Nicolas Treml

era sensibil la această obiecţie, venită din partea propriei conştiinţe.

„Dacă reuşesc", se gîndea el, „Georges se va acoperi de glorie. Dacă dau greş, vărul meu, de Vaunoy, îi va administra partea de avere ce-i revine. Vaunoy e un bun creştin şi un gentilom loial."

În timp ce depăna aceste gînduri, răsună un glas depărtat şi cristalin, care fredona un cîntecel breton — un fel de jelanie, a cărei melodie melancolică însoţea povestea morţii lui Arthur de Bretania, ucis cu cruzime de unchiul său, Ioan fără de Ţară[1].

Auzind-o, domnul de La Tremlays simţi că i se strînge inima ca de o presimţire funestă.

— Imposibil! murmură el. Domnul de Vaunoy e un om de onoare.

Glasul se auzea tot mai aproape, iar cîntecul căpătase parcă şi o nuanţă de ironie.

„De altfel", îşi mai zise bătrînul, „micuţul meu Georges e breton, ca şi sîngele care-i curge-n vine, şi fericirea lui aparţine Bretaniei."

Vocea tăcu preţ de cîteva clipe, apoi răsună brusc undeva, chiar deasupra capului domnului de La Tremlays. Acesta ridică privirea şi-n înaltul unui castan uriaş, a cărui coroană, mai mare ca a celorlalţi copaci din jur, era scăldată în lumina soarelui de după-amiază, zări o făptură extraordinară, aproape diabolică. Trupul lui, profilat în razele asfinţitului, avea o lucire alburie. Dacă vreun călător l-ar fi întîlnit în pădurile din Lumea Nouă, cu siguranţă că nu l-ar fi numit om, iar istoria naturală a domnului de Buffon[2] ar fi inclus încă o specie: babuinul alb. Într-a-

1 *Ioan fără de Ţară* (1199—1216) — rege al Angliei din dinastia Plantagenet. (n.tr.)

2 *Buffon* (Georges Louis Leclerc de) — naturalist şi scriitor francez (1707—1788), unul din întemeietorii concepţiei evoluţioniste. (n.tr.)

devăr, creatura aducea cu o **enormă maimuţă albă**, care sărea de pe o creangă pe alta cu o agilitate uluitoare; la fiecare salt, făcea să cadă la pămînt o ploaie de frunzuliţe şi rămurele uscate.

Cîntecul continua.

Se pare că domnul de La Tremlays nu întîlnea ciudatul personaj pentru prima dată, întrucît opri calul, fără a manifesta nici cea mai mică surpriză, şi fluieră de parcă şi-ar fi chemat cîinele.

În aceeaşi clipă, cîntecul încetă şi creatura cocoţată în vîrful castanului coborî cu mare viteză din creangă în creangă, aterizînd la picioarele seniorului, cu un mormăit prietenos şi respectuos.

Era, totuşi, vorba de un om, deşi înfăţişarea lui era mai uluitoare de aproape, decît de departe. Picioarele goale, acoperite cu păr incolor, abia sprijineau un trup diform şi mult prea scurt. Gîtul osos, înfipt parcă anapoda între umerii scobiţi, susţinea un cap colţuros, cu faţa albă şi barbă ţepoasă. Părul, sprîncenele, barba abia crescută, toate erau albe. Ochii roşietici îi luceau ciudat pe chipul lăptos.

În toată fiinţa lui nu exista nici un indiciu care să-i precizeze vîrsta. Putea fi copil, tot atît de bine ca şi om bătrîn.

Dar agilitatea uluitoare de care dădea dovadă înlătura ambele presupuneri.

Era nevoie de tinereţe pentru a concentra atîta forţă sub aparenţa unui trup debil şi neajutorat.

Arătarea se ridică dintr-un salt şi se înfipse în mijlocul drumului, chiar în faţa calului.

— Cum o mai duce taică-tău, Jean Blanc? întrebă domnul de La Tremlays.

— Dar fiul tău, cum o mai duce, Nicolas Treml? i-o întoarse albinosul, făcînd o tumbă.

Fruntea bătrînului se înnegură. Această întrebare neașteptată ținea, printr-o misterioasă coincidență, chiar în miezul gîndurilor sale de pînă atunci.

— Devii cam obraznic, băiete! mormăi el. Sînt prea cumsecade cu voi toți și asta vă face îndrăzneți. Dă-te la o parte, să trec, și piei din ochii mei!

În loc să asculte porunca adresată pe un ton plin de asprime, Jean Blanc apucă frîul calului și surîse liniștit.

— Te-nșeli, domnu' Nicolas! zise el cu glas blînd și trist. Nu cu noi, săracii, ești prea bun, ci cu alții, pe care-i iubești, în timp ce ei te urăsc din tot sufletul.

— Termină! Ești nebun! îi tăie vorba domnul de La Tremlays.

Însă albinosul nu dădu drumul frîului.

— Tatăl lui Jean Blanc o duce bine, urmă el. Ieri Jean Blanc a vegheat la căpătîiul lui. Tot așa îl va veghea și mîine. Ieri vegheai și tu asupra lui Georges Treml, domnu' Nicolas. Dar mîine?

— Ce vrei să spui?

— E tare frumos cîntecu' ăsta despre Arthur al Bretaniei... Ascultă... Știu să mă strecor nevăzut și neauzit, tot atît de bine pe cît știu să mă cațăr pînă-n vîrful castanilor. De mult merg prin pădure, pe urmele tale: stăteai la taifas cu conștiința. Am priceput despre ce-i vorba și ți-am cîntat cîntecul lui Arthur.

— Ce? exclamă domnul de La Tremlays. M-ai auzit? Știi tot!

— Nu, nu chiar tot. Ai spus prea multe prostii ca să te pot înțelege. Crede-mă, însă, nu-l lăsa pe micuțul domn Georges la cheremul unui văr. Dacă vrei să pleci departe, ia-ți cu tine și nepotul. Dacă nu-l poți lua, ucide-l, dar nu-l părăsi. Și-acu', domnu' Nicolas, mă duc să tai crengi, ca să fac doage de poloboc. Dumnezeu să te aibă în pază!

Albinosul dădu drumul frîului şi se căţără ca o pisică pe trunchiul noduros al unui castan. Începea să se lase înserarea. Pieile albe de oaie, în care era înveşmîntată această făptură bizară, se distingeau clar printre crengile de care se agăţa cu o îndemînare de nedescris.

Domnul de La Tremlays îşi continuă drumul, copleşit de gînduri.

„Biet flăcău, sărac cu duhul!" îşi zise el.

Dar simţea cum i se strînge inima din ce în ce mai mult. Cînd se auzi din nou glasul lui Jean Blanc, undeva din frunzişul des al stejarilor seculari, murmurînd melodia lugubră a bocetului lui Arthur de Bretania, bătrînul simţi că-i îngheaţă sîngele în vine şi pronunţă, înfricoşat, numele nepotului.

2

Caseta de metal

Când Nicolas Treml de La Tremlays trecu poarta frumosului său castel, afară era deja întuneric beznă. Fără o vorbă, lăsă frîul în mîna unuia dintre valeţi şi urcă scările, cufundat în gînduri, îndreptîndu-se spre camera nepotului.

Georges dormea. Era un copil frumos, cu pielea albă şi bujori în obraji, al cărui păr blond şi inelat se revărsa graţios pe pernele brodate. În acea clipă, cu siguranţă că somnul îi era alintat de vise frumoase, căci guriţa îi rămăsese întredeschisă într-un surîs fermecător, în timp ce mînuţele se agitau, parcă împotrivindu-se unei ploi de mîngîieri.

Cînd copiii trăiesc asemenea clipe fericite în lumea viselor, oamenii din Rennes spun despre ei că „zîmbesc îngerilor" — o imagine cît se poate de frumoasă şi poetică.

Numai că în Bretania, tot ce e frumos şi poetic se preschimbă repede în melancolie: această bucurie din somn e privită ca o prevestire funestă. Copilul „zîmbeşte îngerilor" pentru că îngerii, trimişi de Dumnezeu, stau la căpătîiul lui, ca să-i ducă sufletul în ceruri.

Nicolas Treml se aplecă asupra nepoţelului. Îl sărută, atingîndu-i obrăjorul cu barba lui aspră, dar copilul nu se trezi.

— Arthur de Bretania! murmură bătrînul gentilom, căruia nu-i ieşeau din minte cuvintele lui Jean Blanc. Va fi oare sacrificat ultimul vlăstar al neamului meu? Nu se poate! Omul ăsta-i nebun! Vărul meu, de Vaunoy, nu seamănă cu englezul Ioan fără de Ţară, cum nu seamănă un cîine credincios cu lupul!

Bătrînul se aşeză pe marginea patului lui Georges şi se lăsă în voia gîndurilor care-l obsedau.

Puternicul senior de La Tremlays îşi pierduse unicul fiu cu doi ani în urmă. Acesta, pe nume Jacques Treml, tatăl lui Georges, fusese un bărbat de mare forţă şi curaj. De mic copil, Nicolas Treml îi insuflase ura faţă de Franţa şi dragostea faţă de Bretania — două sentimente care, la el, deveniseră pătimaşe.

Moartea lui Jacques fusese o cruntă lovitură pentru bătrînul gentilom. Nu numai fiul şi-l coborîse în mormînt, ci şi pe purtătorul crezului şi idealurilor sale.

Simţea că îmbătrîneşte. Oare va avea destul timp ca să-i inoculeze şi lui Georges ura şi iubirea din sufletul său?

Bătrînii suverani cărora Dumnezeu le răpea fiul ce-ar fi trebuit să le continue opera politică, laborios concepută, privesc cu disperare spre leagănul nepotului.

Acestui băieţel îi trebuiau douăzeci de ani pînă să devină bărbat, iar pentru prăbuşirea unei dinastii e nevoie de o singură zi.

Nicolas Treml nu era rege, dar se considera ultimul reprezentant al unei gîndiri învinse, care — la rîndul ei — putea deveni şi victorioasă. Jacques fusese mîna lui dreaptă, urmaşul şi alter ego-ul lui. Georges nu era decît un copil.

În locul unei arme redutabile, Nicolas Treml nu ţinea în mînă decît o biată nuieluşă.

În Bretania exista o familie săracă, de nobleţe îndoielnică, dar care se pretindea o ramură a neamului Treml, anexîndu-i numele la al său. Înainte de moartea lui Jacques, domnul de La Tremlays întentase proces familiei Vaunoy, pentru a o sili să renunţe la orice pretenţie de-a purta numele de Treml.

Tocmai cînd procesul era pe rol şi, după toate aparenţele, tribunalul din Rennes urma să condamne familia Vaunoy, survenise moartea lui Jacques. Acest eveniment fatal păruse să schimbe brusc planurile domnului de La Tremlays. Bătrînul încetase acţiunea în curs de judecare la tribunalul din Rennes şi-l invitase pe Hervé de Vaunoy, capul familiei, la castel. Acesta acceptase de îndată invitaţia.

Domnul de Vaunoy traversase pădurea pe un biet cal de corvoadă. Ajungînd la liziera dintre domeniul Treml şi pădurile Bouëxis, îşi scosese respectuos pălăria şi salutase toate aceste bogăţii, zîmbind pe sub colţul mustăţilor lăsate în jos.

Pe vremea aceea, Hervé de Vaunoy să tot fi avut vreo patruzeci de ani. Era un omuleţ rotofei, cu păr bogat şi roşcovan, care încadra un chip surîzător şi binevoitor. Ochii aproape că nu se vedeau de sub sprîncenele stufoase. Dar atît cît o puteai zări, privirea îi era cît se poate de cumsecade şi se potrivea de minune cu roşul din obraji.

Într-un cuvînt, domnul de Vaunoy avea aerul unui om de viaţă şi la prima privire nu puteai să nu-ţi spui: „Iată un bărbat pe cinste!"

La o a doua privire, nu mai spuneai nimic.

La a treia, îţi ziceai în sinea ta că poate omul nu era chiar atît de cumsecade pe cît voia să pară.

În drum, domnul de Vaunoy cercetase din ochi conacul Bouëxis, pe care-l găsise exact pe gustul său, apoi fermele şi celelalte acareturi, care i se păruseră a fi bine întreţinute şi, în sfîrşit, pădurea, cu superba-i privelişte. În tot acest timp, surîsul de învingător nu-i dispăruse de pe buze. S-ar fi zis că omul se şi vedea pe viitor proprietarul şi seniorul acestor frumuseţi şi bogăţii.

Dar ceea ce-i plăcuse şi mai mult fusese castelul La Tremlays. La vederea impozantei construcţii, care-şi deschidea măreaţa poartă cu blazon spre o alee nesfîrşită, Hervé de Vaunoy îşi strunise calul său de căruţă, stăpînindu-şi cu greu o exclamaţie de bucurie.

— Sfinte Dumnezeule! murmurase el, emoţionat. Sub acoperişul castelului ăstuia încape toată gospodăria mea, cu grajduri, cu staule, cu porumbare cu tot! Văru-meu, Nicolas Treml, ar trebui să aibă chiar o inimă de piatră ca să nu-mi ofere şi mie măcar un colţişor în casa lui! Iar cînd ai pus piciorul într-un loc, cu ceva talent şi un strop de bunăvoinţă reuşeşti şi restul!

Domnul de Vaunoy apucase ciocănelul masiv de la uşă şi bătuse cu putere. Surîsul mulţumit de pînă atunci făcuse loc unui aer umil, decent şi rezervat.

Domnul de La Tremlays era aşezat în faţa şemineului înalt din sufragerie. Lîngă el moţăia fără grijă un cîine de rasă, mare şi frumos. Într-un ungher, micuţul Georges, pe atunci în vîrstă de patru ani, se juca pe genunchii doicii sale. În acel moment fusese anunţat Hervé de Vaunoy.

Bătrînul senior se răsucise încet spre noul venit, în timp ce cîinele se ridicase în picioare, scoţînd un mîrîit surd.

— Lup, culcat! ordonase domnul de La Tremlays.

Cîinele se culcase la loc, fără a slăbi din ochi jilţul în care se aşezase Hervé, cu capul descoperit şi înclinat, în semn de respect.

Domnul de La Tremlays continuase să-şi privească oaspetele în tăcere.

După cîteva clipe, păruse să ia brusc o decizie şi se ridicase.

— Apropie-te, vere! îl poftise el, devenind dintr-o dată extrem de curtenitor. Eşti binevenit în castelul strămoşilor noştri comuni.

Hervé abia îşi stăpînise o tresărire de bucurie, văzîndu-şi rudenia — în care nici el nu credea — recunoscută atît de grabnic şi cu atîta uşurinţă. La un semn al bătrînului senior luase loc şi el lîngă şemineu.

Întrevederea fusese scurtă şi decisivă.

— Domnule de Vaunoy, spusese Nicolas Treml, sper că eşti un adevărat breton!

— Bineînţeles, pe Dumnezeul meu! răspunsese Hervé. Un adevărat breton, vere, un adevărat breton!

— Eşti gata să-ţi dai şi viaţa pentru binele Bretaniei?

— Şi viaţa, şi sîngele, domnule de La Tremlays... adică... vere! Şi carnea, şi oasele! Detest Franţa, stimate vere! Sînt gata să-nghit Franţa dintr-o singură-mbucătură!

— Bravo! exclamase încîntat Nicolas Treml. Bate palma, Vaunoy, prietene! O să ne-nţelegem de minune, şi-n caz că se-ntîmplă o nenorocire, nepoţelul meu, Georges, va avea un tată.

Chiar în aceeaşi seară, Hervé fusese instalat în castelul La Tremlays, pe care, din acea clipă, n-avea să-l mai părăsească. Georges îi fusese încredinţat spre îngrijire şi trebuie spus că Hervé manifesta faţă de copil o tandreţe ieşită din comun.

Lucrurile continuaseră astfel timp de un an şi jumătate. Domnul de La Tremlays începea să aibă încredere în Hervé, considerîndu-l o rudă extrem de cumsecade şi devotată. Toţi la castel îl priveau la fel ca şi stăpînul, astfel încît Vaunoy se bucura de un respect unanim.

Numai de către două fiinţe nu reuşise Vaunoy să se facă simpatizat: prima — şi cea mai demnă de luat în seamă — era Lup, cîinele favorit al lui Nicolas Treml. Cea de-a doua nu era nimeni altul decît Jean Blanc, albinosul.

Ori de cîte ori intra în salon Vaunoy, Lup îşi aţintea ochii rotunzi asupra lui şi mîrîia în surdină, pînă ce domnul de La Tremlays îi poruncea să tacă. Degeaba încercase Vaunoy să se pună bine cu cîinele. Ca un bun breton ce era, Lup se dovedea încăpăţînat şi nu-şi schimba uşor sentimentele.

Deseori, domnul de La Tremlays se mira de aversiunea lui Lup faţă de vărul Hervé. Amănuntul îi dădea de gîndit, căci îl considera pe Lup un cîine perspicace, în al cărui fler se putea încrede. Dar Vaunoy era atît de umil, de serviabil şi de devotat!

Şi pe urmă, sfinte Dumnezeule, detesta atît de mult Franţa!

Cum să aibă bănuieli faţă de un om care-l ura în asemenea măsură pe regent?

Cît despre Jean Blanc, antipatia lui nu era atît de redutabilă ca cea a lui Lup. Într-adevăr, tînărul ocupa un loc mult mai umil în ierarhia socială. De meserie dogar, toţi îl considerau nebun, astfel că nu şi-ar fi putut întreţine tatăl fără ajutorul caritabil al domnului de La Tremlays. Jean Blanc era acceptat în bucătăria castelului, pentru că ospitalitatea bretonă primea la fel de frumos nobilii, cerşetorii şi animalele. Totuşi, îşi cîştiga destul de greu locul de lîngă foc şi trebuia să recurgă la multe subterfugii pentru a-l dezarma pe majordom, cînd sosea momentul împărţirii hranei.

— La o parte, oaie albă! se răstea majordomul. Nu ţi-e ruşine, nenorocitule, să ceri pomană de la un creştin?

Jean îşi înălţa capul, izbucnind în rîs, sau îşi cobora privirea, cu ochii plini de lacrimi — după dispoziţia în care se găsea. Uneori, prin mintea sa părea să treacă o străfulgerare de raţiune sau de orgoliu. Atunci, marginea roşietică a ploapelor îi devenea lividă iar obrajii i se colorau de două pete stacojii. Dar numai pentru cîteva secunde.

Atunci, Jude, scutierul domnului Treml, sărea în apărarea sărmanului albinos, a cărui fire apatică învinsese deja mînia de-o clipă.

— Fii mai îngăduitor, domnule Alain! îl ruga Jude pe majordom. Jean Blanc e fiul unuia din cei mai credincioşi slujitori ai castelului Treml. Domnul Nicolas nu-i de acord ca pădurenii să fie trataţi în acest fel.

Jude nu mințea. Nicolas Treml se purta blînd cu supușii săi. Dar oricît de bun ar fi stăpînul, insolența — această cangrenă a servitorimii — își face întotdeauna loc într-un fel sau altul.

Alain, majordomul, mîrîia o înjurătură armoricană[1], apoi tăia în silă o bucată de pîine și pentru Jean Blanc. Acesta o înmuia de îndată în supă, fără a arăta supărare, și mînca tot cu sufletul liniștit și împăcat. Cînd termina, mai primea un blid cu supă fierbinte, pe care i-l ducea tatălui său, Mathieu Blanc, bătrînul împletitor de coșuri de la Groapa Lupilor.

Era oare calmul lui Jean Blanc real sau aparent? Greu de spus, iar cei ce-l cunoșteau bine aveau părerile împărțite. Toată lumea era de acord că în creierul său nu existau suficiente idei rezonabile cît să justifice calificativul de inteligență umană, dar... oare era cu adevărat nebun?

De dimineața pînă seara, Jean Blanc cînta refrene bizare prin frunzișul castanilor sau zburda pe potecile pădurii. La vecernie, chipul său livid începea să se schimonosească în asemenea hal, de-ar fi crăpat de rîs toți popii, paracliserii și țircovnicii.

Și totuși, Jean se ruga plin de fervoare.

Și totuși, Jean își îngrijea bătrînul tată cu atenția unei fiice devotate. Cînd Mathieu avea nevoie de leacuri, Jean muncea cît doi și mulți îl văzuseră seara îngenuncheat la căpătîiul bătrînului adormit.

Pe lîngă aceasta, se știa că-i capabil de o recunoștință fără margini. Se aruncase cu mîinile goale în fața unui mistreț ce se năpustise asupra scutierului Jude — protectorul său. Deseori se cățărase pe zidurile înalte ale grădinii pentru a săruta

1 *Armor* — ținut al vechii Galii, cuprinzînd regiunea maritimă: Bretania și zonele învecinate. (n.tr.)

cu ochii în lacrimi mîinile micuţului Georges, nepoţelul binefăcătorului său.

Tandreţea manifestată la adresa copilului era aproape pătimaşă, iar cei ce nu-l considerau pe Jean idiot din născare, gîndeau că ura sa faţă de domnul de Vaunoy se datora faptului că vedea în acesta un intrus, menit să-l frustreze pe micul Georges de moştenirea care-i revenea.

Aceste aprecieri se făceau, desigur, atunci cînd nu mai erau şi alte lucruri de discutat, întrucît Jean Blanc reprezenta un subiect de conversaţie dintre cele mai neînsemnate.

Cu excepţia lui Vaunoy — care se temea de albinos oarecum din instinct —, a lui Jude şi a domnului de La Tremlays — care nu se fereau să discute prieteneşte cu el din cînd în cînd ceilalţi nu se ocupau prea mult de feciorul lui Mathieu.

Îi admirau minunata îndemînare la toate exerciţiile fizice tot aşa cum ar fi admirat şi agilitatea unei căprioare din pădure. Nebunia de care-l suspectau unii nu-i conferea nici măcar prestigiul de care se bucură, în ţinuturile pe jumătate sălbatice, cei cu minţile rătăcite. Oamenii pădurii se temeau de meteahna lui şi n-o considerau lucru curat.

Cît despre femei, ele îşi găseau în Jean o ţintă de dispreţ şi de batjocură. Rîdeau de departe cînd îi zăreau chipul, parcă dat cu făină, care nu putea fi comparat decît cu masca populară a lui Pierrot. În schimb, seara le înfiora sclipirea fosforescentă a ochilor lui, sub linţoliul alb al părului.

Dar să revenim la Nicolas Treml, pe care l-am lăsat dus pe gînduri, la căpătîiul nepoţelului său, Georges.

Fără îndoială că era absorbit în reflexiile sale. Ore întregi rămase nemişcat şi atît de cufundat în

propriile-i cugetări, încît părea o statuie de piatră, din cele ce veghează deasupra mormintelor.

Cînd se smulse din reverie, orologiul castelului sunase de mult miezul nopţii.

Domnul Nicolas se ridică. Figura îi era întunecată, dar hotărîtă. Apucă sfeşnicul de lîngă el şi traversă încet odaia, astfel încît clinchetul pintenilor să nu tulbure somnul lui Georges.

— Vaunoy nu-i în stare să mă trădeze, murmură el. Sînt sigur de asta... pe sufletul meu! Sînt sigur... Dar încrederea nu exclude prudenţa, fiindcă numai Dumnezeu poate privi pînă-n străfundurile sufletului omenesc. Vreau să-mi iau măsuri de precauţie.

Vîntul rece al nopţii sufla pe lungile coridoare ale castelului La Tremlays. Protejînd cu mîna flacăra sfeşnicului, Nicolas Treml coborî scara cea mare şi se duse în sala de arme, unde dormea Jude Leker, scutierul.

Seniorul îl trezi şi-i făcu semn să-l urmeze. Jude se supuse în tăcere.

Domnul de La Tremlays urcă repede înapoi, pe scările castelului, traversă aceleaşi coridoare, şi-l conduse pe Jude într-o mică încăpere octogonală, care-i servea de refugiu singuratic, la primul etaj al foişorului.

După ce intră Jude, domnul de La Tremlays încuie uşa cu cheia.

Credinciosului scutier nu-i stătea în fire să-şi silească stăpînul la confidenţe. Cînd vorbea Nicolas Treml, Jude îl asculta cu respect, dar nu-i punea niciodată întrebări.

Totuşi, de astă dată, purtarea bătrînului senior era atît de ciudată, iar chipul său purta pecetea unei hotărîri atît de solemne, încît scutierul nu-şi putu înfrîna curiozitatea.

— Sînteţi schimbat la faţă, domnule... începu el.

Cu un gest, Nicolas Treml îi impuse tăcerea, apoi descuie un dulăpior ascuns în perete. Scoase de acolo o casetă de metal, goală, pe care i-o încredinţă lui Jude. Apoi luă dintr-un compartiment secret pumni întregi de aur şi puse monedele în casetă, numărîndu-le una cîte una.

Operaţia dură destul de mult, întrucît numără pînă la o sută de mii de livre.

Jude nu-şi credea ochilor şi-şi frămînta creierii ca să ghicească motivul acestui comportament ieşit din comun.

După ce puse în casetă cele o sută de mii de livre, Nicolas Treml o încuie cu două lacăte.

— Mîine — zise el, cu glas coborît — încaleci pe un cal... Pe cel mai bun! Mă aştepţi cu caseta la Groapa Lupilor, înainte de răsăritul soarelui.

Jude se înclină.

— Înainte de-a pleca, mai zise domnul de La Tremlays, ai să-l rogi pe vărul meu, de Vaunoy, să vină pînă la mine. Acum, du-te!

Jude porni către uşă.

— Aşteaptă! îl opri Nicolas Treml. Te vei îmbrăca pentru o absenţă mai îndelungată. Ia-ţi arme, ca pentru o luptă în care urmează să-ţi găseşti sfîrşitul. Îţi vei lua rămas-bun de la toţi cei dragi. Ţi-ai făcut testamentul?

— Nu, răspunse Jude.

— Să ţi-l faci! spuse scurt domnul de La Tremlays.

Jude înclină din cap în semn de supunere şi ieşi, strîngînd la piept caseta.

3

Ascunzătoarea

În noaptea aceea, Nicolas Treml nu închise ochii nici o clipă. A doua zi, dis-de-dimineaţă, auzi în curte tropotul copitelor calului lui Jude. Aproape în acelaşi moment, uşa camerei sale se deschise şi-n prag apăru Hervé de Vaunoy. „Vărul" Hervé nu mai avea aerul umil şi temător cu care păşise pentru întiia oară pe poarta castelului. Acum arbora un zîmbet larg şi fericit. Îşi ţinea fruntea sus, afişînd o sinceritate bruscă, abia temperată de respect.

— Sfinte Dumnezeule! zise el, întrînd. Dar matinal mai eşti, scumpe vere! Încă-mi făceam somnul cînd am fost trezit şi chemat aici, din porunca dumitale...

Se opri brusc, remarcînd chipul sever şi palid al lui Nicolas Treml, a cărui privire părea că încearcă să-i pătrundă pînă în străfundul sufletului.

— Ce s-a întîmplat? întrebă Vaunoy, înfiorîndu-se fără voia lui.

Nicolas Treml îi arătă cu degetul un jilţ... Domnul de Vaunoy se aşezâ.

— Hervé, începu bătrînul senior, rar şi cu tristeţe. Cînd Dumnezeu l-a chemat la El pe fiul meu, erai un om amărît şi neputincios... Duceai o luptă inegală cu mine, care sînt puternic. Puteai să fii zdrobit...

— Ai fost generos, scumpe vere! îl întrerupse Vaunoy, cuprins de o vagă nelinişte.

— Îmi vei purta oare recunoştinţă? urmă bătrînul.

Vaunoy se ridică şi apucă mîna domnului Nicolas, ducînd-o repede la buze.

— Sfinte Dumnezeule! exclamă el. Dar îţi sînt devotat cu trup şi suflet!

Nicolas Treml aşteptă cîteva clipe, înainte de a-şi urma gîndul. Privirea îi rămăsese aţintită asupra lui Vaunoy.

— Te cred! zise el într-un tîrziu. Vreau să te cred. De altfel, nu mai e timp de ezitări. Hotărîrea mea e luată. Ascultă.

Domnul de La Tremlays se aşezâ lîngă Vaunoy şi continuă:

— Plec... poate pentru totdeauna... Nu, nu mă-ntrerupe... Calea pe care-am s-apuc e lungă, iar la capătul ei voi găsi un abis. Oare Providenţa mai apără pămîntul Bretaniei? Eu unul mi-am pierdut speranţa. Am ferma convingere că merg la moarte.

— La moarte? repetă Vaunoy, care nu înţelegea nimic.

— La moarte! izbucni bătrînul, a cărui figură se lumină brusc de o pornire entuziastă. Dumneata,

domnule de Vaunoy, nu ţi-ai dorit niciodată să mori pentru Bretania?

— Sfinte Dumnezeule! Fii sigur, vere, că mi-a venit şi mie ideea asta din cînd în cînd! răspunse Hervé, făr-a sta prea mult pe gînduri.

— Să mori pentru Bretania! Să mori pentru o mamă chinuită, vere, oare nu asta-i datoria unui gentilom şi a unui breton?

— Cum de nu! Ah, sfinte Dumnezeule! Cred şi eu, numai că...

— Timpul trece, îl întrerupse Nicolas Treml, iar scopul meu nu-i să mă pierd în explicaţii inutile. Cînd nu voi mai fi aici, Georges va avea nevoie de un sprijin...

— Voi fi alături de el.

— De un tată...

— Dar nu vă datorez recunoştinţa mea, ca de la fiu la tată? declară patetic Vaunoy.

— Ţi-e drag acest biet copil pe care ţi-l încredinţez, nu-i aşa, Hervé? Ai să-l înveţi să iubească Bretania şi să-i urască pe venetici. Îmi vei ţine locul.

Vaunoy schiţă gestul de a-şi şterge o lacrimă.

— Da, da! încuviinţă bătrînul, înfrînîndu-şi emoţia. Eşti bun şi devotat. Voi muri împăcat.

Domnul Nicolas se ridică, îndreptîndu-se spre celălalt capăt al încăperii, unde deschise un dulăpior, sigilat cu blazonul său.

— Iată un act olograf, pe care l-am întocmit azinoapte şi care-ţi dă drepturi depline asupra întregului domeniu Treml.

Vaunoy sări din jilţul în care stătea. Simţea că i se întunecă vederea. Sîngele îi năvălise în obraz. Ocupat să despăturească pergamentul, domnul de La Tremlays nu observă nimic din această reacţie de bucurie nestăpînită.

— Fără a-ţi împărtăşi secretul meu, care aparţine Bretaniei — urmă el — pot să-ţi spun că ceea ce am de gînd să fac mă expune riscului unei acuzaţii de lez-majestate. Această crimă — pentru că aşa este socotită — e pasibilă nu numai de pedeapsa cu moartea, ci şi de confiscarea tuturor bunurilor de care dispune acuzatul. Trebuie ca moştenirea lui Georges Treml să fie pusă la adăpost de o asemenea eventualitate, aşa încît te-am ales pe dumneata ca depozitar al averii nepotului meu.

Vaunoy nu găsi puterea să răspundă, atît de răscolit era de această ştire neaşteptată. Nu făcu decît să-şi pună mîna pe inimă, ridicînd ochii în tavan, cu un aer ipocrit.

— Atunci accepţi? întrebă Nicolas Treml.

— Dacă accept?! exclamă Vaunoy, recăpătîndu-şi graiul. Ah, vere! Iată că am ocazia să-ţi dovedesc recunoştinţa mea. Dacă accept! Sfinte Dumnezeule! Mă mai întrebi?

Şi cuprinse ambele mîini ale bătrînului într-ale lui.

— Mulţumesc, mulţumesc, nobilul meu văr! continuă el, plin de avînt. Cerul mi-e martor că încrederea nu-ţi va fi înşelată!

În aceeaşi clipă, Lup, cîinele preferat al domnului de La Tremlays, îl întrerupse pe Vaunoy cu un mîrîit surd şi prelungit. Apoi părăsi perna pe care stătuse culcat şi veni să se aşeze între stăpînul său şi Hervé, pe care continuă să-l fixeze cu ochi aprigi.

Instinctiv, Vaunoy se dădu înapoi.

„Lup şi Jean Blanc!“ se gîndi bătrînul, care nu degeaba era breton de viţă aleasă şi păstra în străfundul sufletului acea coardă care vibrează atît de lesne la armoricani: superstiţia.

„Ciudat! Cîinele şi inocentul, amîndoi îl detestă pe vărul meu!“

Avu o clipă de ezitare şi fu tentat să împăturească documentul, dar glasul datoriei îl chema neabătut. îl dădu la o parte cu piciorul pe Lup şi-i înmînă actul lui Vaunoy.

— Dumnezeu te vede, zise el, şi Dumnezeu pedepseşte trădătorii. Iată-te stăpîn absolut pe destinul domeniului Treml.

Ca şi cum ar fi înţeles solemnitatea acestor cuvinte, ciinele se ghemui pe perna lui, urlînd jalnic.

— Şi-acum, domnule de Vaunoy — urmă Nicolas Treml — îţi cer o garanţie: nu pentru că n-aş avea încredere în dumneata, ci pentru că toţi sîntem muritori şi-ai putea pleca de pe lumea asta fără a apuca să fii recunoscut.

— Îţi stau la dispoziţie, vere!

— Atunci, scrie! îl îndemnă bătrînul, arătîndu-i măsuţa unde se găseau unelte de scris şi pergament.

Vaunoy se aşeză, iar Treml începu să-i dicteze:

„Eu, Hervé de Vaunoy, mă angajez să înapoiez domeniul de La Tremlays, cel de Bouëxis-en-Forêt şi dependinţele lor acelui descendent direct al lui Nicolas Treml care-mi va prezenta acest înscris..."

— Dar bine, vere — îl întrerupse Vaunoy — aşa ai putea avea necazuri cu fiscul. Dacă vei fi acuzat de lez-majestate şi condamnat, acest act va fi, desigur, suspect.

— N-are a face, scrie mai departe! îi porunci Nicolas Treml, continuînd să-i dicteze.

— „...acest înscris, însoţit de suma de o sută de mii de livre, preţul de vînzare al sus-numitelor domenii şi dependinţe." Astfel, vere — spuse bătrînul — fiscul nu va pune mîna pe nimic. O sută de mii de livre sînt un preţ bun, deşi cu mult sub valoarea domeniului.

Vaunoy rămase pe gînduri. După cîteva momente despături pergamentul pe care i-l încredinţase domnul de La Tremlays. Era un act de vînzare, încheiat după toate regulile. Văzîndu-l, sprîncenele, pînă atunci uşor încruntate, i se destinseră dintr-o dată.

— Ei! exclamă el. Dacă asta ţi-e voia, atunci totul e în regulă. Dumnezeu mi-e martor că doresc din tot sufletul ca hîrţoagele astea să devină curînd inutile, iar dumneata să te întorci cu bine.

— Poţi să-mi urezi asta, vere! zise bătrînul, înălţîndu-şi capul. Dar nu spera prea mult. Acum te rog să-ţi iscăleşti şi să-ţi sigilezi angajamentul.

— Îmi place să cred — începu Vaunoy, după o îndelungată tăcere, timp în care Nicolas Treml se lăsase din nou pradă gîndurilor — îmi place să cred că aceste pregătiri nu anunţă o plecare neaşteptată...

În realitate, bănuia tocmai contrariul — şi nu se înşela.

Vorbele lui îl făcură să tresară pe domnul de La Tremlays, care se ridică, împingîndu-şi brusc jilţul într-o parte, apoi îşi trecu mîna peste frunte, de parcă ar fi încercat să se regăsească pe sine.

— E timpul, murmură el aproape neauzit. Mi-ai amintit de datoria pe care-o am de îndeplinit. Trebuie să plec.

— Deja!

— Sînt aşteptat şi am întîrziat. Hai, Vaunoy, dă poruncă să mi se înşeueze calul. Eu mă duc să-mi iau rămas-bun de la casa părintească şi să-l sărut pentru ultima oară pe fiul fiului meu.

Vaunoy îşi lăsă capul în piept, părînd sincer cuprins de tristeţe, şi porni spre grajduri.

Nicolas Treml se încinse cu spada strămoşilor săi — oţel neîn'fricat, dar cu urme de rugină, care

doborîse mulţi englezi în vremea războaielor naţionale[1]. Pe umeri îşi aruncă o pelerină, şi-şi puse pălăria peste şuviţele de păr alb.

Între camera sa şi odăiţa unde se odihnea Georges se găsea salonul festiv: încăpere vastă, cu lambriuri negre, de stejar, despărţite de colonade în basorelief, cu capiteluri aurite.

Pe fiecare panou era atîrnat cîte un portret de familie, deasupra căruia se găsea blazonul respectiv.

Nicolas Treml traversă salonul cu paşi înceţi şi greoi. Chipul său purta urmele unei dureri reţinute. Se opri în dreptul ultimelor portrete — cele ale părinţilor săi, morţi de mult — şi îngenunche.

— Adio, mamă! murmură el. Adio, preaiubitul meu tată. Am să mor aşa cum aţi trăit voi, pentru Bretania!

În timp ce se ridica în picioare, o rază de soare pătrunse prin vitraliile geamurilor, făcînd să sclipească aurăria şi aşternînd o urmă de viaţă pe toate acele chipuri încremenite. S-ar fi zis că înaltele doamne surîdeau şi respirau parfumul secular al nelipsitului lor buchet de trandafiri, în timp ce chipeşii seniori îşi sprijineau mîinile înmănuşate pe coapsele în armură de metal, ascultînd glasul acelui breton care încă mai vorbea despre sacrificiul vieţii în folosul Bretaniei.

Înainte de-a pleca din salon, Nicolas Treml îşi descoperi capul şi salută cele douăzeci de generaţii de strămoşi, care-i încuviinţau jertfa.

Micuţul Georges dormea, dar acest somn al dimineţii nu era prea profund. Atingerea buzelor bunicului îi de-ajuns ca să-l smulgă din vise. Se trezi şi, cu un surîs cuceritor, se aruncă de gîtul bătrînului.

1 **Războaie** duse pentru apărarea şi menţinerea **independenţei Bretaniei.** (n. tr.)

Domnul de La Tremlays îşi luase rămas-bun de la chipurile venerate ale străbunilor fără să se tulbure. Dar nu-şi putu păstra cumpătul la vederea acestui copil, unica speranţă a neamului său, care avea să rămînă orfan, dar care acum surîdea dulce, de parcă zorii i-ar fi vestit o zi fericită.

— Dumnezeu să te aibă în paza lui, scumpul meu băiat! murmură el, în timp ce o lacrimă fugară i se strecura pe sub pleoapă. Fie ca tu să devii un mare gentilom. Să ajungi să le semeni părinţilor tăi, care erau credincioşi, viteji şi liberi!

Mai sărută o dată fruntea copilului, apoi plecă repede, întrucît simţea că emoţia îi topeşte curajul.

În curte îl găsi pe Hervé de Vaunoy, care-l aştepta, ţinînd de frîu calul înşeuat. Ca un văr-model ce era, ţinu să-l conducă pe domnul de La Tremlays pînă la capătul aleii. Cît despre Lup, acesta trebui să fie pus în lanţ, ca să nu-şi urmeze stăpînul.

Domnul de La Tremlays îşi struni calul şi-i întinse mîna lui Vaunoy

— Întoarce-te la castel! îi spuse. Nu trebuie să ştie nimeni încotro mă îndrept.

— Adio, vere şi bun prieten! suspină Vaunoy. Mi se rupe inima cînd rostesc aceste vorbe.

— Adio! zise repezit seniorul. Adu-ţi aminte de făgăduiala dumitale şi roagă-te pentru mine.

Apoi dădu pinteni calului. Curînd, tropotul copitelor se pierdu spre marginea pădurii.

Rămas singur, Hervé de Vaunoy îşi păstră cîteva clipe expresia abătută, apoi brusc, îşi pocni palmele una de alta şi izbucni în rîs.

— Sfinte Dumnezeule! şopti el. Mi s-a oferit un colţişor. Cum am dat dovadă de talent şi de bunăvoinţă, am reuşit să obţin ceva mai mult. Drum bun, nobile văr! N-ai grijă! Ne vom ţine făgăduiala

cum vom putea mai bine: pămînturile dumitale vor încăpea pe mîini bune!

Se întoarse în castel, cu capul sus şi pălăria pe-o ureche. Trecînd pe lîngă Lup îl lovi, plin de răutate, cu mînerul spadei, zicînd:

— De-acum încolo, aşa mă voi purta cu oricine va refuza să mi se supună.

În ziua aceea, slujitorii din La Tremlays uitară să mai cînte cîntece de veghe. În jurul castelului plutea o atmosferă prevestitoare de rău. Toţi presimţeau apropierea unei nenorociri.

Domnul Nicolas porni în galop pe potecile întortocheate ale pădurii. În loc să meargă pe drumurile ştiute, se înfundă în desişuri de nepătruns.

Pe măsură ce se adîncea în codru, peisajul devenea tot mai sumbru, iar natura — tot mai sălbatică. Mărăcini gigantici se întindeau de la un copac la altul, ca lianele din pădurile virgine ale Lumii Noi.

Ici-colo, în cîte-un luminiş unde creşteau ierburi şi grozamă, fumega coşul vreunei cabane amărîte, aducînd peisajului un suflu melancolic.

După vreo jumătate de leghe parcursă în galop, bătrînul gentilom fu silit să-şi încetinească ritmul. Pădurea devenea cu adevărat de nepătruns. Domnul Nicolas îşi legă calul de trunchiul unui stejar, în preajma căruia păştea deja iapa lui Jude. Scutierul trebuia să fie undeva, pe-aproape. Seniorul îşi croi drum prin desiş.

Cîteva secunde mai tîrziu, îşi zări credinciosul servitor, care-l aştepta, aşezat pe caseta de metal.

4
Groapa Lupilor

La o jumătate de oră distanţă de liziera estică a pădurii Rennes, departe de orice aşezare, chiar în mijlocul hăţişurilor, se găseşte o ripă adîncă, pe panta ei abruptă şi stîncoasă cresc arbori, care răzbat printre tufe, ajungînd la înălţimi uluitoare.

În anotimpul ploios, pe fundul ripei curge un firicel de apă, vara, însă, dispare orice urmă de umiditate, şi albia pîrîului e marcată numai de dîra verde a ierbii, care creşte printre petice de muşchi uscat.

Ripa se întinde de la nord la sud. Pe marginea de la răsărit creşte o pădurice de stejari. Celălalt mal se

ridică aproape vertical, împădurit la bază, apoi golaş, ca un petec de cîmpie, pînă la o înălţime considerabilă. La fiecare pas, creştetul pleşuv al stîncii se iţeşte dintre tufele de mărăcini. Din loc în loc se deschid crevase adînci, mărginite de ulmi pitici şi de porumbari cu frunziş înnegrit.

În secolul al XVIII-lea, peisajul era şi mai sumbru ca astăzi. Pe un mal al rîpei se aflau două construcţii în formă de turnuri, care odinioară serviseră, probabil, drept mori de vînt. Acum, zidurile lor erau crăpate şi ameninţate cu ruina completă. De jur-împrejur, iarba dispăruse sub dărîmături.

Cîţiva paşi mai în dreapta, solul era răscolit de urmele unor vechi lucrări. Ici şi colo ieşeau la iveală şanţuri adînci, cu buza rotunjită de scurgerea timpului, săpate cu multă vreme în urmă, corespundeau probabil unor puţuri de carieră sau de mină. De cealaltă parte, ruine de ziduri anunţau că prin partea locului existaseră constructori remarcabili.

Toate aceste rămăşiţe de construcţii erau mult mai vechi decît morile de vînt, care — şi ele — se năruiau, măcinate de ani. Pentru a ajunge la originea lor şi a le ghici destinaţia — cu siguranţă, industrială — ar fi trebuit căutat înainte de Evul Mediu, poate pînă în epoca mai civilizată a dominaţiei romane.

Or, e lucru cert că la începutul secolului al XVIII-lea, în pădurea Rennes, numărul savanţilor arheologi era extrem de limitat...

Chiar în faţa morilor aproape ruinate şi ceva mai jos de ele, rîpa se îngusta brusc, în aşa fel încît arborii uriaşi, aplecîndu-se de pe amîndouă malurile, îşi împreunau frunzişul des într-o boltă de nepătruns. Acest leagăn imens era cunoscut sub numele de Groapa Lupilor.

Cititorul nu mai are nevoie, credem, de precizări suplimentare privind originea probabilă a acestei denumiri.

Călătorul care rătăcea din întîmplare prin aceste locuri sălbatice — ale căror nuanţe lugubre ar realiza un decor extrem de adecvat pentru unele din actualele drame de bulevard — nu întîlnea nici un semn al vecinătăţii, sau măcar al prezenţei omului. Pretutindeni singurătate, pretutindeni tăcere, cu excepţia acelor mii de mici zgomote, aproape imperceptibile, care se-aud oriunde natura e în largul ei.

Te-ai fi putut crede în mijlocul unui deşert.

Dar la o privire mai atentă, se putea zări — pe jumătate ascunsă de un pîlc de frasini — o colibă mică, din pămînt bătătorit, acoperit de paie, a cărei singură deschizătură era mascată cu o perdea de pînză groasă, care ţinea loc de uşă. Căsuţa se sprijinea de unul din cele două turnuri. Aspectul ei prăpădit, departe de a înveseli peisajul, arunca de jur-împrejur o notă de tristeţe şi părăsire.

După cum se ştie, Nicolas Treml îi dăduse întîlnire lui Jude, scutierul său, chiar aici, în Groapa Lupilor. Credinciosul servitor se afla la post încă din zorii zilei.

În timp ce-şi aştepta răbdător stăpînul, aşezat pe cele o sută de mii de livre care reprezentau la ora aceea bogatul domeniu Treml, să ridicăm pînza ce servea drept uşă pentru cocioaba acoperită cu paie, şi să aruncăm înăuntru o privire curioasă.

Coliba avea o singură încăpere. Mobilierul consta dintr-o laviţă şi două scăunele. În loc de podea — pămîntul gol şi umed, în loc de tavan, paiele din acoperiş, sprijinite cu prăjini, care serveau drept grinzi. Într-un colţ, un braţ de paie ţinea loc de aşternut unui om ce dormea.

Pe laviţă zăcea un altul: un bătrîn, pe care vîrsta şi boala îl aduseseră într-o stare avansată de slăbiciune. Se vedea că suferă, şi mîinile împreunate apăsau pieptul, vrînd parcă să înăbuşe un geamăt.

Între omul care zăcea pe laviţă şi cel care dormea pe paie era o asemănare izbitoare. Trăsăturile le erau la fel de palide şi de şterse. Amîndoi aveau părul alb ca zăpada. Era vorba cu siguranţă despre tată şi fiu. Numai că părul bătrînului era albit de ani, în vreme ce tînărul — fiinţă monstruoasă — venise pe lume cu acest semn de degenerescenţă.

Era Jean Blanc, albinosul.

O durere ascuţită îi smulse bătrînului un vaiet jalnic. Într-o clipă, Jean sări de pe paiele unde dormise şi fu lîngă tatăl său. Îi luă mîna şi şi-o apăsă, tăcut, pe inimă.

— Mi-e sete, gemu Mathieu Blanc.

Jean luă un blid ciobit, în care mai rămăseseră cîteva înghiţituri de supă, şi i-l întinse tatălui său, care-l bău cu nesaţ.

— Tot mi-e sete, murmură bătrînul. Mi-e foarte sete.

Jean privi de jur-împrejur prin odaie. Nu mai avea nici un strop de apă.

— Mă duc să muncesc, tată! sări el, punînd mîna pe secure. Am dormit prea mult. Am să-ţi aduc leacuri.

Bătrînul Mathieu se răsuci cu greutate în culcuşul său. În clipa cînd Jean ieşea pe uşă, îl chemă înapoi.

— Rămîi, îl rugă el. Cînd sînt singur, sufăr mai mult.

Jean îşi lăsă deoparte securea şi se apropie din nou de laviţă.

— Rămîn, tată! încuviinţă el. Cînd ai s-adormi, am să dau o fugă la castel, să-i cer cele de trebuinţă domnului Nicolas Treml, care nu mă refuză niciodată.

— Niciodată! aprobă apăsat Mathieu. E un adevărat gentilom. Nu-şi uită servitorul care nu mai poate să lucreze sau să lupte. Nu dispreţuieşte copilul care are părul de altă culoare decît restul oamenilor. Dumnezeu să-l binecuvinteze!

— Dumnezeu să-l aibă-n paza lui! zise şi Jean.

Mathieu se ridică într-un cot şi-şi privi fiul în ochi.

— Jean, băiete! vorbi el cu greu. Sînt bătrîn şi memoria nu mă mai ajută. Cred totuşi că-mi aduc aminte... Nu mi-ai spus tu că fiul lui Nicolas Treml e-n mare primejdie?

— Fiul lui Nicolas Treml e mort de doi ani, tată...

— Adevărat. Mă cam lasă memoria. Atunci, fiul fiului lui? Ultimul vlăstar al familiei Treml?

— Da, tată.

— Ce primejdie, fiule? Ce primejdie? strigă bătrînul, într-o pornire exaltată. Oare eu nu-l pot salva?

Jean îşi coborî o privire tristă asupra trupului epuizat al tatălui său.

— Dumneata roagă-te, tată, iar eu voi trece la acţiune. Ieri, în timp ce îngrijeam coroana unui copac, l-am zărit de-acolo, de sus, pe Nicolas Treml, care se întorcea de la Rennes, de la întrunirea Stărilor Generale.

— O adunare nobilă şi vitează, Jean!

— Cîndva aşa era, tată. Am ieşit în calea seniorului nostru, ca să-l salut, după cum mi-e obiceiul. Dar el era atît de preocupat, încît a trecut pe lîngă mine fără să mă vadă. Am pornit pe urmele lui. Vorbea de unul singur şi-am auzit tot ce spunea.

— Şi ce spunea?

Brusc, trăsăturile albinosului se contractară şi muşchii feţei începură să-i joace, pradă unei puternice convulsii. Apoi izbucni în rîs.

— Ce spunea? repetă bătrînul.

În loc să-i răspundă, Jean începu să ţopăie prin odaie, fredonînd un cîntecel monoton, de prin partea locului.

Taică-său schiţă un gest de durere mută şi se întoarse cu faţa la perete, de parcă ar fi fost obişnuit cu aceste triste scene de nebunie.

Aşa şi era. Fără a fi nebun, cum îl credeau pădurenii, Jean avea deseori asemenea izbucniri, de pe urma cărora rămînea cu o oboseală psihică şi un aer melancolic. Uriţenia fizică şi mintea cam deranjată făceau din el o fiinţă aparte. Asta ştia şi el şi se simţea inferior neciopliţilor din jurul său, pe care-i domina, totuşi, în ceasurile de luciditate.

Îşi ascundea cu grijă, însă, această luciditate, ţinîndu-se la distanţă şi simulînd obiceiuri bizare, pe care le interpunea, ca o barieră între el şi restul oamenilor.

Jumătate maniac, jumătate mizantrop, uneori făcea pe bufonul, alteori o lua razna cu adevărat.

Numai faţă de tatăl său — biet bătrîn care-şi sfîrşea zilele în mizerie — îşi arăta Jean Blanc adevărata fire, dezvăluind comoara de tandreţe filială pe care-o ţinea ascunsă în adîncul inimii.

Cît despre Nicolas Tremi, albinosul îi purta o credinţă nelimitată, numai că distanţa dintre ei era prea mare. Jean Blanc, dulgherul, nefericitul căruia Dumnezeu îi refuzase pînă şi înfăţişarea omenească, avea un suflet de o neîmblînzită mîndrie. Se ţinea la distanţă, limitînd el însuşi actele caritabile ale castelanului şi acceptînd numai strictul necesar. De altfel, domnul de La Tremlays, preocupat exclusiv de

ideile lui privind rezistenţa la abuzurile Coroanei, habar n-avea cît de năpăstuit era vechiul său servitor, Mathieu. Îi poruncise o dată pentru totdeauna majordomului să nu-i refuze nimic fiului lui Mathieu, aşa încît se bizuia cu totul pe supunerea lui Alain.

Acesta însă nu-l putea suferi pe Jean Blanc şi îndeplinea în silă porunca generoasă a stăpînului. Dar lui Jean Blanc nici prin gînd nu-i trecea să se plîngă. Cînd îl întîlnea pe potecile pădurii pe domnul de La Tremlays, îi vorbea despre Georges, pe care-l iubea din tot sufletul, şi-i strecura, în parabole misterioase, bănuielile pe care le avea la adresa lui Hervé de Vaunoy.

Aceste întrevederi erau cît se poate de bizare. Seniorul şi vasalul se adresau unul altuia de la egal la egal, întrucît cel dintîi manifesta o sinceră compătimire faţă de cel de-al doilea, în timp ce acesta, devotat dar peste poate de orgolios, simţea o stranie plăcere de-a se înfăşura în nebunia lui ca într-un veşmînt magic, care-i permitea să renunţe la orice ceremonial.

Jean Blanc rămase preţ de vreo jumătate de ceas pradă accesului său de delir, tot sărind de colo-colo şi mormăind printre dinţi.

— Eu sînt mielul alb!

Şi scotea cîte un hohot de rîs amar, plin de sarcasm şi suferinţă.

În toiul crizei, se opri brusc. Flacăra din ochi i se stinse. Îşi iţi repede capul în cadrul ferestrei şi aruncă o privire curioasă în direcţia Gropii Lupilor.

Chiar în acea clipă, Nicolas Treml şi Jude, scutierul, tocmai ieşeau din rîpă, urcînd pe malul celălalt. Jean se năpusti afară, dar între timp stăpînul şi servitorul dispăruseră printre copacii uriaşi.

5

Scorbura stejarului

Chiar în mijlocul Gropii Lupilor creştea un stejar gigantic, care-şi înfipsese rădăcinile noduroase în malul rîpos. Crengile lui aveau grosimea unor trunchiuri de copaci obişnuiţi şi se întindeau în toate sensurile, formînd un fel de cheie de boltă din verdeaţă, care acoperea acea parte a rîpei.

În întreg ţinutul circulau tot felul de zvonuri şi superstiţii privitoare la uriaşul copac şi la cele două turnuri care se înălţau pe malul estic al rîpei. Printre altele, se spunea că stejarul se ridica deasupra unei subterane de propoziţii, a cărei intrare se găsea, pro-

babil, sub temelia unuia din cele două turnuri, sau poate pe celălalt versant, undeva printre şanţurile şi ruinele de ziduri despre care am mai amintit.

Nimeni nu se gîndise vreodată să verifice aceste zvonuri — lucru caracteristic pentru apatia bretonilor. Din acest motiv, toată lumea rămînea convinsă de temeinicia lor.

Părerile erau împărţite numai în ce priveşte originea acelor subterane, despre care nimeni nu-şi amintea să fi fost explorate vreodată. Unii pretindeau că era vorba numai de vechi puţuri, de unde odinioară se extrăgea minereu de fier, alţii respingeau această ipoteză, afirmînd că acele galerii nesfîrşite se întindeau în toate direcţiile, pe sub pădure, ajungînd pînă la conacul Bouexis, unde tradiţia plasa unul din centrele de rezistenţă anti-unionistă din vremea bunei ducese Anne[1] — acea prinţesă atît de populară în Bretania, ale cărei acte sînt blestemate şi a cărei memorie e venerată.

Conform celei de-a doua ipoteze, subterana ar fi fost un refugiu sau un loc de întîlnire pentru primii conjuraţi din nordul Bretaniei, care sub domnia regelui Ludovic al XII-lea purtau numele de *Fraţii bretoni*.

Oricum ar fi stat lucrurile, cine s-ar fi îndoit de existenţa acelei subterane ar fi fost considerat neştiutor sau nebun.

Şi totuşi, nimic nu trăda existenţa ei; probabil că se afla la mare adîncime, căci stejarul ajungea cu rădăcinile aproape în fundul ripei, întinzîndu-se pînă departe.

1 *Anne — ducesă de Bretania* (1488—1514); regină a Franţei în 1491. (n.tr.)

Trunchiul era extrem de gros şi deşi nici un semn de bătrîneţe sau decrepitudine nu se ghicea în frunzişul său de arbore străvechi şi complet lipsit de sevă, totuşi nu se mai ţinea decît prin scoarţa sprijinită de jur-împrejur de tufe.

Două scorburi mari se deschideau spre un spaţiu enorm, în care ar fi fost loc berechet pentru zece oameni.

Aici, la picioarele stejarului, se întîlni domnul de La Tremlays cu scutierul său, Jude.

Nicolas Treml era îngrijorat. Gîndurile care nu-i dădeau pace i se citeau limpede pe chipul auster. Jude era înveşmîntat şi înarmat ca pentru o lungă călătorie. La ivirea stăpînului, se ridică şi arătă cu degetul spre caseta de metal.

— E-n regulă! zise Nicolas Treml.

Îngenunche lîngă casetă şi-o descuie, apoi scoţînd din buzunar actul semnat de Hervé de Vaunoy, îl ascunse sub monedele de aur.

„În felul acesta", îşi zise el, încuind la loc caseta, „bogaţi ori săraci, cei din familia Treml îşi vor putea cere înapoi drepturile, iar trădarea va fi învinsă... dacă-i vorba de trădare."

Jude, care nu înţelegea nimic, rămase neclintit, gata să îndeplinească porunca stăpînului, oricare ar fi fost ea. Însă nu-l zori pe domnul Nicolas.

Scutierul era un om solid, cu trăsături proeminente şi aspre. Pomeţii osoşi, ieşiţi în afară, îi dădeau un aer de duritate, deseori caracteristic fizionomiei bretone. Purta plete, iar barba căruntă i se răsucea ca o eşarfă groasă în jurul gîtului.

Îmbrăcămintea sa, ca şi cea a domnului Nicolas, ar fi fost la modă cu vreo sută de ani în urmă, iar judecînd după spada neobişnuit de lungă, cu gardă de

fier, s-ar fi zis că încă nu trecuse vremea cavalerilor rătăcitori şi-a cămăşilor de zale.

Adevărul este că în Bretania timpul nu zboară, ci trece. Aripile lui se umezesc şi se îngreuiază în contact cu ceţurile armoricane. Tradiţiile se consolidează în timp şi nu pier. În clipa cînd aşternem aceste rînduri, între Paris şi un oraş oarecare din ţinutul Léon, din Cornouailles sau din episcopatul Rennes există şi acum tot atîta distanţă cît între Evul Mediu şi prezentul în care trăim, între răşină şi gaz, între diligenţă şi transportul pe bază de aburi, între turlele ajurate ale unei catedrale şi acoperişurile banale ale templelor banului.

Din punct de vedere moral, Jude era una din acele firi cinstite, făcute pentru a se supune fără a pretinde explicaţii, şi care, încă din copilărie, îşi subordonează propria voinţă unei voinţe suzerane. Jude asculta. Acestea îi erau rolul şi vocaţia. Dar supunerea sa însemna devotament, şi nu servilism. În vremea noastră, nu se mai întîlnesc asemenea înţelegeri tacite şi irevocabile, care odinioară făceau din stăpîn şi servitor un singur tot: două forţe bărbăteşti în slujba unui scop unic.

Ideea de a servi implică abjecţie şi, în mod îndreptăţit sau nu, acest blam apasă asupra unei întregi clase din societate. Însă în acele vremuri, cînd vasalitatea organizată urca de la slugă la suveran, prin treptele unui sistem complet şi fără lacune, valetul reprezenta pentru senior exact ceea ce reprezenta acesta pentru rege. Exista o anumită proporţie, ceea ce permite comparaţii, iar comparaţia exclude orice atitudine dispreţuitoare.

În timpuri mai îndepărtate, cînd cavalerismul era încă o realitate, fiii născuţi din părinţi viteji nu-şi însuşeau oricum gloria acestora. Pînă a-şi înscrie o

deviză pe scut, trebuiau mai intîi să poarte lancea altuia; astfel, numai trecînd prin încercări ce implicau diverse grade de servitute puteau ajunge la cel mai frumos titlu la care aspira orice viteaz: acela de *cavaler*.

Or, după cum spuneam, în Bretania tradiţiile sînt imobile şi amintirile — vii. La începutul secolului care a văzut născîndu-se „Enciclopedia"[1] şi înălţîndu-se faima lui Voltaire[2], riturile feudale încă nu fuseseră date uitării în Bretania, „ţinutul stîncilor şi al mării". Gentilomii, care se îndepărtau de castelele lor doar atît cît să nu piardă din ochi fumul ce se înalţa din hornurile şemineurilor, nu avuseseră cum să se schimbe în contact cu ideile noi. Văsalii erau vasali în adevăratul sens al cuvîntului, adică în termenii marii ierarhii feudale.

Valeţii erau consideraţi „mici vasali".

Nu trebuie să mire faptul că facem o distincţie între Jude şi un servitor plătit din zilele noastre. Acesta este adevărul. Oricît ar fi fost de înclinat să se supună orbeşte şi fără comentarii, Jude îşi păstra intactă demnitatea sa de om. Supunerea lui avea aceleaşi motivaţii, dacă nu cumva şi aceleaşi limite, ca fidelitatea unui mare baron faţă de persoana regelui.

1 *„Enciclopedia sau dicţionar raţional al ştiinţelor, artelor şi meseriilor"* (pe scurt, *„Enciclopedia franceză"*): vastă lucrare enciclopedică, monument al filozofiei iluministe, iniţiată de Denis Diderot şi Jean d'Alembert şi editată în 35 de volume (1751—1780). A avut un rol de seamă în pregătirea Revoluţiei franceze. (n.tr.)

2 *Voltaire* (pseudonim anagramă al lui François-Marie Arouet (1694 — 1788) - scriitor şi gînditor francez, reprezentant de seamă al iluminismului. A cultivat genurile tradiţionale ale clasicismului: tragedia, poemul, fiind de asemenea autorul unor romane satirico-filozofice şi al unor lucrări istorice. (n.tr.)

După ce încuie de două ori caseta de metal, domnul de La Tremlays aruncă de jur-împrejurul lui o privire neliniştită.

— Oare sîntem singuri? întrebă el în şoaptă. Cu adevărat singuri?

Jude se duse să cerceteze în amănunţime tufişurile din preajmă.

— Sîntem singuri, răspunse el.

— Asta pentru că şi viaţa, şi averea familiei Treml sînt aici, înăuntru, omule! urmă bătrînul gentilom, punînd palma pe caseta de metal. Iată secretul meu, speranţa familiei mele, răsplata sacrificiului pe care urmează să-l fac. Pînă şi cel mai bun prieten pe care-l am şi-ar risca viaţa dacă m-ar surprinde acum, în acest loc.

— Să plec, domnule? întrebă Jude.

— Nu, tu eşti de-al meu. Tu eşti... eu. Ştiu bine că ai prefera mai curînd să mori decît să mă trădezi.

Jude îşi puse mîna pe inimă.

— Sînteţi singur, repetă el.

Domnul de La Tremlays mai aruncă o privire către hăţişurile din jur, apoi ridică ochii spre buza ripei.

— Ce-i acolo? întrebă el, observînd coliba lui Mathieu Blanc, în spatele turnurilor dărîmate.

— Nu-i nimic, răspunse Jude. Mielul Alb doarme, iar taică-său trage să moară.

— Jean Blanc! şopti bătrînul.

Amintirea scenei din ajun îi reveni brusc în gînd, ca o prevestire rea.

— Bietul băiat! Alain, majordomul, nu-l prea are la inimă. Dumnezeu ştie ce se va întîmpla cu el în absenţa noastră.

Nicolas Treml îi întinse lui Jude punga sa cu bani. Acesta înţelese imediat şi-o azvîrli, ca din praştie, pe

deasupra copacilor. Punga căzu chiar în pragul cocioabei.

— Şi-acum, la treabă! zise bătrînul gentilom.

Cu ajutorul lui Jude, strecură caseta de metal în scorbura stejarului. Aici era şi magazia lui Jean Blanc, care-şi depozitase uneltele, precum şi cîteva legături de crengi de castan, urmînd a fi tăiate.

Jude luă un hîrleţ şi începu să sape.

După vreo oră de muncă dură, datorită solului străbătut în toate direcţiile de rădăcini, caseta fu îngropată şi acoperită cu pămînt. Jude bătători pămîntul cu picioarele, îndepărtînd orice urmă. Numai cineva care-ar fi stat la pîndă ar fi ştiut că în acel loc pămîntul fusese dat la o parte.

Soarele răsărise deja şi-şi azvîrlea săgeţile pe deasupra vîrfurilor copacilor.

— La drum! îl îndemnă Nicolas Treml pe Jude. E multă cale de făcut şi sînt tare grăbit.

Stăpînul şi servitorul urcară panta ripei cu paşi mari.

Chiar în aceeaşi clipă îi zări Jean, care ieşise din colibă. Cu iuţeala care-l caracteriza, se repezi după ei şi ajunse îndată la locul unde domnul de La Tremlays dispăruse în desiş. Porni printre tufe şi cînd ajunse la poteca propriu-zisă, auzi tropotul unor cai care se îndepărtau în galop. Se năpusti pe urmele lor. Caii fugeau mîncînd pămîntul. Orice-ar fi făcut, n-avea cum să-i mai ajungă. Atunci îi veni în minte o idee, se căţără într-un stejar, cu sprinteneala unei veveriţe, şi-n cîteva clipe fu în vîrf. De acolo putu zări cei doi cai care galopau spre Fougères

— Domnule Nicolas! strigă el, cuprins de disperare.

Bătrînul întoarse capul, dar nu se opri.

Jean Blanc făcu mîinile pîlnie şi intonă cîntecul lui Arthur de Bretania, crezînd un moment că acest simplu subterfugiu va avea efectul scontat.

Nicolas Treml se opri nehotărît, apoi îşi trecu mîna peste frunte, ca pentru a-şi alunga o pornire şovăielnică, şi-şi înfipse pintenii în coastele calului.

Jean Blanc coborî din copac şi se întoarse tăcut la Groapa Lupilor.

În pragul colibei, văzu un obiect lucind în soare. Era punga de bani a bătrînului senior.

Ochii lui Jean Blanc se umplură de lacrimi.

— Dumnezeu să-l aibă-n pază! murmură el. E-un om bun şi-i convins că face ce trebuie.

Se aşezâ în prag, rămînînd pe gînduri.

— Bietul domnişor Georges! şopti el după un timp. Singur, în mîinile acestui Vaunoy, care-i lipsit de Dumnezeu!

După cîteva clipe, îşi zise în sinea lui.

„Mi se spune Mielul Alb... Eu sînt mielul, iar omul acela-i lupul. O luptă inegală! Lupul are colţi: dacă şi-ar arăta colţii, atunci mielul s-ar preschimba în lup, pentru a-i apăra sau a-i răzbuna pe cei ce-i sînt dragi. Vom trăi şi vom vedea!"

6

Călătoria

Ultimul glas pe care-l auzise Nicolas Treml pe domeniul său fusese cel al lui Jean Blanc, al cărui cîntec melancolic îl salutase la plecare, părîndu-i de rău augur. Bătrînul avusese nevoie de toată tăria sa de caracter, de toată încăpăţînarea tipică firii bretone, pentru a-şi învinge tristeţea care-i năpădise sufletul. Îşi alungase din minte imaginea lui Georges şi-şi continuase drumul.

Nu voia să se ştie încotro o apucase; după ce făcuse vreo două leghe în direcţia Couesnon, spre mare, se întorsese pe acelaşi drum şi se îndreptase

spre Vitré, ale cărui ziduri negre absorbeau razele soarelui de amiază. Ieşise apoi în drumul spre Laval, lăsînd în dreapta frumoasele cîmpii pe unde şerpuia rîul ce purta deja numele de La Vilaine.

Între Laval şi Vitré, puţin mai sus de orăşelul Ernée, care după optzeci de ani avea să joace un mare rol în războaiele *chouanilor*[1], pe o moviliţă, se înălţau doi stîlpi, cu vîrfurile retezate.

Cei doi stîlpi se găseau la şase stînjeni unul de celălalt; între ei se căscau două şanţuri, iar între acestea, resturile putrezite ale unei bariere.

Nicolas Treml îşi struni calul şi-şi scoase pălăria. Jude Leker îi urmă exemplul.

— Încă vreo cîţiva paşi, zise domnul de La Tremlays, şi vom fi pe teritoriul duşman al Franţei. Cît timp mai aveam sub tălpi pămîntul patriei, să spunem un *Ave Maria* către Sfînta Fecioară-din-Inima-Pădurii[2].

Amîndoi rostiră rugăciunea în limba latină.

— Cîndva, urmă bătrînul gentilom, aceşti doi stîlpi aveau vîrfuri. Cel de-aici purta blazonul cu hermină, împodobit cu coroana ducală. Cel de-acolo avea trei flori de crin aurii, pe fond azuriu. De partea asta a barierei era un soldat breton, de cealaltă parte — unul francez. Se priveau ochi în ochi. Stindardele fluturau mîndre în vîrful lăncilor. Dreux[3] şi **Valois**[4] erau egali.

1 *Chouans* — nume dat ţăranilor regalişti din Maine, Bretania şi Normandia, care s-au ridicat împotriva Primei Republici franceze. Numele provine din porecla „*Chouan*" dată lui Jean Cottereau, unul din primii lor şefi, care stabilise drept semn de recunoaştere pentru oamenii săi strigătul cucuvelei (în franceză: *chat-huant*). (n.tr.)

2 În franceză, în original: *Notre-Dame-de-Mi-Forêt*. (n.tr.)

3 *Dreux* — comitat al vechii Franţe, situat la nord de ţinutul Chartres, la graniţa dintre Ile-de-France şi Normandia. (n.tr.)

4 *Valois* — dinastie de regi ai Franţei. (n.tr.)

— Ce vremuri erau acelea, domnule Nicolas! suspină Jude.

— Dreux nu mai există, continuă Treml cu tremur în glas, iar Bretania a devenit o provincie franceză. Dar Dumnezeu e drept şi va reda braţului meu forţa de altădată. Să mergem!

Trecură vechea frontieră dintre cele două state şi-şi urmară drumul în tăcere.

Călătoria fu lungă. Trecură mai întîi prin Laval, fief al familiei La Trémoille, apoi prin Mayenne, de unde se trăgeau majoritatea membrilor Ligii, şi prin Alençon, care a fost apanajul[1] fiilor Franţei.

În fiecare din aceste oraşe se opriră doar atît cît să-şi odihnească bidiviii. Apoi plecară în aceeaşi mare grabă.

„Oare unde mergem?" se mira din cînd în cînd Jude Leker.

Dar nu-i punea seniorului întrebarea cu glas tare. Dacă Nicolas Treml avea chef să ţină secret scopul acestei călătorii, nu era de căderea lui Jude să-i descopere taina.

Dar nesiguranţa lui nu avea să mai dureze mult. Trecură prin Mortagne, Verneuil şi Dreux şi în dimineaţa celei de-a şasea zile pătrunseră pe porţile aurite ale parcului Versailles.

Palatul fusese deja abandonat, dar scările albe de marmură mai păstrau strălucirea din zilele de glorie.

Statuile, colonadele, urnele antice şi frontoanele bogat ornamentate nu-şi pierduseră nimic din splendoarea de odinioară. De altfel, „văduvia" cetăţii regale nu dura de prea mult! Pe nisipul aleilor mai

1 *Apanaj* — în Evul Mediu, domeniu funciar sau rentă în bani acordate de suverani pentru întreţinerea unor membri ai familiei regale. (n.tr.)

rămăseseră întipărite urmele condurilor de saten şi ale tocurilor roşii, la modă.

În vaze mai creşteau flori, pe scoarţa copacilor erau înscrise versuri, iar din gura naiadelor de bronz încă ţîşneau jeturi cristaline.

Din păcate, „văduvia" a mai durat încă mult! Florile s-au ofilit, bronzul şi marmura au căpătat frumuseţea austeră a operelor de artă din alte timpuri. Au dispărut muzica şi veselia. Aşa încît nu putem decît să ne alăturăm poetului care deplînge grandoarea monarhiei:

Oh! que Versailles était superbe
Dans ces jours purs de tout affront,
Où les prospérités en gerbe
S'épanouissaient sur son front!
Là tout faste était sans mesure,
Là chaque arbre avait sa parure,
Là chaque homme avait sa dorure;
Tout du maître suivait la loi:
Comme au même but vont cent routes,
Là les grandeurs abondaient toutes:
L'Olympe ne pendait aux voûtes
Que pour compléter le grand roi.[1]

Nici Nicolas Treml şi nici scutierul său nu erau oamenii care să se ocupe de sculpturi sau de arteziene. În treacăt, aruncară o privire distrată asupra

1 *Cît de superb era Versailles-ul/ Cînd steaua-i încă strălucea/ Cînd bogăţiile în jerbă/ Se înşirau pe fruntea sa./ În fastul lui făr' de măsură/ Şi arborii se-mpodobeau./ Curtenii, toţi scăldaţi în aur,/ Legea stăpînului urmau./ Versailles, răscruce-a zeci de drumuri!/ Cîţi aspirau spre slava lui!/ Olimpul agăţat de boltă/ Sporea grandoarea regelui!* (versiunea traducătorului)

zeilor de piatră, care surîdeau, cîntau la flaut sau dansau, împodobiţi cu ciorchini de struguri.

După încă vreo cîteva ore ajunseră la malul Senei.

— Mai e mult pînă la Paris? întrebă Nicolas Treml pe un burghez care călărea pe marginea drumului.

Omul se întoarse spre ei şi arătă cu mîna spre est. Urmărindu-i gestul, domnul de La Tremlays zări la orizont un punct luminos: era cupola aurită nou-nouţă a Domului Invalizilor[1], care reflecta razele soarelui de dimineaţă.

— Curaj, prietene! îi zise el lui Jude. În curînd ajungem.

— Bine, răspunse Jude.

Dacă şi caii ar fi putut vorbi, atunci şi-ar fi manifestat mulţumirea într-un mod mai explicit.

Intrînd în oraş, Nicolas Treml rugă un trecător să-i indice unde se afla palatul regentului şi îmboldi calul pentru a ajunge cît mai repede. Părea cuprins de un fel de febră. Jude îl urma îndeaproape. De astă-dată, chipul credinciosului servitor oglindea o curiozitate nestăpînită. La urma urmei, ce treabă putea avea domnul de La Tremlays cu regentul?

Bătrînul senior descălecă în faţa porţii Palatului Regal[2]. Cînd dădu să intre, soldaţii de strajă îi bararâ calea.

— Spuneţi-i lui Philippe d'Orléans că Nicolas Treml vrea să-i vorbească.

Soldaţii cercetară din priviri costumaţia gotică a seniorului, înecată în praf, apoi îi întoarseră spatele, izbucnind în rîs.

1 *Domul Invalizilor* — partea principală a ansamblului arhitectural cunoscut sub numele de *l'Hotel des Invalides*, fondat de Ludovic al XIV-lea în 1670. (n.tr.)

2 *Palatul Regal* — fost palat al cardinalului de Richelieu, locuit apoi pe rînd de Ludovic al XIII-lea, Ana de Austria, Philippe d'Orleans, iar mai tîrziu Ludovic-Philippe d'Orléans. (n.tr.)

Totuşi, unul mai binevoitor îi răspunse din virful buzelor.

— Alteţa sa Regală e la castelul său din Villers-Cotterets.

Domnul de La Tremlays încălecă din nou.

— Mă poate conduce vreunul din voi pînă acolo? întrebă el.

Slujitorii regentului pufniră într-un ris şi mai dispreţuitor.

— Păi bine, omule! îi strigă unul dintre ei. Cei ca dumneata nu-s primiţi în castelul Villers-Cotterets!

— Asta-i ţăran de la Dunăre! hohoti altul.

— Mai curînd, evreul rătăcitor, care-a furat de undeva o slugă şi-o mîrţoagă! rîse al treilea.

— Don Quichote![1]

— Domnul de La Palisse![2]

Jude duse mîna la mînerul spadei, dar stăpînul îi făcu semn să stea liniştit şi-şi întoarse calul: insulta pornită prea de jos se pierde pe drum, înainte de-a fi auzită.

Domnul de La Tremlays trase la un han, a cărui firmă era impodobită cu stema Bretaniei. Fără a mai zăbovi, trimise după hangiu şi-i porunci să-i găsească un om care să-l poată conduce de îndată la Villers-Cotterets.

Jude era în culmea nedumeririi. Cu greu îşi mai putea înfrîna curiozitatea. Nemaiputîndu-se stăpîni, i se adresă stăpînului.

— Domnule Nicolas, zise el cu sfială, vreţi deci să-l vedeţi neîntîrziat pe acest Philippe d'Orléans?

1 *Don Quichote* — personajul principal al romanului „*Iscusitul hidalgo Don Quichote de la Mancha*", satiră a literaturii cavalereşti, aparţinînd scriitorului spaniol Miguel de Cervantes Saavedra (1547—1616). (n.tr.)

2 *Jacques de Chabannes*, senior de *La Palisse*, căpitan francez (1470—1525). (n.tr.)

— Mai întrebi! exclamă patetic Nicolas Treml.

Acest răspuns îl ului şi mai tare pe Jude.

— Să mor dacă-nţeleg ce-o fi avînd seniorul nostru cu regentul... murmură el ca pentru sine.

Nicolas Treml îl auzi, îl apucă de braţ şi-i spuse:

— Vreau să-l ucid!

Jude îşi făcu reproşuri că nu ghicise mai devreme un lucru atît de firesc!

— Bravo! încuviinţă el. Bine gîndit!

Şi-şi recăpătă calmul dintotdeauna.

Chiar atunci apăru şi hangiul, însoţit de călăuza cerută.

7

Pădurea Villers-Cotterets

În acea zi, superba locuinţă de agrement a regentului Philippe d'Orléans avea un aer şi mai vesel ca de obicei. Rîndaşii îşi făceau de lucru pe lîngă echipajele caleştilor. Caii băteau din picior, nerăbdători. O întreagă armată de paji, gonaci şi lachei în livrele strălucitoare forfoteau în jurul scărilor de la intrare.

Regentul era încă la masă. De cum luă sfîrşit festinul, curtenii şi înaltele doamne coborîră scara cea mare — valuri-valuri de catifea şi saten. De îndată, la ferestrele caleştilor se iviră chipuri gingaşe, iar caii

înşeuaţi începură să se cabreze, simţindu-se în puterea călăreţilor lor. Imensa poartă a castelului fu larg deschisă.

În mod excepţional, Philippe d'Orléans nu luase loc în caleaşca sa. Preferase să încerce un cal magnific, trimis de regina Anne[1] a Angliei — dar apreciat mai ales pentru originea sa britanică, întrucît în străfundul sufletului regentul ţinea cu englezii.

Toţi istoricii sînt de acord că Philippe d'Orléans era un bărbat foarte frumos. De altfel, portretele sale confirmă această apreciere. Cînd catadixea să renunţe la aerul pierdut sau distrat, în el putea fi recunoscută figura princiară a descendentului casei regale.

În aceea zi, regentul era foarte bine-dispus.

Dintr-o săritură, fu în şa, iar convoiul se puse în mişcare.

Între sălbatica pădure Rennes şi masivul dantelat al munţilor Villers-Cotterets era o deosebire ca de la cer la pămînt. Şi aici erau copaci seculari, cu frunziş des, stejari înalţi, desişuri cît s-ascundă o întreagă armată — dar pretutindeni se simţea mîna omului.

E un mare avantaj cînd pămîntul este domeniu princiar. Dacă mîna stăpînului nu se zgîrceşte la bani, natura se poate modela şi înfrumuseţa, fără a-şi pierde nimic din sălbăticie. Pe alocuri, aleile largi se pierd în meandre capricioase: în alte părţi, îşi aliniază cele două rînduri de copaci zvelţi, ca nişte imense colonade pe care se sprijină o boltă de verdeaţă.

La drept vorbind, la o comparaţie între cele două peisaje, Bretania n-ar fi fost prea avantajată.

Pădurea Villers-Cotterets e plină de locuri încîntătoare. Coborînd potecile umbroase, care duc în vale, gîndul te poartă la un paradis terestru. Dacă

[1] *Anne* — regină a Angliei între 1702—1714 (n.tr.)

urci din nou panta. orizontul se lărgeşte, căpătind acea deschidere care-i lipseşte de regulă peisajului breton.

De altfel. pădurea Rennes nu se putea mîndri decît cu cîteva conace neînsemnate sau cu clopotniţa vreunei biserici de sat. în vreme ce în Villers-Cotterets se găseau castelul regal construit de Valois. precum şi nobila abaţie de Prémontré.

Trecuse vreo oră de cînd cavalcada părăsise parcul castelului. Convoiul se deplasa încet. Gentilomii îşi struneau caii năbădăioşi pe lîngă portierele caleştilor ce înaintau fără zgomot prin iarba aleilor Philippe d'Orléans discuta prin geamul portierei cu doamna de Carnavalet

Deodată. la o cotitură. apărură doi cavaleri. care se postară în mijlocul drumului. cu intenţia vădită de a bara trecerea.

Amîndoi erau înalţi şi solizi Veşmintele lor. din altă epocă. erau albe de praf

Cel mai în vîrstă dintre ei se întoarse spre ţăranul călare care-i servea de călăuză. ţinîndu-se la o distanţă respectuoasă. şi-i întrebă cu glas tare:

— Care din toţi aceştia e ducele d'Orléans?

Ţăranul arătă cu degetul spre prinţ şi-o luă la sănătoasa.

Necunoscutul porni drept spre regent. care se dădu înapoi instinctiv. ducîndu-şi mîna la spadă. După o clipă de surpriză paralizantă. curtenii se repeziră între cavaler şi stăpînul lor.

Cîteva înalte doamne se gîndiră să leşine. apoi însă îşi veniră în fire. întrucît scena promitea să fie interesantă

— Cine eşti dumneata? întrebă regentul. după o clipă de tăcere.

— Sînt Nicolas Treml de La Tremlays. senior de Bouëxis-en-Forêt! răspunse necunoscutul.

— Şi ce doreşti?

— Doresc să mă înfrunt în luptă dreaptă cu regentul Franţei!

Aceste cuvinte ciudate fură rostite pe un ton grav şi ferm, lipsit de orice fanfaronadă.

Curtenii se priviră unul pe celălalt, surizînd fără cuvinte. Doamnele erau cît se poate de interesate şi urmăreau scena tot aşa cum ar fi urmărit o piesă de teatru.

Într-adevăr, era un spectacol unic şi uluitor: cei doi cavaleri, poposiţi parcă din alt secol, dar puternici, ameninţători şi întreprinzători, în mijlocul acelor chipuri fardate, cele două spade lungi, cu gardă de fier, înfruntînd spadele de paradă; pieptarele de stofă groasă, fără panglici şi broderii, în mijlocul acelei risipe de aur şi catifea.

S-ar fi zis că Bretania secolului al XV-lea se înălţa din mormînt şi venea să ceară socoteală străstrănepoţilor celor ce-o supuseseră.

În primul moment, Philippe d'Orléans avusese o pornire de teamă. Acum, însă, zece gentilomi îl despărţeau de bătrînul breton, aşa că-şi uită frica.

— Omul acesta-i nebun! rise el. O să le sperie pe doamne. Alungaţi-l!

Ordinul sună foarte clar, însă spada domnului Nicolas era lungă. Curtenii nu se prea grăbeau să atace.

Tacticos, nobilul breton îşi scoase mănuşa din piele de bivol, care cîntărea cam jumătate de livră[1].

— S-o sfîrşim odată! murmură nerăbdător regentul.

— S-o sfîrşim! repetă grav Nicolas Treml. Mi s-a spus că-n vinele Bourbonilor curge sînge de eroi. Văd

1 *Livră* — veche unitate de măsură franceză. (n. t.)

bine. însă. că faima lor e mincinoasă. sau poate ramura mai bătrînă a fost singura care-a moştenit vitejia. Philippe d'Orléans, regent al Franţei, pentru a doua oară te provoc la luptă. eu. un gentilom ca şi tine!

Zicînd acestea, domnul de La Tremlays îşi trase spada din teacă.

Curtenii îl imitară. Doamnele găsiră spectacolul întru totul pe gustul lor.

— Sînteţi martori cu toţii! reluă Nicolas Treml cu glas puternic şi solemn. Neputînd să-l acuz pe rege[1]. care-i un copil. îl acuz pe regentul Franţei de înrobirea provinciei Bretania, care-i liberă de drept. Pentru a dovedi adevărul spuselor mele. cer să lupt pe viaţă şi pe moarte, fără milă. Dacă-i voia lui Dumnezeu ca eu să pier, Bretania n-ar pierde decît pe unul din fiii săi. Dar dacă voi învinge. atunci ţinutul meu îşi va recăpăta privilegiile legitime.

— Un turnir! şuşoteau toţi gentilomii. pe care aventura începea să-i amuze. Să judece Dumnezeu între Alteţa Sa Regală şi domnul Nicolas! Nu-i o idee rea!

Regentului însă nu-i mai ardea de ris.

Cît despre doamne. pe care le încînta latura romantică a întîmplării. ele admirau acum chipul auster al bătrînului. luînd mai curînd partea părului său alb.

Ducesa de Berry îi murmură la ureche lui Riom. care se găsea lîngă portiera caleştii:

— Ce superbă-i nebunia acestui bătrîn!

— Ei bine! reluă Nicolas Treml. a cărui privire se aprinsese de mînie. Nu mi-ai dat nici un răspuns, regent al Franţei!

1 Referire la regele Ludovic al XV-lea, pe atunci încă minor. (n.tr.)

La auzul acestor vorbe, se lăsă o tăcere adîncă. Toţi presimţeau ceva neobişnuit. În clipa cînd regentul deschise gura, ca să ordone suitei sale să termine odată cu bătrînul breton, acesta i-o luă înainte şi se întoarse spre scutierul Jude.

— Fă-ţi loc printre oamenii aceştia! zise el, netulburat.

Jude îşi împinse calul robust în mijlocul curtenilor, care, daţi la o parte cu atîta forţă, se grupară în dreapta şi-n stînga.

O clipă — una singură — Philippe d'Orléans şi Nicolas Treml se găsiră faţă în faţă. De-ajuns ca bătrînul să-şi ridice mănuşa grea, din piele de bivol, şi să-l lovească peste obraz pe regentul Franţei, strigîndu-i cu glas răsunător:

— Pentru Bretania!

În secunda următoare, treizeci de spade erau îndreptate spre pieptul său. Doamnele îşi puteau îngădui să leşine. Deznodămîntul întrecea toate aşteptările.

În faţa acestei ofense de neiertat, Philippe d'Orléans se făcu livid. Îşi trase spada din teacă, ultimul dintre toţi cei prezenţi, şi se repezi asupra bătrînului.

După cîţiva paşi, însă, se opri. Mînia tulburase prea mult o fire ca a lui, unde raţiunea domina afectele. Regentul se întoarse lîngă prinţese, ca să le liniştească.

Între timp, între cei doi bretoni şi suita Alteţei Sale Regale se angajase o luptă inegală, al cărei deznodămînt nu era greu de prevăzut. Curtenii care-l însoţeau pe regent, deşi petrecăreţi, erau în acelaşi timp şi gentilomi, aşa încît încercară doar să-şi dezarmeze adversarii, nu să-i ucidă. După vreo cîteva

minute, Nicolas Treml fu trîntit de pe cal, apoi înşfăcat şi legat de un copac.

Bătrînul nu mai scoase o vorbă şi rămase cu fruntea sus, privindu-i drept în ochi pe cei care-l învinseseră.

Jude mai avea încă spada în mînă. Era înconjurat din toate părţile, dar nu înfrînt.

Găsind că n-are rost să mai prelungească lupta, domnul de La Tremlays îi făcu semn să se predea. În aceeaşi clipă, Jude îşi aruncă spada la picioarele adversarilor, care se şi repeziră asupra lui.

Chipul bătrînului gentilom, pînă atunci calm şi stoic, oglindea acum durere şi amărăciune. În gînd îi năvăli o amintire scumpă: Georges, care surîdea în pătucul lui.

Pînă atunci, îl susţinuse speranţa lui nebună. Crezuse că-l va putea obliga pe regent să coboare în arenă şi să se lupte, cu spada în mînă, pentru soarta Bretaniei.

Totul i se păruse simplu şi firesc. Nici măcar nu-i dăduse prin minte că va fi nevoie şi de o provocare efectivă. Acum, însă, înţelegea. Începea să se dezmeticească.

Aşa cum se întîmplă întotdeauna după o înfrîngere, în creier i se învălmăşeau zeci de gînduri. Din nou simţi că-l roade îndoiala în privinţa rudei sale, Hervé de Vaunoy. Odată încolţită, bănuiala îi spori, pînă ce deveni o cumplită certitudine. I se părea că aude în depărtare glasul acelui biet albinos, care-i prevestea ruina neamului Treml.

Nicolas Treml aruncă o privire descurajată spre Jude şi-i păru rău că-i poruncise să se predea.

— Ia-ţi spada înapoi, Jude! strigă el. Treci peste cadavre şi mergi să veghezi asupra nepotului meu!

Ca întotdeauna, Jude îi ascultă porunca. Cu un efort supraomenesc, se eliberă din strînsoarea celor ce încercau să-l imobilizeze. Dar numărul acestora sporise, odată cu venirea valeţilor şi rîndaşilor. Jude fu pironit la pămînt. Căzînd, aţinti asupra stăpînului o privire plină de respect şi tristeţe.

— N-am putut... murmură el, de parcă ar fi vrut să se scuze pentru nesupunere.

Nicolas Treml îşi plecă bărbia în piept.

— Biet micuţ! şopti el. Fie ca Dumnezeu să mă pedepsească numai pe mine şi să se îndure de copil!

Regentul dădu semnalul de întoarcere.

Tot timpul drumului, se arătă foarte vesel şi binedispus. Nu era rău la suflet. Numai cînd începu să urce scările castelului, se aplecă la urechea unuia dintre consilierii săi şi-i şopti cuvîntul *„Bastilia"*. Consilierul se înclină.

Era sentinţa pentru Nicolas Treml şi pentru credinciosul său scutier, Jude.

8

Tutela

La cîteva ceasuri după ciudata confruntare pe care am relatat-o, domnul de La Tremlays şi Jude fură întemniţaţi la Bastilia.

Înclinăm să credem că atunci cînd a păşit pragul fortăreţei, bătrînul breton era bîntuit de gînduri destul de triste. Cît despre Jude, acesta nu cugeta la nimic.

Oricare i-ar fi fost motivele de neliniştе, Nicolas Treml era prea mîndru şi prea stăpîn pe sine ca să le lase să i se citească pe faţă. Urcă în tăcere scările înnegrite ale Bastiliei şi intră în celulă la fel cum

pătrundea altădată în marea sală a castelului La Tremlays: cu fruntea sus şi cugetul liniştit.

O singură dată, totuşi, se lăsă pradă deznădejdii. Se acuza de a-l fi părăsit pe Georges, şi-şi blestema patriotismul inutil. Acum, demersul său îi apărea în adevărata lumină. Vederea Curţii regentului îi schimbase ideile. Înţelegea — deşi prea tîrziu — că tentativa sa, care-ar fi fost socotită temerară în vremea cavalerilor, era în secolul al XVIII-lea numai o simplă extravaganţă.

Durerea şi regretul i-ar fi fost şi mai mari de-ar fi ştiut ce se petrecea în castelul de La Tremlays. Hervé de Vaunoy nu făcea lucrurile pe jumătate. Cîteva vorbe scăpate de Nicolas Treml în timpul ultimei lor conversaţii îl lămuriseră pe Hervé, care aproape că ghicise scopul călătoriei vărului său.

Nici nu-i trebuia mai mult ca să-şi închipuie restul, deoarece cunoştea ura nepotolită a bătrînului breton.

Vaunoy lăsă să se scurgă o săptămînă, după care socoti că întoarcerea lui Nicolas Treml e puţin probabilă, aşa încît procedă în consecinţă. Majoritatea vechilor servitori de la castel fură concediaţi. Vaunoy nu-i păstră decît pe cei ce i se supuseseră. Alain, majordomul, deveni într-o oarecare măsură confidentul lui.

Vaunoy îşi schimbase cu desăvîrşire felul de-a fi. De doi ani de zile, visase zi şi noapte să ajungă în posesia bogatului domeniu Treml, şi iată că deodată visul i se împlinise. Ieri sărac, neavînd decît haina ponosită pe el, acum devenise mai bogat decît orice alt mare nobil breton.

Acest fapt, care putea succi minţile unui om ambiţios, pe Vaunoy îl tulbură de-a binelea.

E drept că această bogăţie nu avea în ea nimic real. În mîinile lui Hervé, castelul şi dependinţele nu

erau decît niște lucruri depuse spre păstrare, el fiind un simplu fidei-comis.

Dar pentru cine știe să țină hățurile, chiar și în această situație poate ajunge departe. Toți oamenii sînt muritori: minorul încredințat unui tutore e și el supus unui mare număr de riscuri, la fel ca întreaga omenire. Se poate muri de febră, de crup[1]. Se moare din prea multă mîncare, sau din prea puțină. Se moare de colții lupului, asta chiar și în afara povestirilor lui Perrault[2]. Se moare prin înec... și cîte și mai cite!

Ceva mai tîrziu, vin duelurile, căderile de pe cal și alte aventuri.

Datorită tuturor acestor riscuri, minorul dat pe mîna unui tutore priceput ajunge rareori la vîrsta majoratului.

Or, domnul de Vaunoy era un om foarte capabil. Numai că fiind peste măsură de nerăbdător să se bucure în voie de toate drepturile, nu se gîndi prea mult la aceste eventualități. La rigoare, micuțul Georges putea ieși victorios din toate încercările, iar domnul de Vaunoy n-avea intenția să-și asume riscul unui asemenea joc primejdios.

De regulă, bretonul e bun și generos, dar cînd își pune în minte să fie rău, trădătorii din melodrame sînt niște îngeri pe lîngă el: nimic nu-l costă prea mult, iar mijloacele la care recurge sînt de o brutalitate diabolică.

Cititorul va înțelege curînd.

Vaunoy continuă să-l trateze pe Georges ca pe nepoțelul iubit și respectat al seniorului. Voia să-și

1 *Crup* — afecțiune a laringelui la copii, caracterizată prin respirație sufocantă și prin tuse răgușită, uneori cu formare de false membrane. (n. tr.)

2 *Charles Perrault* (1628—1703) — scriitor francez, cunoscut mai ales pentru celebrele sale „*Povești*" pentru copii, preluate din folclor. (n.tr.)

asigure sprijinul copilului în situaţia nedorită că domnul de La Tremlays s-ar fi întors pe neaşteptate. Trecură vreo două luni. Hervé golise casa de toţi cei ce rămăseseră ataşaţi străvechiului sînge al familiei Treml. Totuşi, nu reuşise să gonească un singur servitor fidel: pe Lup — cîinele preferat al domnului Nicolas.

În zadar noii valeţi, înarmaţi cu bice, îl fugăriseră pe Lup pînă departe, în pădure. De fiecare dată se întorcea. Tocmai cînd Hervé îl credea departe, îl regăsea seara, culcat lîngă pătucul unde dormea Georges. Cîinele veghea şi nu putem afirma cu certitudine că, fără prezenţa acestui vajnic apărător, moştenitorul castelului Treml ar fi putut dormi în deplină siguranţă, întrucît deseori domnul de Vaunoy arunca priviri ciudate spre colţul unde se odihnea tînărul său verişor.

Lup nu era singurul care veghea asupra micuţului Georges. Mai exista încă un protector vigilent. Jean Blanc reuşise să aline suferinţele tatălui său cu punga lui Nicolas Treml, aşa că nu mai trebuia să muncească. Ziua dormea sau dădea tîrcoale castelului, iar noaptea se căţăra într-unul din copacii din parc, ale cărui crengi băteau în fereastra camerei de culcare a lui Georges, şi de-aici îl păzea pînă în zori.

Hervé îl ameninţase de mai multe ori cu puşca de vînătoare, dar Jean Blanc ştia să se caţere prin frunzişul copacilor la fel de bine ca un matelot pe greementul[1] corabiei sale. Nu se temea de gloanţe, dar se ferea de ele, pentru că nu voia să moară. De altfel, chiar el spusese: „Vom trăi şi vom vedea".

Or, ca să vadă, Jean Blanc trebuia să trăiască.

1 *Greement* — ansamblu format din catargele, velele şi parîmele unei nave sau ale unei ambarcaţiuni cu pînze. (n. tr.)

9

Iazul La Tremlays

Trecuseră şase luni de la plecarea lui Nicolas Treml. Nimeni în Bretania nu ştia ce se întîmplase cu el. Pădurenii îl regretau, pentru că fusese un stăpîn bun, şi se rugau la Dumnezeu pentru odihna sufletului său.

Într-o seară de toamnă, Hervé de Vaunoy îşi aruncă pe umăr puşca de vînătoare şi-l luă de mînă pe micul Georges. Porniră împreună spre iazul La Tremlays, cu Lup pe urmele lor. Vaunoy îl urmărea pe credinciosul animal cu coada ochiului, cu o privire cît se poate de binevoitoare.

Georges zburda prin iarbă sau culegea floricele galbene. Părul auriu îi flutura, mîngîiat de briza serii. Era frumos şi drăgălaş, la fel ca bucuria copilăriei.

Iazul La Tremlays se afla un sfert de leghe mai la apus de castel. Avea forma unui trapez cu trei dintre laturi mărginite de arini şi tufe înalte, în vreme ce a patra urca în pantă abruptă spre pădurea bătrînă.

În mijlocul pantei, născute din prăbuşiri de teren succesive, ţîşnea aproape orizontal trunchiul solid şi scorojit al unui stejar negru, ale cărui ramuri lungi atîrnau deasupra apei, umbrind aproape un sfert din suprafaţa iazului.

Chiar în dreptul stejarului, la cîţiva stînjeni de crengile cele mai lungi, apa avea adîncimea cea mai mare. În rest, iazul nu era decît mîl, în care creşteau stuf şi trestie, unde, la începutul iernii, veneau să se adăpostească zeci şi zeci de păsări de apă.

Domnul de Vaunoy descuie lacătul unei bărci, îl aşeză pe Georges pe bancă şi vîsli, depărtîndu-se de mal. Fără a fi fost invitat, Lup făcu un salt şi se instală la picioarele copilului.

După ce vîsli de cîteva ori, ajungînd pînă în mijlocul iazului, domnul de Vaunoy îşi încărcă puşca şi aruncă de jur-împrejur o privire de vînător nepriceput. Un cufundar îşi iţi capul negru dintre trestii. Hervé apăsă pe trăgaci.

Detunătura îl făcu pe Lup să tresară, cu nările dilatate de mirosul prafului de puşcă. Se înălţă în picioare şi-şi aţinti privirea în direcţia trestiilor.

— Caută... caută... îi zise cu blîndeţe domnul de Vaunoy.

E binecunoscută povestea pisicii metamorfozate în femeie. La apariţia şoricelului, Minette a început să fugă în patru labe. Din instinct, cîinele sări din barcă,

lăsîndu-l pe Georges ghemuit pe banca lui, speriat de împuşcătură.

— Caută!... caută!... repetă domnul de Vaunoy, reîncărcîndu-şi repede puşca.

— Ia uite ce stejar uriaş, Georges! zise el.

Copilul întoarse capul. În aceeaşi clipă, răsună un pocnet de armă. Lup scoase un urlet jalnic şi se prăbuşi neînsufleţit între trestii.

— Am zărit în frunziş o siluetă mare, albă, care se uita la noi... zise copilul.

Vaunoy se uită repede în sus, dar nu văzu nimic.

— Priveşte încă o dată în sus! îl îndemnă el, mieros, apoi mormăi printre dinţi: — De data asta, blestematul ăla de cîine n-o să se mai întoarcă!

— Uite! strigă Georges. Nu vezi o formă albă?

Vaunoy trăia unul din acele momente în care omul se teme şi de umbra lui. Noaptea se lăsa cu repeziciune. Cercetă frunzişul stejarului cu mare atenţie, dar nu văzu nimic. De bună seamă că băieţelul se înşelase.

Şi totuşi, simţi că-i tremură mîna cînd îşi puse puşca pe fundul bărcii. Apucînd vîslele, îndreptă încet barca spre acea porţiune a iazului aflată în dreptul uriaşului stejar. Apa liniştită şi mai întunecată la culoare lăsa să se bănuiască o mare adîncime. Vaunoy puse deoparte vîslele şi-şi culcă fruntea pe braţ. Respira precipitat, iar fruntea i se acoperise de broboane de sudoare.

Cînd îşi ridică din nou privirea, se lăsase noapte neagră. De două-trei ori întinse mîna spre Georges, dar de fiecare dată braţul îi cădea inert. În sfîrşit, făcu un efort supraomenesc.

— Ei! şopti el cu glas înăbuşit. Nu mai vezi silueta albă?

Copilul întoarse capul.

— Ba da! Uite-o!

În timp ce băieţaşul vorbea. Vaunoy îl apucă de guler şi-i făcu vînt în iaz.

În aceeaşi clipă. o formă albă apăru. într-adevăr, din frunzişul stejarului, dar Vaunoy n-o zări: vîslea din răsputeri, ca să ajungă la mal.

Luna care răsărise îşi azvîrli primele raze pe deasupra desişului, luminînd chipul palid al lui Jean Blanc.

În clipa cînd Vaunoy atingea malul, albinosul îşi dădu drumul de-a lungul unei crengi flexibile, care se lăsă în jos sub greutatea sa şi-l aduse pînă la suprafaţa apei. Îşi făcu vînt cu picioarele, şi dînd drumul crengii, se aruncă în apă chiar lîngă locul unde dispăruse Georges.

Fără îndoială. Vaunoy auzi zgomotul. însă era cuprins de acea teamă superstiţioasă. care urmăreşte pe criminal şi răzbună crima. Îngrozit, îşi astupă urechile şi-o luă la goană.

După cîteva clipe, Jean Blanc reapăru la suprafaţă, purtînd în braţe trupul inert al micuţului.

Cînd ajunse la mal, chipul albinosului radia o fericire neţărmurită. Ţinînd strîns copilul la piept, continuă să fugă şi nu se opri decît atunci cînd se asigură că s-a îndepărtat suficient de mult de La Tremlays.

— Eram acolo! rîse el. Ştiam că vrea să-i facă rău domnişorului. Acum e-al meu! L-am cîştigat! Eram acolo, ca cel puternic să nu-l ucidă pe cel slab, cum spune cîntecul lui Arthur de Bretania.

Cei ce-l cunoşteau pe bietul Jean Blanc ar fi văzut în vorbele lui întretăiate simptomul vestitor al unui acces de nebunie. Pînă şi el presimţea vag apropierea unei furtuni în mintea sa, căci bucuria îi încetă brusc. Se opri în iarbă, la mijlocul pantei.

Aerul nopţii era rece. Din vîrfurile copacilor pe jumătate golaşi picura un fel de brumă. Georges nu făcea nici o mişcare: membrele continuau să-i fie rigide şi îngheţate. Pe chipul său angelic se aşternuse o paloare mortală.

— Trebuie să se trezească! mormăi Jean Blanc, strîngîndu-l în braţe ca să-l încălzească. Trebuie! Ajută-l, Sfîntă Fecioară!

Zicînd acestea, îşi scoase pielea de oaie şi înveli cu ea trupuşorul rebegit al copilului. Pieptul îi tresălta, iar privirea îi alerga, rătăcită, de colo-colo. Lupta din greu cu criza care-i întuneca treptat mintea şi-aşa destul de şubredă.

Cu o ultimă sclipire de inteligenţă, îşi scoase de la gît un medalion de aramă, cu chipul Sfintei-Fecioare-a-Pădurii, şi-o atîrnă, tremurînd, la gîtul copilului, care zăcea la fel de nemişcat.

— Sfîntă Fecioară! strigă el, mistuit de credinţă şi disperare. Eu nu mai pot face nimic! Acum băiatul poartă iconiţa ta. Îţi aparţine, salvează-l! Dacă-l ajuţi să scape, bună Maică a Domnului, îţi jur...

Invocaţia pătimaşă fu întreruptă de un hohot de rîs nestăpînit. Îndată după aceea, fu apucat de convulsii şi, pradă febrei nebuniei, se năpusti cu capul înainte, iar după cîteva clipe se pierdu în desişul pădurii.

Copilul leşinat rămase în paza Sfintei Fecioare.

Accesul lui Jean Blanc dură mult, pentru că emoţia care-l declanşase fusese extrem de puternică. Vreme de mai bine de un ceas ţopăi prin desiş, repetîndu-şi ciudatul refren:

— Sînt mielul alb!... Mielul!...

După un timp, febra se potoli. Simţi că-şi vine în fire şi amintirea lui Georges îi reveni în minte, copleşindu-l.

Sări peste tufe şi trunchiuri, încercînd să regăsească drumul din instinct, şi îndată ajunse pe poteca unde lăsase copilul.

Inima îi tresăltă de bucurie: o rază de lună, strecurată printre ramurile copacilor, se oprise asupra unui obiect alb, ce zăcea în iarbă.

— Georges! strigă el.

Georges nu răspunse.

Din doi paşi. Jean Blanc ajunse lîngă grămăjoara albă şi căzu în genunchi.

— Georges! îl chemă el încă o dată.

Dar cum obiectul alb nu se clintea, Jean Blanc îl atinse cu degetele. Era pielea lui de oaie.

Copilul dispăruse.

10

Veghea

Douăzeci de ani în plus reprezintă o povară grea pe umerii omului. Dar pentru restul firii — în afara făpturii umane — deci pentru partea cea mai mare, mai durabilă şi mai vie a naturii, douăzeci de ani trec uşor ca o adiere, care doar atinge, fără să distrugă.

În cei douăzeci de ani scurşi de la întîmplările povestite mai sus, personajele noastre au devenit de nerecunoscut: copilul s-a făcut bărbat, bărbatul a îmbătrînit, iar bătrînul a plecat dintre cei vii.

Numai frumosul castel La Tremlays se înălţa la fel de drept şi solid în capătul aleii de stejari seculari.

Chiar dacă în pădure unii copaci se uscaseră, din pămînt creşteau alţii tineri, avîntîndu-se, mustind de sevă, spre soarele binefăcător, care încălzea bolta cerului şi frunzişul pădurii. Groapa Lupilor îşi păstrase umbra întunecată, iar stejarul uscat rezistase eroic sub greutatea apăsătoare a imenselor sale ramuri. Cele două mori se clătinau în bătaia vîntului, ameninţînd să se prăbuşească, tot ca altădată. Abia se observa că sărăcăcioasa colibă a lui Mathieu Blanc se lăsase la pămînt — atît de puţin important era amănuntul.

Cît despre iazul La Tremlays, apele lui erau tot atît de liniştite. De jur-împrejur creşteau veşnicele trestii, sub care putrezeau în mîl oasele lui Lup, credinciosul cîine al lui Nicolas Treml.

Era toamna anului 1740. În bucătăria domnului Hervé de Vaunoy de La Tremlays, senior de Bouëxis-en-Forêt, oamenii stăteau de veghe.

Bucătăria era o încăpere spaţioasă, pătrată, luminată de patru ferestre mari. O uşă de stejar, ferecată cu fier, se deschidea spre şemineul înalt, cu horn în formă de acoperiş, care putea adăposti un mare număr de persoane. În vatră ardeau trosnind cinci-şase buturugi, care îşi amestecau flacăra roşiatică cu pîlpîirile răşinii.

Pe masa mare din mijlocul bucătăriei erau aliniate cu grijă mai multe ulcioare, din care se înălţa un miros plăcut şi acrişor de cidru. Cartofii se coceau în spuză, în timp ce vreo şase hălci de slănină, agăţate deasupra focului, îşi arătau şoriciul înnegrit de funingine.

În rest, peste tot — plite, crătiţi, linguri uriaşe, oale, spumuitori, şi aşa mai departe.

Lîngă foc erau aşezate vreo cincisprezece persoane, majoritatea slujitori şi slujnice ale lui Vaunoy.

Vreo doi-trei erau invitaţi, care se bucurau de ospitalitatea gazdelor.

Ca să nu dezmințim binecunoscuta galanterie franţuzească, vom vorbi mai întîi despre femei.

Pe scăunaşul cu trei picioare, atît de aproape de foc încît îşi pîrlea vîrful saboţilor, stătea Goton Réhou, menajeră la castelul La Tremlays. De-ar fi să ne luăm după cronica pădurii, fusese o femeie şi jumătate. Dar asta se petrecuse cu patruzeci de ani în urmă; acum fuma o pipă scurtă şi înnegrită de prea multă folosinţă, arborînd un aer grav, cum se cuvenea unei persoane de importanţa ei.

În preajmă, pe scăunele aşezate ceva mai departe de foc, stăteau celelalte servitoare de la castel: femeia care îngrijea ograda, cea de la porumbei, cea de la mulgătorie, ba chiar şi camerista domnişoarei Alix de Vaunoy. Fără îndoială că aceasta din urmă nu prea avea ce căuta în asemenea companie, dar venise ca să-şi omoare timpul.

De cealaltă parte a şemineului stăteau bărbaţii.

Mai întîi André, paznicul, apoi Simonnet, de la teascuri, Corentin, căruţaşul, şi mulţi alţii pe care nu mai are rost să-i amintim aici.

În faţa focului, chiar lîngă cumătra Goton Réhou, stătea un pădurean — oaspete la castel pentru vreo cîteva ore. De el merită să ne ocupăm ceva mai îndeaproape.

Se vedea clar că-i cărbunar. Faţa îi era acoperită de un strat gros de negreală, uşor subţiat spre părţile osoase, aşa cum se întîmplă cu măştile de bronz. Ochii cu pleoape inflamate păreau a se teme de strălucirea focului, preferînd să se ascundă îndărătul mîinii înnegrite. În rest, era îmbrăcat ca toţi pădurenii: bonetă de lînă, vestă răscroită şi lungă cît un

palton, pantalon scurt, ciorapi albaştri şi încălţări cu catarame de fier.

Înălţimea lui era greu de precizat: aşezat, părea scund, dar cînd se ridica să-şi ia ulciorul ca să bea, picioarele lungi îl înălţau dintr-o dată. Întreaga lui făptură avea mai mult supleţe decît forţă. Cît despre vîrstă, nu i-o cunoştea nimeni. De cincisprezece ani, cărbunarul Pelo Rouan colinda pădurea. Trecerea timpului nu-l schimbase cîtuşi de puţin.

Acum că ştim care sînt personajele, să tragem puţin cu urechea la conversaţia lor. Şi-aşa ne simţim cam stingheri în acest castel, în care n-am mai pus piciorul de douăzeci de ani.

Renée, cameristă domnişoarei Alix de Vaunoy, stătea de vorbă cu Yvon, îngrijitorul cîinilor. Acesta tocmai îşi repara biciul, împletindu-l în şuviţe pe care Mirault, Gerfault, Renault etc, aveau să le simtă în repetate rînduri pe trupurile înfometate cu bună-ştiinţă. André, paznicul, freca cu ulei cocoşul puştii sale cu cremene. Corentin cioplea un putinei pentru Anne, îngrijitoarea de la vaci. Conversaţia nu căpătase încă un aspect general.

Dar clopotul crăpat din turnul castelului bătu ora şase. Bătrînul Simonnet, de la teascuri, recită cu pioşenie *Angelus*-ul. Se aşternu o tăcere de cîteva minute, timp în care toată lumea îşi rosti rugăciunea.

Cînd socoti că răgazul de linişte a durat destul, cumătra Goton îşi făcu semnul crucii şi-şi scutură cu atenţie scrumul din pipă.

— Ziua se micşorează! comentă ea.

Toţi încuviinţară tăcuţi justeţea acestei remarci.

— La sfîrşitul lunii, urmă bătrîna, o să trebuiască s-aprindem răşină şi dimineaţa şi seara, ca să ne spunem rugăciunea.

— Aşa e, ziua se micşorează! repetară ceilalţi cu convingere.

Cumătra Goton savură o clipă aprobarea generală.

— Meştere Simonnet, reluă ea, dacă ai bunătatea, dă-mi şi mie ulciorul de colo. Îmi arde gîtul de sete.

Simonnet înmînă nu unul, ci zece urcioare, şi toţi băură cu poftă.

— Grozav de bun! exclamă bătrîna, lingîndu-şi buzele, mulţumită. Nu ne putem dori decît ca cidrul de la toamnă să fie tot aşa de bun ca cel de anul trecut, nu?

Fără îndoială că şi această cugetare se bucură de aprobarea generală. Toţi dădură din cap în semn de încuviinţare, iar meşterul Simonnet mai trase o duşcă, pentru a dovedi cît de sincer era în aprecieri.

— Cît despre anul viitor, asta n-avem cum să ştim. Pînă atunci, or să se mai usuce mulţi copaci în pădurea noastră... Multă apă va mai curge pe sub podul Noyal! Seniorul nostru spune că vremea care trece e vreme de primejdie...

Renée încetă să mai discute cu Yvon şi înălţă capul, neliniştită.

— Te temi de vreun atac al Lupilor? întrebă ea în şoaptă.

La această întrebare, cărbunarul îşi coborî pe jumătate pleoapele, aruncînd în jur o privire rapidă.

— Lupii? repetă Simonnet, bătînd cu pumnul în masă. Dac-aş fi eu în locul guvernatorului regal, nu ne-am mai teme mult timp de tîlharii-ăia blestemaţi! Şi cînd te gîndeşti că mi-au ars teascul de la Bouëxis-en-Forêt!

— Iar mie mi-au furat vacile! adăugă şi mulgătoarea.

— Mie mi-au şterpelit ciinii! zise îngrijitorul cîinilor.

— Braconierii ăştia au vînat mai mult decît o face seniorul nostru în trei ani! exclamă paznicul.

— Mie mi-au omorît găinile!

— Mi-au călcat în picioare brazdele abia însămînţate!

— Mi-au fărîmat spalierele[1]!

Asemenea vociferări porneau cam de la toţi slujitorii castelului La Tremlays.

Cumătra Goton îşi îndesa pipa cu un aer grav, fără să scoată un cuvînt. Pelo Rouan, cărbunarul, părea că moţăie, sprijinit de peretele şemineului.

— Ah! Ticăloşi blestemaţi! se porniră din nou servitorii, între care şi glasul subţire şi foarte ascuţit al cameristei.

Goton îşi aprinse pipa şi scoase trei uriaşe rotocoale de fum.

— Acum douăzeci de ani, murmură ea, stăpînul domeniului La Tremlays se numea domnul Nicolas. Pe atunci, cei pe care voi îi numiţi Lupi erau nişte mieluşei. Mizeria le-a ascuţit dinţii.

Cuvintele ei stîrniră un murmur dezaprobator.

— Cei din neamul Treml au fost stăpîni buni! întări şi Simonnet, la fel de stînjenit pe cît s-ar fi simţit un vechi curtean vorbind despre un rege mazilit, în mijlocul noii suite regale. Nimeni n-ar putea afirma contrariul. Dar Lupii sînt nişte bandiţi şi dintre noi numai dumneata, cumătră Goton, le iei apărarea.

Pe buzele lui Pelo Rouan flutură un zîmbet aproape imperceptibil. Bătrîna îşi ridică fruntea încărunţită, plină de demnitate.

1 *Spaliere* — suport din fire de sîrmă orizontale, pentru susţinerea viţei de vie sau a altor plante agăţătoare. (n.tr.)

— Meştere Simonnet, răspunse ea, eu nu-i apăr pe Lupi. Ştiu ei bine să se apere singuri. N-am spus altceva decît că sînt bretoni — atîta tot!... Şi că unii sînt mai viteji înăuntru, la gura sobei, decît afară, în pădure!

Cărbunarul zîmbi şi mai tare, în timp ce slujitorii de la castel tăcură, stînjeniţi de această neaşteptată acuzaţie la adresa propriei lor laşităţi.

— Răbdare! Răbdare! zise în cele din urmă Simonnet. De la Paris trebuie să sosească un ofiţer al regelui, care să preia comanda la Rennes. El va asigura protecţia banilor strînşi din impozite, care urmează să fie transportaţi prin pădure. Nenorociţii ăştia de Lupi l-au omorît pe fostul căpitan.

— Vai de capul celui care vine! îl întrerupse cumătra Goton.

— S-ar zice că dumneata ţii neapărat să se întîmple o nenorocire! exclamă răutăcioasă Renée, camerista.

— Scumpa mea! îi tăie vorba Goton, autoritară. Sînt bătrînă şi regret vremurile cînd doamnele noastre nu-şi luau drept cameriste nişte sclifosite din Normandia. Lasă-i pe bretoni să-şi vadă singuri de-ale lor!

Renée se înroşi la faţă şi tăcu. Conversaţia era pe cale să se stingă, cînd Pelo Rouan, care-şi avea probabil motivele lui, se frecă la ochi de parcă tocmai s-ar fi trezit din somn şi zise:

— Oare-am visat, meştere Simonnet? N-ai spus dumneata c-o să vină un nou căpitan, ca să-i înveţe minte pe Lupii ăştia blestemaţi de Dumnezeu?

— Ba chiar aşa am spus, omule. Ăsta-i adevărul. Atît timp cît Lupii n-au făcut decît să-l jefuiască pe domnul de Vaunoy, justiţia de la Paris nu s-a deranjat să facă ordine. Dar acum banditii au avut tupeul să

meargă pînă la Rennes şi să atace în plină zi palatul guvernatorului. Fac ce fac şi pun mîna pe banii din impozite.

— Mare păcat! îl întrerupse incorigibila Goton, cu un surîs sarcastic. Auzi colo, să fure de la rege!

— Săraci dar mîndri! zise simplu Pelo Rouan. Da' ştii cumva cînd trebuie să sosească noul ofiţer, meştere Simonnet?

— E aşteptat din clipă-n clipă, cărbunarule!

Pelo Rouan se ridică, se întinse după ulcior şi-l duse la buze cu o veselie în care bătrînei Goton i se păru că ghiceşte şi o umbră de batjocură:

— În sănătatea noului căpitan!

— Noroc! se auziră şi glasurile celorlalţi servitori de la castelul La Tremlays.

11

Fleur-des-Genêts

Înainte de-a pune din nou ulciorul pe masă, Pelo Rouan simţi nevoia să-şi completeze toastul:

— Pentru nimicirea Lupului Alb şi-a lupişorilor săi!

— Bravo! zise bătrîna Goton, cînd văzu cum toţi aprobă această pioasă urare. Pelo Rouan e un sărman pădurean. Are curaj, nu glumă, să-l blesteme în gura mare pe Lupul Alb, care-i atotputernic şi are mii de oameni la ordinul lui, mai ales că-n curînd îşi va lua toiagul şi va-nfrunta întunericul, care-i împărăţia Lupilor. Dumnezeu să-l aibă-n pază! Eu una, nu-i vreau răul.

— Mulţumesc, femeie! zise apăsat cărbunarul. Şi eu îţi doresc dumitale numai bine.

Ciudat om, acest Pelo Rouan. În timp ce vorbea astfel, ochii îi rămăseseră pironiţi asupra cumetrei Goton, iar dunga roşietică a pleoapelor îi sclipea în lumina focului. În privirea lui era cu siguranţă mai multă recunoştinţă decît ar fi meritat remarca bătrînei slujnice.

De altfel — şi asta trebuie spus din capul locului — cea mai mare parte a manifestărilor acestui om erau greu de explicat. Uneori aveai impresia că se îndreaptă încet, dar sigur, spre o ţintă tainică, dar curînd îi pierdeai urma. Pînă şi cel mai perspicace spion ar fi fost derutat de felul său de a fi.

Numai că nimeni nu se gîndea să-l spioneze. La ce bun? Desele lui vizite la castelul domnului de Vaunoy, duşmanul pe viaţă şi pe moarte al Lupilor, îndepărtau orice bănuială asupra unei eventuale cîrdăşii cu aceştia din urmă — singura situaţie în care un om cu o poziţie inferioară în societate ar fi putut aspira la un oarecare prestigiu.

Pelo (Pierre) Rouan venise să se stabilească în pădurea Rennes cu vreo cincisprezece-şaisprezece ani în urmă. Adusese cu el o fetiţă în scutece, care se numea Marie. Singuratic din fire şi părînd că evită compania semenilor săi, îşi construise o colibă în cel mai pustiu colţ al pădurii, apoi îşi săpase în pămînt un cuptor, unde făcea atît cărbune cît îi trebuia ca să se întreţină pe sine şi pe fiica sa.

Marie crescuse şi devenise femeie. Era foarte frumoasă, lucru de care nici măcar nu-şi dădea seama. Mulţi vor spune că aşa ceva nu-i cu putinţă, dar noi susţinem contrariul.

Copil al singurătăţii, Marie era curajoasă numai în faţa primejdiei reale. Vederea unui chip omenesc o tulbura şi o înspăimînta. Cînd pe poteci se auzea cornul de vînătoare, fata se ascundea în desiş, precum căprioarele.

Nu mergea niciodată la castel cu coşuleţul plin cu buchete de flori, mere, ouă sau smîntînă, cum ni se arată la Opéra Comique[1]. Nu dansa printre ferigi. Nu era ca trandafirul doamnei de Genlis[2], care se oglindea în apa izvoarelor, nici ca ingenua domnului Marmontel[3] care medita la fiinţa supremă, la natură, ş.a.m.d.. Aceşti poeţi n-au văzut cum arată pădurea decît la Courbevoie[4]!

Marie era o tînără pădureancă, simplă şi pură, pe jumătate sălbatică, dar purtînd în suflet sămînţa a tot ce-i nobil, delicat, poetic şi bun.

Îi plăcea să se roage la Dumnezeu, întrucît sufletul ei angelic era pătruns de o credinţă profundă, care nu cunoştea ce înseamnă răul.

Pe chip i se citea o blîndeţe fără margini şi o sensibilitate fără egal. Ochii mari, albaştri şi gînditori îţi încălzeau sufletul ca o rază de soare. Figura palidă era încadrată de o cascadă de cîrlionţi aurii, care fluturau în bătaia vîntului, revărsîndu-se pe umerii acoperiţi cu straie sărăcăcioase. Nuanţele părului ei ar fi pus în încurcătură pe orice pictor, întrucît

1 *Opéra-Comique* — edificiul actual se ridică în locul scenei construite în 1782 de către ducele de Choiseul pentru o trupă de actori ce trebuiau să părăsească palatul Bourgogne, extrem de deteriorat. Aceşti artişti erau numiţi „Italieni", de unde şi numele bulevardului care se întinde între Operă (Palatul Garnier) şi bulevardul Montmartre. (n.tr.)

2 *Stéphanie-Félicité du Crest de Saint-Aubin*, contesă *de Genlis* (1746—1830) — scriitoare şi literată franceză. (n.tr.)

3 *Jean François Marmontel* — om de litere francez (1723—1799). (n.tr.)

4 *Courbevoie* — capitala cantonului Sena, la opt kilometri de Paris. (n.tr.)

culorile de care dispune arta omenească sînt uneori insuficiente. Într-un tablou, părul ei ar fi părut lipsit de strălucire, iar reflexele lui pure n-ar fi atras atenţia privitorului, nescoţînd în evidenţă luminozitatea pielii.

Dar acest lucru nu face decît să dovedească faptul că omul nu şi-a putut însuşi decît o parte din paleta cerească. Marie era fermecătoare pentru că trăsăturile-i fine, dar bine conturate, apăreau şi mai suave, învăluite de această aureolă cu nuanţe greu de definit. Efectul era acelaşi ca şi în cazul norului mistie, cu raze naiv desenate, cu care pictorii din Evul Mediu împodobeau divina frunte a Maicii Domnului.

Marie era la fel de sălbatică precum tatăl său. Cînd nu rămînea în colibă, ocupîndu-se cu împletitul coşuleţelor din caprifoi, pe care le vindea Pelo Rouan la tîrgul din Saint-Aubin-du-Cormier, rătăcea, solitară şi visătoare, pe cărările neştiute ale pădurii.

Deseori, călătorul se oprea în loc, să asculte un glas pur, parcă îngeresc, intonînd bocetul lui Arthur de Bretania, despre care am mai pomenit la începutul povestirii noastre. Auzind acest refren, cei ce-şi mai aminteau de bietul Jean Blanc începeau să se gîndească la el. Majoritatea ascultau cîntecul fără a se mai preocupa de albinos, întrucît acum oamenii îl murmurau la urechea pruncilor din leagăn, în mai toate vetrele din ţinutul Rennes.

De altfel, Marie putea fi auzită la fel ca privighetoarea: fără a fi văzută. De cum zărea un străin, sălbăticia şi timiditatea o îndemnau din instinct să se ascundă. Desişul fremăta ca la trecerea unei căprioare — şi-atîta tot! Marie era ageră şi iute în mişcări. Cînd fugea, n-o putea ajunge nimeni.

Şi totuşi, cîţiva o zăriseră, şi-n tot ţinutul se răspîndise vestea frumuseţii ei fără egal. Trecu multă

vreme pînă să i se afle numele, deoarece Pelo Rouan nu suferea să i se pună întrebări, mai ales cînd era vorba de fiica lui, iar Marie amuţea de cum îi adresa cineva cuvîntul. Prin urmare, neştiindu-i-se numele, oamenii se întorceau la acele vechi tendinţe cavalereşti şi poetice, care rodiseră mult timp pe pămîntul Bretaniei, şi-i dădeau fetei cele mai încîntătoare nume de flori.

Tinerii din pădure vorbeau despre ea cu atît mai des cu cît existenţa îi era învăluită în mister. În cele din urmă, obişnuinţa făcu să se piardă mult din ghirlanda de nume, şi-i rămase unul singur, care se referea la culoarea părului Mariei: Fleur-des-Genêts[1].

Pelo Rouan îşi lăsa fata în deplină libertate, de care ea se folosea în mod firesc, la fel cum respira, fără să-şi închipuie cum ar fi fost altfel. Chiar de-ar fi vrut, cărbunarul nu şi-ar fi putut, totuşi, supraveghea fiica îndeaproape, întrucît lipsea mult de-acasă.

Motivul acestor plecări era secret, chiar şi pentru Marie.

Uneori, cuptorul lui Pelo Rouan rămînea rece săptămîni întregi, dar cînd se întorcea, muncea de două ori mai mult şi recupera timpul pierdut.

Nimănui nu-i era îngăduit să intre în colibă. Pelo Rouan era căutat din cînd în cînd, la vreme de noapte. Cei ce aveau nevoie de cărbunar, nu se ştie pentru ce, băteau la uşă într-un anumit fel.

Atunci Pelo ieşea, iar Marie, obişnuită cu aceste plecări, nu le acorda nici o atenţie.

Şi totuşi, într-o zi, un necunoscut trecuse pragul neospitalierei colibe, sprijinind-o pe Fleur-des-Genêts, care tremura înspăimîntată, pentru că fusese fugărită prin pădure de soldaţi francezi, veniţi de la

1 *Fleurs-des-Genêts* — „Floare de Grozamă". (n.tr.)

Paris şi aflaţi în drum spre Rennes. Necunoscutul era un tînăr binevoitor, cu chip blînd şi omenos. Tînărul o apărase. Primul ei gînd fusese să-i mulţumească lui Dumnezeu din toată inima, rugîndu-se cu ardoare şi pentru salvatorul ei.

Începînd din acea zi, ori de cîte ori Fleur-des-Genêts îl întîlnea pe necunoscut, venea către el fără teamă şi stăteau puţin de vorbă, ca doi copii, curaţi şi naivi.

Apoi străinul plecă, dar Marie îi păstră în suflet amintirea. Oamenii din pădure o întîlniră din nou pe poteci, de astă-dată mergînd încet, cu capul plecat şi cîntînd cu tristeţe bocetul lui Arthur de Bretania.

Pelo Rouan n-o întreba nimic: îi ştia bine cauza tristeţii...

În acest timp, în bucătăria castelului La Tremlays continua veghea. Deci, după ce închină în sănătatea căpitanului, Pelo îşi luă toiagul, aşa cum spusese bătrîna Goton, numai că în loc să plece, îşi scuturâ alene pipa şi se aşeză în faţa meşterului Simonnet, cu spinarea întoarsă spre foc.

— I se cunoaşte numele? întrebă el, încercînd să pară indiferent.

— Numele cui?

— Al noului căpitan.

— S-ar putea să-l ştie seniorul nostru, răspunse Simonnet.

— Oricum, trebuie să fie un om de nădejde al regelui. Va locui la castel, aşa-i?

— Sau la guvernatorul regal...

Pelo Rouan păru că ezită înainte de-a pune o nouă întrebare.

— Aşa e! zise el în cele din urmă. O să vedem noi la cine vor sta ofiţerul şi jandarmii...

Cu aceste cuvinte, porni spre uşă. Trecînd pe lîngă Yvon, îi strînse tainic mîna, apoi îi aruncă lui Corentin o privire plină de înţelesuri.

— Noapte bună, meştere Simonnet! Noapte bună tuturor! le ură el.

În clipa cînd punea mîna pe zăvor, se auziră bătăi puternice în poarta castelului. Pelo rămase pe loc.

Cîteva clipe mai tîrziu, intrară doi bărbaţi, înfăşuraţi în mantii. Borurile largi ale pălăriilor le ascundeau chipul aproape în întregime. Totuşi, la o mişcare mai grăbită a unuia dintre ei, lumina focului îi dezvălui o secundă trăsăturile.

Pelo Rouan se dădu înapoi şi, în loc să iasă, se strecură repede într-un ungher.

12

În pădure

Noii veniţi erau înalţi şi solizi. Cel a cărui figură fusese zărită de Pelo Rouan se găsea în plină forţă a tinereţii şi avea un chip frumos şi cuceritor. Celălalt, cu părul cărunt, părea să ducă pe umeri mai mult de şaizeci de ani.

— Oricine aţi fi — vorbi Simonnet, adresîndu-le demna formulă armoricană — fiţi bine veniţi! Ce doriţi de la noi?

Cel mai tînăr dintre ei îşi aruncă mantaua pe braţ, dezvelindu-şi uniforma de căpitan de jandarmi.

— Doresc să vorbesc cu domnul Hervé de Vaunoy, zise el.

— Noul căpitan! murmurară unii către alţii servitorii de la castel.

Renée, camerista normandă a domnişoarei Alix de Vaunoy, începu să-şi netezească cutele rochiei. Celelalte femei, nu chiar atît de bine crescute, se mulţumiră să se îmbujoreze la faţă, după cum se cuvenea.

Cît despre Pelo Rouan, acesta porni către uşă cu paşi neauziţi, după ce schimbă încă o privire cu Yvon şi Corentin.

„Ah, deci acesta-i noul căpitan!". îşi zise el, cu un aer gînditor.

Apoi se pierdu în desişul pădurii.

Meşterul Simonnet îşi luă o ţinută gravă şi solemnă, pentru a face prezentările, după cuviinţă, în locul majordomului Alain, care îmbătrînise şi la acel ceas tîrziu de noapte dormea, duhnind a rachiu.

Simonnet îşi scoase fesul de lînă şi-i conduse pe noii veniţi în salonul de primire, unde se aflau Hervé de Vaunoy cu familia.

În timp ce micul grup traversează vestibulul şi sala cea mare, să ne întoarcem în timp cu cîteva ore şi să ne alăturăm celor doi străini chiar în clipa cînd pleacă din oraşul Vitré, luînd drumul pădurii. Pe lîngă faptul că acesta e un mod foarte simplu de-a face cunoştinţă cu ei, îi vom însoţi, fiind martori la cîteva mici incidente, care nu trebuie trecute sub tăcere.

După cum cititorul şi-a dat probabil seama, bărbatul în vîrstă, cu barbă cărunţă, era un fel de valet al tînărului căpitan. Omul avea un chip cinstit şi aspru, iar spinarea uşor încovoiată îi trăda fie oboseala, fie suferinţa, întrucît fruntea frumoasă îi rămăsese fără riduri, iar în privirea senină i se citea o profundă linişte sufletească.

Cît despre căpitan, acesta păstra un zîmbet nepăsător, abia schiţat pe sub mustaţa neagră, subţire şi răsucită. Ochii îi trădau o îndrăzneală fără seamăn şi o veselie directă, izvorîtă dintr-o inimă deschisă şi sinceră. Silueta îi era cît se poate de frumos proporţionată. Îi stătea bine pe calul şarg şi-şi purta cu graţie uniforma de soldat. Să fi tot avut între douăzeci şi cinci şi douăzeci şi şapte de ani.

Valetul se numea Jude Leker. Stăpînul — Didier, şi-atît.

Bunul servitor al lui Nicolas Treml nu se schimbase prea mult în decursul acestor douăzeci de ani. Suferinţa nu se prinsese de inima lui, aşa cum timpul nu-i modificase trăsăturile. Încă se ţinea bine în şa şi spada lui nouă, care o înlocuise pe cea veche, cu gardă de fier, era o armă de temut.

Să fi tot fost ceasurile două ale după-amiezii cînd Didier şi Jude pătrunseră în pădure. Soarele palid de toamnă se ităea prin frunzişul îngălbenit şi, la tot pasul, copitele cailor se afundau în stratul de frunze moarte, aşternute la picioarele copacilor de vîntul de noiembrie. Jude părea să respire, plin de încîntare, un aer cunoscut şi drag. Saluta fiecare copac cu o privire drăgăstoasă, aproape filială. Nu văzuse pădurea Rennes timp de douăzeci de ani.

Pe drum, stăpînul şi valetul îşi continuară conversaţia.

— Tare viteaz trebuie să fi fost bătrînul, domn Nicolas, pe cinstea mea! exclamă Didier, întrerupînd povestirea lui Jude. Mi-e dragă mănuşa lui din piele de bivol, care cîntăreşte o livră, şi-aş fi vrut să văd mutra pe care-a făcut-o regentul.

— Regentul nè-a întemniţat la Bastilia! oftă Jude.

— La drept vorbind, a fost cea mai mică pedeapsă pe care v-o putea da, Jude!

— Nicolas Treml, Dumnezeu să-l odihnească, era deja tare bătrîn... Şi pe urmă, se gîndea tot timpul la copil.

— Care copil? îl întrerupse Didier.

— Georges Treml, care acum trebuie să fie un viteaz fără seamăn, dac-a păstrat în vine măcar un strop din sîngele strămoşilor săi.

Conversaţia încetinea. Didier căscă.

— Se gîndea la copilul care rămăsese la castel, fără un protector, complet lipsit de sprijin! urmă Jude. Şi bătrîneţe, şi supărare — cam mult pentru un singur om, domnule căpitan! Şi totuşi, lui Nicolas Treml i-a trebuit mult pînă să închidă ochii! Abia acum trei ani a trecut în lumea dreptilor, iar mie mi l-a încredinţat pe domnul Georges.

— Şi ce s-a întîmplat cu acest Georges?

— Dumnezeu ştie! Eu am fost eliberat la doi ani după moartea stăpînului. N-aveam nici un ban şi dacă Providenţa nu m-ar fi adus în calea dumneavoastră, atunci cînd eraţi în căutarea unui valet pentru a face această călătorie, nu ştiu cum m-aş fi întors în Bretania. Iubita şi nobila mea Bretanie! repetă Jude, cu lacrimi de bucurie în ochi.

Didier se opri şi-i întinse mîna.

— Ai un suflet cinstit, bătrîne! îi zise el. Mi-eşti drag pentru credinţa pe care-o porţi amintirii fostului tău stăpîn şi pentru dragostea pe care o ai faţă de ţinutul natal. Dacă vrei, poţi rămîne cu mine pentru totdeauna.

Jude apucă plin de respect mîna pe care i-o întinsese căpitanul.

— Tare mult aş vrea! murmură el, dînd din cap. Tare mult aş vrea! Vă dau cuvîntul meu de cinste, pentru că-n dumneavoastră regăsesc ceva din loialitatea şi francheţea neamului Treml. Dar eu aparţin

acum copilului, şi-n plus, sînt breton. Nu mi-aţi spus că sînteţi aici ca să zdrobiţi ultimele rămăşiţe ale rezistenţei bretone?

— Ba da! Vreo cîteva sute de nebuni furioşi. Vezi tu, cînd rebelii simt că le-au slăbit puterile, se-apucă de tîlhării. Eu am fost trimis ca să-i pedepsesc pe aceşti bandiţi.

Jude îşi înfrînă o pornire mînioasă.

— Pe vremea mea, şopti el, cei din *Frăţia bretonă* nu meritau să fie numiţi bandiţi.

— Adevărat. Cei despre care vorbeşti tu nu erau decît nişte maniaci încăpăţînaţi. Numai că *Fraţii bretoni* au devenit Lupi.

— Lupi? repetă Jude, fără să înţeleagă.

— Ei singuri şi-au ales numele ăsta. Eu am ordin de la rege să combat Lupii, nu Bretania.

Pesemne că Jude nu era prea convins de această subtilă distincţie.

— Eu nu ştiu ce fac Lupii, se mulţumi el să răspundă, dar ştiu că ei sînt bretoni, iar dumneavoastră — francez.

— Hai să nu mai vorbim despre asta! zise vesel căpitanul. Cît despre faptul c-aş fi sau nu francez, asta nici eu nu ţi-aş putea spune cu mîna pe inimă. Hai, trage o duşcă, bătrîne!

Şi-i întinse plosca lui Jude, care de data asta nu mai avu nici o obiecţie.

— Şi-acum, reluă căpitanul, hai să vedem pe unde s-o luăm. Iată o potecă ce duce probabil la Saint-Aubin-du-Cormier.

— Pe-aici o iau eu, răspunse Jude, aşa că ne vom despărţi. Mergeţi la Rennes, aşa-i?

— Merg la castelul La Tremlays.

Jude căzu pe gînduri.

— Aţi mai fost deja pe-aici, urmă el după cîteva clipe de tăcere. Văd că ştiţi locurile la fel de bine ca şi mine. Poate că şi la castel aţi mai fost pînă acum...

— Poate, repetă căpitanul, evitînd să dea un răspuns categoric.

— Dacă aţi mai fost — insistă Jude, pe al cărui chip se citea o curiozitate nestăpînită — atunci poate c-aţi zărit un tînăr... un tînăr frumos: moştenitorul acestor pămînturi, singurul vlăstar al unui neam la fel de vechi ca Bretania!

— Cum îl cheamă?

— Georges Treml.

Era rîndul căpitanului să facă ochii mari de uimire. Pentru prima oară făcea legătura între numele castelului şi cel al familiei Treml. Acum înţelegea că bătrînul senior, a cărui poveste o auzise pe drum, era fostul stăpîn al domeniului La Tremlays.

— Nu l-am întîlnit niciodată pe tînărul despre care vorbeşti, răspunse el.

13

Căpitanul Didier

clipă, Jude rămase fără grai.

„Dumnezeule!" se gîndi el. „Ce-au făcut cu domnişorul Georges?"

Căpitanul căzuse pe gînduri. Îl cunoştea suficient de bine pe domnul de Vaunoy ca să aibă unele bănuieli în legătură cu soarta moştenitorului familiei Treml.

— Am o misiune, reluă Jude. Mi-o voi duce la bun sfîrşit, domnule! adăugă el cu glas solemn şi emoţionat. Fac apel la onoarea dumneavoastră de gentilom şi vă rog din suflet să mă ajutaţi.

Pe buzele căpitanului flutură un zîmbet trist.

— Gentilom! exclamă el.

— După mamă... vru să adauge Jude.

— Mama! repetă căpitanul. Haide, haide, bătrîne, că n-ai prea nimerit-o! Ce-mi tot vorbeşti de titluri şi de mamă?... Sînt ofiţer al regelui şi acest lucru e în sine un titlu de nobleţe. În numele Domnului, te voi ajuta!

— Vă mulţumesc! Vă mulţumesc! izbucni Jude. Iar eu, domnule, eu vă aparţin. Sînt al dumneavoastră, cu tot sufletul, atîta timp cît veţi avea nevoie de mine. Atunci, va trebui să ne abatem puţin din drum şi să pornim împreună spre castel.

Fără a mai zăbovi, căpitanul îl urmă pe Jude. Merseră vreun sfert de oră de-a lungul drumului care duce la tîrguşorul Saint-Aubin-du-Cormier, după care Jude se afundă în desiş. După vreo sută de paşi, Didier îşi struni calul.

— Unde mă duci? întrebă el.

— În locul unde Nicolas Treml, fostul meu stăpîn, a îngropat speranţa şi bogăţia neamului său, înainte de-a porni spre curtea regentului.

— Ai încredere în mine?

Jude ezită o clipă.

— Mi-aş încredinţa viaţa în mîinile dumneavoastră, vorbi el în cele din urmă, dar comoara familiei Treml nu-mi aparţine. Aveţi dreptate. E mai bine să fiu singurul care cunoaşte secretul.

— Şi e mai bine, adăugă Didier, să nu mă avînt prea tare în adîncul pădurii, unde-i bîrlogul Lupilor. M-ar putea sfîşia, omule. Hai, du-te, te-aştept aici.

Jude descălecă şi porni pe jos, prin desiş, pe acelaşi drum pe unde păşise cîndva împreună cu Nicolas Treml, care avea în buzunar actul semnat de vărul său, Hervé de Vaunoy.

Rămas singur, căpitanul sări şi el jos de pe cal, după care se întinse în iarbă şi-şi lăsă gîndurile în voia lor. Reveria lui era dintre cele mai plăcute. Ofiţer cu mari perspective, ajuns — graţie meritelor personale — într-un post pe care alţii nu fuseseră capabili să-l obţină înainte de-a le albi mustaţa şi-a le cădea părul, vedea desigur viitorul în culori trandafirii. Misiunea lui în Bretania nu era lipsită de importanţă. Spera să le vină uşor de hac acelor cîţiva oameni curajoşi — deşi simpli şi neciopliţi — care încă se mai opuneau la plata impozitelor, ciomăgindu-i pe trimişii regelui şi împingînd uneori îndrăzneala pînă la a pune stăpînire pe fondurile statului.

Lăsînd deoparte aceste interese politice, sosirea în ţinutul Rennes avea pentru el o deosebită importanţă, lucru din care nu vom face un secret pentru cititor. Didier nu era la prima călătorie în Bretania. Cu un an în urmă, petrecuse şase luni la Rennes, ca *gentilom*[1] al contelui de Toulouse, guvernatorul provinciei, care ulterior îl înrolase în Gărzile franceze, unde îşi obţinuse şi gradul de căpitan.

Arătos la chip, cu ţinută frumoasă, prietenos din fire, dar împrăştiat şi superficial, fusese de mai multe ori la un pas de a-şi alege tovarăşa de viaţă.

În timpul şederii la Rennes, în casa prinţului guvernator, se aflase în preajma vlăstarelor celor mai importante familii din ţinut. Era prezent la toate petrecerile date de membrii Stărilor Generale, şi în societatea oamenilor regelui poziţia de care se bucura îi atrăgea favoruri care nu aveau de ce să dăuneze bunei sale dispoziţii.

1 *Gentilom* — în acest sens, cuvîntul nu implica întotdeauna ideea de noblete. Racine, ba chiar şi Voltaire, au fost *gentilomi* ai regilor Franţei. (n.tr.)

În vremea aceea, regina saloanelor din capitala bretonă era domnişoara Alix de Vaunoy de La Tremlays, o făptură distinsă, al cărei chip încîntător nu era nimic pe lîngă mintea-i sclipitoare, pe aceasta neîntrecînd-o decît nobleţea sufletească.

Didier o întîlnise chiar în palatul prinţului guvernator — care în timpul şederii în provincie, ţinea în jurul său o adevărată suită — şi imediat se simţi atras de ea.

Nici Alix nu-şi ascundea plăcerea de-a se şti admirată de frumosul căpitan. Toţi remarcaseră idila înfiripată între ei.

Numai domnul de Vaunoy nu părea să observe nimic sau să încurajeze relaţia în vreun fel — ceea ce surprindea pe mulţi.

Într-adevăr, se ştia că Vaunoy avea foarte mari ambiţii în ce privea căpătuirea unicei sale fiice: tatăl nu se gîndea nici mai mult, nici mai puţin decît la domnul de Béchameil, marchiz de Nointel, intendentul regal pentru impozite, pe atunci unul din cei mai bogaţi financiari din Europa.

Cu toate acestea, Vaunoy, care mai întîi îl privise pe tînărul ofiţer cu mare dispreţ, începuse să-l atragă din ce în ce mai mult în cercul său, acordîndu-i tot atîta atenţie ca şi moştenitorilor celor mai mari familii.

Dacă pentru cei mai mulţi acesta n-ar fi fost decît un amănunt nesemnificativ, s-ar fi putut observa că schimbarea coincisese cu angajarea la castelul La Tremlays a unui anume Lapierre, valet al prinţului guvernator.

Totuşi, era puţin probabil ca această „revoluţie de anticameră" să influenţeze cu ceva comportamentul ulterior al stăpînului domeniului La Tremlays.

Oricum ar fi stat lucrurile, într-o seară, pe cînd ieşea din locuinţa lui Vaunoy cu inima plină de

speranţă, Didier fusese atacat violent, în plină stradă, de trei spadasini. Nu avea la el decît spada de paradă, dar o folosise aşa cum trebuie, iar cei trei agresori căpătaseră o scărmăneală zdravănă, pe măsura insolenţei lor.

Didier se întorsese rănit la palatul guvernatorului. Incidentul rămăsese fără urmări, pentru că la cîteva zile după aceea, contele de Toulouse părăsise oraşul Rennes.

Dar aceasta nu era singura amintire pe care o păstrase căpitanul Didier. Mai avea încă una, mult mai puţin pretenţioasă, dar poate mai apropiată de sufletul său: fata bălaie din pădure, care purta nume de floare.

Pe cînd stătea culcat în iarbă, pradă gîndurilor, nu-i era mintea la domnişoara de Vaunoy. În străfundul inimii îi surîdea chipul pur şi delicat al lui Fleur-des-Genêts.

Fără voia lui, visa la acea tandreţe blîndă şi nevinovată, care-i însorise cîteva zile din viaţă, pe vremea cînd era încă un adolescent. Pe atunci nu existau pentru el nici Lupii, nici impozitele, nici viitoarea confruntare, nimic. Copacii seculari păreau a-i vorbi despre făptura de vis întîlnită aici, cu ani în urmă.

— Ah, de-ar veni acum! şopti el, scormonind cu privirea adîncul întunecat al pădurii.

Dar tot ce-ar fi putut veni dintr-acolo ar fi fost probabil glonţul trimis de vreun Lup, încît căpitanul îşi aşternuse mantaua sub el, astfel încît fireturile uniformei străluceau de-ţi luau ochii.

Se pare, însă, că există şi un Dumnezeu al căpitanilor care visează cu ochii deschişi. În depărtare se auzi o voce caldă, care parcă răspundea chemării lui. Îşi încordă auzul. Glasul se apropia. Cîntecul pe care-l intona era bocetul lui Arthur de Bretania.

Didier ascultă fermecat vocea şi melodia care-i erau atît de cunoscute. Pe măsură ce cîntecul se apropia, cuvintele deveneau tot mai distincte. Fleur-des-Genêts cînta acum tocmai acea parte în care Constance de Bretania începe să-şi piardă speranţa de a-şi mai revedea nefericitul fiu:

Elle attendait, car pauvre mère
Longtemps espère
Elle attendait, le cœur marri
Son fils chéri.
Elle mettait son âme entière
Dans sa prière
Et disait: „Rends-moi, mon enfant!
Dieu tout-puissant!"[1]

Marie era acum la numai cîţiva paşi de Didier, dar privirile lor nu se întîlniseră, într-atît de deasă era pădurea. Căpitanul nu îndrăznea nici să respire.

Marie continuă să cînte, repetînd ultimele două versuri, în chip de refren:

Et disait: „Rends-moi mon enfant!
Dieu tout-puissant!"
Arthur! Arthur! Hélas! Absence
Brise espérance:
Le faible est au pouvoir du fort
Jusqu'à sa mort![2]

1 *Sărmana mamă încă nu-şi pierduse / Nădejdea-n zilele demult apuse / Ci aştepta cu sufletul cernit / Să i se-ntoarcă fiul preaiubit. / Şi inima pe cruce-şi răstignea / „ Redă-mi, Doamne, copilul! se ruga".* (versiunea traducătorului)

2 *„ Redă-mi, Doamne, copilul se ruga!" / Arthur! Arthur! Nădejdea piere/ Ucisă de-ndelunga lui tăcere. / Cel slab e-ntotdeauna-n voia sorţii / Şi-a celui tare, pînă-n clipa morţii.* (versiunea traducătorului)

Din acest cîntec se degajă o melancolie atît de blîndă şi profundă, încît cel ce-l interpretează în faţa unui auditoriu de oameni simpli poate fi sigur că le va smulge lacrimi. Se pare că biata Marie se gîndea cumva la ea însăşi atunci cînd cînta ultimele două versuri, întrucît pe buzele ei, acestea sunau ca un geamăt.

— Fleur-des-Genêts! murmură Didier.

Ea îl auzi şi păşi în luminiş. Cînd îl zări pe căpitan, simţi că n-o mai ţin picioarele. Se lăsă uşor la pămînt, cu ochii mari deschişi spre cer, în timp ce inima i se înălţă să-i mulţumească lui Dumnezeu.

Acest suflet pur şi feciorelnic nu cunoştea prefăcătoria şi minciuna. Îi povesti lui Didier despre temerile şi speranţele ei şi-i mărturisi cît se rugase ca el să se întoarcă.

Astfel, înduioşătoarea întîlnire, ce avea să exercite o influenţă covîrşitoare asupra destinelor lor, se prelungi mult timp, cu farmecul şi naivitatea sufletelor inocente.

14
În care Lupul Alb începe să-şi arate colţii

În acest răstimp, Jude Leker încerca să-şi croiască drum prin pădure. Mai întîi îi fu foarte greu să se orienteze, întrucît nici o cărare nu reuşea să străbată hăţişurile de nepătruns. Dar după vreo sută de paşi, avu surpriza să constate existenţa unui mare număr de cărări ce se îndreptau în toate direcţiile, părînd, totuşi, a se întîlni toate în acelaşi punct. Porni pe una dintre ele şi nu după mult timp ajunse pe buza rîpei sălbatice, de care s-a mai pomenit, sub numele de Groapa Lupilor.

În afară de aceste drumuri, inexistente odinioară, şi care vorbeau cît se poate de clar despre un punct

de întîlnire, la care se putea ajunge din orice direcţie, nimic nu se schimbase în aspectul locului. Aceeaşi tăcere domnea asupra aceleiaşi singurătăţi.

Jude coborî, ţinîndu-se de crengi, şi ajunse în fundul rîpei, unde se înălţa stejarul cel găunos. Chipul scutierului era grav şi trist. Fără îndoială, se gîndea că ultima oară cînd călcase pe aici, fusese însoţit de stăpînul său, acum plecat dintre cei vii.

Îi mai stăruia în minte şi teama că trunchiul gol al stejarului ar fi putut fi o ascunzătoare nefericită. Or, întreaga avere a familiei Treml fusese depozitată între rădăcinile noduroase, care şerpuiau pe sub pămînt.

Înainte de-a pătrunde în interiorul copacului, Jude se uită cu grijă de jur-împrejur. Cercetă cu privirea fiecare tufă, fiecare arbust, ca să se convingă că era singur.

Descoperi astfel în spatele unuia din turnuleţele în ruină un morman de dărîmături: fosta cocioabă a lui Mathieu Blanc.

— Oamenii ăştia au fost servitori credincioşi ai familiei Treml... murmură el, scoţîndu-şi pălăria. Dumnezeu să-i odihnească!

În trunchiul stejarului găsi cîteva resturi de doage şi aproape toate uneltele lui Jean Blanc, însă atît de ruginite încît era limpede că n-au mai fost folosite de mult timp.

Jude luă o cazma şi, fără a mai zăbovi, se puse pe treabă.

În timp ce lucra, tufele începură să se mişte imperceptibil şi-şi făcură apariţia doi oameni, cu capetele acoperite de măşti din piele de lup.

În aceeaşi clipă, un al treilea, cu mască albă, se ivi dintre arinii care aproape că atingeau stejarul cel găunos.

Cei trei astfel deghizaţi schimbară rapid o privire plină de înţelesuri.

Semnul făcut de masca albă era, probabil, un ordin, căci ceilalţi dispărură imediat în ascunzătorile lor.

Fără zgomot, masca albă se trînti pe burtă şi începu să se tîrască spre copac. Parcurse încet distanţa pînă la stejar, apoi se ridică în picioare, cu gînd să-şi vîre capul într-una din deschizăturile căscate cu timpul în trunchiul cel bătrîn.

Masca îl incomoda, aşa că şi-o smulse, dînd la iveală un chip înnegrit de fum şi cărbune: cel al lui Pelo Rouan, cărbunarul.

Jude continua să lucreze, fără a avea nici cea mai mică bănuială că o privire curioasă îi urmărea fiece mişcare.

După vreo cîteva minute, cazmaua se izbi de un obiect dur şi sonor. Jude se grăbi să lărgească scobitura şi scoase dinăuntru caseta de metal pe care o îngropase cîndva Nicolas Treml. După ce-o cercetă o clipă, îngrijorat ca nu cumva cineva să fi umblat la ea, Jude scoase o cheie din buzunarul pieptarului.

În acel moment, Pelo Rouan se dădu jos din stejar şi se topi, fără zgomot, în ascunzătoarea din care apăruse.

Fusese o inspiraţie fericită, întrucît Jude, care era pe punctul de-a deschide caseta, se răzgîndi şi dădu un ocol de jur-împrejurul stejarului, plimbînd în toate direcţiile priviri neliniştite. Nu văzu pe nimeni, aşa că se întoarse din nou în trunchiul copacului şi deschise încuietoarea casetei de metal.

Conţinutul ei era neatins, ca şi în ziua cînd fusese depusă aici: şi aurul, şi documentul erau la locul lor. Credinciosul Jude nu-şi putu stăpîni o

exclamaţie de fericire gîndindu-se că graţie casetei, Georges Treml — chiar de-ar fi ajuns cerşetor — n-avea decît să schiţeze un gest ca să-şi recapete moştenirea.

Dar zîmbetul fericit făcu repede loc unei expresii îngrijorate: unde se găsea Georges Treml?

Noul său stăpîn, căpitanul Didier, fusese primit la castel şi habar n-avea de existenţa vreunei fiinţe omeneşti pe nume Georges Treml!

Deci nu numai că Georges nu era acolo, dar nici măcar nu se mai vorbea despre el!

Jude ar fi vrut să fie deja la castel, ca să se intereseze de soarta copilului. Puse la loc caseta, o acoperi cu grijă, să nu se observe că cineva umblase pe-acolo, apoi urcă din nou pe buza rîpei.

Pelo Rouan îl urmări îndepărtîndu-se.

— E Jude! murmură el. Jude, scutierul bătrînului Nicolas Treml. Deci nu ia cu el caseta. În noaptea asta am să văd ce conţine. Pînă atunci însă, ceilalţi nu trebuie să bănuiască nimic, ca nu cumva să se întoarcă înaintea mea.

Jude dispăruse. Cei doi oameni mascaţi in lupi părăsiră desişul şi alergară către stejar. Ridicară uneltele una cîte una, se uitară prin toate crăpăturile scoarţei, dar nu descoperiră nimic.

Cei doi Lupi se îndreptară apoi spre pîlcul de arini.

— Ce-ai văzut acolo, Şefule? întrebară ei, scoţîndu-şi bonetele.

Pelo Rouan ridică din umeri.

— Păcat că nu locuiţi la Vitré, zise el. Sînteţi curioşi ca nişte babe. Aţi fi nişte burghezi pe cinste. Am văzut un amărît care şi-a dezgropat douăzeci şi patru de monede de şase livre, pe care le ascunsese aici.

Cei doi Lupi se uitară unul la celălalt.

— Asta înseamnă mai mult de două sute de bănuţi de doisprezece gologani, cu floare de crin[1]! mormăi unul dintre ei. S- ar putea să mai fie şi alţii.

— N-aveţi decît să vă uitaţi! se prefăcu indiferent Pelo Rouan. Eu am să stau la pîndă.

Cei doi Lupi avură o clipă de ezitare. Doar atît. Apoi îşi puseră din nou bonetele şi plecară la posturile lor.

Pelo Rouan îşi aşeză pe faţă masca din piele de oaie.

— E-n regulă, zise el, dar ţineţi minte un lucru! Cînd sînt eu aici, ochii mei stau de veghe împreună cu ai voştri, aşa încît pot trece cu vederea o clipă de neatenţie. Dar cînd plec de lîngă voi, neatenţia devine trădare. În pădure au fost zăriţi jandarmi călare şi cine ştie dacă nu cumva şi-n momentul acesta nişte ochi duşmani nu cercetează adîncimile rîpei. Cea mai mică imprudenţă poate dezvălui secretul ascunzătorii noastre. Fiţi cu ochii în patru!

Cărbunarul vorbise scurt şi tăios.

— Vom veghea cu atenţie, Şefule! răspunseră umil cei doi Lupi.

Pelo Rouan îşi scoase pistoalele de la brîu şi le ascunse sub straie.

— Mă duc la castel, urmă el, să văd la ce ne putem aştepta de la oamenii regelui. Mă-ntorc la noapte.

Zicînd acestea, urcă panta cu paşi repezi şi dispăru printre copaci.

— Lupul Alb şi diavolul! murmură una dintre străji. Numai ei doi pot alerga aşa. Guyot!

— Ce-i, Francin?

1 *Floarea de crin* — simbolul regalităţii franceze. (n.tr.)

— Şi totuşi, aş fi vrut să mai arunc o privire în trunchiul copacului...

— Şi eu, numai că... Dacă ne-am vîrî nasul acolo, ar vedea imediat. Mi-e teamă.

— Şi totuşi, pămîntul e proaspăt săpat.

— Şi-ar da seama imediat, n-auzi? Doar i-am auzit amîndoi ordinul.

— Adevărat! Cînd spune o vorbă, e vorbă!

Ca urmare, cei doi Lupi se resemnară să facă în continuare de pază.

Cît despre Jude Leker, acesta se întoarse pe potecuţa ce trebuia să-l ducă înapoi, la căpitan. Traversă pădurea cu pas mai uşor şi cu inima mai mulţumită decît la venire. Scăpase cel puţin de un motiv de nelinişte: dispunea de armele necesare răscumpărării domeniului Treml!

Cînd ajunse la locul unde îl lăsase pe Didier, îl găsi singur.

— N-ai stat prea mult, bătrîne! îi zise vesel căpitanul. Nu m-aşteptam să te-ntorci aşa curînd.

Jude luă vorbele lui drept un reproş pentru că întîrziase şi nu ştia cum să-şi mai ceară scuze.

— Să mergem! zise scurt căpitanul, sărind în şa fără să atingă scăriţa. Probabil c-am adormit şi-am visat frumos, fiindcă zău dacă aveam vreun zor să te văd venind. Ei, şi cum e cu comoara casei Treml?

— Dumnezeu a avut-o în paza lui, răspunse Jude.

— Cu atît mai bine! Şi-acum, să pornim spre castel, afară de cazul cînd nu mai ai cine ştie ce misiune tainică.

Rareori se întîmplă ca un breton de viţă veche să se împace cu veselia nepăsătoare şi comunicativă, specific franţuzească. Această bruscă izbucnire de bună dispoziţie îl făcu pe Jude să se simtă cam stin-

gher, cu atît mai mult cu cît în minte îi roiau gînduri grave.

Un timp, îl urmări cu privirea în tăcere pe tînărul căpitan, care fredona, vrînd parcă să treacă în revistă toate refrenele vechi şi noi, cîntate pe la teatrele de iarmaroc.

Într-un tîrziu, Jude dădu pinteni calului şi vorbi:

— Domnule, misiunea mea e grea şi priceperea — limitată. Contez pe sprijinul pe care mi l-aţi promis.

— Bine faci, bătrîne! Te voi ajuta pe cît îmi stă-n putinţă. Acum explică-mi ce trebuie să fac.

— Mai întîi, răspunse Jude, deşi s-au scurs douăzeci de ani de cînd am pus piciorul pentru ultima oară în castelul La Tremlays, s-ar putea totuşi să mă recunoască cineva, iar eu am tot interesul să nu se ştie cine sînt. Aşadar, aş vrea să nu ajungem acolo înainte de lăsarea întunericului.

— Fie! E vreme bună, aşa că mai putem zăbovi în pădure. Dar ideea nu mi se pare prea grozavă, atît timp cît la castel există lămpi şi opaiţe.

— Adevărat, se întristă Jude. Uite că la asta nu m-am gîndit!

— Şi totuşi, urmă surîzînd căpitanul, se poate aranja şi asta. Vom pătrunde în castel învăluiţi în mantii, iar eu voi găsi un pretext oarecare, ca să te feresc de priviri indiscrete. Şi pe urmă?

— Pe urmă? repetă încurcat Jude. Pe urmă... voi încerca să aflu... într-un fel sau altul, ce s-a întîmplat cu domnişorul.

— Exact! Chiar aşa vom face!

Cînd se lăsă noaptea, cei doi călători fură primiţi în castel aşa cum am văzut, iar meşterul Simonnet se oferi să-i anunţe stăpînilor.

Domnul Hervé de Vaunoy şi fiica sa, Alix, erau în salon, împreună cu domnişoara Olive de Vaunoy, sora

mai mică a castelanului, şi domnul de Béchameil, marchiz de Nointel, intendentul regal pentru impozite.

Căpitanul era aşteptat de cîteva zile, dar nu i se cunoştea numele. De îndată ce meşterul Simonnet pronunţă cuvîntul *căpitan*, toţi cei aflaţi în salon se ridicară în picioare şi-şi îndreptară privirile spre uşă, plini de curiozitate.

Căpitanul intră, urmat de Juḍe, care rămase în prag, ascunzîndu-şi în continuare faţa sub faldurile mantiei. Didier înaintă cîţiva paşi, cu pălăria sub braţ, cu un aer impozant, aşa cum se cuvenea unui om educat după eticheta de la Curte.

Înfăţişarea lui păru să-i uimească pe toţi cei de faţă — ceea ce se văzu cît se poate de clar pe figura fiecăruia.

Domnişoara Olive îşi strînse buzele, făcîndu-şi repede vînt cu evantaiul.

Alix păli şi se sprijini de braţul fotoliului.

Domnul de Vaunoy nu-şi putu înfrîna un tic nervos sub surîsul mieros ce i se aşternuse pe faţă.

Domnul de Béchameil, marchiz de Nointel, schiţă cea mai oribilă grimasă ce fusese vreodată văzută pe chipul unui financiar care trăieşte o surpriză neplăcută.

15

Portrete

Didier se înclină adînc în faţa doamnelor, îl salută ceva mai puţin respectuos pe Hervé de Vaunoy, şi aproape deloc pe intendentul regal.

Vaunoy îşi lăţi şi mai mult zîmbetul mieros şi făcu vreo cîţiva paşi în întîmpinarea căpitanului.

— Sfinte Dumnezeule! Tînărul meu prieten! exclamă el cît se poate de cordial. Fii de trei ori binevenit! Îmi spunea mie ceva c-am să te revăd curînd ofiţer al regelui! Dă-mi voie să-ţi strîng mîna, căpitane! Bravo!

Didier se pretă imediat la această călduroasă primire. După ce sărută mîna celor două doamne —

cea a lui Alix în tăcere, cea a domnişoarei Olive de Vaunoy în timp ce-i adresa un compliment banal — luă loc lîngă stăpînul castelului La Tremlays.

— Ordinul Maiestăţii Sale, zise el, îmi dădea dreptul să aleg între ospitalitatea domnului marchiz de Nointel şi a dumneavoastră. M-am gîndit că poate nu v-ar displace să mă găzduiţi pentru vreo cîteva zile.

— Sfinte Dumnezeule! M-aş fi supărat dacă nu m-ai fi ales pe mine, tinere!

— Vă mulţumesc. Ca să mă folosesc de ospitalitatea dumneavoastră, am să vă cer îngăduinţa ca valetul meu să fie condus neîntîrziat în camera pe care urmează s-o ocupăm.

Domnişoara Olive sună din clopoţelul de argint, aflat chiar lîngă ea, pe şemineu.

— Mai întîi, valetul dumitale va bea ceva împreună cu Alain, majordomul meu! zise Hervé de Vaunoy.

La auzul numelui de Alain, chipul lui Jude se îngălbeni în spatele gulerului ridicat al mantiei.

— Valetul meu e bolnav, răspunse căpitanul. Tot ce-i trebuie e un pat bun, ca să se odihnească.

— Cum doreşti, tinere prieten.

La clinchetul clopoţelului de argint al domnişoarei Olive îşi făcu apariţia un servitor.

— Pregăteşte un pat pentru flăcăul ăsta! porunci domnul de Vaunoy. Şi aveţi grijă să vă purtaţi cu el aşa cum se cuvine valetului unui om care se bucură de stima şi afecţiunea mea.

Didier se înclină. Fără a-şi coborî gulerul mantiei, Jude îl urmă pe slujitorul domnului de Vaunoy care, oricît îşi dădu silinţa, nu-i putu desluşi trăsăturile.

Domnul Hervé de Vaunoy, actualul stăpîn al domeniilor La Tremlays şi Bouëxis-en-Forêt, e de-acum o veche cunoştinţă de-a noastră. Cei douăzeci de ani care trecuseră nu-i schimbaseră

figura dolofană şi surîzătoare în asemenea măsură încît să facă necesară o nouă descriere.

Domnişoara Olive de Vaunoy, sora lui, era o femeie înaltă, uscată şi de o urîţenie înspăimîntătoare în anii tinereţii. Vîrsta, care nu putuse să-i aducă frumuseţea, măcar îi ştersese diferenţa pronunţată dintre frumuseţe şi urîţenie. La cincizeci de ani, ceea ce rămîne dintr-o femeie urîtă e destul de aproape de ceea ce rămîne dintr-o femeie frumoasă.

Numai expresia feţei e capabilă să restabilească cele două categorii. Or, chipul domnişoarei Olive nu exprima nimic — decît poate o mare afectare, o amabilitate forţată şi o ipocrizie fără pereche.

Altfel, era îmbrăcată după ultima modă: rochie cu corsaj lung, în formă de inimă. Şoldurile îi erau peste măsură de largi, părul excesiv de încreţit şi pudrat; evantaiul rococo şi pantofii de piele aurie, cu tocuri curbate, erau încă două accesorii care-o ţineau în pas cu moda.

Moda nu aduce nimic nou. După o sută cincizeci de ani aceste tocuri se poartă iar, mai înalte, mai curbate şi cu nimic mai puţin ridicole.

Obrazul domnişoarei Olive era împestriţat de o variată gamă de aluniţe false, iar sprîncenele îi erau minunat trasate cu vopsea neagră.

Nu mai pomenim de stratul gros de carmin de pe buze, de roşul dat pe obraz şi de surîsul ingenuu, care adăuga acestor seducătoare detalii un farmec de nedescris.

Alix nu semăna cu tatăl ei, şi nici cu mătuşa. Era înaltă, iar trupul, admirabil proporţionat, era numai graţie şi nobleţe. Fruntea frumoasă era încadrată de şuviţe de păr negru, nepudrat, şi păstra un aer de pudoare şi mîndrie, care-i îmblînzea flacăra ochilor albaştri. Privirea îi era serioasă, dar nu tristă, iar linia

gurii trăda o fire mai curînd meditativă decît melancolică.

Era prototipul femeii perfecte, plină de forţă şi graţie, împletind sensibilitatea autentică şi fermitatea cu demnitatea şi mîndria, capabilă să îndure suferinţa şi să se dăruiască pînă la sacrificiu.

Hervé de Vaunoy se căsătorise la un an după plecarea lui Nicolas Treml. După încă un an, soţia lui murise. Alix, singurul fruct al acestei căsnicii, avea acum optsprezece ani.

Mai rămîne să vorbim despre intendentul regal pentru impozite.

Antinoüs de Béchameil, marchiz de Nointel, era un frumos bărbat de vreo patruzeci şi ceva de ani. Avea un pic de burtă, dar nu prea mare, tenul sănătos şi obrazul întins. Nu făcuse încă guşă, iar picioarele îi erau croite fără cusur.

Priza tutun de Spania, dintr-o tabacheră de aur frumos lucrată, în care toate marchizele îşi vîrau degetele lor delicate cu nespusă plăcere. Haina de curtean avea nasturi de diamant, fiecare în valoare de douăzeci de mii de livre. Avea un fel anume de a-şi scutura dantela jaboului şi de a-şi ridica vîrful spadei. Memoria suficient de cultivată îi permitea să plaseze cîte un cuvînt de spirit, care nu circula decît de vreo şase săptămîni.

În plus, avea o poftă de mîncare impresionantă, căreia îi sacrifica stomacul, fără prea multe comentarii.

Într-un cuvînt, personajul nu era cu mult mai grotesc decît majoritatea oamenilor de finanţe ai timpului. Admitea existenţa lui Dumnezeu, recent inventat de tînărul domn de Voltaire în folosul mitocanilor, dar lui personal divinitatea nu-i era de nici o trebuinţă, întrucît natura era suficientă ca să producă trufe, peşte, vînat şi şampanie.

În Bretania, marchizul de Nointel avea numeroase şi importante treburi. În primul rînd, îi făcea curte domnişoarei Alix de Vaunoy, pe care voia cu orice preţ s-o ia în căsătorie. Aceasta era şi dorinţa domnului de Vaunoy, numai că Alix părea să fie de cu totul altă părere. Aşadar, ţi se rupea inima văzîndu-l pe domnul de Béchameil cum îşi iroseşte zadarnic vorbele curtenitoare, madrigalurile improvizate (din memorie) şi mai ales minunăţiile bucătăriei sale, de istorică reputaţie[1].

Cu toate acestea, marchizul nu se descuraja şi-şi reînnoia zilnic eforturile, şi-aşa veşnic inutile.

După cum am mai spus, domnul de Nointel era intendentul regal pentru strîngerea impozitelor. Această însărcinare, ce nu trebuie cu nici un chip comparată cu banca guvernamentală a perceptorilor noştri, necesită — îndeosebi în Bretania — o activitate extrem de susţinută. Într-adevăr, provincia ducea lipsă şi de bani, şi de bunăvoinţă în achitarea împovărătoarelor datorii ce-i incumbau de cîtăva vreme.

În al treilea rînd, Béchameil avea drepturi de investigare asupra tuturor nobililor de pe întinsul provinciei — fără îndoială, sarcina la care ţinea cel mai mult. Aceste drepturi erau, ca să spunem aşa, inerente slujbei de intendent, întrucît gentilomii nu plăteau impozit, şi astfel, mulţi neciopliţi s-ar fi putut sustrage taxelor, pretinzîndu-se nobili.

Domnul de Béchameil deţinea aceste drepturi în mod cît se poate de explicit. În schimbul unei sume considerabile, plătite anual către Coroană, obţinuse

1 *Louis de Béchameil* (sau Béchamel), *marchiz de Nointel* — financiar care s-a îmbogăţit în timpul Frondei. A devenit celebru printre gastronomi, inventînd un sos alb, căruia i-a dat numele său. (n.tr.)

dreptul de verificare a titlurilor de nobleţe, actelor şi diplomelor. În virtutea acestui contract, profita singur de pe urma amenzilor aplicate de către parlamentul breton tuturor mojicilor care-şi arogau pretenţii de gentilomi.

Prin urmare, avea tot interesul să descopere cît mai mulţi uzurpatori. De asemenea, nu-şi făcea prea multe scrupule să răscolească prin arhivele de familie, arătîndu-se atît de înverşunat în goana după onoruri, încît pînă şi seniorii care trecuseră de partea regelui îl detestau din toată inima. Cu toate acestea, teama le era mai mare decît ura.

În realitate, într-o provincie ca Bretania, ţară a bunei-credinţe şi-a tradiţiilor, unde mulţi gentilomi de familie străveche nu dispuneau nici de titluri, nici de acte, domnul de Béchameil avea o putere de temut. Sărac cu duhul, hrăpăreţ şi rău la suflet, educat după canoanele mondene, conform cărora singura calitate era curtoazia exterioară — care-i cîştigase renumele nesemnificativ de „om excelent" — intendentul era suficient de prost ca să devină un tiran ce nu cunoaşte îndurare.

Un singur lucru reuşea să-l înduplece: banul.

Oricine îi punea în mînă cuantumul amenzii, plus cîteva mii de livre ca peşcheş, nu mai trebuia să-şi facă griji, oricît de îndrăzneţe i-ar fi fost pretenţiile; pentru zece mii de scuzi[1] ar fi abandonat titlul de duce în mîinile urmaşului unui lacheu.

Dar cînd cineva n-avea bani, atunci îi trebuia un drept irecuzabil pentru a putea scăpa din ghearele marchizului, iar „*Memoriile*" datînd din acele vremuri relatează mai multe cazuri de nobili ruinaţi de către el.

1 *Scud* — veche monedă de argint sau de aur, care a circulat în unele ţări din apusul Europei în secolele XV—XVIII. (a.tr.)

E lesne de înţeles că domnul de Vaunoy, care nu dispunea de documente în regulă, tremurase de la început în faţa unui asemenea om.

Gurile rele pretindeau că începuse să plătească de bunăvoie — ceea ce era întotdeauna o soluţie excelentă. Dar în cazul lui Vaunoy nu era suficient. Obţinînd prin vînzare drepturile asupra domeniilor familiei Treml, al căror nume îl purta şi al căror blazon îl adoptase, înlocuind propriu-i ecuson — de altminteri destul de dubios — se temea de prea multe, ca să nu încerce prin toate mijloacele să-şi îmblînzească judecătorul.

Retragerea titlului de nobleţe ar fi însemnat pentru el în acelaşi timp pierderea blazonului — la care ţinea mult, şi a banilor — la care ţinea încă şi mai mult, întrucît poziţia de gentilom şi înrudirea cu Treml îi dăduseră dreptul de-a cumpăra domeniul.

Din fericire pentru el, Béchameil îi ieşise în întîmpinare. Intendentul numai că nu-i sărise în braţe, nefăcînd nici un secret din faptul că dorea să obţină mîna domnişoarei Alix.

Acesta era un mare noroc, de care Vaunoy se pricepu să profite din plin. Se împrieteni cu Béchameil şi, deşi intendentul era cel mai puternic, se lăsă curînd dominat de şiretenia noului său amic.

E de la sine înţeles că lui Béchameil i se făgăduise mîna lui Alix, ceea ce nu-l împiedicase pe Vaunoy să favorizeze intimitatea inocentă dintre fiica lui şi Didier, cu ocazia şederii la Rennes, avînd probabil motive serioase s-o facă.

La Rennes, Béchameil nu putuse să nu observe atenţiile tînărului protejat al contelui de Toulouse faţă de Alix, ceea ce explică grimasa lui la ivirea rivalului. Cît despre domnişoara Olive, dacă-şi fluturase evantaiul, o făcuse pentru că acesta costase

o groază de bani şi ea voia ca toţi să-i admire picturile.

Masa este întotdeauna punctul forte al ospitalităţii bretone.

După cîteva minute, majordomul Alain, împodobit cu lanţul de argint pentru ceremonii, dar cu ochii încă injectaţi după somnu-i bahic, deschise amîndouă canaturile uşii, ca să anunţe supeul.

— Mîine vom discuta şi despre afaceri! zise vesel domnul de Vaunoy. Acum, la masă!

— La masă! repetă Béchameil, pe care invitaţia îl făcuse să-şi recapete oarecum echilibrul sufletesc.

Alix se ridică şi, din instinct, îi oferi braţul lui Didier. Numai că domnul de Béchameil se grăbi şi i-o luă înainte tînărului căpitan, care trebui să se mulţumească cu degetele uscate ale domnişoarei Olive.

Nu vom zăbovi asupra supeului, întrucît ne grăbim s-ajungem la evenimente de cea mai mare însemnătate. Vom spune numai că domnul de Vaunoy, care ridică de mai multe ori paharul în sănătatea tînărului său prieten, căpitanul Didier, schimbă mai multe priviri pline de subînţeles cu Alain, căruia spre sfîrşitul mesei îi dădu chiar un ordin, cu glas coborît.

Majordomul transmise porunca unui valet, cu figură nu prea agreabilă, pe care Vaunoy îl cumpărase cu un an în urmă de la guvernatorul provinciei şi care se numea Lapierre. De fapt, despre el am pomenit ceva mai devreme.

În tot acest timp, Béchameil o curta pe domnişoara de Vaunoy, după cum îi era obiceiul. Alix nu-i acorda atenţie şi-şi întorcea din cînd în cînd privirea tristă şi surprinsă către căpitan, care discuta aprins cu domnişoara Olive. Aceasta îl găsea cît se poate de bine-crescut. De fapt, avea aceeaşi părere despre toţi

cei care acceptau, sau se prefăceau că acceptă s-o asculte.

După masă, Hervé de Vaunoy îl conduse chiar el pe căpitan pînă la uşa odăii ce-i fusese rezervată şi-i ură „noapte bună". Jude nu se culcase încă şi se plimba de colo-colo cu paşi lenţi, cufundat în gînduri.

— Ei! îi zise stăpînul. Eşti mulţumit de mine? Îţi place cum te-am scutit de priviri indiscrete?

— Vă sînt recunoscător, domnule! răspunse Jude.

— Ai aflat ceva?

— Nimic despre copil — şi asta nu-i a bună! Ştiu însă că bătrîna Goton Réhou, fosta doică a domnişorului Georges, mai slujeşte la castel.

— De la ea vei putea obţine ceva veşti.

— Mai ştiu şi că nu mă voi putea ascunde la nesfîrşit, întrucît am zărit chipul unui duşman: Alain, fostul majordom al familiei Treml.

— Sîntem chit, bătrîne! Şi eu am dat cu ochii de mutra unui caraghios, care-a fost valetul domnului de Toulouse, guvernatorul Bretaniei — nobilul meu protector. Am o bănuială că individul nu-i străin de acel atac nocturn de anul trecut. Dar ne vom descurca. Pînă atunci, la culcare!

— Culcaţi-vă, domnule! îl îndemnă Jude.

Căpitanul se aruncă în pat. Jude, însă, continuă să vegheze.

16
Sfatul de taină al domnului de Vaunoy

La castel dormea toată lumea. Ora era tîrzie. Dormea şi căpitanul Didier, visînd probabil la fata săracă din pădure, care trezise în el amintirile adolescenţei: prima şi cea mai curată bătaie de inimă. Şi totuşi, nu s-ar fi putut spune că nu-l încercase o puternică emoţie revăzînd-o pe frumoasa Alix de Vaunoy, care-i acceptase cîndva avansurile. Dar Didier era un om loial şi cunoştea o singură credinţă.

Béchameil degusta în somn un desert savuros. Domnişoara Olive construia un minunat castel în

Spania, în care se imagina alături de un frumos ofiţer al Maiestăţii Sale, Ludovic al XV-lea, de care fusese legată prin căsătorie de către zîna bună, protectoare a fetelor bătrîne.

Dar mai erau şi cei ce stăteau de veghe. În primul rînd, Jude: credinciosul scutier se plimba prin odaie, frămîntîndu-şi mintea cum să dea de urma nepotului lui Nicolas Treml.

Alix încerca zadarnic să adoarmă, întrucît suferinţa serii îi lăsase o febră în tot trupul. Nu voia să-şi întrebe inima, numai că aceasta vorbea şi singură. Alix îşi păstrase amintirile. Sperase că şi cu tînărul căpitan se petrecuse acelaşi lucru. Pînă atunci nu văzuse alt obstacol în calea fericirii ei decît propria-i datorie şi voinţa tatălui. Acum, însă, la picioare i se deschidea o prăpastie: Didier o uitase.

În apartamentul personal al domnului de Vaunoy, a cărui uşă dublă fusese închisă cu grijă, se reuniseră la sfat trei oameni: domnul de Vaunoy în persoană, Alain — majordomul, şi valetul Lapierre.

Alain era de-acum bătrîn. Figura lui grosolană, pe care beţia zilnică lăsase urme adînci, nu oglindea decît răutate prostească şi neînduplecată.

Lapierre părea să aibă între patruzeci şi cinci şi cincizeci de ani. Trăsăturile lui nu erau cele ale unui breton. Într-adevăr, era de fel de prin Anjou. Pînă la douăzeci şi cinci de ani exercitase ici-colo nobila şi întreita profesie de vînzător de leacuri, înghiţitor de săbii şi saltimbanc.

În acea perioadă, reuşise să intre ca valet la contele de Toulouse, care nu era încă guvernator al Bretaniei.

Pe atunci, Lapierre mergea însoţit de un copil, care nu era fiul său şi de care se folosea ca să atragă

publicul. Băiatul era tare drăgălaş. Contele de Toulouse îl îndrăgise mult şi-l făcuse paj, apoi, după vreo cîţiva ani, *gentilom* al casei.

Rămas valet, Lapierre prinsese o mare ciudă pe copilul care-i fusese altădată sclav, iar acum îi era stăpîn. Cu ocazia şederii guvernatorului Bretaniei la Rennes, Lapierre se înfăţişase domnului de Vaunoy, căruia îi solicitase o întrevedere între patru ochi. Discuţia durase mult, iar Vaunoy se schimbase la faţă de mai multe ori, auzind vorbele fostului saltimbanc.

Înainte de plecare, Lapierre primise o pungă dolofană, iar cîteva zile mai tîrziu, Vaunoy îl luase în slujba sa.

Începînd din acel moment, noul stăpîn al castelului La Tremlays începuse să-l primească pe tînărul paj Didier cu toate onorurile, ceea ce-i provoca accese de gelozie lui Antinoüs de Béchameil, marchiz de Nointel.

Numai cîteva săptămîni mai tîrziu, Didier fusese atacat mişeleşte, în plină noapte, pe străzile oraşului Rennes.

Era trecut de miezul nopţii. Hervé de Vaunoy umbla agitat de colo-colo în timp ce cei doi servitori rămăseseră liniştiţi lîngă şemineu. Lapierre se legăna pe două picioare ale scaunului, cu o îndemînare care ţinea de meseria lui. Majordomul Alain mîngîia pe sub surtuc pîntecul unei sticluţe pătrate, plină întotdeauna cu rachiu şi căreia abia aştepta să-i spună vreo două vorbe între patru ochi. Cu greu îşi mai stăpînea somnul.

— Sfinte Dumnezeule! Sfinte Dumnezeule! Sfinte Dumnezeule! exclamă de trei ori domnul de Vaunoy, bătînd furios cu piciorul în podea şi oprindu-se chiar în faţa acoliţilor săi.

Alain făcu un salt, de parcă s-ar fi trezit brusc. Lapierre nu-şi pierdu echilibrul.

— Eraţi trei contra unu! se răsti Vaunoy, din ce în ce mai mînios. Era întuneric! Trei spade bune contra unei săbii de paradă! Şi totuşi, v-a scăpat!

— Aş fi vrut să vă văd pe dumneavoastră! murmură greoi Alain. Ticălosul s-a luptat ca un diavol. Să mor dacă spada lui nu mi-a şuierat de vreo zece ori chiar pe sub mustaţă! De altfel, e-o poveste veche.

— Eu i-am simţit spada şi mai aproape! adăugă Lapierre, depărtîndu-şi gulerul cămăşii, pentru a le arăta o cicatrice triunghiulară. Cît despre cel de-al treilea, Joachim, el a simţit-o şi mai bine, pentru că nu s-a mai ridicat de jos. Dumnezeu să-l odihnească!

— Dumnezeu să-l aibă-n paza sa... mormăi şi Alain.

— Iar eu aş vrea ca pe voi doi să vă ia dracu'! izbucni Vaunoy. Ţi-a fost frică, Alain, iar tu, Lapierre, scamator nenorocit ce eşti, ai luat-o la picior de cum te-a zgîriat niţel!

— Ar fi trebuit să nu ne mişcăm de-acolo, ca Joachim, nu-i aşa? întrebă majordomul cu acreală. Ştiu eu că dumneavoastră aţi fi fost mai bucuros să ne vedeţi morţi, decît vii... Seniorul nostru...

— Gura! îl întrerupse Hervé, ridicînd din umeri.

Alain se supuse, fără tragere de inimă, dar domnul de Vaunoy îşi reluă cu îndîrjire plimbarea prin odaie, bătînd cu piciorul în podea, strîngîndu-şi pumnii şi mîrîind pe toate tonurile înjurătura lui favorită.

Cei doi valeţi schimbară o privire.

— Asta o să-l coste doi ludovici de aur, zise în şoaptă Lapierre.

Alain profită de moment ca să tragă o duşcă, încuviinţînd din cap, apoi amîndoi începură să zîmbească şiret, siguri de ei.

După vreo cîteva clipe, Vaunoy se opri brusc şi-şi vîrî mîna în buzunar.

— Sfinte Dumnezeule! zise el, reluîndu-şi surîsul mieros. Cred că m-am cam înfuriat, prieteni. Mînia e un păcat. Uite, ca să vedeţi că-mi pare rău, luaţi şi beţi în sănătatea mea.

Scoase din buzunar doi ludovici. Valeţii luară banii şi totul fu dat uitării.

— Acum să ne gîndim bine, continuă Vaunoy. Cum ieşim din încurcătură?

— Pe vremea cînd eram vraci ambulant, începu Lapierre, dacă nu era suficientă o singură doză de elixir, o administram pe a doua.

— Exact! sări şi majordomul, căruia sticluţa pătrată îi dezlegase limba. Trebuie dublată doza. Eram trei, acum vom fi şase.

— De data asta, garantez eu vindecarea! adăugă fostul măscărici.

Vaunoy dădu din cap.

— Imposibil! zise el.

— Şi de ce?

— Pentru că se fereşte. De altfel, vremurile s-au schimbat. Atunci era un tînăr zănatic, în căutare de aventuri, aşa că moartea lui n-ar fi trezit nici o bănuială. N-am fi avut nici o treabă cu poliţia din Rennes. Acum, însă, e ofiţer al regelui şi oaspetele meu în interese de stat. Şederea lui la castel are un caracter oficial. Sfînta ospitalitate, copiii mei, ne interzice să ucidem un musafir... afară de cazul cînd putem s-o facem în deplină siguranţă...

Această glumă se bucură de o frumoasă primire din partea lui Alain şi Lapierre.

— Trebuie să găsim altceva, zise domnul de Vaunoy.

Majordomul îşi bătea capul, în căutarea unei soluţii. Lapierre se prefăcea şi el că se gîndeşte.

— Ei? întrebă Hervé după cîteva minute.

— Nu-mi vine nimic în minte, răspunse majordomul.

— Nimic, repetă şi Lapierre. Decît poate... dar probabil că otrava nu vă surîde nici ea mai mult decît pumnalul...

— Nici atît, băiete! Sfinte Dumnezeule! Ce treabă nenorocită! De la o zi la alta, poate descoperi din întîmplare ceea ce nu trebuie să afle niciodată. Şi pe urmă, cine-mi garantează că nu ştie nimic? Ce odaie i-aţi dat?

— Odaia doicii, răspunse Alain. Chiar dumneavoastră l-aţi condus pînă la uşă.

Vaunoy se îngălbeni.

— Odaia doicii... repetă el, înfiorat. Cea în care se afla altădată leagănul... Nu m-am gîndit!

— Pff! se strîmbă Lapierre. Toate odăile seamănă între ele. Şi-apoi, după atîta timp...

— Bineînţeles! întări majordomul, pe jumătate adormit.

Dar domnul de Vaunoy nu părea să se fi liniştit, aşa că reluă plin de îngrijorare:

— Şi valetul ăla bolnav? Parcă ar vrea să se ascundă. Ăsta cine-o mai fi?

— Chiar că nu v-aş putea spune, răspunse Lapierre. Îşi trăsese mantia peste faţă şi n-am putut să-i văd nici măcar vîrful nasului.

— Ciudat! murmură Vaunoy, a cărui conştiinţă vinovată înclina să vadă o ameninţare pînă şi în lucrurile cele mai fireşti. Nu-mi place deloc misterul ăsta. Vreau să ştiu cine-i valetul lui Didier. Vreau...

— Mîine se va face lumină, îl întrerupse filozofic fostul saltimbanc.

— În noaptea asta! Chiar acum! ţipă Vaunoy cu glas ascuţit şi privirea rătăcită. Ceva îmi spune că

prezența acestui om la castel e aducătoare de nenorociri! Veniți cu mine!

Lapierre dădu să-i răspundă că după toate probabilitățile, la ora aceea tîrzie de noapte, atît căpitanul, cît și valetul său dormeau. Dar Vaunoy vorbise pe un ton ce nu admitea replică.

Cei doi servitori se ridicară. Vaunoy deschise fără zgomot ușa odăii sale și porniră tustrei de-a lungul coridorului care ducea dintr-o aripă a castelului în cealaltă.

După cîțiva pași, Harvé se opri și strînse cu putere brațul majordomului.

— Nu dorm! șopti el, arătîndu-i un mic punct luminos, care strălucea în întuneric, la celălalt capăt al coridorului.

Într-adevăr, din camera căpitanului răzbătea o șuviță de lumină.

— Ce oare pot face la o asemenea oră? întrebă Vaunoy. Dacă stau de vorbă, o să tragem cu urechea. Cu siguranță că vom prinde un cuvînt care să-mi stingă sau să-mi îndreptățească temerile. Și dacă am dreptate să mă tem, dacă știe tot, atunci — sfinte Dumnezeule! — nici măcar misiunea lui nu-l va salva!

Continuară să se furișeze de-a lungul zidurilor. În față mergea majordomul, care se trezise de-a binelea. Ajungînd în fața ușii căpitanului, se aplecă și privi prin gaura cheii.

Îngenuncheat la căpătîiul patului, Jude se ruga, cu fruntea în mîini. Alain nu-i putea zări chipul.

După cîteva momente, bătrînul servitor își termină rugăciunea și se ridică. Lumina îi căzu drept pe față.

Majordomul se trase speriat înapoi.

— Îl știu pe omul ăsta! zise el.

Vaunoy îl dădu la o parte şi privi şi el prin gaura cheii. Însă tot ce văzu era fitilul roşietic şi fumegînd, pe care Jude îl stinsese înainte de-a se băga în pat.

— Sfinte Dumnezeule! mormăi el, ridicîndu-se. Şi zici că-l cunoşti? Cine e?

Alain îşi apăsă dosul palmei pe frunte, încercînd să-şi pună ordine în amintiri.

— Îl ştiu... L-am văzut... zise el în cele din urmă. Dar unde? Nu-mi aduc aminte. Probabil că cu foarte mult timp în urmă.

Vaunoy îşi înghiţi un blestem, iar Lapierre repetă, filozofic:

— Mîine se va face lumină!

17

Vizita matinală

Jude se trezi cu mult înainte să se crape de ziuă. Se sculă fără zgomot, ca să nu-şi trezească stăpînul, care dormea aşa cum se doarme la douăzeci şi cinci de ani, după o călătorie lungă şi obositoare.

Deşi zorii încă nu luminau coridoarele nesfîrşite ale castelului, Jude se orientă fără ezitare. Se născuse şi locuise aici timp de patruzeci de ani.

Trecînd pe lîngă scara mare, dublă, care urca la primul cat, porni pe un culoar îngust, ce ducea la odăile servitorilor.

Multe se schimbaseră în obiceiurile castelului La Tremlays, însă odăile servitorilor rămăseseră aceleaşi

de altădată. Fără această norocoasă întîmplare, memoria nu i-ar fi fost lui Jude de prea mare folos. Numără trei uşi în galeria interioară şi bătu la cea de-a patra.

E lesne de închipuit că Goton Réhou, menajera castelului, nu primea de regulă vizite la o asemenea oră. Femeia avea şaizeci de ani, vîrstă la care nu se mai temea decît de hoţi.

Bătrîna dormea sau se făcea că doarme, căci Jude nu primi nici un răspuns.

Scutierul bătu încă o dată, ceva mai tare.

— Isuse Cristoase! se auzi vocea răguşită a menajerei. Da' ce, arde castelu'?

— Sînt eu, Jude... murmură scutierul, bătînd din nou. Jude Leker...

Goton nu era o femeiuşcă fără minte. Înşfăcă degrabă o bîtă şi veni să deschidă, deşi urechea ei, lenevită odată cu vîrsta, nu prinsese nici o silabă din cuvintele lui Jude.

— Îndată! mormăi ea. Dacă-s Lupii, ei bine! Atunci am să le vorbesc despre bătrînul Treml, aşa că nu se vor atinge nici măcar de-un pai din casa lui. Iar dacă-s strigoi...

Îşi făcu semnul crucii şi se opri.

— Deschide odată! şopti Jude.

— Dacă-s strigoi, continuă menajera, ar putea trece tot atît de bine şi prin gaura cheii.

Deschise uşa şi bară intrarea cu bîta.

— Cine-i acolo? întrebă ea.

— Taci, femeie! Pentru numele lui Dumnezeu!

— Cine-i acolo? nu se lăsă bătrîna şi ridică bîta.

Jude puse mîna pe ciomag, intră, închise uşa în urma lui şi vorbi:

— Un om al cărui nume nu trebuie rostit inutil în casa Treml.

— În casa Treml! repetă Goton, căreia i se strînse inima la auzul acestor cuvinte. Mulţumesc, oricine-ai fi! De douăzeci de ani nu s-a mai pomenit adevăratul nume al locuinţei lui Hervé de Vaunoy.

Jude îi întinse mîna prin întuneric şi-o întîlni pe-a ei la jumătatea drumului. Era un fel de salut tainic între doi servitori credincioşi.

— Dar cine eşti, om bun? întrebă bătrîna. Cine eşti, de-ţi aminteşti de Treml?

Judse îşi spuse numele.

— Jude! exclamă Goton, uitînd de orice prudenţă. Jude Leker, scutierul stăpînului nostru! Să-ţi văd faţa, omule, lasă-mă să-ţi văd faţa!

Tremurînd de nerăbdare, bîjbîi după amnar, fără să-l găsească. Atunci îi dădu prin gînd să răscolească cenuşa din vatră. Cîţiva tăciuni se aprinseră din nou, iar bătrîna îl privi pe Jude timp îndelungat, parcă în extaz.

— Şi... pe domnul Nicolas o să-l mai vedem vreodată? întrebă ea.

— A murit, răspunse Jude.

Goton îngenunche, cu mîinile împreunate, şi rosti un *De profundis*. Lacrimi grele i se prelingeau pe obrajii brăzdaţi de trecerea anilor. Oricine-ar fi zărit-o în acel moment şi-ar fi simţit sufletul înduioşat, pentru că nimic nu emoţionează mai mult decît lacrimile ce se rostogolesc pe un chip aspru; cine trece surizător pe lîngă doi ochi frumoşi, scăldaţi în lacrimi, nu poate să nu-şi piardă cumpătul la vederea unui soldat care plînge.

Jude tăcu, lăsînd-o pe Goton să-şi termine rugăciunea. Părea că vrea să-şi prelungească nesiguranţa, dînd înapoi, înspăimîntat, din faţa dezvăluirii după care venise.

Vorbi cu un glas ce nu era al lui.

— Şi domnişorul? articulă cu greu.

— Georges Treml? Au trecut douăzeci de ani de cînd l-am văzut pentru ultima oară! Scumpul de el, cum îmi mai zîmbea şi-mi întindea mînuţele din leagăn!

— Şi el e mort! Şi el! bîigui Jude, simţind că-l părăsesc puterile.

Îşi cuprinse faţa în mîini, izbucnind în hohote de plîns.

— N-am spus asta! sări Goton. N-am spus asta! Să mă ferească Dumnezeu să cred aşa ceva! Şi totuşi... Ah! Jude, prietene, de douăzeci de ani tot sper, şi fiecare an care trece îmi mai fură cîte puţin din speranţă.

Jude rămăsese cu ochii la ea, neştiind ce să înţeleagă.

— Da, urmă ea, aş vrea să pot spera în continuare. Mereu îmi spun că într-o zi am să-l revăd pe domnişorul nostru, înalt şi voinic, cu fruntea sus, mîndru, cu spada la brîu. Oî! Oî! De-atîta timp mă tot gîndesc la asta...

— Dar, spune, femeie, ce ştii de fapt despre soarta lui Georges Treml?

— Ştiu... nu ştiu nimic, omule. Într-o seară — apropie-te, fiindcă aici nu se poate vorbi despre asta în gura mare — într-o seară, în urmă cu nouăsprezece ani şi cinci luni... — ah! vezi cum am socotit? — Hervé de Vaunoy s-a întors acasă, palid şi cu privirea rătăcită, şi ne-a spus că băieţelul s-a înecat în iazul La Tremlays. Am alergat într-acolo cu toţii, am căutat cu prăjina pe fundul apei, dar n-am dat de trupul lui Georges.

Jude asculta, răsuflînd precipitat, cu ochii pironiţi asupra bătrînei.

— Şi pe asta se întemeiază speranţa ta? o întrerupse el.

— Nu. Îţi aminteşti de-un biet nebun, care trăia în pădure şi căruia i se spunea Mielul Alb?

— Jean Blanc? Sigur că-mi amintesc.

— Bietul băiat! Îl iubea pe domnul Treml tot atît de mult ca noi...

— Dar Georges... Georges! o întrerupse din nou Jude.

— Ei bine, omule! Jean Blanc povestea pădurenilor o mulţime de istorii ciudate. Zicea că Hervé de Vaunoy a aruncat copilul în iaz cu mîna lui.

— Jean Blanc spunea asta? exclamă Jude, cu ochii sticlind.

— Da, da. Şi deşi era luat drept nebun, cred că vorbea adevărat ori de cîte ori pomenea de Treml. Dar asta nu-i tot. Jean Blanc mai spunea că sărise în apă şi-l scosese de-acolo pe Georges, leşinat...

— Ah! oftă uşurat scutierul.

— Numai că, urmă Goton, a fost cuprins de un acces de nebunie, iar bietul copil a rămas singur în iarbă. Cînd Mielul Alb şi-a revenit, micul Georges dispăruse.

— Ah! exclamă din nou Jude.

— Şi de-atunci s-au scurs douăzeci de ani, omule!

O clipă. Jude rămase fără grai.

— Unde-i Jean Blanc? întrebă el. Vreau să-l văd.

Goton îşi clătină încet fruntea încărunţită.

— Sărmanul de el! îl căină bătrîna. Nu-i bine cînd săracul înfruntă mînia unui om puternic. Hervé de Vaunoy a aflat de zvonurile care circulau printre pădureni. Mathieu Blanc şi fiul său au început să aibă necazuri cu impozitele. Bătrînul a murit, iar băiatul a dispărut. Unii spun că s-a făcut Lup.

— Am mai auzit de Lupii ăştia. Cine sînt ei, de fapt?

— Sînt bretoni, omule. Bretoni care se apără şi se răzbună. Li s-a dat numele de Lupi pentru că se-ascund prin preajma Gropii Lupilor. Asta ştie toată lumea, dar nimeni n-a găsit intrarea în ascunzişul lor. Iar lor se pare că le place să-şi păstreze porecla ce-i înspăimîntă pe fricoşi. Au măşti din piei de lup. Numai şeful lor poartă o mască albă.

— Am să merg să-i caut pe Lupi, zise Jude.

Bătrîna se gîndi o clipă.

— Ascultă, îi zise ea. În pădure există un om care ţi-ar putea spune dacă mai trăieşte Jean Blanc sau nu. Omul ăsta-i breton, deşi de multe ori se preface că nu-i, şi vorbeşte ca un francez. Mi-aduc aminte că la vremea cînd s-a stabilit de partea asta a pădurii, cioplitorii de saboţi spuneau că fiică-sa, pe-atunci o copilă, avea aceleaşi trăsături cu fata lui Jean Blanc, sărmanul nebun. Unii afirmau c-ar fi chiar ea.

— Unde-l pot găsi pe omul ăsta?

— Coliba lui e la vreo sută de paşi de Sfînta-Fecioară-din-Inima-Pădurii.

— Şi cum îl cheamă?

— Pelo Rouan, cărbunarul.

Începea să se lumineze de ziuă. Tăciunii păleau în faţa primelor luciri ale răsăritului.

— Rămîi cu bine şi-ţi mulţumesc, femeie! zise Jude. Am să-l caut pe Pelo Rouan chiar azi.

Îi strînse mîna cumetrei Goton şi ieşi.

— Domnul să te aibă-n paza lui! murmură bătrîna menajeră, urmărindu-l cu privirea, pe cînd străbătea coridoarele. De mult n-am mai avut atîta bucurie-n suflet. Dumnezeu să te apere şi să te-ajute să-l aduci înapoi pe moştenitorul familiei Treml!

Se vede că Goton nutrea mai mult o dorinţă decît o speranţă, întrucît şoptind ultimele cuvinte, clătină din cap cu tristeţe.

18

Vise

Cînd Jude, care străbătuse lungile coridoare, se întoarse în camera unde-şi petrecuse noaptea, căpitanul încă mai dormea, cu figura liniştită şi surîzătoare. Jude rămase o clipă cu ochii la el.

„Ce tînăr cinstit şi curajos!" se gîndi el. „Trăsăturile astea îndrăzneţe mi-aduc aminte de bătrînul Treml, pe vremea cînd mustaţa încă nu-i încărunţise. Cel puţin el e fericit! Ah, mi-aş da şi sufletul din mine să-l văd în locul lui pe domnul Georges!"

Jude îşi luă mantia, ca să-şi ascundă chipul, în eventualitatea vreunei întîlniri nedorite. Se făcuse

ziuă. Primele raze ale răsăritului pătrundeau prin perdelele de mătase. În momentul cînd Jude îşi încingea spada, gata de plecare, Didier începu să se agite în aşternut.

— Alix... murmură el. Sora mea...

„Curtea-i plină de servitorii castelului", îşi zise Jude. „O să-mi fie greu să trec neobservat."

— Marie... şopti Didier

Jude îl privi zîmbind.

„Bravo, tinere stăpîn!" se gîndi el. „Acum pe cine ai să mai visezi?"

— Fleur-de-Genêts! strigă căpitanul, de parcă ar fi răspuns unei provocări.

În clipa următoare se trezi şi se ridică în capul oaselor.

— Tu eşti, Jude? întrebă el, după ce privi de jur-împrejur prin cameră, de parcă s-ar fi aşteptat să vadă pe altcineva. Cred c-am visat.

— Da, şi încă frumos, domnule! răspunse Jude.

Ochii lui Didier se opriră din întîmplare pe draperiile vechi, printre care pătrundeau pieziş razele soarelui. Nelipsitu-i zîmbet îi luminâ tot chipul.

— Au dreptate poeţii — zise el, de parcă ar fi vorbit cu sine însuşi — cînd ridică în slăvi bucuria întoarcerii în casa părintească. Eu unul, care n-am familie, simt aici gustul fericirii. Şi uite, bunul meu Jude, iluzia sporeşte: am impresia că, fiind copil, am văzut razele soarelui jucîndu-se în perdele de mătase ca acestea. Ce sentiment ciudat, Jude! Copil fără de tată, regăsesc aici amintirea îndepărtată a unor sărutări, a unor mîngîieri, a unor vorbe duioase.

— Domnule, îl întrerupse bătrînul scutier, trebuie să mă despart de dumneavoastră, ca să-mi aduc sarcina la îndeplinire.

— Rămîi, Jude! Numai cîteva clipe! Numai o clipă! Te rog! Mi se rupe inima de aceste gînduri şi senzaţii noi. Jude, nu ştiu de ce, dar îmi vine să plîng.

— Aveţi vreo suferinţă? întrebă bătrînul servitor, apropiindu-se de el îngrijorat.

Didier îşi lăsă mîna în mîna lui Jude şi-şi culcă capul înapoi, pe pernă.

— Nu, n-am nici o suferinţă. Dimpotrivă. N-aş vrea să nu simt aşa cum simt. Neliniştea asta nouă e cît se poate de plăcută. Ce fericiţi sînt cei ce au amintiri adevărate!

— Aceia nu-şi revăd uneori niciodată casa strămoşească! replică Jude, abătut. Trebuie să fie cumplită durerea fiului care-şi aduce aminte numai pe jumătate şi care moare înainte de a-şi fi regăsit vatra părintească.

— Te gîndeşti la Georges Treml, bietul meu Jude!

— Mă gîndesc la Georges Treml, domnule!

— Tot la el! Dumnezeu îţi va ajuta, bătrîne, fiindcă devotamentul tău e un sentiment cît se poate de creştinesc... Ei, hai! Uite că un nor a acoperit soarele. A dispărut şi vraja. Am redevenit căpitanul Didier, şi sînt gata să jur că-n copilărie am văzut mai curînd perdele de aba, decît de mătase. Du-te, Jude, nu te mai reţin.

Scuturîndu-şi un rest de melancolie, Didier sări jos din pat. Înainte de-a pleca, Jude aruncă o privire în curte şi-l recunoscu pe majordomul Alain, care stătea de vorbă cu Lapierre.

— Acum e prea tîrziu ca să mă mai feresc, zise el. Văd în curte un om de ale cărui priviri n-am cum să mă ascund.

— Care din ei? întrebă Didier, apropiindu-se de fereastră. Lapierre?

— Nu ştiu dacă şi-a schimbat numele, dar pe vremea mea i se spunea Alain. Cel mai în vîrstă.

— Aha! Despre el spuneai ieri că ţi-e duşman?

— Întocmai.

— Ei bine, Jude! Celălalt e duşmanul meu.

— Un valet, duşmanul dumneavoastră?

— Te miră? De cîte ori să-ţi spun că nu sînt gentilom? Acest valet e singurul om din lume care cunoaşte taina naşterii mele. Nu vrea să-mi dezvăluie nimic — e dreptul lui. Pretinde că mi-a fost cîndva ca un tată... Vezi asta?

Didier, care nu se îmbrăcase încă, îşi dădu la o parte cămaşa şi-i arătă la baza gîtului o cicatrice recentă.

— E o rană făcută de mîna unui ticălos, în timpul unui atac mişelesc! se încruntă Jude.

— Te pricepi, bătrîne. Am toate motivele să cred că ticălosul e însuşi omul despre care-ţi vorbesc. Dar chiar dacă n-am sînge nobil, sînt totuşi soldat, şi nu-mi voi mînji mîinile cu sîngele lui.

— Dar eu sînt valet, replică rece Jude. O vorbă doar să-mi spuneţi şi-i vin de hac!

— Vezi că uiţi de Georges Treml! exclamă zîmbind Didier. Pe cinstea mea! În sufletele astea bretone s-a păstrat neatinsă vechea virtute cavalerească. Să ne gîndim la tînărul tău stăpîn, prietene! Nu ştiu ce-ai putea încerca în folosul lui — e taina ta. Dar ţi-am promis ajutorul, şi-am să te ajut. Să coborîm împreună. Domnul de Vaunoy e un supus preaplecat al Maiestăţii Sale, aşa încît servitorii lui nu vor îndrăzni să se uite prea curios la valetul unui căpitan de jandarmi.

Jude îşi ascunse faţa sub mantie şi coborî împreună cu căpitanul.

Alain şi Lapierre erau tot în curte. Se înclinară cu respect în faţa lui Didier, care-şi duse, nepăsător, degetul la pălărie.

— Puneţi şaua pe calul servitorului meu! porunci el.

Lapierre se grăbi să-i îndeplinească ordinul. Alain rămase pe loc.

— Prietene! i se adresă el lui Jude. Boala dumitale chiar îţi cere să-ţi ţii mereu nasul vîrît în mantie? Oamenii de la castel n-au avut încă ocazia să-ţi ureze bun-venit.

— Ce se vorbeşte pe-aici despre Lupi? întrebă Didier, ca să schimbe vorba, scoţîndu-l astfel pe Jude din încurcătură.

— Se spune că-s animale tare sălbatice, domnule căpitan! Nu bei un pahar de cidru, prietene? se întoarse el spre Jude.

— Şi pădurenii ce fac? insistă Didier.

— Domnule căpitan, răspunse în silă Alain, pădurenii fac doage, cărbuni şi saboţi... Ei, prietene! nu se lăsă el, scoţînd la iveală acel *vademecum*, care era clondiraşul cu rachiu — nu vrei un strop de tărie?

În acea clipă, însă, apăru Lapierre, cu calul lui Jude. Acesta încălecă imediat. Cînd se avîntă în şa, mantia îi flutură o secundă, astfel încît majordomul îi zări puţin chipul.

— Naiba să mă ia dacă nu ştiu mutra asta de undeva! bombăni el. Dar de unde? Se vede treaba c-am îmbătrînit!

— Ne întîlnim diseară, la Rennes! îi strigă Didier. Acum, la drum şi mult noroc!

Jude nu aşteaptă să i se spună de două ori. Dădu pinteni calului şi porni în galop.

Cînd îl văzu dincolo de poarta castelului, căpitanul se întoarse spre cei doi servitori ai lui Vaunoy.

— Eşti tare curios, omule. Àsta-i un mare cusur şi-ţi aduce numai necazuri. Cît despre tine, i se adresă el lui Lapierre, fii cu băgare de seamă!

Apoi se îndepărtă, urmărit de privirile celor doi valeţi.

— „Fii cu băgare de seamă!" îl maimuţări Lapierre. Ce zici de asta, meştere Alain?

— Cocoşul tînăr cîntă tare, răspunse Alain. Ai zice că se crede de rasă. În ce priveşte chestia cu băgarea de seamă, àsta-i întotdeauna un sfat bun.

Fără să-şi dea seama, Didier pornise în direcţia grădinii. Curînd se găsi în mijlocul unui pîlc de carpeni înalţi, ale căror ramuri se aplecau, formînd inevitabilul, clasicul labirint din grădinile secolului al XVIII-lea. Din loc în loc, printre crengile care vesteau deja apropierea iernii, se puteau zări statui de marmură.

Didier privea în jur cu un ochi distrat. Fără voia lui, gîndul i se întorsese la senzaţiile încercate în aceeaşi dimineaţă, în momentul trezirii.

Aşa cum se întîmplă deseori cu firile agere şi poetice, îi fu de-ajuns să recheme o nălucă, pentru ca ea să şi apară. Zidurile înalte, îmbrăcate în verdeaţă, îi deveniseră vechi cunoştinţe. Îşi croi drum prin acest dedal[1] şi, deşi era limpede că era aranjat de mîna omului şi nu o creaţie a naturii, se strădui să creadă că-şi poate face din amintire un fel de fir al Ariadnei[2].

1 *Dedal* — în mitologia greacă, iscusit meşteşugar, sculptor şi arhitect. La porunca regelui Minos al Cretei a construit Labirintul, unde a şi fost închis împreună cu fiul său Icar. Prin extensie, *dedal* este sinonim cu labirint. (n. tr.)

2 *Ariadna* — în mitologia greacă, fiica lui Minos, regele Cretei. Îndrăgostită de eroul Tezeu, a înlesnit ieşirea acestuia din Labirint, cu ajutorul unui fir călăuzitor. (n. tr.)

„Ia să vedem", **îşi zise el**, jumătate în glumă, jumătate în serios. „Ia să vedem dacă am dreptate. Să vedem dacă-mi amintesc **sau** dacă bat cîmpii. Memoria — sau imaginaţia — îmi spune că la capătul acestei alei, în dreapta, există un leagăn, în care se află statuia unei nimfe. Să vedem!"

Îşi urmă drumul, plin de nerăbdare. Speranţele îi crescuseră, aşa că se temea de o dezamăgire.

La cîţiva paşi de locul unde cotea aleea cu carpeni, se opri şi privi printre ramuri. Simţi că-i fuge sîngele din obraz. Îşi duse mîna la inimă şi scoase un ţipăt. În faţa lui se găseau leagănul şi statuia.

Numai că la strigătul lui, statuia însufleţită, nimfa îmveşmîntată în alb, tresări violent şi întoarse capul.

19

La umbra carpenilor

Iluzia îi dispăru în aceeaşi clipă. În această prinsoare cu el însuşi, Didier pariase pe un leagăn şi o statuie. Leagănul exista, dar ceea ce el luase drept nimfă era o tînără fată în carne şi oase, şi anume domnişoara Alix de Vaunoy de La Tremlays.

De altfel, era explicabil că se înşelase. În momentul cînd fusese zărită de Didier, domnişoara de Vaunoy stătea în picioare, întoarsă cu spatele, nemişcată în mijlocul leagănului, citind o scrisoare mototolită, evident recitită deseori. Părul ei negru era

de astă-dată pudrat şi i se revărsa în bucle pe rochia albă de muselină.

La ţipătul lui Didier, fata se întoarse şi scăpă din mînă hîrtia.

Primul imbold fu s-o ia la fugă, dar se stăpîni şi făcu doi-trei paşi pînă la cotitura aleii cu carpeni, unde ar fi trebuit să se arate Didier.

Îi recunoscuse vocea.

Domnişoara de Vaunoy avea acea paloare prevestind o hotărîre decisivă. Privirea, de obicei blîndă şi în acelaşi timp îndrăzneaţă, era tristă, serioasă şi timidă. Didier înaintă spre ea cu o urmă de stînjeneală. Ca să-şi revină, se aplecă şi ridică scrisoarea ce căzuse din mîna fetei. Era scrisul lui. Îl recunoscu şi se simţi şi mai încurcat.

— E scrisoarea pe care mi-ai trimis-o ca să mă înştiinţezi că urma să pleci! zise Alix, fără altă introducere. Mă bucur că a ajuns în mîna ta, poţi s-o păstrezi.

Didier amuţise.

— Am fost fericită să te revăd, continuă Alix, pentru că-mi aminteam de tine ca de un frate.

În vis, Didier o numise „sora lui", şi deseori i se întîmplase să compare sentimentul faţă de ea cu afecţiunea unui frate. Cu toate acestea o întrebă:

— Adevărat, Alix?

— Ştii că nu mint niciodată, răspunse Alix.

Zîmbi cu gravitate şi continuă:

— Hai să vorbim despre ea. E dorinţa mea. E o fată tare dulce. Privirea ei e cea a unui înger. Sufletul îi e şi mai curat decît privirea.

— Despre cine vorbeşti? bolborosi Didier.

— Oh, exclamă domnişoara de Vaunoy înăsprindu-şi glasul. Ştiu că n-ai nimic să-ţi reproşezi. Dar n-ar fi bine nici să negi. Noi, fetele pădurii, sîntem ca

surorile. Eu sînt nobilă şi bogată, ea-i o tînără simplă şi săracă. Dar în copilărie ne-am întîlnit deseori pe potecile pădurii. Ne-am jucat cîndva împreună pe sub stejarii uriaşi de lîngă Sfînta-Fecioară-din-Inima-Pădurii. Reuşisem cumva s-o mai îmblînzesc pe mica sălbatică! De-atunci, în vreme ce ea se mulţumea cu singurătatea, eu cunoşteam tot mai multă lume. În timp ce ea hoinărea liberă prin desiş, eu învăţam să port haine de mătase şi catifea, să vorbesc, să tac şi să zîmbesc. Stranie soartă! Ea-n singurătate, eu în mijlocul petrecerilor somptuoase de la Rennes, şi totuşi, la amîndouă ne-a fost dat acelaşi destin. Dumnezeu a hărăzit-o bărbatului pe care... cred că mi-l doream şi eu de soţ.

— Acum nu mai crezi asta, Alix?

— Într-o zi, Didier, cam la vreo două luni după plecarea ta, mă plimbam singură prin pădure, gîndindu-mă la serbările date de contele de Toulouse, cînd am auzit un glas cunoscut cîntînd prin pădure bocetul lui Arthur de Bretania.

— Fleur-des-Genêts! murmură căpitanul.

Alix zîmbi cu blîndeţe.

— În sfîrşit, ţi-ai dat seama despre cine vorbesc, Didier, zise ea. De mult n-o mai întîlnisem. Şi cînd am revăzut-o, mi s-a părut mai frumoasă ca oricînd. M-a recunoscut într-o clipă şi mi-a ieşit în cale cu braţele deschise. Pe urmă, a luat din coşuleţul de caprifoi un bucheţel de ciuboţica-cucului, pe care mi l-a prins la cingătoare, şi... mi-a vorbit de tine.

— De mine! exclamă Didier, fără voia lui.

— Nu ţi-a rostit numele, dar am ştiut că erai tu. Atunci am înţeles ce trebuia să fac.

— Ah, Alix! izbucni Didier. Poate că sînt foarte vinovat!

— Faţă de ea, da, dacă mai scoţi un cuvînt în plus, pentru că ţi-e logodnică.

Se lăsă o clipă de tăcere. Apoi Alix reluă:

— Cînd îţi va fi soţie...

Se opri, văzînd uimirea din privirea tînărului căpitan.

— Îţi va fi soţie, urmă ea apăsat. Ştiu că asta doreşti... şi chiar asta trebuie să faci. E foarte săracă, dar tu ai o spadă şi nu te numeri printre cei pe care obîrşia îi predispune la vanitate!

Didier îşi ridică bărbia.

— E drept că nu-s gentilom, zise el. Ştiu asta şi cred că nu-i nevoie să-mi reaminteşti.

De data asta, Alix îi întinse mina.

— Iartă-mă. Pledam cauza prietenei mele, zise ea.

Căpitanilor nu le place să fie puşi la punct — nici măcar în această manieră nobilă şi încîntătoare.

— Domnişoară, vorbi el. cauza Mariei nu mai trebuie susţinută de nimeni. Dar întrucît sîntem frate şi soră — soră nobilă şi frate fără rang — am totuşi dreptul să-ţi pun nişte întrebări.

— Te rog.

— Purtarea ta faţă de mine e determinată de distanţa dintre noi?

— Nu.

— E vorba de altă căsătorie?

— Într-adevăr, tata vrea să mă mărite.

— Aha!

— Dar cel care mi-a fost propus nu-mi va fi niciodată soţ.

— Oare numele lui nu-i demn de-al tău? întrebă Didier, fără a-şi putea stăpîni ironia.

— E vorba de domnul de Béchameil, marchiz de Nointel, intendent regal pentru impozite.

Didier izbucni în rîs.

Un alt rîs, gros şi zgomotos, ca un ecou trimis de carpeni, răsună atunci la vreo cîţiva paşi în spatele lor.

— Ah, proasta de mine! se sperie Alix. Nu ţi-am spus esenţialul. Acum nu mai e timp. Uite-i că vin! Pe curînd! Mai avem de vorbit.

Şi se făcu nevăzută în mare grabă, lăsîndu-l pe căpitan uluit de această dispariţie subită.

Hohotul de rîs se auzi din nou. Curînd răzbătu şi un zvon de glasuri. În capătul aleii se iviră domnul de Vaunoy şi domnul de Béchameil.

20

Înainte şi după micul dejun

Amîndoi păreau cît se poate de bine dispuşi. Înaintară cu paşi mari spre Didier, care încerca din răsputeri să-şi recapete stăpînirea de sine, fără a reuşi să-şi ascundă aerul încurcat.

— Dragul meu, începu Vaunoy, am venit aici atraşi de hohotul dumitale de rîs. Oare plimbarea de unul singur îţi dă atîta bună-dispoziţie?

— Am rîs? întrebă maşinal Didier.

— Da' cum de nu, sfinte Dumnezeule! Sigur c-ai rîs.

— Aţi rîs, aţi rîs! întări şi Béchameil. Am onoarea să vă salut.

— Dar nu-mi aduc aminte... începu Didier.

— Ei! zise Vaunoy, ochind hîrtia din mîna căpitanului. Fără îndoială că scrisoarea aceea e cauza veseliei dumitale matinale...

— Cam aşa cred şi eu, vorbi Béchameil. V-aş ruga să-mi spuneţi cum vă simţiţi astăzi.

Didier mototoli în pumn hîrtia, apoi o rupse bucăţele. În clipa următoare, îl salută pe intendent, răspunzîndu-i prin nişte politeţuri banale. Domnul de Béchameil îşi abandonase complet proasta dispoziţie din ajun. Vaunoy îi spusese că nu are de ce se teme de un rival şi-i garantase mîna domnişoarei Alix. Din această cauză, se simţea animat de o neobişnuită bunăvoinţă faţă de Didier.

Cît despre Vaunoy, acesta nu renunţase la bonomia-i prefăcută. Ai fi zis că-i un unchi grijuliu, care vorbeşte cu nepotu-i preaiubit.

— Domnilor! zise căpitanul, a cărui răceală contrasta puternic cu cordialitatea gazdelor. N-aţi dori acum să stăm de vorbă cu privire la ordinele Maiestăţii Sale?

— Desigur, desigur! fu de acord Vaunoy.

— Desigur! repetă şi Béchameil. Şi totuşi, adăugă el după o clipă de gîndire, cred că ar fi mai convenabil ca mai întîi de toate să servim micul dejun.

— Vai, domnule de Béchameil! zîmbi Vaunoy.

— Prietene, consideră că n-am zis nimic. Bineînţeles că prefer să-l servesc pe rege decît să servesc micul dejun, sau chiar prînzul! Dar asta nu mă împiedică să cred că un mic dejun care s-a răcit e un lucru lamentabil. Căpitane, vă ascultăm.

Didier scoase din portvizit un document, pe care Vaunoy aruncă o privire de formă. Văzînd semnătura regală, Béchameil socoti nimerit să-şi scoată pălăria şi să se roage la Dumnezeu pentru Maiestatea Sa.

— La propunerea Alteţei Sale Regale, contele de Toulouse, guvernator al Bretaniei, regele mi-a încredinţat misiunea de-a escorta banii proveniţi din impozite, pe parcursul traversării acestui ţinut, socotit primejdios...

— Extrem de primejdios! adăugă şi Béchameil.

— Pe lîngă aceasta, regele m-a însărcinat să veghez la perceperea impozitelor, iar Alteţa Sa Serenissimă mi-a încredinţat misiunea specială de-a urmări şi distruge — prin orice mijloace — acei cîţiva rebeli, cunoscuţi sub numele de Lupi.

— Să-ţi ajute Dumnezeu! îi ură Vaunoy. Asta-i o sarcină nobilă, prietene!

„Nu te invidiez deloc pentru ea, flăcăule!" îi zise în gînd Béchameil.

Apoi, cu glas tare:

— Dumnezeu să te călăuzească!

— Vă foarte mulţumesc, domnilor! Dumnezeu e protectorul Franţei, aşa încît ajutorul Lui nu se va lăsa prea mult aşteptat. Mă gîndesc însă că nu-mi va lipsi nici sprijinul dumneavoastră.

La această aluzie, atît de transparentă, Vaunoy răspunse înclinînd din cap şi surizînd, plin de diplomaţie. Oricît ar fi fost de dornic, Béchameil nu-i putu imita decît gestul, nu şi surîsul. Era gastronom, nu diplomat.

— Pot conta pe ajutorul dumneavoastră? insistă Didier.

— Din toate punctele de vedere, prietene! răspunse Vaunoy. Te vom servi şi pe dumneata, şi pe Maiestatea Sa.

— Subscriu şi eu la cuvintele domnului de Vaunoy, zise Béchameil.

— Vă mulţumesc, domnilor. Nici nu mă aşteptam la altceva din partea a doi supuşi credincioşi ai

regelui. Mă bazez mult pe sprijinul dumneavoastră şi vă previn din capul locului că voi profita de bunăvoinţa pe care mi-o arătaţi. Acum, vă rog să m-ascultaţi cu atenţie.

Béchameil îşi privi ceasul şi constată cu durere că ora micului dejun trecuse cam de multişor. Oftă din toţi rărunchii, dar nu îndrăzni să-şi manifeste mulţumirea mai explicit.

— N-am venit pînă aici, urmă Didier, fără a-mi pune la punct un plan de bătaie. Am luat toate măsurile. A fost alertată jandarmeria din Rennes. Cea din Laval e deja în drum spre Bretania. La nevoie, mă vor sprijini şi detaşamente din Vitré, Fourgères şi Louvigné-du-Désert.

— Bravo! exclamă Béchameil. O adevărată armată!

— Cam trei sute de oameni, domnule!

— Nu-s de-ajuns, interveni Vaunoy. Lupii sînt de patru ori mai mulţi.

Lui Béchameil îi mai pieri din entuziasm.

— Ştiam că sînt mai mulţi, replică glacial căpitanul. Vom fi unul contra patru. E suficient!

— N-am prea înţeles! vorbi Béchameil.

— E suficient, repetă Didier, pentru că toate aturile vor fi de partea noastră. Doar nu vă-nchipuiţi că am de gînd să-i atac la Groapa Lupilor? Să nu vă mire că ştiu cum se numeşte ascunzătoarea lor, domnule de Vaunoy. Datorită unor împrejurări, pe care socotesc că nu-i cazul să vi le destăinui aici, cunosc pădurea Rennes de parcă ar fi locul meu de baştină.

La aceste cuvinte, Hervé de Vaunoy tresări violent şi se albi la faţă atît de brusc, încît Béchameil se repezi să-l prindă în braţe.

— Dar ce s-a întîmplat, prietene? îngăimă intendentul.

— Nimic... N-am nimic... bîigui Vaunoy.

— Ei, asta-i! Cred că ai nevoie să pui ceva în gură, ca să-ţi mai vii în fire. De fapt, ora micului dejun a trecut de treizeci şi cinci de minute.

Printr-un efort de voinţă, Vaunoy reuşise, de bine de rău, să-şi mai revină, aşa încît îl dădu deoparte pe Béchameil.

— Căpitane, vorbi el. Te rog să mă ierţi. O indispoziţie subită... Mi se mai întîmplă din cînd în cînd. Vrei să fii atît de amabil şi să continui?

— În interesul dumitale, prietene — insistă eroic Béchameil — te rog să mergi să mănînci ceva. Căpitanul şi cu mine te vom urma.

Vaunoy avu un gest de nerăbdare, şi Béchameil trebui să admită, descurajat, că micul dejun era amînat pentru cine ştie cînd.

— Vă spuneam — urmă Didier, care nu fusese prea atent la ce se petrecuse — că pădurea mi-e foarte cunoscută. Ştiu că adăpostul Lupilor nu poate fi atacat şi nici nu vreau să-mi asum un asemenea risc — cel puţin pînă cînd banii Maiestăţii Sale nu vor fi puşi la adăpost. Dar eu am nevoie de nişte poziţii în pădure, aşa încît vă cer permisiunea să mă folosesc de castelul La Tremlays, domnule de Vaunoy, şi de reşedinţa dumneavoastră de agrement de la Cour-Rose, domnule intendent.

— Ce nebunie! sări Béchameil. Şi ce vreţi să faceţi din ea, domnule?

— Ştiu eu? Poate o cazarmă.

— Dar în toate camerele sînt covoare!... M-au costat vreo douăzeci de mii de scuzi!

— Ruşine, domnule de Béchameil! dădu să-l întrerupă Vaunoy.

Dar de data asta, intendentul nu era uşor de domolit.

— Am acolo porţelan japonez, faianţă italienească, gresie elveţiană şi cristaluri suedeze. Numai bucătăria m-a costat paisprezece mii cinci sute de livre, domnule! Iar dumneavoastră vreţi să daţi iama în toate! Soldaţii îmi vor pustii cămara şi-mi vor goli pivniţa! Pivniţa mea, cea mai bogată din toată Franţa şi Navarra! Îmi vor zgîria mozaicul, îmi vor sparge tablourile şi cristalurile şi mai ştiu eu cîte? Cazarmă! La dracu', domnule! Credeţi că mi-am făcut casa asta ca să vă adăpostesc în ea soldăţoii?

— Ruşine, domnule de Béchameil! repetă pentru a treia oară domnul de Vaunoy. Sfinte Dumnezeule! N-auzi? Ruşine!

Intendentul tăcu, gîfîind. Didier nu se sinchisi de întrerupere şi continuă fără să se tulbure:

— *Poate* o cazarmă. În orice caz, domnilor, vă făgăduiesc să vă dau de ştire cu două ore înainte.

— E perfect! aprobă Vaunoy, care părea gata să încuviinţeze orice.

— Prietene! izbucni disperat Béchameil. Nu te-nţeleg! Să ştii că eu n-aş renunţa la casa asta nici pentru o sută de mii de pistoli!

Vaunoy îl strînse puternic de mînă — semn pe care reuşesc să-l înţeleagă pînă şi minţile cele mai puţin luminate.

Intendentul tăcu brusc.

— Dragul meu căpitan, vorbi cît se poate de curtenitor Vaunoy. Cred că măsurile despre care vorbeşti reprezintă doar încununarea planului dumitale. Înainte de a-ţi întări poziţia, te vei ocupă fără îndoială de transportul banilor care te-aşteaptă la Rennes, întrucît se spune că visteria regelui ar fi cam goală — sau aproape goală.

— Acesta e şi planul meu, domnule.

— Atunci, pînă cînd La Tremlays va deveni cazarmă, îl putem folosi ca han pentru soldaţii din escortă.

— Impozitul, îl întrerupse căpitanul, rămîne în grija şi răspunderea intendentului regal, atît timp cît se află încă între graniţele Bretaniei. Prin urmare, domnul intendent e cel ce trebuie s-aleagă unde vor petrece noaptea oamenii din escortă.

Pe chipul castelanului de La Tremlays se aşternu o expresie de mare îngrijorare. Neliniştea trebuie să-i fi fost, într-adevăr, nespus de mare, dacă domnul de Vaunoy — atît de abil în a-şi stăpîni fizionomia — nu-i putuse ascunde de astă-dată simptomele.

Atît Didier cît şi intendentul observară imediat schimbarea. Căpitanul nu-i acordă cine ştie ce atenţie. Credea că-l cunoaşte bine pe Vaunoy, pe care-l dispreţuia, fără a-l bănui capabil de trădare. În nepăsarea şi detaşarea lui, nu se osteni să se preocupe de acest mărunt incident.

Cît despre Béchameil, acesta interpretă vizibila neliniştе a castelanului în felul său. Se gîndi că Vaunoy, care ştia de-acum că alegerea depinde de intendent, se temea de urmările pe care le-ar fi avut hotărîrea lui asupra vieţii şi proviziilor de la castel.

— Prietene, vorbi el, în primul rînd trebuie să te anunţ că toate cheltuielile privind acest convoi mă privesc numai pe mine...

Vaunoy păli şi mai tare, încruntîndu-şi sprîncenele.

— Voi plăti eu tot, continuă intendentul. Pentru mine, ospitalitatea e o datorie.

— Doreşti deci să-i găzduieşti pe oamenii regelui în casa dumitale de la Cour-Rose? întrebă Vaunoy, din ce în ce mai neliniştit.

— Nu, prietene, nicidecum! protestă energic Béchameil.

Vaunoy respiră adînc şi-şi recăpătă încet culoarea din obraz.

Acest amănunt fu atît de vizibil încît îl observă şi Didier.

De altfel, totul dură doar o clipă, iar pe măsură ce chipul lui Vaunoy redevenea calm şi liniştit, se risipeau şi îndoielile tînărului căpitan.

Totuşi, pentru un spectator atent şi dezinteresat al acestei scene, ar fi fost limpede că în mintea lui Vaunoy se conturase un plan îndrăzneţ, care se baza în mare măsură pe opţiunea domnului de Béchameil de a desemna La Tremlays drept loc de odihnă pentru escorta formată din oamenii regelui.

Béchameil, care era departe de a-şi imagina că decizia lui ar fi fost pe placul lui Hervé de Vaunoy, încercă să se scuze şi să se justifice în felul său.

— Îţi repet, prietene — i se adresă el lui Vaunoy — că nu va trebui să faci nici un fel de cheltuieli.

— Să lăsăm asta! îl întrerupse Vaunoy.

— Dă-mi voie! Sper că-mi faci onoarea să mă consideri un supus credincios şi devotat al Maiestăţii Sale. Umila mea locuinţă îi stă la dispoziţie, de sus şi pînă jos, etaj cu etaj. Dar e vorba de cinci sute de mii de livre!

— Cinci sute de mii de livre? repetă rar stăpînul castelului La Tremlays.

— Chiar aşa, prietene, dacă nu chiar şi mai mult. Dacă suma asta ar fi furată, averea mea — cîştigată cu sudoarea frunţii — s-ar duce pe apa sîmbetei. Casa de la Cour-Rose nu-i în măsură să facă faţă unui asediu, iar dacă Lupii...

Vaunoy ridică din umeri, plictisit.

— Domnul intendent are dreptate! zise căpitanul, care de vreo zece minute nu mai acorda cine ştie ce atenţie discuţiei.

— Dă-mi voie... insistă Béchameil, ca răspuns la gestul lui Vaunoy. Aş fi peste poate de îndurerat dacă ţi-ai închipui cumva...

— Hai să mergem la masă! propuse zîmbitor stăpînul castelului La Tremlays.

Lovitura era bine ţintită. Béchameil îşi mişcă fălcile convulsiv, de parcă ar fi vrut să se explice pînă la capăt. Nu reuşi însă decît să repete vorbele care-i trezeau în suflet cele mai dulci senzaţii:

— Să mergem la masă!

Vaunoy se sprijini de braţul lui Didier. Béchameil păşea în frunte, cu nările în vînt, adulmecînd mirosmele dinspre bucătărie. Pe drum, deciseră că banii vor pleca din Rennes a doua zi. Din oraş pînă la castel nu era mult, numai că drumurile Bretaniei anilor 1740 erau trasate în aşa fel încît multiplicau distanţele.

În pofida remarcabilei proeminenţe a abdomenului său, Béchameil urcă treptele din numai trei salturi. O clipă mai tîrziu, îşi înnoda şervetul pe sub bărbie, ca să deguste un delicios preparat din aripioare de becaţă, pe care-l declară excelent şi-l onoră în consecinţă.

Nici Hervé de Vaunoy nu stătu cu braţele încrucişate în această dimineaţă. De-abia se sfîrşise masa, iar domnul de Béchameil numai ce se întinsese puţin pe pat, fără a neglija acea importantă datorie a unui *gourmet*[1] — siesta — că domnul de Vaunoy îşi luă rămas bun de la Didier sub un pretext cu atît mai lesne de găsit, cu cît tînărul căpitan nu se dădea în vînt după aşa companie, şi porni îngrijorat şi preocupat spre apartamentul lui.

1 *Gourmet* (fr.) — cunoscător într-ale mîncării. (n. tr.)

— Trimite-i la mine imediat pe Lapierre şi pe Alain, porunci el unui valet, pe care-l întîlni pe coridor.

Valetul se grăbi să-i îndeplinească ordinul, iar Vaunoy îşi continuă drumul. Aruncînd din întîmplare o privire distrată pe una din ferestrele coridorului, o zări pe Alix, care se plimba pe aleea principală din grădină, visătoare şi cu capul în piept.

„Mereu tristă", îşi zise Vaunoy, dînd dovadă de un dram de sensibilitate. „Biata fată! Dar ce să-i faci dacă nu-i rezonabilă? Béchameil e cea mai bună partidă din cîte există!"

Tocmai dădea să treacă mai departe, cînd dintr-o alee laterală apăru căpitanul Didier, care părea şi el cufundat în reverie. Vaunoy schiţă o grimasă de iritare.

„Era pe punctul de a-l uita", murmură el. „Era limpede. Şi uite-l că s-a întors! Simpla lui prezenţă îmi strică toate socotelile. Şi dacă vreo întîmplare neprevăzută, împotriva căreia orice precauţie e inutilă, i-ar dezvălui..."

Vaunoy se opri. După cum am spus, aleile pe care se plimbau Alix şi Didier se intersectau. Cu fiecare pas, cei doi tineri se apropiau unul de celălalt. Peste cîteva momente aveau să se întîlnească.

„Şi la ce bun să ştie?" se minie în sinea lui Vaunoy. „Chiar steaua lui mă împinge să-i fac rău. Ori că află, ori că nu, dacă nu-l las să moară, nu mă va lăsa să trăiesc."

Alix şi Didier ajunseră la intersecţia aleilor în acelaşi timp. Chiar în clipa cînd urmau să se găsească faţă în faţă, Vaunoy îşi duse la buze fluierul de vînătoare.

Didier îl salută şi-şi continuă plimbarea

„E ca un făcut!" se gîndi Vaunoy. „Sfinte Dumnezeule! Deja am ratat lovitura de două ori. Dar se spune că cifra trei poartă noroc!..."

Intră în apartamentul lui, unde nu peste mult timp veniră şi cei doi slujitori credincioşi, Alain şi Lapierre. Aproape în aceeaşi clipă deschise uşa şi Alix.

— M-ai chemat, tată?

Vaunoy, care tocmai deschisese gura ca să dea porunci celor doi acoliţi ai săi, ezită un moment, pe punctul de a-i spune fetei că n-o chemase. Dar se răzgîndi.

— Rămîneţi aici! le şopti el celor doi slujitori. Voi avea nevoie de voi peste cîteva clipe.

Apoi o luă pe Alix de braţ şi o conduse încet-încet de-a lungul coridorului.

Alain şi Lapierre rămaseră singuri. Majordomul, a cărui inteligenţă se diminuase simţitor cu vîrsta, dar şi ca efect al beţiei, îşi scoase din buzunar clondiraşul şi trase o duşcă bună de rachiu.

— Vrei şi tu? îl întrebă el pe Lapierre.

— E destul timp pentru toate, răspunse fostul saltimbanc. Nu beau niciodată cînd am ceva de discutat cu stăpînul.

— Ba eu, în asemenea situaţii, beau dublu!

— Şi vezi tot aşa! Ieri n-ai fost nici măcar în stare să-l recunoşti pe dobitocul ăla de valet!

— Îmbătrînesc, filozofă Alain, dînd pe gît încă o înghiţitură. Adevărul e că mă lasă memoria. Dar dacă-l mai văd o dată, s-ar putea să-l recunosc.

— Şi dacă nu mai pune piciorul pe aici?

În loc de răspuns, Alain duse clondiraşul la gură pentru a treia oară, apoi se cuibări să aţipească puţin, în aşteptarea stăpînului. Lapierre ridică din umeri şi, ca să nu piardă timpul, făcu ocolul odăii, găzduind cu

generozitate în buzunarele pieptarului toate monedele uitate din întîmplare ici şi colo. Sertarele erau încuiate.

După ce-şi termină investigaţia, se sprijini pe pervazul ferestrei. Departe, în grădină, îl zări pe Didier, care-şi continua plimbarea singuratică.

Lapierre căzu pe gînduri.

— Pff! şopti el, ţuguindu-şi buzele. Credeam că-l urăsc mai mult. Zău că-i băiat frumos. Vaunoy plăteşte puţin şi pretinde mult. He, he! O să vadă el!

— Vrei şi tu? mormăi Alain, care ciocnea paharul în vis.

Lapierre îl copleşi cu o privire lungă şi dispreţuitoare.

— Uite cum ajungi dacă-l slujeşti pe Vaunoy! mîrîi el. Niciodată nu găseşti vreun sertar descuiat. O groază de muncă şi numai cîţiva gologani. E un păcat să te vinzi pentru atît de puţin... O să vadă el!

21
Domnişoara de Vaunoy

În vreme ce Alain şi Lapierre aşteptau, Hervé de Vaunoy se plimba cu paşi rari pe coridor, la braţ cu fiica sa, căreia îi mîngîia părinteşte mîna albă şi delicată.

— Trebuie să te cert, Alix! îi spuse el, cu glas cît se poate de mieros. Eşti atît de rece faţă de oaspetele nostru, căpitanul Didier!

Apăsă pe ultimele cuvinte şi-şi privi fiica cu coada ochiului. Pe chipul frumos şi liniştit al lui Alix nu apăru nici o urmă de emoţie.

— Nu trebuie să exagerezi, continuă castelanul. Căpitanul e un viteaz ofiţer al regelui şi are dreptul

la toată considerația noastră. Cînd nu-ți place cineva, e bine totuși să nu-i arăți direct.

Alix înălță o privire calmă spre Vaunoy, iar acesta tăcu.

Își iubea fiica. Era singurul sentiment omenesc care mai dăinuia într-un suflet unde făcuseră ravagii egoismul și lăcomia. Ar fi vrut s-o facă fericită, dar era presat de evenimente. Un singur cuvînt al lui Béchameil îi putea pune în pericol averea, titlul de nobleță și chiar viața. Trebuia să cumpere sprijinul lui Béchameil — cu orice preț!

În această clipă, Vaunoy se simțea stingherit. Alix îl domina de la înălțimea sincerității ei. Pentru a nu știu cîta oară, își făcu reproșuri că a recurs la viclenie față de ea, dîndu-și seama — și-așa destul de tîrziu — că viclenia e neputincioasă în fața candorii.

Prea josnic ca să priceapă ce înseamnă neliniștea unui părinte prins cu mînciuna de propriu-i copil, se simțea totuși umilit și făcu un efort de a-și lepăda masca.

— Alix! zise el pe neașteptate, simulînd destul de bine francheța. Am greșit, procedînd astfel cu tine. Iartă-mă. Meriți să-ți acord toată încrederea, așa că vreau să renunț la orice subterfugiu. Știi bine care mi-e dorința. Poate bănuiești și motivele care mă îndeamnă să gîndesc așa. Oare ai să-mi înșeli așteptările?

— Voi face precum am făgăduit, tată! răspunse Alix.

Vaunoy respiră ușurat.

— Cuvîntul tău mi-ajunge, zise el. Timpul e un leac fără greș pentru capriciile și antipatiile unei tinere fete. Pentru moment, îți cer numai să nu-l mai vezi pe căpitanul Didier.

— Dar l-am și văzut, tată.

— Da? Şi-aţi stat de vorbă?

— Da, am stat de vorbă.

— Deci răceala ta e numai o prefă cătorie...

Alix îl opri cu o privire blîndă şi liniştită.

— Gesturile mele nu mint mai mult decît cuvintele, zise ea. Fii liniştit, tată. Am destulă voinţă ca să-mi ţin făgăduiala. De altfel, adăugă ea aproape în şoaptă, mai ai şi altă garanţie, în afară de voinţa mea. Căpitanul Didier nu mă va cere de soţie.

— Adevărat? nu-şi putu stăpîni bucuria Vaunoy. Iată o veste bună, Alix, continuă el. Ah, căpitanul... acest soldat înfumurat şi norocos...

Rosti ultimele cuvinte pe un ton ironic, care ar fi rănit adînc o inimă de rînd. Dar Alix era deasupra unor astfel de insulte. Chipul ei rămase senin, iar surîsul — melancolic şi liniştit.

— Sînt de acord cu dumneata, tată! reluă ea. Cred că aşa-i mai bine pentru toţi.

Vaunoy îşi cunoştea fata. Oricît de puţin o înţelegea, avea totuşi faţă de ea un sentiment de respect. Cu toate acestea, resemnarea ei i se părea atît de ieşită din comun, încît nu-i venea să creadă că-i reală.

Involuntar, alunecă pe panta vechilor deprinderi şi încercă încă puţin spionaj moral.

— Sfinte Dumnezeule! exclamă el, după cîteva clipe de tăcere. Dar tu eşti culmea supunerii, Alix. Pun prinsoare că nu există alta ca tine între Paris şi Rennes. Nici un reproş! Nu-mi vine să cred! Asta-mi dă speranţe pentru sărmanul domn de Béchameil.

Alix nu spuse nimic.

— Dar să nu mai vorbim despre asta, urmă stăpînul castelului La Tremlays. Avem deja un punct cîştigat. Nu trebuie să-ţi pretind prea mult odată. Şi eu, care mă nelinişteam! Acum văd că n-am motive să mă tem! Nu mă mai mir rezerva ta de ieri seară... Unde s-a mai întîlnit atîta impertinenţă? Desigur, sînt gata să-ţi jur că întrevederea de care vorbeam adineauri va fi ultima şi că nu va mai exista o alta.

Aceasta era partea cea mai importantă a discursului lui Hervé de Vaunoy. Restul nu fusese decît un preambul. Aşa încît tatăl urmări neliniştit efectul vorbelor sale asupra fiicei, aşteptîndu-i răspunsul şi pîndindu-i cel mai neînsemnat gest.

Uita din nou că toate precauţiile lui erau inutile. Cuvintele lui Alix n-aveau nevoie nici de interpretări, nici de comentarii.

Fata i-l arătă din ochi pe Didier, care ieşea din parc, intrînd în pădure.

— Va trebui s-aştept să se întoarcă.

Vaunoy crezu că n-a auzit bine.

— Să se întoarcă? repetă el mecanic.

— Da, tată. I-am promis că-l voi revedea. Trebuie, îi sînt datoare acestă întîlnire. Te rog să-mi faci favoarea de-a nu mi te împotrivi.

— Dar... începu Vaunoy, surprins şi intrigat.

— Nu mă refuza! îl rugă Alix, însufleţindu-se dintr-o dată. Întotdeauna te-am ascultat, şi Dumnezeu mi-e martor că m-ar durea să n-o pot face vreodată.

— Asta înseamnă că dacă nu ţi-aş da consimţămîntul, ai refuza să m-asculţi?

Alix înclină capul în tăcere.

— Minunat! exclamă Vaunoy, al cărui ton încîudat nu avea nimic din demnitatea unui tată ofensat. Măcar sînt prevenit! Şi, dacă-mi îngădui, aş putea şti

ce comunicare e atît de importantă, încît să necesite o întîlnire între domnişoara de Vaunoy şi căpitanul Didier?

— N-aş putea să-ţi spun, tată.

— Din ce în ce mai bine! Dar nici nu pot să cred! Alix, uiţi că te-aş putea constrînge, te-aş putea încuia în apartamentul tău!

— Sper să n-o faci, tată.

— Şi dacă totuşi aş face-o? se înfurie de-a binelea Vaunoy.

— Tată! vorbi Alix, stăpînindu-şi glasul. Te respect şi te iubesc, numai că de mult timp păstrez tăcerea asupra domnului de Béchameil — şi asta, de dragul dumitale...

Se opri, ruşinată de-a se fi găsit la un pas de ameninţare, dar Vaunoy înţelesese şi furia i se domolise ca prin farmec.

Se străduí să abordeze o expresie de mare veselie.

— Eşti un copil neascultător, Alix! zise el, sărutînd-o zgomotos pe frunte. Ştii că nu-ţi pot refuza nimic şi abuzezi de puterea ta, care începe să devină tiranie. Ţi-am vorbit din pură curiozitate. Voiam să-ţi surprind marele secret, dar m-ai învins şi nu mai încerc nici un duel verbal cu tine. În caz de nevoie, îmi voi trimite avangarda — pe respectabila mea soră, domnişoara de Vaunoy — şi-atunci să te ţii! Ia bine seama!

Alix nu se lăsă indusă în eroare de această bruscă veselie. Avea dreptate Vaunoy: cu toată experienţa lui îndelungată de intrigant, nu putea lupta cu firea sinceră şi deschisă a fiicei sale. Stăpînul castelului La Tremlays nu făcea decît să-şi irosească diplomaţia în zadar.

— Sînt fericită că te-aud vorbind astfel, tată! zise simplu Alix.

— Atunci, fii îngăduitoare şi ai puţină milă faţă de sărmanul domn de Béchameil... dar asta va veni cu timpul... Vom avea destulă vreme să vorbim.

Îşi scoase ceasul.

— Deja ora unsprezece... murmură el. Bine, fată mea, te las şi-ţi dau mînă liberă. Sînt sigur că mă pot încrede în tine. Pe curînd!

Schiţă un gest familiar şi afectuos, la care Alix răspunse printr-o plecăciune respectuoasă, apoi se grăbi să se întoarcă în apartamentul său, unde-l aşteptau cei doi slujitori: unul filozofînd, celălalt sforăind.

Cînd Alix rămase singură, chipul ei îşi pierdu brusc expresia mîndră şi-n ochi i se citi o adîncă descurajare.

— Să-l revăd! şopti ea. Să mai îndur o dată chinul ăsta!

Aproape fără voia ei, coborî scara interioară şi treptele de granit de la intrarea castelului. Se lăsă să cadă pe o bancă din capătul grădinii şi-şi cuprinse faţa palidă cu amîndouă mîinile.

După vreo cîteva clipe, scoase din sîn un mic medalion de aramă, lucrat primitiv, care îi atîrna la gît, prins într-un şnur de mătase.

Privi îndelung medalionul şi spuse:

— Să-l revăd! Da... Voi suferi, dar îl voi salva!

22

Doi servitori credincioşi

Vaunoy avea deseori astfel de întrevederi cu fiica sa. Alix ştia destul de bine ce importante erau pentru tatăl său favorurile domnului de Béchameil, ba chiar ghicise că Vaunoy nu avea asupra domeniului familiei Treml decît nişte drepturi îndoielnice şi precare.

E de la sine înţeles că niciodată nu făcea aluzie la acest fapt.

Caracterul tatălui ei — pe care ar fi dorit din toată inima să nu-l judece, dar a cărui josnicie îi sărea în ochi — fusese pentru ea un izvor de supărări încă de la cea mai fragedă vîrstă. Firea ei serioasă, le ială şi

puternică se obişnuise cu el, dar cu mare tristeţe. De fapt, chiar acceptarea atenţiilor lui Didier, cîndva, la Rennes, reprezenta dorinţa — sau, mai curînd, necesitatea — de-a scăpa de obsesia paternă.

De altfel, ea nu vedea în actul uzurpator al lui Vaunoy decît un pericol, nu o crimă, pentru că habar nu avea că această uzurpare îl prejudiciase pe proprietarul legitim.

Şi la urma urmei, nimeni n-ar fi putut susţine contrariul, întrucît Treml nu desemnase nici un moştenitor.

Intendentul regal, ridicol şi vrednic de dispreţ, îi inspira fetei o repulsie de neînvins, aşa că fără insistenţa şi perseverenţa tatălui ei, l-ar fi respins de mult şi definitiv. Dar Vaunoy n-o slăbea o clipă. Îşi închipuia că-i un bun cunoscător al firii omeneşti şi o asedia pe Alix, împuindu-i capul cu toate minunăţiile pe care avea să i le ofere situaţia viitorului ei soţ. Béchameil era omul cel mai bogat la vremea aceea.

E drept că Vaunoy nu făcea progrese, dar cîştiga timp.

Sosirea lui Didier risca să-i distrugă rodul unor eforturi atît de susţinute şi de îndelungate. Încercă să înalţe o barieră între căpitan şi fiica sa. Am văzut care a fost rezultatul tentativei sale: hazardul avea să-l servească mai bine decît propria-i pricepere.

Îi încolţise în minte un plan îndrăzneţ, a cărui idee se născuse pe aleea cu carpeni, în compania lui Didier şi Béchameil.

Începînd din acel moment, proiectul începuse să prindă contur. În timpul micului dejun, cîntărise şansele de reuşită şi se hotărîse să-şi joace cartea cu orice preţ, oricare ar fi fost riscurile.

De vreo jumătate de oră, domnul de Vaunoy se reîntorsese lîngă acoliţii săi. De bine-de rău, major-

domul își alungase somnul, iar Lapierre se instalase — conform obiceiului — într-un fotoliu confortabil. Amîndoi urmau să-l asculte pe stăpîn expunîndu-și planul.

Vaunoy vorbi mult timp și fără întreruperi. Cînd sfîrși ce avea de spus, își aținti o privire întrebătoare asupra celor doi servitori. Alain răspunse cu un gest echivoc, iar Lapierre se legănă cu îndemînare pe unul din cele patru picioare ale jilțului în care stătea.

— N-ați auzit ce-am spus? întrebă Vaunoy.

— Ba da, răspunse Lapierre. Eu am auzit.

— Și eu, îi ținu isonul Alain.

— Și ce-aveți de zis?

Bătrînul majordom simți că-l furnică degetele de dorul sticluței pătrate, în care ar fi aflat, probabil, un răspuns, dar nu îndrăzni. Așteptă, gîndindu-se că va avea destul timp să vorbească, după ce va auzi părerea lui Lepierre.

Valetul însă continua să se legene.

— Ei, ce părere ai? repetă Vaunoy, încruntînd din sprîncene.

— He, he! rise atotștiutor Lapierre.

— Chiar așa! îl aprobă apăsat Alain.

— Cum? exclamă înfuriat Vaunoy. Nu pricepeți că în aceste împrejurări, moartea lui devine o întîmplare de care eu nu pot fi făcut răspunzător? Că nimeni nu va avea cum să mă bănuiască și că ar trebui ca cineva să fie nebun, sau de rea-credință, ca să mă acuze de-o asemenea nelegiuire?

— Ba da, încuviință Lapierre. Eu unul, înțeleg.

Alain aprobă și el, dînd din cap cu gravitate.

— Și-atunci! reluă Hervé de Vaunoy.

— He, he! rise din nou Lapierre.

Vaunoy, care se făcuse stacojiu la față, blestemă printre dinți.

— Mda! urmă tostul înghiţitor de săbii, fără a se emoţiona cîtuşi de puţin. E clar că n-ar avea nici o scăpare. Dacă aşa ar sta lucrurile, nu i-aş plăti prea scump pielea, numai că...

— Numai că ce?

— Lucrurile nu stau (chiar) aşa.

— Crezi că momeala de cinci sute de mii de livre nu-i destul de atrăgătoare?

— I-ai ademeni şi cu a zecea parte din suma asta.

— Pentru a douăzecea parte, murmură ca pentru sine Alain, mi-aş vinde sufletul diavolului — eu, care-s om în vîrstă şi supus credincios al regelui.

— Atunci, ce vrei să spui? întrebă Vaunoy pe Lapierre.

Alain ciuli urechea, pentru a putea — la nevoie — să-şi însuşească opinia colegului său. Fără a părea să acorde atenţie faptului că Vaunoy începea să-şi piardă răbdarea, Lapierre se legănă o clipă pe jilţul său şi vorbi foarte sigur de el:

— Bănuiesc că aţi auzit de fabulele lui La Fontaine[1]... Dacă vă supăraţi, eu nu mai scot un cuvînt. Acest La Fontaine e un poet ale cărui sfaturi sînt cît se poate de binevenite — lucru rar la un stihuitor. Acum îmi vine în minte una din fabulele lui...

— Sfinte Dumnezeule! îl întrerupse Vaunoy. Aş da zece ludovici să te văd ciomăgit bine, aici, în faţa mea!

— Daţi-mi banii şi n-aveţi decît să mă ciomăgiţi, răspunse imperturbabil Lapierre. Cît despre fabula la care mă refeream, n-aveţi cum să vă daţi cu părerea înainte de-a o auzi, iar cum eu n-o ştiu pe dinafară, nici n-am să v-o recit.

1 *Jean de La Fontaine* (1621—1695) — scriitor francez, unul din cei mai mari fabulişti din literatura universală. (n.tr.)

— Sfinte Dumnezeule! Scamator uricios ce eşti! Unde vrei s-ajungi? Spune!

— Vă rog să-mi scuzaţi memoria cam slabă, urmă Lapierre. Cum nu dispun de text, am să vă povestesc despre ce-i vorba. Aşa! Cică şobolanii au ţinut sfat, socotindu-se cum să găsească o cale de a-l ucide pe temutul motan...

— Am înţeles! izbucni violent Vaunoy, ridicîndu-se în picioare şi umblînd de colo-colo prin odaie, cu paşi mari.

„Eu nu!" cugetă Alain.

— Am înţeles! tună Vaunoy. Ţi-e frică!

— Vă-nşelaţi. Pentru un plan ca al dumneavoastră ar fi mai bine dacă mi-ar fi frică. Numai că eu sînt ferm hotărît să procedez precum şobolanii din fabulă. Nu mi-e frică.

— Ai fi în stare să-mi nesocoteşti poruncile, mizerabile!

— Să agăţ clopoţei la o pisică e o nerozie care iese din vederile şi principiile mele. N-are decît să-i agaţe altcineva, şi-atunci rămîn sluga dumneavoastră preaplecată.

— Ce dracu' tot zice acolo de clopoţei? îşi şopti în barbă Alain. Şi de unde pînă unde veni vorba de şobolani?

Vaunoy păstră o clipă de tăcere, apoi începu să se plimbe prin apartament, şi mai repezit. Chipul lui, de obicei atît de surîzător, se întunecase ca un cer prevestitor de furtună. Se făcea cînd roşu cînd alb ca varul, iar buzele îi tremurau de mînie.

— Se anunţă uragan! îi strecură Lapierre lui Alain. Acu' să te ţii!

— Dar spune-mi şi mie odată despre ce-i vorba! îi murmură acesta, dîrdîind din toate încheieturile.

Lapierre se aplecă spre urechea lui şi-i şuşoti cîteva cuvinte. Bătrînul simţi că-l trec fiorii.

— Sfinta-Fecioară-din-Inima-Pădurii! bolborosi el. Mai curînd aş prefera să mă cobor în iad!

— Nu prea ai de ales, amice, dat fiind că dracul îţi rezervă de mult un loc acolo unde zici c-ai vrea să mergi. Dar dacă ai intenţia să te bucuri de găzduirea lui cît mai tîrziu cu putinţă — aşa cum cred eu — atunci ţin'-te bine şi nu ieşi din vorba mea.

— Sfinta Fecioară! Doamne sfinte! Isuse Cristoase! începu să bîiguie Alain, tulburat peste măsură.

— Hai, trage o duşcă! Repede, că începe atacul!

Bătrînul majordom nu era omul care să nu ţină cont de o asemenea povaţă. Aruncă o privire în direcţia lui Vaunoy, căruia nici prin minte nu-i trecea să-l spioneze, apoi îşi scoase din buzunar clondiraşul şi bău pînă simţi că i se taie respiraţia.

— O să fie prăpăd, îl preveni Lapierre, fiindcă-i vorba de ceva foarte important pentru el. La urma urmei, n-are ce ne face. Pe lumea asta, nu riscăm decît să ne spînzure, în vreme ce acolo jos o să fim arşi de vii!

— Cel puţin! suspină cu convingere Alain. Tare-aş vrea să nu mă vir în toată tărăşenia asta, măcar de-aş şti că n-am voie să beau o zi întreagă!

Vaunoy se opri brusc, cu sprîncenele încruntate, cu privirea scăpărînd, cu o expresie hotărîtă. Nu mai era acelaşi om. De pe faţă-i dispăruse orice urmă de violenţe.

Alain se făcu mic şi închise ochii, ca un copil fricos la vederea nuielei pedagogului. Lapierre, dimpotrivă, îşi aşeză jilţul pe toate patru picioarele, apoi se tolăni pe pernele lui, fără să se tulbure cîtuşi de puţin.

Vaunoy nu acordă atenţie nici fricii unuia, nici sfidării celuilalt.

În loc să izbucnească într-un potop de insulte, sfîrşind în măguliri viclene — după cum îi era obiceiul faţă de cei doi acoliţi — se aşeză la loc pe jilţul său şi-i privi pe rînd, cu o răceală care-l puse pe gînduri pînă şi pe Lapierre.

— Într-o oră, vorbi el rar, apăsînd pe fiecare cuvînt — unul dintre voi va trebui să urce în şa.

— Cu condiţia să nu fiu eu acela, răspunse Lapierre, n-am nimic împotrivă.

— Gura! îl repezi castelanul, fără să ridice tonul. Vă repet, într-o oră unul din voi trebuie să plece. Trebuie! Aş putea să fac uz de forţă, doar sînt stăpînul vostru. Dar poate că şi forţa ar fi neputincioasă în faţa apatiei tale, Alain, şi-a încăpăţînării tale, Lapierre. Iar timpul meu e mult prea preţios ca să mi-l irosesc înfuriindu-mă pe voi. Prefer să vă cumpăr supunerea. Ei, care dintre voi vrea să cîştige o mie de livre?

În ochii stinşi ai majordonului se aprinse o luminiţă.

— O mie de livre! repetă el mecanic.

Vaunoy urmări cu mare nelinişte efectul propunerii făcute. O clipă crezu că bătrînul Alain era uluit de generoasa ofertă, dar nu ţinuse seama şi de Lapierre.

— O mie de livre! repetă şi valetul. Morţii nu se mai întorc să-şi încaseze poliţele, domnule! Iar avantajul e de partea dumneavoastră. O mie de livre! Măcar de-ar avea cine să mă moştenească!

Alain se scărpină după ureche şi redeveni momîia de mai înainte.

— Două mii de livre! zise scurt Vaunoy. Voi da două mii de livre, în avans, celui ce-mi va asculta porunca. Acum, pe loc!

Lapierre înălţă din umeri, iar Alain îi urmă exemplul, schiţînd un gest de refuz.

— Dar, sfinte Dumnezeule! Ce-mi cereţi? strigă el, disperat. Doar v-am spus că trebuie! Oriunde-mi îndrept paşii, omul ăsta îmi iese întotdeauna în cale şi-mi zădărniceşte planurile. Odată descotorosit de el, vor dispărea şi toate necazurile mele. Cît timp e în viaţă, însă, îl voi avea în permanenţă în faţa ochilor, ca pe o ameninţare vie.

— Un fel de sabie a lui Damocles[1], remarcă Lapierre, care avea ceva cunoştinţe de literatură. E cît se poate de adevărat.

— Prezenţa lui aici, se înverşună Vaunoy, îmi primejduieşte nu numai proiectele în legătură cu fiică-mea, dar chiar averea, numele şi viaţa!

— Şi asta-i adevărat! încuviinţă Lapierre.

— Iar voi refuzaţi să m-ajutaţi, într-un moment cînd l-aş putea zdrobi dintr-o lovitură! Spuneţi odată, vreţi să dublez suma? S-o triplez? Vreţi chiar mai mult de-atît?

— Opt mii de livre, mormăi Alain.

— Opt mii de livre! Dragul şi credinciosul meu slujitor! sări Vaunoy. Îţi dau şi zece dacă vrei, toată recunoştinţa mea, şi...

— Un rug din lemn verde, undeva prin pădure! îl întrerupse Lapierre. Zău că-i tentant.

Vaunoy îl strînse de braţ cu violenţă.

— Cel puţin, vorbeşte numai pentru tine! îi şuieră el. Nu-l mai influenţa şi pe ăsta. Sînt gata să te plătesc şi pentru tăcere.

1 *Damocles* — curtean al tiranului Siracuzei, Dionisios cel Bătrîn (405—367 î. e. n.), căruia îi lăuda bogăţia şi puterea. Pentru a-i arăta cît de nesigură este soarta celor puternici, la un banchet tiranul i-a atîrnat deasupra capului o sabie care se ţinea numai într-un fir de păr. (n.tr.)

— Perfect! fu de acord Lapierre. Nu ne mai rămîne decît să fixăm suma. Cît vreţi să-mi daţi?

— Zece ludovici.

Fostul scamator amuţi. Era însă prea tîrziu. Lovitura îşi atinsese ţinta. Bătrînul majordom, care la început se lăsase orbit de cele zece mii de livre, acum dădea înapoi la gîndul primejdiei de moarte. În zadar reînnoi tentaţia Vaunoy. La toate ofertele, Alain îi răspunse prin tăcere.

— Deci refuzaţi amîndoi? exclamă castelanul, sărind din nou în picioare.

— Eu unul refuz! zise curajos Lapierre.

Alain nu dădu nici un răspuns.

— Bine! murmură Vaunoy. Trebuia să m-aştept la asta. Deseori se întîmplă ca exact în momentul crucial să ţi se frîngă spada. Atunci trebuie să lupţi corp la corp şi să plăteşti, poate, cu viaţa... Alain! porunci el scurt. Pregăteşte-mi hainele de drum şi pistoalele. Lapierre, pune şaua pe cal.

Alain se grăbi să-i îndeplinească porunca. Lapierre rămase pe loc şi-l privi pe Vaunoy drept în ochi, cu o mirare fără margini.

— Oare am înţeles bine? întrebă el, după o clipă de tăcere. Aveţi de gînd să faceţi asta chiar dumneavoastră?

— Ţi-am spus să pui şaua pe cal.

— În locul dumneavoastră, n-aş fi chiar atît de grăbit... În fond, vă priveşte! Iar dacă, din întîmplare, vă întoarceţi teafăr şi nevătămat, atunci căpitanul e pierdut.

Dădu să iasă, dar în prag întoarse capul.

— Sînteţi mai îndrăzneţ decît îmi închipuiam, mai zise el. Se vede treaba că vă protejează diavolul, şi poate... E tot aia! Jocul e riscant şi prefer să riscaţi dumneavoastră, decît să risc eu.

Rămas singur, Vaunoy se lăsă să cadă pe scaun. Cînd cei doi slujitori se întoarseră să-l anunţe că totul era pregătit pentru plecare, se ridică şi coborî în curte. Apoi încălecă, fără, a scoate un cuvînt. Roşeaţa din obraz făcuse loc unei palori de moarte.

De cum ieşi pe poarta castelului, Lapierre îşi ridică bărbia.

— Drum bun! îi ură el, în bătaie de joc.

— Vrei şi tu? îi întinse Alain sticluţa lui pătratâ.

— Cu dragă inimă. După bătălie, e permis să bei. Eu am mintea cam slabă, vezi tu, şi dacă azi-dimineaţă m-ar fi prins prea tare dragul de clondirul tău, poate că-n clipa asta aş fi fost eu în locul domnului de Vaunoy, în drum spre cimitir. În sănătatea lui!

— *Requiescat in pace*![1] rosti grav majordomul.

1 *Requiescat in pace!* (lat.) — Odihneasca-se în pace! (n.tr.)

23

Călătoria lui Jude Leker

Hervé de Vaunoy nu era nici pe departe un om curajos. În realitate, tentativa lui îl expunea la o mare primejdie, dar era — după expresia lui Lapierre — o chestiune care-l privea personal.

Pentru el, era vorba de un duel pe viaţă şi pe moarte, în care avea de ales între viaţa lui şi cea a lui Didier.

Poate că, orbit de dorinţa nebună de-a scăpa de tînărul căpitan, nu înţelegea cît de mare e riscul. Poate conta pe nişte mijloace de a-şi atinge scopul şi pe care le ascunsese celor doi slujitori. Oricum,

spaima lui era destul de mare şi oricine l-ar fi întîlnit, alb la faţă şi tremurînd tot, nu l-ar fi crezut în căutare de aventură.

Cu mult timp înainte de plecarea lui Vaunoy, Jude Leker, fostul scutier al lui Nicolas Treml, ieşise din castel, cu gînd să se ducă la locuinţa lui Pelo Rouan, cărbunarul.

Jude sosise în Bretania cu o zi înainte, neliniştit, dar totuşi încrezător. În cel mai rău caz, Georges Treml, nepoţelul fostului său stăpîn, fusese deposedat de moştenire, iar Jude dispunea de cele necesare pentru a-l ajuta să reintre în posesia ei. Acum, neliniştea devenise teamă, iar speranţa i se topea încet-încet. Ar fi preferat de mii de ori să regăsească băiatul şi să piardă caseta ce adăpostea averea familiei Treml.

De-ar fi fost în viaţă, Georges ar fi avut o spadă, cu care să pretindă ceea ce i se cuvenea. Mort sau absent, dreptul lui la moştenire nu mai avea nici o noimă.

Caseta — imensul domeniu al familiei Treml — nu avea un stăpîn legitim, iar devotamentul lui Jude, pe care nu-l putuseră schimba douăzeci de ani de exil, era lipsit acum de obiect.

Mai exista răzbunarea — ţelul suprem al celor ce şi-au pierdut speranţa. Dar Jude îmbătrînise. Firea sa devotată era predispusă mai curînd la iubire, decît la ură. Răzbunarea — atît de dulce pentru unii — i se părea o tristă şi inutilă compensaţie.

„Voi căuta", îşi spunea el, strecurîndu-se pe petecile ştiute ale pădurii, „voi căuta mereu. Dacă voi găsi o dovadă a morţii lui — şi-l rog pe Dumnezeu să-mi cruţe sufletul bătrîn de aşa nenorocire — voi merge la asasinul lui şi-l voi ucide, în numele lui Nicolas Treml."

Nu putea face un pas pe cărările întortocheate şi întunecoase, pe unde umblase de atîtea ori, fără a întîlni amintiri dragi. Iată poteca pe care bătrînul senior de la Tremlays obişnuia să călărească, atunci cînd mergea cu nepoţelul la frumosul conac Bouëxis-en-Forêt. Dincoace, Lup, superbul şi credinciosul cîine al stăpînului, încolţise cîndva un mistreţ, după o luptă aprigă. Cărăruia de colo, care străbătea desişul, atît de îngust încît abia dacă se putea strecura pe ea un pui de căprioară, ducea direct spre iazul La Tremlays, care putea fi şi mormîntul ultimului Treml.

Jude simţi că i se frînge inima şi că-l ustură ochii, ce refuzau să plîngă.

Altădată, după cîte îşi amintea, se puteau zări prin pădure hornurile fumegînde ale căsuţelor de cărbunari. Acum, nimic. Colibele mai existau, unele încă în picioare, altele pe jumătate ruinate — dar cele mai multe păreau părăsite. În locul veşnicului zgomot de cleşte şi rindea, acum domnea o tăcere absolută, atotputernică...

Ce flagel trecuse pe deasupra pădurii Rennes? Ce molimă pustiise luminişurile, dînd această impresie de moarte unor locuri odinioară atît de pline de freamăt şi de viaţă?

Jude îşi vedea de drumul său, mai trist şi mai posomorît decît locurile triste şi posomorîte pe unde trecea. Din obişnuinţă, îşi făcea semnul crucii la toate răspîntiile, acum lipsite de ofrandele pioase ale credincioşilor. Trecînd pe lîngă unele căsuţe abandonate, pronunţa nume cunoscute, dar nu primea nici un răspuns.

Cîteodată, la cotitura drumului se ivea cîte o formă omenească, dar dispărea îndată, ca o năluca. Ca un bătrîn vînător ce era şi cunoscînd fiecare copac al pădurii, ghicea după mişcările imperceptibile ale

tutelor că nu era chiar atît de singur pe cît i se părea şi că mulţi ochi stăteau de veghe înapoia zidului gros de verdeaţă.

Cînd se apropie de crucea din Inima Pădurii, care, aşa cum arăta şi numele, marca oarecum mijlocul pădurii, peisajul se schimbă şi deveni mai trist. În acest loc se intersectau toate drumurile importante care traversau pădurea. Aici sînt mai multe luminişuri, iar existenţa drumurilor a făcut ca-n apropiere să se dezvolte puternic industria forestieră.

De-a lungul mărilor şi frumoaselor cărări, ce se întîlneau în formă de stea la picioarele crucii, se putea vedea cîndva un şir de colibe acoperite cu paie, unde lucrau dogari, împletitori de coşuri şi cioplitori de saboţi.

Majoritatea acelor colibe fuseseră incendiate. Cele care mai rămăseseră în picioare erau devastate şi purtau urmele clare ale distrugerii făcute de mînă omenească.

Jude se opri în faţa acestor ruine, cu mintea plină de amintiri ale trecutului. Pe vremea cînd stăpînul domeniului era Nicolas Treml, căscioarele fuseseră locuite, iar locatarii lor trăiseră fericiţi.

„Pe-aici au trecut soldaţi veniţi din Franţa!" îşi zise bătrînul scutier. „Sub pretextul impozitelor, le-au cerut banii sau viaţa, or pădurenii n-au bani..."

Presupunerea lui Jude era corectă. Ruinele erau opera agenţilor fiscali, secondaţi — e drept — de cîţiva gentilomi din ţinutul Rennes, printre care, la loc de „cinste", se număra Hervé de Vaunoy.

Domnul de Pontchartrain, prim intendent regal, şi apoi domnul de Béchameil, marchiz de Nointel, care respectaseră obiceiul de-a ridica în chip samavolnic banii pentru impozite, aveau tot interesul ca nici o parte a provinciei să nu facă excepţie. Astfel, amîndoi

voiseră să-i silească pe pădureni să-şi plătească partea lor de taxe şi nu se dăduseră în lături de la nici un fel de mijloace de a-şi atinge scopul.

Jude numea asta „a pretinde banii sau viaţa".

Cît despre gentilomii cu pricina, ei aveau un alt interes, dar la fel de evident.

Pădurenii, răspîndiţi pe diversele domenii ce alcătuiau această imensă întindere de teren, pretindeau drept de folosinţă gratuită, prin aceasta păgubind domeniile de nişte venituri considerabile.

Cît timp trăise Nicolas Treml, care posedase singur mai mult decît toţi seniorii la un loc, aceştia îi urmaseră exemplul. Or Treml era un adevărat senior, blînd cu cei slabi, tare cu cei puternici şi mult mai dispus să-şi facă pomană cu vecinii, decît să le pretindă şi acel minimum cu care-şi asigurau traiul.

Dar Vaunoy îi luase locul şi se pusese pe economii de boier sărac în toate afacerile pe care vărul său le administrase ca un gentilom. Autorizaţi de exemplul său, gentilomii din vecini procedaseră în aceeaşi manieră şi, în curînd, amăriţii de pădureni fuseseră atacaţi şi constrînşi din toate părţile.

Pe de-o parte, fiscul; pe de altă parte, proprietarii. Cei dintîi le smulgea puţinele economii, cei din urmă îi lipseau de orice mijloace de trai.

Pădurenii se asemănau mai degrabă cu mistreţul decît cu iepurele. Totuşi, în prima clipă, hăituiţi şi urmăriţi din toate părţile, nu-şi căutaseră salvarea în fugă şi se ascunseseră în văgăuni neştiute, care se găseau la tot pasul prin acele locuri.

Dar firea lor sălbatică şi dîrză suporta cu greu această tactică lipsită de curaj. Ca să lupte, nu aveau nevoie decît să se unească.

La primul apel, se ridicaseră la luptă.

Desişurile de nepătruns ale pădurii scoseseră la iveală pe neaşteptate o populaţie sălbatică, de pe urma căreia avuseseră de pătimit atît agenţii fiscali, cît şi proprietarii cei hrăpăreţi, care stîrniseră furtuna. Tot mai multe cadavre începeau să zacă prin tufe, oasele li se înălbeau prin frunzişul uscat, iar în nopţile întunecoase, nu puţine conace, atacate pe neaşteptate, plătiseră pentru lăcomia stăpînilor lor.

Fuseseră aduşi soldaţi de la Rennes şi din toate oraşele din împrejurimi. Dar pe măsură ce aceştia atacau, rezistenţa se organiza şi devenea tot mai puternică. Era din ce în ce mai evident că răsculaţii (întrucît numărul şi cauza lor făceau să nu poată fi numiţi „bandiţi") aveau un şef abil şi hotărît, ale cărui ordine — oricare ar fi fost ele — erau executate orbeşte.

Sosise şi clipa cînd apărarea, magnific organizată, fusese mai puternică decît atacul.

Rolurile se inversaseră. Oprimaţii deveniseră agresori, şi într-o bună zi, cinci mii de ţărani în saboţi, cu feţele acoperite de nişte măşti ciudate, năvăliseră pînă la Rennes şi jefuiseră palatul guvernatorului regal.

Din acel moment, începea teroarea. Insurecţia căpătase acel prestigiu care-i întotdeauna garanţia succesului. Şeful rebelilor dobîndise o aureolă misterioasă şi i se puseseră în seamă isprăvi care mai de care mai nemaipomenite. Pădurenii deveniseră faimoşi cale de douăzeci de leghe de jur-împrejur. Se găsiseră genealogi şi savanţi care-şi dăduseră osteneala de-a stabili legături istorice — de altfel, incontestabile — între asociaţia lor şi cunoscuta societate politică a *Fraţilor bretoni*, care pe la mijlocul secolului precedent fuseseră la un pas de-a elibera Bretania de sub dominaţia franceză.

De la începutul revoltei, principalii conjuraţi se reuniseră în societăţi secrete, sub ordinele aceluiaşi şef, care avea să devină curînd atît de redutabilă. Încă de pe atunci pădurenii erau adepţii fireşti ai acestei asociaţii. Dar nu exista nimic organizat. Puţinii lor membri şi susţinători aveau de ce se teme.

Fără îndoială că primejdia a fost cea care le-a inspirat ideea de a-şi învălui acţiunile într-un secret absolut şi de a nu-şi părăsi niciodată ascunzişul, fără a-şi acoperi chipul cu o mască.

Această mască era pur şi simplu o bucată de piele de lup — de unde şi poreclа care li se dăduse, mai întîi cu dispreţ, apoi — după vreo lună — cu spaimă, în tot ţinutul Rennes.

Lucrurile continuaseră astfel timp de ani întregi, cu momente bune şi rele pentru Lupi, fără însă ca trupele trimise de guvern să poată vreodată pune stăpînire pe centrul lor de operaţiuni.

De la un timp, gentilomii de prin partea locului încheiaseră un fel de armistiţiu tacit cu pădurea, iar intendentul regelui, descurajat, fusese nevoit să-şi mai domolească zelul. Dar cu şase luni înainte de începutul istorisirii noastre, Béchameil avusese nefericita idee de a redeschide ostilităţile.

Reacţia fusese teribilă.

Într-o singură zi, aproape toate colibele rămaseseră pustii. Cărbunari, dogari, împletitori de coşuri, toţi se adunaseră şi dăduseră fuga la refugiul permanent al nucleului răzmeriţei.

Ca de obicei, găsiseră aici şi şefi, şi arme. A doua zi, răsculaţii erau din nou la porţile oraşului Rennes. A treia zi, palatul intendentului era devastat.

Era firesc ca pădurenii să-şi cîştige existenţa într-un fel. Aveau de partea lor un drept, pe care codurile noastre îl inserează la „modalităţi de

achiziționare a proprietății", nu dreptul de cinci ani, pentru cumpărare de bunuri mobile, nu cel de treizeci de ani, pentru bunuri imobile, ci unul de mai multe ori secular!

Li se luase ceea ce din tată-n fiu le aparținuse, ceea ce tribunalul — de-ar fi judecat după legea bretonă și romană — le-ar fi acordat fără îndoială.

Pe de altă parte, fiscul le smulgea roadele muncii.

Ar fi fost nevoie ca ranchiunei să i se răspundă cu ideea creștină, iar ruinei lor— cu milă; însă în loc de preoți, li se trimiseseră soldați.

Oamenii încetaseră să mai lucreze, ceea ce fusese în defavoarea vecinilor lor. Drept represalii, soldații regelui le dărîmaseră sau le incendiaseră colibele, de-a lungul potecilor pădurii. Dar în zadar! Lupii știau unde să-și afle alt adăpost. În plus, se învățaseră să plătească cu vîrf și îndesat pentru pierderile suferite.

Atît de repede sosea pedeapsa după ofensă, încît s-ar fi zis că șeful Lupilor avea iscoade în castelul La Tremlays.

Recent, Vaunoy propusese din nou să fie atacată Groapa Lupilor și cercetată ripa, pentru a termina o dată pentru totdeauna cu banda din pădure. La douăzeci și patru de ore după aceea, conacul Bouëxis fusese devastat de sus și pînă jos.

Pe scurt, Lupii nu aveau dușman mai mare decît Hervé de Vaunoy, căruia de mult îi plăteau cu ură pentru ură.

Jude cunoștea cîte ceva din toate acestea și avea să afle în curînd și restul. În această dispută, opțiunea lui era limpede. Amintirea stăpînului și vechile-i simpatii îl situau de partea Lupilor, care erau *bretoni*, după cum spunea atît de plină de emfază cumătra Goton.

Dar Jude nu avea nici chef, nici timp să acorde sprijin pădurenilor. Misiunea sa era clară. Ultimele cuvinte ale lui Nicolae Treml pe patul de moarte îi răsunau încă în urechi şi i s-ar fi părut o crimă să se oprească din calea pe care i-o indicase porunca supremă a stăpînului, sau să se abată de la ea măcar o clipă.

Cînd Jude ajunse la crucea din Inima-Pădurii, era cam opt dimineaţa. Locul se bucura de respect în întreg ţinutul, iar oamenii din împrejurimi nutreau o credinţă oarecum patriotică faţă de mica madonă, aflată într-o nişă sculptată chiar în lemnul crucii.

În faţa acestei Sfinte Fecioare, cunoscută sub numele de Sfînta-Fecioară-din-Inima-Pădurii, îşi rostise Nicolas Treml ultimul *Ave*, înainte de-a părăsi pămîntul Bretaniei, pe care nu spera să-l mai revadă.

Jude îngenunche în faţa micului monument şi începu să se roage.

Cîteva minute mai tîrziu, zărea prin frunzişul des al unui pîlc de fagi hornul fumegînd al colibei lui Pelo Rouan, cărbunarul.

Coliba se ridica între copaci, cu spatele la o movilă acoperită cu tufe, la poalele căreia Pelo îşi construise cuptoarele pentru cărbuni.

Locul era sălbatic, dar primitor. Un petic de grădină, ca un coş cu flori, dădea căsuţei un aer liniştit şi prosper.

Acesta era domeniul Mariei. Ea planta şi uda florile.

În clipa cînd Jude ieşea dintre copaci, Marie stătea în prag şi împletea un coşuleţ din capriloi. Nu prea-i era gîndul la treabă, dar degetele ei albe şi subţiri împleteau cu atîta îndemînare crenguţele parfumate, încît lucrul nu suferea de pe urma neatenţiei.

Împletea şi cînta, dar gîndul nu-i stătea nici la cîntec. Glasul pur se înălţa capricios, melodia se întrerupea brusc, apoi reîncepea pe neaşteptate, cînd lentă şi melancolică, cînd veselă şi vioaie, dar mereu la fel de încîntătoare.

Ceea ce-o preocupa pe Fleur-des-Genêts, care lucra astfel singură, în pragul uşii, era Didier, vechiul ei prieten. El îi promisese c-o va lua de soţie. Iată că acum îl reîntîlnise.

Era fericită şi-şi savura bucuria. Nu voia să piardă nici un strop şi se străduia să-şi alunge orice îndoieli sau temeri.

De ce să se îndoiască? De ce să se teamă? Nu era oare căpitanul la fel de nobil la suflet ca şi la înfăţişare? Minţise el vreodată?

Astfel, cîntecul Mariei era o rugăciune, un imn de mulţumire, pe care inima ei îl înălţa către cer.

În această dimineaţă, se gătise cu un fel de cochetărie naivă. Ici-colo, în cascada de păr auriu şi ondulat, se iteau căpşoarele azurii ale cîtorva albăstrele de toamnă. Îşi strînsese mijlocul cu panglici de lînă în culori vii, cum purtau pădurencele, iar saboţii delicaţi, asemenea condurilor de cristal din basmele cu zîne, îi puneau şi mai mult în evidenţă piciorul mic şi gingaş.

Dar podoaba ei nu erau atît gătelile cîmpeneşti, cît fericirea angelică ce i se citea pe chip. Privirea ochilor mari şi albaştri, plini de credinţă şi recunoştinţă, se înălţa spre cer, odată cu rugăciunea. Era nespus de frumoasă şi-şi merita denumirea pe care i-o găsise simţul poetic al oamenilor simpli, întrucît avea şi strălucirea, şi parfumul florii al cărei nume îl purta.

Jude o zări şi pe buze îi apăru un surîs patern. Cînd îl văzu şi Marie, se înroşi, speriată, şi vru să fugă, dar chipul deschis al lui Jude o linişti.

Se ridică şi-i făcu o plecăciune, cu respectul pe care i-l datora unui bătrîn.

— Fata mea, îi zise scutierul, caut coliba lui Pelo Rouan.

— E tatăl meu, răspunse Fleur-des-Genêts.

— Dumnezeu i-a dăruit o copilă frumoasă şi blîndă. Dacă aici e casa lui, atunci dă-mi voie să intru, pentru că vreau să-i vorbesc.

Jude păşi peste prag, dar Fleur-des-Genêts îi bară calea.

— Nu se intră aşa în casa lui Pelo Rouan, zise ea cu blîndeţe. Vreau să spun: opreşte-te şi te odihneşte. Dar nimeni nu trece pragul sărmanei noastre colibe. E ordinul tatei.

— Şi totuşi... insistă Jude.

— E ordinul tatei, repetă ferm Marie.

Scutierul avea prea mare nevoie să vorbească cu Pelo Rouan, ca să accepte un asemenea refuz. Cît despre Fleur-des-Genêts, vitează şi ascultătoare, ea îndeplinea porunca tatălui ei şi nu lăsa pe nimeni în casă. Avea aerul că vrea să apere cu încăpăţînare intrarea. Din fericire, lucrurile nu erau sortite să ajungă la un asemenea deznodămînt eroi-comic.

Într-adevăr, în aceeaşi clipă, se auzi un glas din interiorul colibei.

— Fata mea, uită-te bine la chipul acestui om, ca să ştii că nu trebuie niciodată să-l ţii la uşă. Lasă-l să intre!

Fleur-des-Genêts se dădu la o parte din calea lui Jude. Acesta rămase nemişcat, şovăind să păşească înăuntru.

— Apropie-te, Jude Leker! se auzi din nou glasul. Fii binevenit, tu, care i-ai slujit cu credinţă pe cei din familia Treml. Te aşteptam.

24

Coliba

Acum nimic nu-l mai împiedica pe Jude să păşească pragul căsuţei. Într-adevăr, supunîndu-se poruncii tatălui ei, Fleur-des-Genêts se dăduse la o parte din uşă. Cu toate acestea, bătrînul scutier nu se grăbea să dea curs invitaţiei. Rămăsese pe loc, nemişcat, temîndu-se de o cursă, şi întrebîndu-se cine putea fi omul care păruse a pronunţa numele de „Treml" cu atîta respect.

De altfel, prudenţa lui era cît se poate de justificată pentru acele vremuri şi în acele locuri. Interiorul colibei nu era prea atrăgător, ba mai curînd

trezea suspiciunea. Lumina nu pătrundea decît prin crăpătura îngustă a uşii, astfel încît, din prag, totul înăuntru părea cufundat într-un întuneric adînc.

Jude sosise cu o zi înainte. Douăzeci de ani de detenţie îi schimbaseră, probabil, trăsăturile şi totuşi aici, în interiorul acestei colibe întunecoase, exista cineva care-i cunoştea numele şi care-i spusese: „Te aşteptam."

Să-i fi fost prieten sau duşman? Iar această căsuţă neospitalieră, care-şi deschidea uşa numai pentru el, nu cumva ascundea o capcană?

Jude era curajos pînă la limita imprudenţei. Dar acum avea de împlinit ultima dorinţă a bătrînului său stăpîn. Nu voia să moară înainte de a-şi fi dus la bun sfîrşit misiunea.

Şi totuşi, ezitarea lui nu fu de lungă durată. O singură privire spre chipul angelic al lui Fleur-des-Genêts îi alungă gîndurile negre. Acolo unde locuia aşa o fată, nu era loc pentru trădare.

Jude intră în colibă. Ochii lui, obişnuiţi cu lumina de afară, nu desluşiră nimic.

— Sînt aici, se auzi glasul.

Scutierul întoarse brusc capul şi, în întunericul dens din fundul colibei, zări două puncte fosforescente, ca ochii unei pisici sălbatice. Păşi hotărît într-acolo. O mînă o apucă pe a sa şi-l trase spre o bancă de lemn.

În acest fel, Jude era aşezat cu spatele spre raza de lumină ce pătrundea prin deschizătura uşii. Cum privirea i se acomoda treptat cu întunericul, începu să distingă obiectele din interiorul colibei.

Într-unul din ungherele opuse uşii se găsea o scîndură lată, acoperită cu paie, care servea probabil de pat unuia din locatarii acestui sărman sălaş. Restul mobilierului consta din două bănci şi cîteva scăunele, aflate în jurul mesei cioplite grosolan.

Nimic din toate acestea nu te putea duce cu gîndul că aici ar fi dormit o tînără fată. Probabil că Marie locuia în altă parte.

Între Jude şi lumina de afară se contura silueta complet întunecată a unui om, aşezat tot pe o bancă. Cele două puncte luminoase pe care le zărise Jude prin întuneric erau ochii lui.

— Dumneata eşti Rouan, cărbunarul? întrebă Jude.

— Chiar aşa mi se spune, omule. Îţi repet că eşti binevenit în casa mea. Te aşteptam.

— Prin urmare, mă cunoşti?

— Chiar foarte bine, omule.

— Eu n-aş putea spune dacă te cunosc sau nu, pentru că nu-ţi văd chipul.

Pelo se ridică în tăcere, apucă mîna lui Jude şi-l conduse pînă în prag. Aici lăsă lumina zilei să-i cadă în plin pe faţa înnegrită.

— Nu te cunosc, grăi Jude, după ce-l privi cu atenţie.

Pelo Rouan se întoarse la locul lui, urmat de Jude.

— Ai dreptate, zise rar cărbunarul. Nu mă cunoşti. Coliba asta a fost construită mult timp după plecarea lui Nicolas Treml. Dar cred că n-ai venit de la castel ca să-mi vorbeşti despre dumneata sau despre mine.

— Adevărat. Am venit aici...

— Şi bine-ai făcut, îl întrerupse Pelo Rouan. Dumneata întotdeauna faci ce trebuie, pentru că ai un suflet curat şi devotat. Cît despre motivul pentru care te găseşti aici, nu-i nevoie să mi-l spui. Îl cunosc!

— Îl cunoşti! repetă Jude uluit.

— Întocmai. Ai venit să-mi ceri veşti despre un biet nebun, pe nume Jean Blanc.

— A murit? se repezi Jude.

— Nu. Iar dumneata vrei să-l vezi ca să-l întrebi de soarta moştenitorului familiei Treml.

— Şi asta-i adevărat... murmură Jude, a cărui minte cinstită, dar greoaie, era nespus de tulburată de tot acest mister. Dar dacă ştii care-i singurul ţel al vieţii mele, atunci, pentru numele lui Dumnezeu, cine eşti? Spune! Cine eşti?

— Sînt cărbunarul Rouan, răspunse simplu Pelo. Un biet om necăjit, care-a dus o viaţă tare grea... Un amărît care are de răsplătit faptele bune ale unor binefăcători şi de răzbunat o mulţime de nedreptăţi.

— Dar dumneata ştii ceva despre domnişorul Georges?

Glasul lui Pelo se întristă adînc.

— Nu ştiu nimic, răspunse el. Nimic mai mult decît ştii dumneata, Jude. Deie Domnul ca bătrînul castel La Tremlays să-şi fi păstrat taina la fel de bine ca stejarul din Groapa Lupilor.

La aceste cuvinte, Jude sări în picioare.

— Stejarul din Groapa Lupilor! bolborosi el.

— Scorbura stejarului din Groapa Lupilor... repetă Pelo Rouan.

Dacă întunericul n-ar fi fost atît de dens, am fi văzut cum Jude se schimbă la faţă de mai multe ori în numai cîteva secunde. Apucă braţul cărbunarului ca într-un cleşte şi-l strînse cu putere.

— Oricine-ai fi, ştii prea multe! ameninţă el cu glas coborît.

Braţul lui Rouan era mult prea plăpînd pentru un om de talia scutierului. Jude avea atîta forţă încît părea că dintr-o mişcare, l-ar fi putut face pe cărbunar una cu pămîntul.

Şi totuşi, Pelo nu se tulbură, ci continuă să tacă.

— Cine ţi-a spus asta? îl întrebă Jude, tremurînd de furie. Pe Dumnezeul meu, sînt nevoit să-ţi iau

viaţa! Ai descoperit secretul familiei Treml, al cărui paznic sînt eu!

Şi fără a da drumul braţului lui Pelo, Jude puse mîna pe spadă.

Dar în clipa cînd scutierul dădu să-şi scoată spada din teacă, braţul slăbănog al lui Pelo Rouan se răsuci în strînsoarea neînduratoare. Muşchii i se întinseră şi deveniră fibre de oţel.

Jude vru să-l apuce şi mai bine, dar se trezi cu mîna goală.

Dintr-un salt, Pelo ajunsese în celălalt capăt al colibei. Jude îi zărea acum numai ochii, care luceau roşietic prin întuneric.

Se repezi într-acolo, fără a ţine seama de zgomotul ce vestea încărcarea unui pistol.

Însă, în elanul său, se împiedică de un scăunel şi căzu, greoi, la pămînt.

În aceeaşi clipă, simţi pe piept genunchiul lui Pelo Rouan.

— Dacă te ridici de jos, ai să mă omori! îi zise calm cărbunarul. Aşa încît să nu faci vreo mişcare, că te omor eu.

Jude simţi la tîmplă ţeava rece a unui pistol.

— Bătrîneţea nu te-a schimbat, urmă Pelo. Ai rămas un suflet mare, dar un creier de găină. Ce să fac eu cu secretul dumitale? Iar dacă m-ar fi tentat cele o sută de mii de livre, crezi că le-ai mai fi găsit la locul lor, în scorbură?

— Ai dreptate, încuviinţă bietul Jude. Dar tot nu ştiu cine eşti...

— Poate că nu vei şti niciodată. De altfel, ce-ţi pasă? Ţi-am dat a înţelege că sînt prietenul celor din neamul Treml. Iar neamul Treml — viu sau mort — are oare atît de mulţi prieteni, încît să se sfîşie între

ei, fără nici o explicaţie, atunci cînd Providenţa le poartă paşii unul spre altul?

— Sînt la cheremul dumitale, murmură Jude. Dea Domnul să fii cu adevărat un prieten al neamului Treml!

Pelo Rouan îşi luă genunchiul de pe pieptul lui Jude şi-l ajută să se ridice.

— Ia-ţi spada! îi zise cărbunarul. Am încredere în dumneata, deşi acum eşti valetul unui francez.

— Un tînăr tare cumsecade!

— Un duşman al Bretaniei! Dar nu despre el e vorba acum. Să ne întoarcem la Treml.

Jude îşi vîri spada în teacă şi amîndoi se aşezară — de data asta, fără urmă de neîncredere.

— Ai fost generos, îi zise Jude. La urma urmei, te-am brutalizat. Aşa că n-am să te întreb cine ţi-a dezvăluit secretul seniorului nostru. În mîinile dumitale îl ştiu în siguranţă. Am încredere în dumneata, ca şi-n mine însumi. Dă-mi mîna!

— Din toată inima, omule. Jean Blanc mi-a vorbit deseori despre dumneata. Ai fost bun şi generos cu bietul nebun. Noroc că-şi mai aduce aminte, prietene Jude! Poate cîndva îţi va răsplăti binele pe care i l-ai făcut.

— Binele ăsta l-ar datora mai curînd domnului Treml!

— Pentru Treml, a făcut sărmanul atît cît a putut... zise trist şi solemn Pelo Rouan.

— Fără îndoială, numai că din păcate ceea ce putea el, nu era mare lucru...

— Asta a fost odinioară, cînd Jean Blanc nu ştia decît să răsplătească binele cu alt bine. De-atunci încoace a învăţat să plătească şi rău pentru rău — ceea ce l-a făcut puternic.

— Deci nu mai e nebun? întrebă Jude.

— Uneori Dumnezeu ne încearcă atît de greu încît ne pierdem minţile. Alteori însă emoţiile violente îi fac pe nebuni să-şi recapete gîndirea sănătoasă. Aşa s-a întîmplat şi cu Jean Blanc.

— Şi-a ţinut minte lucruri întîmplate cu atîta vreme în urmă?

— A ţinut minte tot.

— Trebuie să-l văd! izbucni Jude.

Pelo Rouan se scutură, înfiorat.

— Să-l vezi pe Jean Blanc! zise el cu glas ciudat. E mult timp de cînd nimeni nu s-a mai putut lăuda că l-a întîlnit. Crede-mă şi mulţumeşte-te să vorbeşti cu mine. Nu încerca să dai de Jean Blanc.

— Dar poate că mi-ar spune...

— Nu ţi-ar spune nimic altceva decît ceea ce poţi afla de la mine.

— Doar nu eşti în pielea lui, ce dracu'! nu se mai putu stăpîni Jude, pierzîndu-şi răbdarea.

— De-atîtea ori şi-a deschis sufletul faţă de mine şi mi-a vorbit despre amintirile lui! vorbi cu blîndeţe cărbunarul. Ascultă-mă. Vrei să-ţi povestesc asasinatul mişelesc de la iazul La Tremlays? Îl cunosc pînă-n cele mai mici amănunte. Parcă-l şi văd pe nelegiuitul de Hervé de Vaunoy...

— Spune! Spune! îl întrerupse Jude, cu sufletul la gură. Încă nu-l urăsc pe omul acesta atît cît ar trebui.

Pelo Rouan povesti în detaliu crima odioasă de care se făcuse vinovat Vaunoy şi care costase viaţa unui copil de cinci ani, nepotul binefăcătorului său. Vorbi mult timp, iar Jude îl ascultă cu religiozitate. Moartea credinciosului cîine, Lup, îl făcu să verse lacrimi, iar sosirea albinosului, care sărise în iaz ca să salveze copilul, îi smulse un strigăt de entuziasm.

— Mai departe! Mai departe! zise el, abia îndrăznind să respire. Dumnezeu să-l binecuvînteze pe bietul nebun! Şi-apoi?

Pelo îşi continuă povestirea. Ajungînd la momentul în care Jean Blanc fusese cuprins de-un acces de delir, glasul îi deveni nesigur şi începu să-i tremure, de parcă i-ar fi venit să plîngă.

— Jean lăsase copilul în iarbă, istorisi el. Cînd s-a întors, n-a mai găsit decît blana de oaie — veşmîntu-i binecunoscut din acele vremuri. A căzut în genunchi, s-a rugat la Dumnezeu... La Dumnezeu şi la Sfînta Fecioară... A plîns...

Jude ridică furios din umeri.

— A plîns cu lacrimi de sînge, continuă Pelo Rouan, lăsînd să-i scape un suspin. Chiar şi azi, cînd mai pomeneşte de acea seară îngrozitoare, nu-şi poate stăpîni plînsul, căci amintirea domnului Treml e încă vie în sufletul lui.

— Dar de ce n-a colindat de jur-împrejur? De ce n-a căutat peste tot?

— Pe vremea aceea, mintea îi era tare slabă, iar crizele îl lăsau aproape fără suflare. Aşa a rămas şi atunci, căzut la pămînt, vlăguit şi cu mintea pustie de orice gînd, pînă a doua zi dimineaţă. Pe urmă, a colindat, a căutat... Era însă prea tîrziu. N-a mai găsit copilul...

— Iar de-atunci şi pînă acum, nimic? Nici cea mai mică urmă?

— Nimic.

În glasul lui Pelo Rouan se citea descurajarea.

Jude, care pînă atunci îl ascultase cu nesaţ, lăsă să-i cadă braţele de-a lungul trupului şi-şi apăsă bărbia în piept.

— Nimic... repetă el. Atunci, înseamnă că nu mai există nici o speranţă?

— Jean Blanc şi-a pierdut de mult orice nădejde, răspunse cărbunarul. Dar Dumnezeu e bun, iar neamul Treml n-a adus pe lume decît oameni cumsecade şi buni creştini. Poate că Georges a fost luat de cineva ca să-l crească. În acest caz, cu ajutorul Providenţei...

Pelo Rouan avu o clipă de şovăire.

— Ei! îi zise Jude. Ce voiai să spui?

— Voiam să spun că n-ar fi imposibil să-l recunoaştem într-o bună zi...

— Cum vine asta? se repezi Jude Leker.

— Jean Blanc avea un medalion de aramă, din cele care se făceau odinioară la Vitré, cu chipul Sfinte-Fecioare-din-Inima-Pădurii. Era singura moştenire rămasă de la mama lui. În acea seară, cînd a simţit că-l cuprinde nebunia, s-a rugat la Maica Domnului şi-a agăţat medalionul de gîtul copilului, încredinţîndu-l astfel Sfintei Fecioare.

— Dar există o grămadă de medalioane din astea!

— Cel al lui Jean Blanc avea pe spate o cruciuliţă scrijelită cu vîrful cuţitului. Numai taică-său, Mathieu Blanc, mai avea unul asemănător, care-i acum la gîtul Mariei.

— Fata asta frumoasă, pe care-am întîlnit-o adineauri?

— E fiica lui Jean Blanc.

Marie, care împletea în continuare la coşuleţul de caprifoi, îşi auzi numele şi-şi iţi căpşorul blond în deschizătura uşii.

— Fiica lui... începu Jude.

— Tăcere! îi tăie vorba cărbunarul. Ea crede că-i fata mea. Vino, Marie.

Fleur-des-Genêts se supuse, iar Pelo Rouan îi luă medalionul de la gît şi-l puse în mîna bătrînului scutier.

Acesta începu să-l sucească şi să-l răsucească pe toate părţile.

— Să-mi ajute Dumnezeu să-i aflu perechea! murmură el. L-aş recunoaşte dintr-o mie, dar mi se pare totuşi puţin.

La un semn al cărbunarului, Marie ieşi şi, în curînd, afară se auzi suava melodie a bocetului lui Arthur.

— Într-adevăr, acesta era cîntecul lui Jean Blanc! se minună Jude.

— Dar asta nu-i tot, prietene! îi spuse Pelo, schimbînd brusc tonul. Mai există o şansă de-a da de urma moştenitorului familiei Treml. E drept că-i destul de mică, dar ar putea servi la ceva... cu ajutorul lui Jean Blanc.

— Jean Blanc! şopti Jude, pradă îndoielilor. Mereu îmi pomeneşti de Jean Blanc. Ce-ar putea face un amărît ca el atunci cînd oameni ca mine şi ca dumneata nu reuşesc să descurce iţele?

— Nu ştii cine-i Jean Blanç, zise cu o uşoară urmă de mîndrie cărbunarul. Am să-ţi arăt în ce constă forţa lui şi ce-i în stare să facă pentru urmaşul familiei Treml.

25
Opt oameni şi un perceptor

Ultimele cuvinte ale lui Pelo Rouan îl deşteptară din amorţeală pe bătrînul servitor al familiei Treml. Cînd îţi doreşti ceva din tot sufletul, speranţa pierdută renaşte cu viteza fulgerului. Astfel, simpla posibilitate despre care îi vorbise cărbunarul îi redase lui Jude întreg curajul.

Se apropie, ca să nu-i scape nici un cuvînt, şi aşteptă, ţinîndu-şi răsuflarea, să vadă ce avea a-i dezvălui Pelo.

Însă acesta căzuse pe gînduri, cufundat în tăcere.

— Atunci, îi dădu ghes Jude, care-i calea de a-l găsi pe tînărul nostru stăpîn?

Pelo Rouan păru că se trezeşte din somn.

— Calea... repetă el. Eu ţi-am vorbit de o şansă, şi încă de una foarte mică. Îţi închipui că de-ar fi existat o cale, Jean Blanc ar fi stat cu braţele încrucişate?

„Tot Jean Blanc!" se gîndi Jude.

Şi curiozitatea se alătură devotamentului său de vechi servitor, sporindu-i nerăbdarea. Prin ce miracol devenise sărmanul albinos cheia de boltă a destinului familiei Treml?

— Sînt douăzeci de ani de-atunci... urmă încet Pelo, de parcă ar fi vorbit pentru el. Dar acestea sînt lucruri pe care nu le uiţi, ci le duci cu tine pînă-n mormînt. Ascultă-mă, prietene. Cînd voi sfîrşi ce am de spus, îl vei cunoaşte pe Jean Blanc aşa cum se cunoaşte el însuşi. La cîteva luni după dispariţia copilului, blestematul de Pontchartrain era încă intendent şi se ocupa cu strîngerea impozitelor. Pînă atunci, oamenii lui nu îndrăzniseră să pătrundă înspre sălaşurile îndepărtate ale pădurenilor. Într-o dimineaţă, pe cînd Jean cioplea doage de castan, undeva, în marginea pădurii, chiar pe unde trece drumul spre Rennes, zări un grup de călăreţi care se afundau printre copaci. Erau soldaţi înarmaţi ca de război. Cu ei se găseau şi lipitorile alea îmbrăcate în negru, ale căror sarcini aveam să le aflăm curînd. În fruntea grupului călăreau doi gentilomi. Puteau fi niscaiva nobili, burghezi şi soldaţi, în drum spre Franţa. Dar lui Jean Blanc i se păruse că recunoaşte în persoana unuia dintre cei doi gentilomi pe nemernicul de Hervé de Vaunoy. Or, de la întîmplarea cu copilul, Vaunoy îl ura de moarte pe Jean Blanc, pentru că nu-şi ţinuse gura.

— Şi bine a făcut! îl întrerupse Jude. Era de datoria lui să nu tăinuiască aşa o crimă.

— Cînd spui anumite lucruri, prietene Jude — dădu din cap Pelo Rouan — e mai bine să nu fii un om de rînd. Pe atunci, Jean Blanc conta doar cu puţin mai mult decît Lup, cîinele lui Nicolas Treml. Cînd Lup a dat să latre, a fost ucis. Jean Blanc ar fi făcut mai bine să tacă. Oricum, pînă la urmă vorbise, iar Vaunoy nu era omul care să-i ierte zvonurile sinistre ce începuseră a circula prin tot ţinutul! Văzîndu-l pe ticălos înconjurat de atiţia soldaţi, Jean Blanc simţi o oarecare teamă. Gîndul îi fugi la tatăl său, care zăcea singur în cocioaba de la Groapa Lupilor, aşa că sări jos din castan, ca să vadă pe unde o apucaseră călăreţii. Aceştia se opriră nu prea departe, în dreptul crucii Sfintei-Fecioare-din-Inima-Pădurii. Soldaţii se întinseră în iarbă. Plosca trecu din mînă în mînă. Cît despre oamenii în negru, aceştia se strînseră lîngă cei doi gentilomi, şi toţi părură a ţine sfat. Jean se apropie cît de mult putu. Nu auzea ce vorbesc, dar voia să afle cu orice preţ, pentru că de-acum vedea limpede — aşa cum te-aş vedea şi eu pe dumneata dac-aş face lumină în colibă — figura ipocrită a lui Hervé de Vaunoy. Se apropie şi mai mult, astfel încît soldaţii regelui i-ar fi putut zări printre frunze perii albicioşi de pe obraz. Dar grupul vorbea în şoaptă, iar Jean Blanc nu auzi decît un singur cuvînt: numele tatălui său! Simţi că i se strînge inima. Numele lui Mathieu Blanc în gura lui Vaunoy însemna o ameninţare teribilă. Jean se lăsă pe burtă şi se tîrî printre tufe, ca un şarpe. Nu-l zări nimeni, dar el putu auzi tot ce se vorbea. Află astfel că oamenii în negru veniseră aici ca să le stoarcă pădurenilor şi ultima leţcaie, în numele regelui Franţei. Soldaţii îi însoţeau pentru a-i ucide pe cei ce-ar fi opus rezistenţă. Indivizii în negru tocmai îşi împărţeau sarcinile: erau slujbaşii intendentului. Numele lui Mathieu

fusese pronunţat pentru că perceptorul nu voia să se pună pe drumuri pentru cineva atît de sărac. Dar Vaunoy îl încitase.

„Are aur", îi spuse el. „Ştiu bine. Toată mizeria în care trăieşte e-o prefăcătorie. Sfinte Dumnezeule! La nevoie, vă-nsoţesc eu pînă la vizuina lui. Dar ţineţi bine minte: are aur şi dacă-i ardem vreo cîteva cu latul sabiei, să vedeţi cum ne spune unde l-a ascuns!"

„Să mergem atunci la Mathieu Blanc", spuseră şi ceilalţi. Atunci Jean se strecură pe nesimţite înapoi, printre tufe. Ajuns la loc sigur, sări în picioare şi o luă la goană spre Groapa Lupilor. Întîmplarea făcea ca Vaunoy să spună adevărul. În coliba săracă a lui Mathieu Blanc exista aur: cîteva monezi rămase din darul făcut de Nicolas Treml, înainte de a părăsi Bretania pentru totdeauna.

— Da, da... murmură Jude. Bătrînul Treml n-a uitat de credinciosul lui servitor. Chiar eu am azvîrlit punga pînă în pragul colibei.

Pelo Rouan păru să nu acorde atenţie întreruperii.

— Întorcîndu-se acasă, Jean simţi că-l părăsesc puterile: doar trecuse prin atîtea emoţii. Presimţea apropierea unei mari nenorociri. L-ai cunoscut bine pe Mathieu Blanc, prietene Jude. Fusese un om puternic şi curajos, dar acum suferinţa îi îngreuia prea mult ultimele ceasuri. Nu mai era decît un biet bătrîn, care zăcea zi şi noapte pe laviţa lui, doborît de boală şi uluit de înaintarea lentă, dar sigură, a morţii, pe care o aştepta de prea mult timp. Intrînd în căsuţă, Jean îl sărută, după cum îi era obiceiul, iar bătrînul îi spuse: „Aşa sufăr mai puţin, fiule..."

Altădată, Jean s-ar fi bucurat să-l audă vorbind aşa, pentru că-l iubea din tot sufletul, dar acum se gîndea la călăreţii care în clipa aceea galopau spre colibă. Se simţi cuprins de furie şi disperare. Punga în care se găseau cele cîteva monezi de aur rămase de la

Nicolas Treml era pe masă. Lui Jean nici măcar nu-i trecu prin minte s-o ascundă. Ceea ce ascunse fu vechea muschetă, folosită de tatăl său pe vremea cînd era soldat. Era o armă pe cinste care bătea bine şi departe. Jean o aruncă afară, printre ierburi, împreună cu cartuşele şi punguliţa cu praf de puşcă, după care veni şi se aşeză la căpătîiul părintelui său. Trecură vreo cîteva minute. În depărtare se auzi un vuiet surd. Jean înţelese că grupul de călăreţi trecuse de desişuri şi se îndrepta către rîpă. Merse pînă în dreptul deschizăturii care-i ţinea loc de fereastră şi ridică pînza aspră, ca să privească afară. Nu trebui să aştepte prea mult. Curînd ierburile începură să se agite de partea cealaltă a rîpei, apoi apărură călăreţii. Jean îi numără. Erau opt soldaţi, un perceptor şi Hervé de Vaunoy. Tînărul îi văzu cum urcă pe buza rîpei. Unul din ei bătu violent în peretele colibei, ale cărei scînduri roase de carii începură să crape. Jean deschise încă înainte ca omul în negru să apuce să strige: „Din ordinul regelui!" Soldaţii năvăliră înăuntru, urmaţi de Vaunoy, care, prudent, se opri în prag. Perceptorul scoase un document şi începu să citească ceva din care Jean nu înţelese un cuvînt, apoi zise:

„Mathieu Blanc, te somez să plăteşti o sută de livre drept impozit pentru anul în curs, plus restanţele pe zece ani."

Mathieu Blanc se răsucise pe laviţă şi privea cu ochi rătăciţi la toţi acei oameni înarmaţi. Perceptorul îşi repetă somaţia, pe care soldaţii o întăriră, lovind în masă cu mînerul sabiei.

„Mi-e sete, Jean..." gemu bătrînul.

Lui Jean i se frîngea inima, căci pe trăsăturile ofilite ale tatălui său începea să se citească agonia. Vru să ia leacul de pe masă, dar unul dintre soldaţi ridică spada şi ulciorul zbură în ţăndări la pămînt.

„Întîi să plătească", se răsti el, „şi pe urmă n-are decît să bea".

Vaunoy, care rămăsese în prag, începu să rîdă. Jean Blanc îşi încleştă dinţii, pînă-i simţi gata să se fărîme. Nu putea vorbi, dar, cu un gest, le arătă punga, pe care perceptorul o înşfăcă fără comentarii.

„V-am spus eu că are aur", mîrîi Vaunoy, continuînd să rîdă.

Perceptorul numără patru ludovici şi ceru încă patru livre.

„Mi-e sete!" şopti Mathieu, care începea deja să horcăie.

Nici un strop de apă în colibă! Jean Blanc îngenunche în faţa soldatului care avea plosca. Soldatul îl înţelese şi i se muie inima. Dar Vaunoy înaintă şi-l îmbrînci plin de ură pe albinos, zicînd:

„Să plătească!"

„Nu mai am nici un ban", începu să se jeluiască Jean. „Nu mai am nimic, vă jur pe viaţa mea. Omoriţi-mă pe mine, dar aveţi milă de tata!"

Mathieu Blanc făcu un efort să se ridice. Se sufoca. Priveliştea era insuportabilă.

„Mi-e sete", horcăi el pentru cea din urmă oară, după care se prăbuşi neînsufleţit pe paiele laviţei.

Ajungînd la această parte a povestirii, glasul lui Pelo Rouan devenise din ce în ce mai tremurat şi mai şuierător. Cînd rosti ultimele cuvinte, vocea i se stinse brusc, iar Jude simţi pe mînă umezeala unor stropi de sudoare sau de lacrimi.

De altfel, scutierul era tot atît de emoţionat ca şi Pelo Rouan.

— Bietul băiat! murmură el, încleştîndu-şi pumnii. Bietul băiat! Să asişti la uciderea tatălui tău! Şi-acest mizerabil de Vaunoy! Pentru numele lui Dumnezeu, ce-a făcut Jean Blanc după aceea?

Pelo Rouan răsufla greu.

— Jean Blanc nu va mai trece prin momente atît de îngrozitoare nici cînd îşi va da sufletul. Ce să facă? A acoperit faţa părintelui său mort şi-a îngenunchеat lîngă pat, uitînd că are în preajmă zece ticăloşi care-şi băteau joc de durerea lui. Numai că ei nu-l lăsară să uite prea mult timp.

„Şi-acum", îi zise perceptorul, „vreau cele patru livre pe care le mai datorezi regelui."

Jean Blanc se ridică şi se găsi faţă în faţă cu cei care-i omorîseră tatăl. O clipă crezu că mintea lui slabă avea să cedeze. Criza se apropia cu paşi repezi. Simţea că-l apucă din nou delirul. Dar deodată, văzu că în el există o forţă nouă, necunoscută. Mintea sa rătăcită îşi recăpătă luciditatea. Simţi c-a devenit bărbat, abia acum, după o lungă copilărie, şi gîndul acesta îl fulgeră ca un strop de fericire într-o mare de durere.

„Înapoi!" urlă el, cu un glas din care dispăruse toată slăbiciunea de altădată.

Soldaţii încercară să-i taie calea spre uşă, dar Jean Blanc îşi păstrase uluitoarea-i agilitate. Se năpusti ca un glonţ pornit din muschetă şi într-o clipă fu afară. Cînd soldaţii se repeziră după el, strigînd şi amenin-ţîndu-l, el deja dispăruse în desiş.

„Trageţi!" strigă Vaunoy. „Ucideţi-l ca pe-un animal dăunător, altfel se va răzbuna!"

Se auziră cîteva împuşcături, care însă nu-l atinseră pe albinos, deşi acesta abia dacă se găsea la douăzeci de paşi de colibă. Jean nu se clinti din loc şi rămase tăcut printre buruienile în care se ascunsese. Atunci se dezlănţui furia lui Vaunoy, căruia îi scăpase una dintre victime. Acest om cu suris dulceag şi vorbă mieroasă, care ucisese fără a clipi, ordonă acum soldaţilor să dea foc colibei. Fură aprinse cîteva

legături de vreascuri şi, în curînd, flăcări uriaşe învăluiau patul de moarte al bătrînului servitor al familiei Treml!

— Ticăloşii... şopti Jude. Şi ce-a făcut Jean Blanc?

— Aşteaptă! îl opri Pelo Rouan, care abia îşi putea descleşta dinţii. Jean a rămas ascuns tot timpul cît s-au învîrtit prin preajma colibei, rîzînd ca nişte sălbatici, şi hulind pe Dumnezeu, ca nişte diavoli. După plecarea lor, a ieşit din ascunzătoare, a intrat în coliba care încă ardea şi-a scos de-acolo cadavrul tatălui său, cu gînd să-l îngroape creştineşte. În clipa aceea, n-a înălţat nici o rugăciune. A sărutat repede fruntea bătrînului, deja pîrjolită de arşiţa incendiului. Nu avea timp de pierdut. A înşfăcat muscheta ascunsă printre mărăcini, a încărcat-o şi din trei salturi a coborît rîpa, apoi a urcat repede pe versantul celălalt. Ajuns acolo, a pornit repede prin desiş. Asasinii erau cu mult înaintea lui, numai că nici vîntul echinocţiului nu suflă atît de iute pe cît alerga Jean Blanc pe urmele ucigaşilor tatălui său.

— Bravo! izbucni Jude. Bravo ţie, Jean băiete!

— Ai răbdare! Înainte ca grupul să ajungă la marginea pădurii, unde-şi lăsaseră caii, din desiş răsună o împuşcătură. Perceptorul se prăbuşi la pămînt, fără suflare.

Jude bătu din palme de încîntare.

— Dar Vaunoy? vru el să ştie. Vaunoy?

— Vaunoy se albise la faţă mai rău decît cadavrul lui Mathieu. Tremura tot şi-i clănţăneau dinţii de spaimă.

„Să ne grăbim! Să ne grăbim!" îi îndemna el pe ceilalţi.

Se grăbiră, dar în clipa cînd ajunseră lîngă cai, răsună o altă împuşcătură. Soldatul care spărsese cu sabia ulciorul cu leacuri pentru Mathieu Blanc scoase un ţipăt şi se rostogoli în iarbă.

— Dar Vaunoy? Îl întrerupse Jude. Vaunoy?

— Stai să vezi! Cei rămaşi încălecară în grabă. Pe chipurile, pînă nu de mult atît de insolente, se aşternuse groaza. Porniră în galop, crezînd că aşa se vor putea pune la adăpost! Bieţi nebuni! De parcă Jean Blanc nu s-ar fi priceput să scurteze distanţele! Drumul avea fel de fel de cotituri, în vreme ce tînărul nostru alerga în linie dreaptă. Nici un hăţiş nu-i putea domoli viteza. Nici o rîpă nu era atît de adîncă, încît să n-o poată trece dintr-un salt. Aşa că la fiecare cotitură a drumului, muscheta din mîna lui îşi făcea datoria. Era o armă de încredere, ţi-am mai zis, iar Jean era un bun ochitor. La fiecare detunătură, care făcea să se cutremure bolta verde a pădurii, un om se clătina în şa, apoi cădea la pămînt. Jean Blanc pornise la vînătoare şi fiecare glonte nimerea în plin. Din cînd în cînd, supravieţuitorii trăgeau şi ei înspre desişuri, sperînd să scape de duşmanul nevăzut, care-i urmărea cu atîta încrîncenare. Mai multe gloanţe şuierară pe la urechile lui Jean Blanc, în timp ce-şi încărca arma, ascuns pe după cîte un trunchi de castan. Dar trăgînd, soldaţii nu făceau decît să piardă un timp preţios. De cum îşi încărca Jean arma, iar răsuna o împuşcătură şi iar cădea un om.

— În numele lui Treml! sări Jude, stîrnit de povestea acestui crunt act de răzbunare. Nu l-aş fi crezut niciodată pe Mielul alb în stare de una ca asta! Pe cinstea mea! Ia te uită ce flăcău viteaz! Dar Vaunoy? N-a încercat să-l omoare şi pe păgînul acela?

— Ţi-am spus să ai răbdare! Jean Blanc nu-l uita nici pe Vaunoy, numai că făcea ca pofticiosul care-şi păstrează la urmă ce are mai bun! Sosi şi clipa cînd căzu din şa ultimul soldat, ca să îngraşe pămîntul, la fel ca însoţitorii lui. Jean Blanc ucisese opt soldaţi şi-un perceptor. Nu-i mai rămînea decît Vaunoy.

Acesta, mai mult mort decît viu, dădea disperat pinteni calului, şi-aşa frînt de oboseală. Jean Blanc îşi încărcă două gloanţe în muschetă şi se duse să-l aştepte la ultimul cot al drumului, chiar în marginea pădurii.

— Aşa! Aşa! îl întrerupse Jude Leker, bătînd din palme.

Scutierul reacţiona ca cineva care ar fi participat intens la peripeţiile înfăţişate într-o piesă de teatru. Îl văzuse pe Vaunoy chiar în ajun, dar spera să afle din povestirea lui Pelo Rouan că a fost ucis de Jean Blanc.

Cărbunarul clătină din cap.

— Cînd se ivi la cotitură noul stăpîn al castelului La Tremlays, Jean Blanc ochi cu atenţie. Îşi pusese tot sufletul în ochi. De-acum, nimic în lume nu-l mai putea salva pe Hervé de Vaunoy...

— Ei, şi-atunci? întrebă Jude, văzînd cum cărbunarul ezită să continue.

— Vaunoy s-a întors la castel teafăr şi nevătămat, răspunse Pelo Rouan.

— Cum aşa? Nu l-a nimerit?

— Nici măcar n-a tras.

Jude lăsă să-i scape o exclamaţie de dezamăgire.

— Jean Blanc n-a tras, continuă cărbunarul, pentru că în clipa aceea i-a venit în minte chipul lui Nicolas Treml şi n-ar fi vrut să scape ultima şansă de-a afla care-a fost soarta micului Georges. Cu nici un preţ — nici măcar de dragul de-a răzbuna moartea părintelui său!

26

Criza de epilepsie

Cît timp povestise cumplita vînătoare de oameni dusă de Jean Blanc, glasul lui Pelo Rouan fusese aspru şi răguşit. Un suflu greu îi agita spasmodic pieptul, iar ochii lui roşii licăreau aproape diabolic.

Cînd vorbi însă despre Treml, tonul i se îmblînzi şi-şi pierdu emoţia care făcuse ca istorisirea să fie atît de tulburătoare.

— Dacă Jean i-a cruţat viaţa lui Hervé de Vaunoy în interesul micului Georges, atunci nu trebuie judecat prea aspru... vorbi Jude. Dar să mă ia dracu' dacă înţeleg cum ar putea vreodată ticălosul ăsta să fie de folos neamului Treml?

— Cînd cineva îi va propti în tîmplă un pistol încărcat, iar slugile lui vor fi prea departe ca să-i poată sări în ajutor, atunci fii sigur că va vorbi.

Jude se scărpină în cap cu un aer gînditor.

— E mult adevăr în spusele dumitale, zise el. Dar oare Vaunoy ştie mai multe decît noi?

— Posibil. În orice caz, se apropie ceasul cînd va fi interogat sub forma asta. Jean Blanc a procedat precum ţi-am spus: l-a cruţat pe asasinul propriului său tată. Dar acest sentiment creştinesc, ce punea recunoştinţa mai presus de răzbunare, n-a fost decît trecător. Cenuşa colibei încă nu se răcise bine, aşa încît Jean a fost cuprins din nou de dorul răzbunării şi şi-a făcut amare reproşuri că uitase de tatăl său, în favoarea unui străin...

— Al unui străin! repetă Jude scandalizat. Vrei să spui, nepotul stăpînului său...

— Jean Blanc n-a avut niciodată stăpîn, omule! răspunse cu mîndrie Pelo Rouan. Nici chiar atunci cînd era nebun. Cum îţi spun, deci, l-a cuprins remuşcarea şi-a vrut să-şi continue vînătoarea, dar Vaunoy ieşise din pădure şi galopa acum pe aleea ce duce la castel. Era prea tîrziu.

— Nici nu ştiu ce să zic, comentă Jude. Dacă aşa o fi mai bine sau mai rău...

— Oricînd rămîne timp şi pentru treaba asta! Dificultatea nu-i să ucizi pe cineva cu puşca, în pădure. Numai Dumnezeu ştie de cîte ori de atunci ar fi putut Jean Blanc să termine o dată pentru totdeauna cu Hervé de Vaunoy — şi asta chiar în mijlocul slugilor sale. Greutatea e să pui mîna pe omul tău, viu, singur şi lipsit de apărare, şi să-i spui: „Vorbeşte, sau eşti un om mort!" Asta încearcă să facă şi Jean Blanc.

— Iar eu îl voi ajuta! adăugă Jude cu convingere.

Pelo Rouan îl luă de mînă şi-l scutură cu bruscheţe.

— Şi slujba dumitale la căpitanul Didier? întrebă el.

— Asta după ce-mi ţin făgăduiala faţă de Nicolas Treml. Aşa m-am înţeles cu căpitanul.

— Bagă de seamă! îl preveni cu severitate Pelo Rouan. Fereşte-te să-i încredinţezi francezului secretul unui breton!

— E bun şi nobil la suflet! Răspund pentru el!

— Atît de bun şi nobil pe cît poate fi un francez, replică plin de amărăciune cărbunarul. Dar, îţi repet, războiul dintre mine şi omul acesta nu-i treaba dumitale. Am să-ţi povestesc mai departe. Cînd s-a întors la Groapa Lupilor, Jean Blanc a uitat şi de Treml, şi de toate celelalte şi şi-a dat frîu liber lacrimilor. Două zile a tăiat scînduri, fără odihnă, iar bătrînul Mathieu a avut parte de-o înmormîntare creştinească. Odată împlinită această datorie, Jean Blanc n-a vrut să se mai întoarcă la coliba care-i aducea aminte de întîmplări atît de triste. A traversat pădurea şi s-a ascuns dincolo de Saint-Aubin-du-Cormier. Colinda singur prin desiş, mereu trist şi mai năpăstuit de Dumnezeu ca oricînd, pentru că nebunia de care scăpase îi lăsase totuşi urme adînci. Jean Blanc era acum atins de acea boală îngrozitoare, care înspăimîntă pe toată lumea şi care respinge pînă şi sentimentul de milă: epilepsia. Însă în plină suferinţă şi disperare, a avut totuşi parte de o fericire atît de mare, cum nu există poate decît în ceruri. Minunea n-a durat mult şi el a recăzut în noaptea lui adîncă, mai deznădăjduit ca oricînd. Întîlnise o femeie, devotată ca nimeni alta, căreia i se făcuse milă de această zdreanţă umană, care ajunsese Jean Blanc. Tînăra

fată, bună, blîndă şi iubitoare, se numea Sainte[1] şi-şi merita pe deplin numele. Ea n-a luat-o la goană, speriată, cînd Jean Blanc i-a adresat cuvîntul pentru prima oară. I-a îngăduit să se încălzească la focul din coliba ei, iar cînd lui i s-a făcut sete, i-a dat să bea lapte de capră... Te miră? întrebă brusc Pelo Rouan. Atunci află că a făcut pentru el mult mai mult decît atît. Sub masca hidoasă ce i-a fost hărăzită de soartă, Jean Blanc era, totuşi, bărbat...

— Şi-atunci? întrebă Jude, uşor ironic. A avut loc vreo nuntă?

— Întocmai. Fata a consimţit să-i fie soţie. Un an mai tîrziu a venit pe lume Marie: portretul fidel al mamei sale, numită de către pădureni Fleur-des-Genêts, pentru că asta-i cea mai frumoasă floare din ţinutul nostru. Marie e născută din căsătoria lui Jean Blanc cu Sainte.

— Vrednică fată, această Sainte! murmură Jude, pe care de-acum povestea nu-l mai interesa cine ştie ce.

— Era o copilă blîndă şi miloasă ca un înger, continuă Pelo Rouan. Cei doi ani pe care Jean Blanc i-a petrecut alături de ea au fost ca un vis. Uitase de rănile din suflet, nu mai nutrea nici dorinţe, nici temeri, nici speranţe. Ea îi era foarte devotată, iar el trăia pentru buna-i soţie...

Pelo Rouan se opri şi-şi trecu încet mîna peste frunte.

— Asta a durat doi ani... reluă el cu voce tremurată, după cîteva momente de tăcere. După doi ani, Jean Blanc s-a reîntîlnit cu soldaţii francezi şi cu perceptorii. Vaunoy îi descoperise sălaşul. Biata lui căsuţă a fost din nou atacată. Prima oară a reuşit să-i alunge. Dar ei s-au întors în lipsa lui şi un soldat al

1 *Sainte* (fr.) — Sfînta. (n.tr.)

regelui — un laş — a insultat-o şi-a lovit-o pe Sainte, care nu avea altă apărare decît leagănul în care dormea fetiţa! Nu-ţi mai povestesc ce-a urmat. Nici n-aş putea, pentru că-mi fierbe sîngele-n vine, iar acum cînd mă gîndesc, îmi vine să-mi apăs pieptul cu amîndouă mîinile, să-mi potolesc bătăile inimii. În urma rănilor căpătate, Sainte şi-a dat sufletul, rugîndu-se la Dumnezeu pentru Jean şi pentru fiica ei...

Pelo Rouan se opri din nou. Abia îşi mai stăpînea tremurul din glas.

— Pe cinstea mea! mormăi Jude. Bietul băiat are toate motivele să nu-i înghită pe francezi...

— Îi urăşte! izbucni Pelo. Iar eu îi împărtăşesc ura. Şi uite că acum tot un francez dă tîrcoale colibei mele! Dar pe Dumnezeul meu, prietene Jude, bătrîna muschetă veghează asupra lui Fleur-des-Genêts. E o armă demnă de toată încrederea, ţi-am mai spus. Cum dumneata îl slujeşti pe căpitanul Didier, povăţuieşte-l să nu-i mai aţină calea Mariei, fiica Saintei şi a lui Jean Blanc.

— Nu cunosc secretele căpitanului, răspunse Jude cu răceală. Ştiu însă că-i un om generos şi loial. Dacă vreodată va fi atacat, din faţă sau din spate, afară de cazul cînd asta s-ar întîmpla în folosul familiei Treml, eu unul îi voi sta alături.

— Cum vrei, omule! Dar să-ţi povestesc mai departe. După moartea soţiei, Jean Blanc şi-a luat fetiţa în spinare şi a traversat din nou pădurea. Cu inima grea de disperare, nutrea deja gînduri de răzbunare. Vederea locului unde fusese asasinat tatăl său i-a trezit vechi amintiri. Trecutul se împletea cu prezentul, astfel că în sufletul său a început să se nască o ură copleşitoare şi neîmblînzită. S-a întîmplat ca tocmai la vremea aceea, sărmanii pădureni, hăituiţi

în acelaşi timp şi de intendentul regal şi de seniorii din ţinut — care, instigaţi de Vaunoy, îşi vîrîseră în cap să-i alunge din casele lor — să-şi înalţe fruntea şi să încerce să se opună forţei prin forţă. Ziua continuau să locuiască în colibe, însă noaptea se adunau în marile subterane de la Groapa Lupilor, a căror taină le fusese dezvăluită de cineva dintre ei, la momentul potrivit. Acel cineva era Jean Blanc, care descoperise cîndva intrarea în subterane, la vreo cincisprezece paşi de vechea lui colibă, în spatele celor două mori de vînt pe jumătate prăbuşite. Odinioară, pe cînd Jean Blanc fusese un biet nebun fără apărare, îşi spusese: „Mielul se va face lup, ca să-i apere sau să-i răzbune pe cei ce-i sînt dragi."

Jean Blanc îi văzuse murind pe toţi cei pe care-i iubise. Nu mai avea pe cine apăra, aşa încît mielul se făcu lup, ca să se răzbune.

— Cam aşa ceva mi s-a povestit şi mie, îl întrerupse Jude.

— Tot pe-atunci, reluă cărbunarul, am venit şi eu prin părţile astea. Din motive pe care nu-i nevoie să ţi le dezvălui, am luat-o cu mine pe fiica lui Jean Blanc şi-am crescut-o în casa mea. În copilărie, pe lîngă frumoasele trăsături ale mamei ei, avea şi părul alb al bietului Jean Blanc, dar odată cu vîrsta, cîrlionţii sclipitori au prins reflexe aurii, care împodobesc acum fruntea celei mai frumoase flori din pădurea noastră. Azi fata nu mai aminteşte prin nimic de tatăl ei. E cît se poate de frumoasă. Ce să-ţi mai spun? Ai venit în Bretania abia ieri. Ai auzit, probabil, vorbindu-se despre Lupi. E primul cuvînt care ajunge la urechile călătorului ce pătrunde în pădure şi ultimul pe care-l aude înainte de a pleca. Nobilii hrăpăreţi, care pentru cîţiva stînjeni de pădure în plus au vrut să lipsească de pîinea zilnică cinci sute de

familii, acum stau şi tremură de spaimă în spatele zidurilor crăpate ale conacelor. Nu numai că soldaţii regelui nu se mai aventurează în pădure, dar chiar grăsanul şi nesătulul de Béchameil, care se ocupă în prezent de strîngerea impozitelor, se uită bine în dreapta şi-n stînga înainte de-a expedia spre Paris banii încasaţi. Între Rennes şi Paris se înalţă pădurea, iar în pădure sînt Lupii.

— Toate bune şi frumoase, zise Jude. Or fi ei, Lupii, nişte luptători de temut, dar acum ne putem întoarce la ce discutam despre Treml şi despre acea şansă de a-l descoperi pe tînărul Georges?

— Prietene, îi tăie vorba Pelo Rouan, între Lupi şi Treml există mai multe legături decît îţi închipui. Domnul Nicolas, Dumnezeu să-l odihnească, a fost ultimul gentilom breton. Lupii sînt ultimii bretoni. Cît despre şansa despre care vorbeam, oricît de bun şi de loial ai fi fost dumneata ca slujitor, fii sigur că nu ţi-am aşteptat întoarcerea, ca s-o încercăm. Jean Blanc e tot atît de grăbit ca şi dumneata — dacă nu chiar mai mult! — să sfîrşească cu Vaunoy, căci Mathieu şi Sainte au rămas nerăzbunaţi. În ziua cînd Vaunoy va face ultimele mărturisiri cu privire la Treml, Jean Blanc îşi va încărca vechea muschetă şi va reîncepe vînătoarea întreruptă în urmă cu optsprezece ani, la marginea pădurii. Dar pînă-n prezent, mizerabilul i-a scăpat de fiecare dată. De curînd, Lupii au atacat conacul Bouëxis, numai şi numai ca să pună mîna pe Vaunoy. Dar ticălosul plecase de-acolo cu puţin timp în urmă, iar atacatorii n-au găsit decît resturile, încă aburind, ale cinei sale.

— Vaunoy e prea şiret ca să fie uşor de vînat, clătină din cap Jude.

— Dar şi Jean Blanc e un vînător înzestrat cu multă răbdare, răspunse Pelo Rouan. Iar haita lui numără vreo două mii de Lupi.

— E oare cu putinţă? izbucni Jude, în a cărui minte înceată se făcuse, în sfîrşit, lumină. Oare Jean să fie misteriosul şi teribilul Lup Alb?

— Prietene! i-o întoarse cărbunarul, cu o umbră de ironie. Jean e Lup şi e alb. Dar nu ştiu dacă despre el vorbesc seara, prin conacele învecinate, bătrînele menajere şi valeţii fricoşi. Jean Blanc e în stare de multe, dar rămîne nefericitul asupra căruia apasă neîncetat mîna lui Dumnezeu. Accesele de epilepsie devin pe zi ce trece tot mai dese... Şi desigur — adăugă Pelo Rouan, al cărui glas se frînse dintr-o dată — el nu ţi-ar fi putut povesti cîte ţi-am povestit eu, fără să plătească pentru această îndrăzneală: el nu-şi înfruntă niciodată nepedepsit amintirile.

După ce rosti cu mare greutate ultimele vorbe, Pelo Rouan rămase tăcut şi Jude îl văzu agitîndu-se pe banca lui.

— Dar ce s-a întîmplat? întrebă el.

— Pleacă! articulă cu efort cărbunarul. Acum ştii tot ce-ai vrut să afli de la mine.

— Dar ce trebuie să fac? Nu-l pot ajuta în vreun fel pe Jean Blanc?

— Pleacă! îi porunci imperios Pelo. Pentru numele lui Dumnezeu, pleacă odată! Cînd va sosi momentul, Jean Blanc va şti să te găsească.

Surprins, Jude se ridică şi porni spre uşă. Înainte ca el să treacă pragul, Pelo Rouan alunecă de pe bancă şi se rostogoli la pămînt, scoţînd gemete înăbuşite.

Jude întoarse capul, dar se făcuse întuneric şi în interiorul colibei nu se mai vedea nimic. Tot ce putu

desluşi era o grămadă neagră, care se mişca dezordonat în beznă.

— Ce s-a întîmplat, prietene? mai întrebă o dată, îmblînzindu-şi glasul.

Răspunsul fu un ţipăt de disperare. Apoi, glasul lui Pelo Rouan se înălţă din nou, răguşit, de nerecunoscut:

— Pleacă!

Jude se supuse şi, cum nu avea obiceiul să se preocupe prea mult de lucrurile pe care nu le înţelegea, de îndată ce sări în şa, uită de Pelo Rouan şi-şi îndreptă gîndul spre Jean Blanc, spre Lupi şi spre o eventuală cale de-a pune mîna pe Hervé de Vaunoy, viu şi nevătămat.

Tot cugetînd astfel, dădu pinteni calului şi o luă spre Rennes, unde trebuia să-şi întîlnească noul stăpîn.

Pe cînd tropotul calului său se stingea în adîncul pădurii, uşa colibei lui Pelo Rouan se deschise din nou şi în prag se ivi Fleur-des-Genêts.

Fata aprinse opaiţul. Pelo zăcea la pămînt, pradă unei puternice crize de epilepsie. Fără îndoială că Marie era obişnuită cu înfricoşătoarele-i accese, întrucît se grăbi să se aplece deasupra tatălui ei şi să-l îngrijească, fără a părea surprinsă, ci numai crispată de durere.

La lumina opaiţului, coliba părea mai puţin sărăcăcioasă şi mai locuibilă. Într-un ungher se zărea o uşă, care dădea spre odăiţa Mariei. Deasupra vetrei atîrnau două pistoale şi o muschetă veche. Lîngă uşă se afla un ceasornic din cele care se găsesc în toate fermele bretone.

În timp ce cărbunarul se zbătea în plină criză, cineva bătu la uşă într-un anumit fel. Fleur-des-Genêts deschise fără ezitare. Omul care intră era

îmbrăcat ca un **pădurean** şi **purta pe** faţă una din acele măşti de Lup, despre care s-a mai pomenit de **atîtea** ori.

— Unde-i Şeful? întrebă el scurt, de cum trecu pragul.

Fleur-des-Genêts i-l arătă pe Pelo Rouan, care, cu spume la gură, se zvîrcolea îngrozitor pe pămîntul rece.

Noul venit lăsă să-i scape o înjurătură furioasă şi se aşeză pe bancă, bombănind. Accesul dură vreme îndelungată. Din clipă în clipă, noul venit — un Lup — se uita neliniştit la ceas. Cînd acul făcu o dată înconjurul cadranului, se ridică şi bătu mînios din picior.

— Ce ghinion, fata mea! zise el. Să-i spui lui taică-tău c-a fost pe-aici Yaumi şi că l-a aşteptat cît a putut. Pelo Rouan va regreta toată viaţa că n-a putut profita de ora asta care a trecut.

Pe cînd Lupul sfîrşea de vorbit, Pelo scoase un suspin adînc şi membrele crispate i se destinseră.

— Îşi vine în fire! strigă Marie şi apropie de buzele bolnavului un ulcior, din care acesta bău cu lăcomie.

După ce-şi potoli setea, Pelo Rouan îşi trecu mîna peste fruntea scăldată în sudoare, apoi se ridică încet, sprijinindu-se de braţul fetei. Cînd îl zări pe Lup, tresări violent.

— Lasă-ne singuri, îi zise el Mariei.

Aceasta se supuse, dar fără tragere de inimă. Îi venea greu să-şi lase tatăl singur în asemenea momente. Încă înainte ca fata să păşească pragul odăiţei ei, Pelo Rouan şi Lupul începură să discute în şoaptă.

— Ce s-a întîmplat? întrebă cărbunarul.

Yaumi aruncă o privire neliniştită spre Marie şi rosti cîteva cuvinte cu glas coborît.

— Spui drept? izbucni Pelo Rouan, îndreptîndu-şi spatele. Deci cerul a hotărît, în sfîrşit, să-l condamne pe omul ăsta!

În aceeaşi clipă, dădu să se repeadă spre uşă, dar Yaumi îl reţinu pe loc.

— Bănuiam eu c-ai să fii dezamăgit! zise el. Poate că cerul l-a condamnat, dar dumneata l-ai iertat. Acum e prea tîrziu.

— Nu-l putem ajunge din urmă?

Yaumi arătă cu degetul spre ceas.

— Mi s-au dat două ore ca să te găsesc şi să vedem ce-i de făcut. O oră am pierdut pe drum şi încă o oră te-am aşteptat. Acum e prea tîrziu.

Pelo Rouan strînse din pumni cu disperare şi se aşeză pe bancă.

— Dar ce s-a întîmplat de fapt? întrebă el.

Yaumi tocmai începuse să-i povestească, tot în şoaptă, cînd Marie deschise încetişor uşa odăiţei ei. Din întîmplare, un cuvînt ajunse pînă la ea. Fata se schimbă la faţă, apoi lăsă uşa întredeschisă şi se strădui să tragă cu urechea.

Cuvîntul pe care-l prinsese din zbor era numele lui Didier.

27

Primul sos béchamel

În ziua aceea, Antinoüs de Béchameil, marchiz de Nointel, se hotărîse să dea lovitura de grație, pentru a cîștiga inima „frumoasei și inumanei" (acestea erau chiar cuvintele lui) domnișoare Alix de Vaunoy.

După masă nu dormi decît două ore, apoi se duse grăbit în bucătăria castelului La Tremlays și, cu mare tevatură, ceru să-l vadă pe șeful bucătar.

Nu există bărbat care să nu vrea să apară cît mai bine în ochii femeii pe care o poartă în gînd. Béchameil, pe care hazardul îl făcuse intendent regal,

deci răspunzător de strîngerea impozitelor, dar care se născuse pentru a fi bucătar de geniu, îşi pusese în minte s-o cucerească definitiv pe domnişoara de Vaunoy — şi asta dintr-o singură mişcare, cu ajutorul unui sos care să întruchipeze perfecţiunea: un sos nou, original, din care Alix avea să guste prima şi care urma să-i poarte numele, imortalizînd-o pentru secolele viitoare.

Prietenia unui om important e o binefacere a zeilor.

Nu trebuie să ne închipuim că marchizul de Nointel coborîse în bucătăria castelului cu un plan vag sau nechibzuit. Avea în minte toată reţeta sosului, pînă în cele mai mici amănunte. Nu-i lipsea nici nucşoara, nici cuişoarele, nici scorţişoara.

Mai trebuie adăugat că preparatul intendentului regal urma să se numere printre capodoperele care înfruntă trecerea timpului: un sos celebru, un sos pe care restaurantele din toate colţurile lumii aveau să-l înscrie cu mîndrie în listele lor de bucate, atîta vreme cît omul — acest rege al creaţiei! — va fi în stare să deosebească un calcan cu sos *suprême* de o omletă cu slănină!

Bucătarul castelului îşi puse la dispoziţia nobilului său confrate plitele şi mirodeniile. Béchameil păstră zece minute de reculegere, apoi cu siguranţa necesară tuturor marilor iniţiative, se puse hotărît pe treabă.

Bătrîna Goton Réhou, menajera castelului, care-şi fuma pipa la gura sobei, în timp ce intendentul îşi vedea de sosul lui, avea să povestească tuturor că în viaţa ei nu văzuse un bucătar atît de iute şi de priceput.

Dar intendentul nu-i acordă bătrînei nici o atenţie. Îşi suflecase mînecile după moda franţuzească, îşi vîrîse înăuntru dantela jaboului şi-şi dăduse peruca pe

spate. Chipul i se împurpurase de emoţie, iar în ochi i se citea o inspiraţie divină. Degetele-i albe şi pline de diamante mînuiau cratiţa cu o îndemînare de neînchipuit. Un observator imparţial ar fi afirmat că acesta îi era locul.

— Divină Alix! murmură el cu tandreţe, pe măsură ce din cratiţă se înălţau aburi frumos mirositori. Eşti înzestrată cu toate calităţile, aşa încît probabil ai şi un gust extrem de rafinat. Dacă n-o să-ţi placă peştele ăsta, atunci nu-mi rămîne... un pic de ghimbir n-are cum să-i strice... atunci nu-mi rămîne decît să mor!

Béchameil adăugă puţin ghimbir şi-şi deschise larg nările, ca să-i savureze efectul.

— Delicios! Dumnezeiesc! zise el. Alix, nu vei putea refuza mîna care-i în stare să combine atîtea arome. Numai unui sălbatic nu i-ar face impresie!

— Adevărat că miroase grozav! mormăi Goton din colţul ei.

Béchameil îşi puse lornionul şi aruncă o privire în direcţia vetrei, cu un aer modest şi mulţumit.

— Nu-i aşa, băbuţo? exclamă el. Asta-i mîncare pentru zeiţe!

— Tre' să fie nemaipomenit, cred şi io! încuviinţă Goton, aprinzîndu-şi din nou pipa. Dar vă mărturisesc cu tot respectul că dac-aş fi bărbat şi marchiz, aş prefera să mînuiesc mai curînd spada, decît coada cratiţei.

Béchameil scăpă din mînă lornionul şi, întorcîndu-i spatele, plin de dispreţ, cumetrei Goton, îşi lăsă gîndul să zboare liber spre frumoasa Alix.

Aceasta, dimpotrivă, nu se gîndea la el cîtuşi de puţin. Aşezată alături de mătuşa sa, Olive de Vaunoy, în salonaşul castelului La Tremlays, lucra cu un aer distrat la o broderie.

Acelaşi lucru îl făcea şi domnişoara Olive, numai că dînsa avusese grijă să se instaleze între trei oglinzi. Astfel, oriunde şi-ar fi întors capul, putea fi sigură că va da cu ochii de propria-i persoană, putînd să-şi admire şi să-şi admire edificiul ambiţios şi important al coafurii.

De fiecare dată cînd împungea cu acul, arunca în una din cele trei oglinzi o ocheadă binevoitoare, care-i era întoarsă cu fidelitate.

Acest joc nevinovat părea a-i da mari satisfacţii. Numai că rămînea un joc mut, iar limba domnişoarei Olive era tot atît de exigentă ca şi privirea.

Încercase de mai multe ori să înceapă o discuţie cu nepoata, pe unul din subiectele ei preferate şi anume: defectele altora, rochiile primite de curînd de la Rennes şi, mai ales, romanele domnişoarei de Scudéry[1], încă la modă în Bretania.

Alix îi răspunse monosilabic sau în doi peri. Nu numai că nu se angaja în discuţie, dar nici măcar nu asculta — lucru extrem de umilitor pentru orice interlocutor, dar zdrobitor pentru o domnişoară de o anumită vîrstă şi cu chef de conversaţie.

— Doamne, copila mea! zise mătuşa, după ce făcu efortul de a păstra tăcerea timp de jumătate de minut. Dar eşti de-a dreptul insuportabilă. Te implor să-mi spui pe unde-ţi umblă mintea de aproape un ceas!

Alix înălţă o privire fixă şi distrată.

— Ai perfectă dreptate, răspunse ea la întîmplare.

— Cum adică, am dreptate? exclamă domnişoara Olive. Dar eu n-am zis nimic!

1 *Madeleine de Scudéry* — autoare de istorii galante, împletite cu analize morale şi îndelungi dizertaţii despre dragoste. (n.tr.)

Alix tresări, de parcă s-ar fi trezit brusc din somn, şi-şi privi mătuşa cu un aer surprins. Apoi se ridică, făcu o plecăciune şi ieşi.

Merse repede de-a lungul coridorului şi intră în odaia ei, unde începu să se plimbe de colo pînă colo cu paşi mari.

— Vreau să-l văd! zise ea după cîteva clipe de agitaţie tăcută. Trebuie!

Luă dintr-o casetă o punguţă de mătase şi sună energic din clopoţelul de argint, aflat pe noptieră.

În prag se ivi domnişoara Renée, camerista.

— Spune-i lui Lapierre că vreau să-i vorbesc chiar în clipa asta, porunci Alix.

Lapierre fu condus de îndată în camera domnişoarei de Vaunoy care, văzîndu-l, îşi stăpîni cu greu o grimasă de dezgust.

Valetul intră, ţinîndu-şi pălăria în mînă, însă fără a renunţa la expresia lui caracteristică, nepăsătoare şi impertinentă.

— Domnişoara m-a chemat? întrebă el.

Alix îi făcu semn cameristei să-i lase singuri. O clipă rămase tăcută, cu ochii în pămînt. Era limpede că ezită să vorbească.

— Ţii neapărat să rămîi în serviciul domnului de Vaunoy? întrebă ea în cele din urmă, cu o răceală calculată.

Un altul ar fi rămas poate surprins de întrebare, dar Lapierre era uns cu toate alifiile.

— Nespus de mult, domnişoară! răspunse el.

— Îmi pare rău pentru dumneata — urmă Alix, învingîndu-şi tulburarea şi recăpătîndu-şi stăpînirea de sine — pentru că eu am hotărît să te concediez.

— Îmi îngăduiţi să vă întreb...

— Nu!

Lapierre îşi lăsă capul în piept, ascunzîndu-şi un zîmbet. Alix observă şi fruntea i se împurpură uşor.

— Vei pleca de la castel! continuă ea, reţinîndu-şi o exclamaţie de furie şi dispreţ. E voinţa mea!

— La dracu'! bombăni Lapierre. Asta le trînteşte, nu glumă...

— Vei părăsi La Tremlays fără întîrziere!

— La dracu'! repetă în şoaptă Lapierre.

— Tăcere! Dacă te supui fără să crîcneşti, îţi voi plăti!

Şi Alix făcu să zornăie monedele de aur din punguţa de mătase.

— Dar dacă opui rezistenţă, urmă ea, îl voi pune pe tata să te alunge.

— Ah! exclamă netulburat Lapierre.

— Atunci preferi banii?

— N-aş avea decît de pierdut, răspunse valetul. Prefer să rămîn... Numai că... — urmă el, pe un ton de o obrăznicie fără seamăn — poate că domnişoara îmi va spune şi mie cum a putut un nevrednic ca mine să-şi tragă ura unei fete atît de nobile. Zău că-s foarte curios să aflu şi eu...

— Ura?! repetă Alix, ridicînd din sprîncene.

Îşi stăpîni o vorbă tăioasă şi-i spuse cu glas coborît:

— Lapierre, eşti un asasin!

— Ah! exclamă el din nou, fără a se tulbura cîtuşi de puţin.

— Nu înţeleg nici în ruptul capului, vorbi mai departe Alix, ce poate avea în comun un om ca dumneata cu căpitanul Didier.

— Deci, asta era! o întrerupse Lapierre, destul de tare ca să fie auzit.

— Te rog să-ţi ţii gura, sau voi da poruncă să fii pedepsit după cum meriţi. Nu ştiu ce motive te-au împins la această crimă, dar ştiu că dumneata l-ai atacat anul trecut pe căpitanul Didier la Rennes.

— Vă înşelaţi, domnişoară.

Alix scoase din corsaj un medalion de aramă, despre care cititorul a mai auzit deja vorbindu-se.

— N-are rost să negi, urmă ea. Chiar eu ţi-am pansat rana cînd ai fost adus la palat şi am găsit asupra dumitale acest medalion, care ştiam că-i aparţine căpitanului. Probabil i l-ai furat luîndu-l drept aur.

— Iar dumneavoastră, domnişoară — i-o întoarse surîzînd Lapierre — l-aţi păstrat cu grijă atîta timp, deşi nu-i decît aramă.

— Continui să negi? îl întrebă Alix, fără a se obosi să-i răspundă.

— La ce bun? replică Lapierre.

— Atunci, înseamnă că accepţi să părăseşti castelul.

— Dimpotrivă, Sînt mai decis ca oricînd să rămîn.

— Dar bine, nenorocitule! exclamă domnişoara de Vaunoy. Nu ţi-e teamă că-i voi spune tot tatălui meu?

Lapierre izbucni în rîs. Alix se ridică, indignată.

— Asta le întrece pe toate, se mînie ea. De cum se întoarce tata...

— Cine ştie cînd se va întoarce tatăl dumneavoastră, domnişoară... o întrerupse Lapierre, privind-o drept în ochi.

— Ce vrei să spui? întrebă ea repede, cuprinsă de o spaimă nedefinită.

Lapierre deschise gura să-i răspundă, dar se stăpîni şi începu să rîdă din nou, cu cinism.

— Toţi sîntem muritori, se înclină el în faţa fetei, şi fiecare om trece zilnic prin nu ştiu cîte primejdii. Asta-i tot ce voiam să spun, domnişoară. Cît despre ameninţarea dumneavoastră, să nu mai vorbim despre asta! Dar pe viitor, feriţi-vă să-mi mai adresaţi altele!

Pentru o domnişoară din lumea mare e umilitor să ameninţe un simplu valet.

— Dar, pentru numele lui Dumnezeu! exclamă Alix, pe care provocarea lui Lapierre o scotea din fire. Nu te ameninţ degeaba. Domnul de Vaunoy va şti tot!

— Schimbaţi timpul verbului, domnişoară. Cunosc şi eu ceva gramatică. În loc de viitor, vorbiţi la prezent şi veţi spune adevărul.

— Nu înţeleg! bolborosi Alix, albindu-se la faţă şi clătinîndu-se pe picioare.

— Ba da, domnişoară, mă înţelegeţi perfect. Credeţi-mă, n-are rost să mă siliţi să pun punctul pe i.

— Nu, nu! Vreau să-mi vorbeşti lă urit, articulă cu greu Alix.

— Cum doriţi. Cu inteligenţa deosebită de care dispuneţi, aţi ghicit din capul locului că un om cumsecade ca mine şi un copil orfan de tată cum e căpitanul Didier, nu pot avea nimic în comun. Într-adevăr, eu unul nu-i port pică. Dar soarta a fost nedreaptă cu mine. Nu-s decît un simplu valet. Ura altcuiva poate deveni propria-mi ură. Iar ca să-mi cîştig simbria, a trebuit să-mi trag spada din teacă de parcă aş fi urît cu adevărat...

— Minţi, ticălosule! îl întrerupse Alix, exasperată.

În sfîrşit, înţelegea.

— Ştiţi bine că nu. Am ucis pentru că mi s-a poruncit: „Ucide!"

— Îndrăzneşti să-l acuzi pe tatăl meu?

— Eu? Nu cred c-am pronunţat numele onorabilului domn Hervé de Vaunoy. Dar... cine are urechi de auzit, s-audă!

— Minţi! Minţi! repetă Alix, simţind că-şi pierde capul.

— Să presupunem c-aş minţi, domnişoară, dacă asta vă face cît de cît plăcere. Dar fie că mint sau nu, dacă pe dumneavoastră vă interesează cît de puţin persoana căpitanului Didier — aşa cum cred eu — atunci nu vă pierdeţi vremea ameninţînd un om care nu se sinchiseşte de ameninţările dumneavoastră. De altfel, omul cu pricina nu-i decît un instrument. Căutaţi ceva mai departe: opriţi braţul sau... înduplecaţi inima.

Apoi adăugă în şoaptă:

— Cînd se va întoarce tatăl dumneavoastră — dacă vă e dat să-l mai revedeţi — acţionaţi fără a pierde nici o clipă. Ţineţi minte sfatul meu.

Cu aceasta, Lapierre se înclină pînă la pămînt şi ieşi, fără nici cea mai mică urmă de tulburare.

Alix nu-i înţelesese ultimele cuvinte. Dar auzise, oricum, destul. De cum plecă valetul, se prăbuşi într-un jilţ, cu capul în mîini. În minte începură să-i roiască o sumedenie de gînduri negre.

— Tata! Tata! murmura ea printre suspine. Nu pot crede una ca asta! Mizerabilul de Lapierre minte!

Zadarnic însă, în sufletul ei îşi făcea loc tot mai mult certitudinea că propriu-i tată poruncise să fie asasinat Didier.

Dar de ce?

Se ridică, abia ţinîndu-se pe picioare, şi sună clopoţelul. Voia să-l vadă pe Didier, să-l sfătuiască să fugă. Doamne! Dar cum să-i spună, fără să-şi acuze tatăl?

Cînd apăru Renée, îşi găsi stăpîna la pămînt, leşinată. Alix nu mai rezistase emoţiei. Cînd îşi veni în fire, fu cuprinsă de o febră violentă.

Sosi şi ora mesei. Domnul de Béchameil părăsi bucătăria şi-şi făcu intrarea în sufragerie, urmat de incomparabilul fel de mîncare pe care-l inventase.

Respectabilul intendent avea un aer modest şi în acelaşi timp conştient de propria-i valoare. Părea că

savurează dinainte elogiile unanime cu care avea să fie întîmpinată această capodoperă a artei culinare, devenită şi mai de preţ datorită nobilei mîini ce-o pregătise. Deja cugeta la o scurtă alocuţiune, în formă de madrigal, cu ajutorul căreia voia să-i ofere domnişoarei de Vaunoy cinstea de a-şi lega numele de noul preparat.

Cu siguranţă că Alix va fi în al nouălea cer avînd parte de-un asemenea chilipir! Aici era vorba de nemurire, căci felul de mîncare nou-născut nu reprezenta nici mai mult nici mai puţin decît un calcan cu sos béchamel (bucătarii au stîlcit ortografia acestui ilustru nume) — cu alte cuvinte, primul sos béchamel din istorie!

Din păcate, însă, destinul e orb — asta au spus-o toţi poeţii — iar oamenii îşi văd proiectele căzînd baltă tocmai cînd se aşteaptă mai puţin! Savoarea nemaiîntîlnită a acestui preţios preparat avea să delecteze gustul needucat a doi nenorociţi de valeţi!

Intrînd în salon, Béchameil îşi aşternu pe faţă surîsul său cel mai îmbietor. Degeaba însă! În jurul mesei nu se afla nimeni.

Hervé de Vaunoy nu se întorsese. Alix se simţea îngrozitor, iar domnişoara Olive veghea la căpătîiul ei. Didier era şi el plecat nu se ştie unde.

Văzînd sufrageria goală, Béchameil — de obicei, atît de liniştit — simţi că-l apucă toate pandaliile. Furios că nu are pe nimeni care să-i aprecieze meritele bucatelor pregătite de el, porunci să-i fie adusă caleaşca şi plecă în goana cailor spre vila lui de la Cour-Rose.

Calcanul rămase pe masă. Capodopera fusese abandonată.

După cîteva minute, în salon pătrunseră din întîmplare majordomul Alain şi valetul Lapierre.

— Ai să vezi că nu se **mai** întoarce, zise Lapierre.

— Cobe ce eşti! îl **ocări** bătrînul Alain. Are să se-ntoarcă.

Deodată, amîndoi dădură cu ochii de calcan. Fără prea multe mofturi, se aşezară la masă. Probabil că găsiră sosul béchamel pe gustul lor, căci în mai puţin de un sfert de oră, platoul era gol.

— Nu se va-ntoarce! repetă Lapierre, lăsîndu-se pe spate în jilţ, sătul şi mulţumit.

— Ba da! îl contrazise Alain, ducîndu-şi la buze clondirul lui pătrat. Vrei şi tu?

— Cu dragă inimă. Dacă nu se-ntoarce, n-avem nimic de pierdut. Ofiţeraşul ăsta, Didier, are suflet generos şi mînă largă. O să ne cumpere marfa la un preţ bun.

— Şi dacă ne trimite la spînzurătoare?

— Ei, asta-i acum!

În poarta castelului răsunară trei bătăi puternice. Cei doi slujitori săriră în picioare.

— Trebuie să fie Vaunoy! zise bătrînul majordom.

— Sau Didier! replică Lapierre. Am o idee! Dacă-i Didier, vrei să-i vorbim? Dacă totuşi se va-ntoarce şi Vaunoy, va sosi prea tîrziu. Dar dacă-i Vaunoy?

— Atunci cu siguranţă că diavolul îl are în paza sa şi că sufletul căpitanului s-a înălţat la ceruri. Amin! încheie Alain.

Răsunară paşi în anticameră.

Cei doi slujitori rămaseseră cu ochii pironiţi la uşă.

— Ceva îmi spune că-i căpitanul, şopti Lapierre.

— Iar eu sînt gata să jur că-i Vaunoy, vorbi şi majordomul.

— Atunci, hai să punem prinsoare!

— De acord!

— Un ban de aur pentru căpitan!

— Un ban de aur pentru Vaunoy!

28

În bîrlogul Lupilor

La ceasul cînd Pelo Rouan îi povestea lui Jude cele relatate mai înainte, un bărbat înfăşurat în mantie cobora cu grijă în rîpa de lîngă Groapa Lupilor. Din cînd în cînd arunca în jur priviri neliniştite, părînd conştient de riscul pe care şi-l asuma.

Şi totuşi, continua să coboare.

Ajuns în fundul rîpei, lîngă stejarul găunos în care Nicolas Treml îşi îngropase odinioară caseta de fier, se opri o clipă, ca să-şi tragă sufletul.

Vedea ca prin ceaţă, din cauza febrei ce-i înfiora fiecare mădular, ascuns sub mantie. Altfel şi-ar fi dat

seama că din mai multe tufe se iţiseră capete cu măşti de sălbăticiuni, dînd la o parte crengile, ca să-l urmărească mai bine.

În clipa cînd străinul voia să-şi continue drumul, în direcţia fostei colibe a lui Mathieu Blanc, trei-patru indivizi mascaţi se năpustiră asupra lui dintre ierburi, trîntindu-l la pămînt şi imobilizîndu-l cît ai zice peşte.

— Ia să vedem pe cine-am prins! zise unul, punînd piciorul pe pieptul omului înfăşurat în mantie.

Cu toată spaima prin care trecuse, acesta nu părea surprins de atac, deşi continua să-şi ascundă chipul.

— Prieteni! spuse omul cu un glas care în ciuda efortului de-a vorbi, rămînea totuşi sigur pe el. Nu-mi faceţi nici un rău. Nu mă aflu aici din întîmplare.

— Un spion trimis de perceptor! strigară cu toţii. Să-l spînzurăm!

— Sfinte Dumnezeule! Prieteni, să nu faceţi una ca asta! se jelui necunoscutul, căruia începură să-i clănţăne dinţii de frică. Am venit aici ca să vă fiu de folos.

— Ce vorbeşti? I-auzi colo!

— Vă jur pe sănătatea mea că nu mint. Legaţi-mă la ochi, ca să fiţi siguri că nu văd nimic din ce nu trebuie să văd şi duceţi-mă la şeful vostru.

Lupii se sfătuiră între ei.

— Avem destul timp să-l spînzurăm şi după aia!... îşi dădu cu părerea unul dintre ei, cioplitor de saboţi, pe nume Simon Lion.

Părea o idee înţeleaptă.

— Atunci — zise şi Livaudré, împletitorul de coşuri — ar trebui măcar să ştim cu cine avem de-a face.

Simon Lion smulse brusc mantia necunoscutului, dînd la iveală o faţă rotundă şi grăsulie, mai albă ca un linţoliu.

Cei patru Lupi se dădură înapoi, peste măsură de surprinşi.

— Stăpînul castelului La Tremlays! strigară cu toţii în acelaşi timp.

Vaunoy, căci el era, se strădui să zîmbească, dar nu izbuti decît să clipească nervos.

— Chiar el, prieteni!

— Nu sîntem prieteni cu tine! mîrîi Livaudré, cu glas coborît şi ameninţător. Oare chiar n-ai habar de potecile pădurii? Cum de-ai ales-o tocmai pe cea care te conduce la moarte?

— Doar nu vorbiţi serios! îngăimă Vaunoy. Glumiţi, prieteni. Nu puteţi ucide un om care vă pune la picioare o avere.

Lupii schimbară între ei o privire semnificativă, iar Simon pipăi repede buzunarele seniorului.

— Minţi! se răsti el. Minţi şi-acum aşa cum ai minţit întotdeauna! Dar al dracului să fiu dacă ne scapi şi de data asta!

Vaunoy era îngrozit la culme, ceea ce-l punea în situaţia de a-şi pierde luciditatea şi şirul vorbelor.

Livaudré îşi dezlegă o funie de la brîu, făcu repede un laţ şi-l aruncă în sus, agăţîndu-l de o ramură a stejarului găunos.

Funia se balansa acum chiar pe sub nasul lui Vaunoy.

Nu s-ar putea spune că acesta dăduse dovadă de nechibzuinţă, angajîndu-se într-o asemenea aventură. Dimpotrivă, îşi calculase cu grijă toate şansele. Uitase, însă, să pună la socoteală şi propria-i laşitate. Şi tocmai aceasta îi juca acuma renghiul.

Plecase de la castel într-unul din acele momente de hotărîre disperată cînd pînă şi laşul laşilor devine, într-un fel, viteaz.

Ura sa față de Didier — sau mai curînd dorința disperată de-a se descotorosi de amenințarea vie care-i otrăvea viața zi și noapte — îl făcuse să uite de riscuri, sporind în închipuirea lui șansele de reușită.

Singur nu putea face nimic să scape de Didier, ofițer al regelui și oaspetele său oficial. Și totuși, Didier trebuia să piară! Trebuia! Acest lucru devenea o chestiune de viață și de moarte.

Printr-o bizară coincidență, tînărul venea în mod fatal în contradicție cu Vaunoy din toate punctele de vedere. Înclinația lui Alix față de el, și în consecință răceala manifestată de ea față de Béchameil, ar fi constituit în sine suficiente motive de dușmănie. Pe vremea aceea, cînd parlamentul se ocupa zilnic de verificarea titlurilor de noblețe, Vaunoy avea nevoie cu orice preț de sprijinul intendentului regal.

Un singur cuvînt al lui Béchameil îl putea face să-și piardă calitatea de nobil și, ca urmare, bogata moștenire a familiei Treml.

Dar Vaunoy mai avea încă un motiv, și mai imperios, și nu ni se pare exagerat să afirmăm că nu era loc sub soare pentru amîndoi.

De altfel, dacă am reușit cît de cît să-i schițăm portretul, ar trebui ca și fără ajutorul acestor explicații să ne închipuim că Vaunoy avea nevoie de un motiv extrem de puternic ca să sfideze astfel setea de răzbunare a Lupilor, pe care-i persecutase neobosit, ori de cîte ori i se ivise prilejul.

Admițînd existența unui astfel de motiv, unui om hotărît nu-i mai rămînea decît să-și elaboreze un plan și să purceadă la punerea lui în aplicare, cu perfectă stăpînire de sine.

Or, stăpînul castelului La Tremlays era în cu totul altă stare. Traversînd pădurea, trăise rînd pe rînd momente de spaimă mortală și de speranță nebună.

Acum însă cînd trebuia să întreprindă ceva ca să-şi salveze viaţa, era paralizat de groază, inert, neputincios, cu mînţile rătăcite. Mort încă de pe-acum, aşa cum se întîmplă cu nenorociţii cărora li se face vînt din înaltul unui turn şi care, după cît se pare, îşi dau sufletul înainte de-a atinge solul.

Simon Lion îl înşfăcă în braţe, iar Livaudré făcu repede un laţ la celălalt capăt al funiei. Vaunoy nici nu se clinti. Îi lăsă să-i petreacă funia în jurul gîtului, fără a opune rezistenţă. Numai în clipa cînd simţi asprimea ştreangului, îşi rostogoli ochii de jur-împrejur, ca scos din minţi, şi scoase un geamăt înăbuşit.

— Dă-i drumul! strigă Livaudré.

Nenorocitul de Vaunoy simţi cum îi fuge pămîntul de sub picioare.

După cum se vede, presimţirile lui Lapierre nu fuseseră cu totul lipsite de temei.

Dar chiar în clipa cînd faţa seniorului începuse să se înnegrească de pe urma ştrangulării, dintre tufe apăru în goană un al cincilea Lup.

— Vino-ncoa, Yaumi! îl strigară ceilalţi. Ai picat la ţanc, ca să prinzi ultima strîmbătură a unui amic de-al tău!

Yaumi, cu care am făcut cunoştinţă nu demult, în coliba lui Pelo Rouan, era un vlăjgan de aproape doi metri, cu mîini şi picioare de uriaş. Îi aruncă o privire lui Vaunoy, pe care îl recunoscu, în ciuda aspectului său hidos.

— Fiare sălbatice! şuieră el. Uite cum îl omorau aşa, pe nepusă masă!

Îşi scoase repede cuţitul de vînătoare şi reteză funia. Vaunoy căzu ca un sac şi rămase prăvălit la pămînt.

— Da' bună treabă mai făceaţi! îi certă „micul" Yaumi. Ce-ar fi zis Şeful? Nu ştiţi că are o veche socoteală cu nemernicul ăsta, pentru care ştreangul e o moarte prea blîndă? Şeful e în subterană?

— Dracu' ştie unde-i Şefu'! trînti cu năduf Livaudré. Cît despre netrebnicul de colo, să-i pară bine c-a scăpat uşor. Da' asta nu-nseamnă că şi-a luat de-o grijă. Să vedem dacă bătrînii noştri n-or să-i pună din nou funia de gît!

— Bătrînii noştri se supun Şefului, la fel ca tine sau ca mine, omule! declară sentenţios Yaumi. Ei vor face ce le va porunci Lupul Alb.

Vaunoy îşi venise în fire şi se zvîrcolea în iarbă.

— Sus! îi strigă Simon Lion, trăgîndu-l de picior.

Vaunoy, care nu suferea atît de durere cît de frică, se supuse fără prea multe comentarii. În mod explicabil, faptul că scăpase ca prin minune din aşa o primejdie făcuse să-i mai vină inima la loc.

— Spune-le oamenilor tăi să nu mă mai bruscheze, i se adresă el lui Yaumi, cu glas ceva mai sigur. Funia aia era cît pe-aci să vă facă să pierdeţi cinci sute de mii de livre.

Yaumi nu-şi pierdu cumpătul. Ceilalţi patru Lupi, însă, reacţionară în mod cu totul diferit.

— Cinci sute de mii! repetară ei, uluiţi.

Vaunoy răsuflă uşurat. Cifra produsese efectul scontat.

— Duceţi-mă la şefii voştri! zise el pe un ton autoritar.

— Să vezi că acum or să-l lase să scape! murmură „micul" Yaumi, ridicînd din umeri. Aş da un ban de aur să fie Şefu' aici!

Simon Lion îşi luă batista în carouri, care-i ţinea loc de cingătoare, şi-l legă la ochi pe Vaunoy. Imediat după aceea, cei patru Lupi îl împinseră spre malul

vestic al rîpei, deasupra căruia se zăreau ruinele celor două mori de vînt.

Vaunoy îşi simţi obrazul biciuit de un aer rece şi umed. În acelaşi timp, lumina vagă, care-i ajunsese la ochi, chiar aşa legat, dispăru dintr-o dată.

Începu să coboare treptele unei scări cioplite aproape vertical. Lupii îl ridicară în braţe şi-l purtară astfel cîţiva paşi, după care îl lăsară din nou la pămînt.

Drumul dură vreo zece minute, apoi Vaunoy auzi zvon de glasuri. Un miros puternic de tutun şi rachiu îi năvăli în nări, aproape sufocîndu-l.

I se scoase legătura de la ochi.

Se găsea în bîrlogul Lupilor, în „sufragerie", tocmai la momentul desertului.

Lumina roşietică, răspîndită de şase torţe, îl făcu să-l doară ochii, obişnuiţi cu întunericul. În plus, strigătele asurzitoare, ţîşnite dintr-o mie de gîtlejuri proaspăt udate, fură cît pe-aci să-l zăpăcească din nou. Avea şi motive. Din toate părţile se înălţau ameninţări şi îndemnuri la moarte.

Curînd însă se făcu tăcere. Simon Lion pronunţase şase cuvinte, al căror efect fusese cu adevărat miraculos.

Strigătele deveniră treptat murmure şi cele şase cuvinte, repetate cu un aer grav, trecură pe rînd din gură în gură.

— Cinci sute de mii de livre! se auzi din toate părţile.

Aceste şuşoteli, care erau semn bun, îl făcură pe Hervé de Vaunoy să-şi vină în fire mai bine decît orice balsam. Simţi că renaşte şi-i pieri orice urmă de frică.

Şi totuşi, spectacolul pe care-l avea în faţa ochilor de acum obişnuiţi cu jocul de lumini şi umbre al

torţelor nu era de natură a-l face să se socotească în deplină siguranţă.

Se afla chiar în mijlocul adunării. Grupuri-grupuri, Lupii stăteau la masă în jurul unor scînduri sprijinite pe pari înfipţi în pămînt. Toţi mîncau, beau şi fumau.

Locul semăna cu o imensă tavernă.

Lumina, care pornea dintr-un singur punct, unde ardeau la un loc toate torţele, era din ce în ce mai slabă spre ungherele încăperii, astfel încît cei mai mulţi Lupi se găseau în penumbră, căpătînd trăsături ciudate, aproape diabolice.

Vaunoy n-ar fi putut spune nici măcar cu aproximaţie cîţi oameni se aflau strînşi aici, iar aspectul acestei gloate dădea impresia unui număr infinit.

Într-adevăr, spre capătul sălii, ultimele rînduri de mese aproape că se pierdeau în întuneric, părînd a se prelungi cît vedeai cu ochii. Iar cînd vreo sclipire a torţelor lărgea cercul de lumină, apăreau pe neaşteptate noi chipuri de băutori sau fumători.

Toţi cei de-aici erau Lupi, cinstiţi trudîtori ai pădurii, care la lumina zilei aveau, fără doar şi poate, figuri cît se poate de cumsecade. Dar pîlpîirile sîngerii ale torţelor le dădeau o expresie feroce. Chiar dacă în realitate erau oameni de treabă, aici erau departe de-a avea un asemenea aer.

Ici şi colo, Vaunoy recunoştea faţa vreunui împletitor de coşuri sau cioplitor de saboţi, pe care-l întîlnise mai des prin pădure. Doi-trei Lupi îşi păstraseră măştile şi, în ciuda jocului neîntrerupt de lumini şi umbre, Vaunoy înţelese limpede că aceştia aveau motive bine întemeiate de a-şi ascunde feţele în prezenţa lui: purtau livreaua castelului La Tremlays.

În mijlocul sălii — sau grotei, sau cavernei, căci Vaunoy nu putea zări nici boltă, nici pereţi — se

găsea o masă mai bine cioplită decît celelalte, în jurul căreia stăteau opt Lupi bătrîni şi cu experienţă — fără îndoială senatorii acestei bizare republici.

Cît despre „dictator", acel faimos Lup Alb, care căpătase o aureolă legendară, Vaunoy îl căută zadarnic cu privirea. Neputîndu-l descoperi după nici un fel de semn exterior, trase concluzia că era absent.

După vreo cîteva clipe, unul din bătrîni ceru să se facă tăcere, apoi se întoarse spre Vaunoy, care cu preţul unor eforturi supraomeneşti încerca să-şi recapete sîngele rece.

— Ce-ai căutat la Groapa Lupilor? întrebă bătrînul.

Vaunoy îşi luă inima în dinţi.

— Am venit să caut ceea ce-am găsit, răspunse el netulburat. Voiam să-i întîlnesc pe Lupi.

— Întîlnirea asta te poate costa scump, Hervé de Vaunoy. Oare-ai uitat cît rău ne-ai făcut?

— Nu, dar am mizat pe flerul vostru şi pe sărăcia în care trăiţi. Şi trebuie să mărturisesc că vă credeam mai strîmtoraţi, adăugă el, coborînd glasul.

— Trăim cît se poate de bine, îi replică bătrînul. Aţi vrut să ne lipsiţi de pîinea neagră şi de cidru, iar noi furăm de la hoţi şi mîncăm pîine albă şi bem rachiu.

Un hohot de rîs, vesel şi zgomotos, întîmpină aceste cuvinte, de o moralitate îndoielnică.

— Că bine zici, taică Toussaint! strigară cu toţii.

— Tăcere, copiii mei, tăcere! Cît despre flerul nostru, îţi mulţumim de compliment. Dar ia spune, ce treabă ai tu cu flerul nostru, care ne îndeamnă să-ţi punem funia de gît, şi cu sărăcia noastră, la care — de altfel — ai contribuit din plin?

— Vreau să mă răzbun, răspunse Vaunoy.

— N-ai oare la castel asasinii tăi plătiţi?

— Ajunge! îl întrerupse Vaunoy, cu un gest nerăbdător, care avu mare efect. Să ne explicăm ca oamenii, în loc să trăncănim ca avocaţii. Vreţi să puneţi mîna pe cinci sute de mii de livre?

— Cinci sute de mii de livre? repetară Lupii, simţind că le lasă gura apă.

— Cinci sute de milioane de şmecherii! tună un glas gros, şi Yaumi îşi făcu loc printre ceilalţi, venind să se posteze, cît era de lung, în faţa mesei la care se afla „senatul" de la Groapa Lupilor.

— Taică Toussaint şi voi ceilalţi! Nu daţi atenţie la ce spune ticălosul ăsta! Îl ştiţi bine cu toţii — şi de altfel nu puteţi lua nici o hotărîre în lipsa Şefului.

La cuvîntul „Şef", Vaunoy ciuli urechile. Acesta era un obstacol pe care nu-l luase în calcul.

Taica Toussaint clătină din cap, nemulţumit.

— Prietene Yaumi, vorbi el, şefu-i şef, dar şi noi avem un cuvînt de spus. Iar cinci sute de mii de livre nu-s de lepădat! E cazul să chibzuim puţin!

— Dar minte ca un ticălos neruşinat ce e!

Lupii începură să murmure dezaprobator. Li se înfipsese în minte ideea celor cinci sute de mii de livre.

— Yaumi, băiete! urmă Toussaint, cu atît mai sigur pe el cu cît se vedea susţinut de ceilalţi. Lasă-ne să ne vedem de treburi. Şeful va fi cît se poate de mulţumit.

— Şi dacă nu va fi? i-o întoarse Yaumi.

Nimeni nu mai scoase o vorbă. Bătrînul păru descumpănit.

— Va fi, zise el după cîteva clipe de tăcere. Nimeni nu-i mai dornic decît mine să se supună poruncii Şefului, dar...

— Dar rişti să-i nesocoteşti ordinele! Ascultă! Eu ştiu bine că Şeful şi-ar da jumătate din viaţă să-l aibă pe omul ăsta în faţa lui!

Vaunoy se înfioră din cap pînă-n picioare.

— Ştiu şi că amîndoi au de reglat unele socoteli mai vechi, continuă Yaumi. Mă duc să-l caut pe Şef.

— Cine ştie unde poate fi găsit?

— Am să încerc să dau de el. Aşteptaţi-mă.

— Imposibil! strigă Vaunoy, mizînd totul pe o singură carte. Dacă-n două ore nu mă-ntorc la castel, totul e pierdut!

— Îmi ajung două ore, zise Yaumi.

Bătrînii se sfătuiră între ei.

Se pare că autoritatea celui căruia i se spunea „Şeful" şi care nu era nimeni altul decît Lupul Alb, era nelimitată, întrucît oricît de dornici ar fi fost să captureze cele cinci sute de mii de livre, cei mai mulţi Lupi îi ţinură partea lui Yaumi.

— Nici vorbă! se auziră murmure de jur-împrejur. Şeful trebuie să ştie toată tărăşenia.

— Atunci, du-te! îi zise Toussaint lui Yaumi. Dar dacă în două ore nu te-ntorci, o să facem după capul nostru.

Yaumi însă nu se clinti din loc.

— Mai întîi trebuie să ştiu ce vrea de la noi omul ăsta.

— Aşa e, vorbi Toussaint. Spune ce ai de spus, Hervé de Vaunoy.

— Cele cinci sute de mii de livre despre care v-am povestit, zise stăpînul castelului, reprezintă impozitele ridicate din episcopatul Dol şi pe care intendentul regal le trimite la Paris. Banii vor rămîne o noapte sub acoperişul castelului meu. O noapte e de-ajuns.

— Cred şi eu! exclamă Toussaint.

— Fără îndoială! încuviinţară şi Lupii.

— Cît despre cel pe care vreau să-l ucid, el e dușmanul meu tot atît cît și al vostru. E vorba de noul căpitan de jandarmi.

— Să fie și mai rău de-atît, Hervé de Vaunoy, — vorbi Toussaint cu gravitate, deși nu fără regret — nu spera să te-ajutăm. Lupii nu asasinează.

— Lupii vor ataca depozitul de bani și vor lua cele cinci sute de mii de livre. Voi veți avea profitul. Eu mă voi ocupa de rest.

Bătrînul Toussaint dădu din cap, cît se poate de satisfăcut.

— Așa da, zise el. Așa da. Ei, Yaumi, acum știi destul?

— Am plecat, răspunse „micul" Yaumi.

Își puse masca pe față și dispăru în întuneric.

Vaunoy se așeză. I se aduse un pahar de rachiu, pe care îl duse la buze.

„Două ore!" se gîndi el, neliniștit. „Și dacă vine Șeful, ce se va întîmpla atunci cu mine?"

Lupii începură din nou să bea și să fumeze, întrucît acești bieți oameni, cîndva meșteșugari harnici și cinstiți, odată ieșiți din făgașul lor obișnuit, căpătaseră aproape toate viciile ce însoțesc jaful și trîndăvia.

Vaunoy numără minutele. Din cînd în cînd, glasul bătrînului Toussaint, care-i cerea explicații asupra atacului, îl trezea din reverie. Pînă și aici avu noroc, pentru că de n-ar fi fost sustras gîndurilor sale negre, ar fi murit de frică.

Trecu o oră, apoi o oră și jumătate și, în sfîrșit, ceasul lui Vaunoy indică scurgerea a două ore.

Seniorul respiră adînc și se ridică.

— Pe cinstea mea, vorbi Toussaint. Hervé de Vaunoy are dreptul să plece. Un om cinstit nu are decît un cuvînt. Noi sîntem cinstiți și ne ținem făgăduiala.

— Aşa e! aprobară cu toţii.

— Aşadar, poţi pleca, omule. Interesul pe care-l ai stă chezaş pentru corectitudinea ta. Mîine, la un ceas după asfinţitul soarelui, vom fi acolo unde ne-am înţeles să aşteptăm.

— Pe mîine, zise Vaunoy, care mergea înaintea călăuzelor sale, îndreptîndu-se spre intrarea în subterană.

Din nou fu legat la ochi. După cîteva clipe, încăleca plin de bucurie pe calul care-l aştepta în desiş.

— Sfinte Dumnezeule! Sfinte Dumnezeule! Sfinte Dumnezeule! strigă el ca un nebun, dînd pinteni calului cu toată puterea.

După cum se vede, bătrînul majordom cîştigase pariul. Vaunoy fusese cel ce bătuse de trei ori în poarta castelului La Tremlays. Seniorul intră în salon chiar în clipa cînd se încheia prinsoarea — spre uluirea lui Lapierre.

— Al nostru e! strigă el, aruncîndu-se într-un jilţ şi suflînd din greu. Mi-am jucat viaţa, am cîştigat, dar Dumnezeu mi-e martor că a doua oară nu mai încerc aşa ceva!

— Mă întorc la ce spuneam mai devreme, murmură Lapierre. Dumnezeu să-l aibă în paza sa pe căpitan! Meştere Alain, ţine-ţi bănuţul!

29
Înainte de luptă

A doua zi de dimineaţă, convoiul cu banii strînşi din impozite plecă din Rennes, cu destinaţia Paris. Era escortat de jandarmi, în fruntea cărora călărea căpitanul Didier, şi de o companie de pedestraşi. Distanţa dintre Rennes şi La Tremlays fu parcursă fără incidente. Căruţele greoaie, încărcate cu monede de şase livre, şi care se înfundau în şleaurile pădurii, ar fi fost uşor de atacat. Dar nu se ivi nici un chip ostil sau suspect, iar Jude, care călărea în urma căpitanului, abia dacă bănui de vreo două ori, după mişcarea crengilor, că în desiş se ascundea vreo vietate — om sau animal.

Lupii fie că dormeau, fie **că n-aveau chef** să înfrunte muschetele jandarmilor. Afară doar de cazul cînd mai aveau şi alte motive să nu se arate...

Convoiul înainta foarte încet, astfel încît atunci cînd ajunse în dreptul primilor copaci ai aleii castelului La Tremlays, soarele cobora deja către asfinţit.

— Domnule, zise Jude la urechea căpitanului, nu-i bine să rămîn la castel. Ceea ce caut eu nu-i acolo, înăuntru. În schimb aş putea da tocmai peste ce nu trebuie!

— Vai, bătrîne! îi răspunse căpitanul, zîmbind. De ieri, nu te mai gîndeşti decît la asasinate. Sigur că dacă tot ce mi-ai povestit despre Vaunoy e adevărat, atunci seniorul nostru e un ticălos fără ruşine, dar parcă nu-mi vine să cred... şi, la urma urmei, ce te face să crezi că Pelo, cărbunarul, nu minte?

— Pelo Rouan? Nu minţea, domnule. Am auzit cum îi tremura glasul şi-am simţit cum îi picura sudoarea pe mîna mea. Nu, nu! Nu minţea! Dar cumătra Goton? Dar absenţa domnului Georges?

— Poate că ai dreptate, zise căpitanul. În orice caz, bătrîne, eşti liber şi dacă ai ceva prieteni în pădure, du-te şi rămîi la ei peste noapte. Ne întîlnim mîine, la Vitré.

— Atunci, pe mîine! încheie Jude.

Înainte de-a pleca, se apropie şi mai mult de Didier şi-i spuse în şoaptă:

— Nu uitaţi s-aveţi grijă de dumneavoastră, domnule. Pelo Rouan a vorbit despre răzbunare şi pare un om de temut.

Didier îi zîmbi şi schiţă un gest nepăsător.

— Pe mîine, bătrîne! zise el, în loc de alt răspuns.

Jude apucă pe o poteacă lăturalnică şi, în curînd, pierdu din ochi convoiul. Soarele abia asfinţise, dar sub frunzişul întunecat al pădurii era deja noapte.

Numai în luminişuri se mai zăreau arinii, în lumina mîngîietoare a apusului. Jude porni cu paşi rari şi cu capul în piept.

Îşi încredinţase calul unui soldat, ca animalul şă-şi poată lua tainul de fîn la castel.

Scutierul simţea cum îl părăsesc în acelaşi timp şi curajul, şi speranţa. La ce bun să mai caute ceea ce era sigur că nu va găsi? Jude avea nevoie să evoce amintirea scumpă a stăpînului său, ca să se mai îmbărbăteze şi să-şi recapete voinţa.

De-ar fi avut de înfruntat o primejdie, s-ar fi arătat puternic. De-ar fi trebuit să moară, ar fi acceptat bucuros. Dar nu avea de sfidat nici pericole, şi nici moartea.

Treml nu va trage nici un folos de pe urma strădaniilor sale, şi-atunci, la ce bun să mai lupte?

După ce hoinări cîtva timp, fără ţintă, Jude o porni spre coliba cărbunarului Pelo Rouan.

„Vom sta de vorbă despre Treml", îşi zise el, oftînd. „Poate c-a mai aflat cîte ceva."

N-apucă însă să facă nici cîţiva paşi, cînd auzi un zgomot surd şi îndepărtat, dar familiar urechii lui de vechi soldat. Era limpede că un mare număr de oameni se puseseră în mişcare, mergînd prin muşchiul gros al pădurii.

Jude se opri în loc. Nu putea fi vorba de compania de pedestraşi de la Rennes, deoarece paşii se auzeau venind din direcţia opusă şi înaintau mai repede decît ar fi făcut-o în mod obişnuit o trupă supusă rigorilor disciplinei. Jude avea rareori intuiţii. Încă se mira în sinea lui, cînd foşnetul frunzişului îi vesti apropierea misterioasei armate. Abia avu timp să se ascundă printre tufe. În aceeaşi clipă, o mulţime grăbită şi dezordonată, dar grijulie să nu facă zgomot, se ivi pe cărarea pe care tocmai o părăsise Jude. În lumina

palidă a înserării, bătrînul scutier încercă să-i numere, dar nu reuşi. Păreau a fi sute, dar din pădure apăreau mereu alţii şi alţii.

Era o scenă nemaivăzută şi înspăimîntătoare, pentru că nici unul din toţi acei oameni nu-şi arăta chipul. Fiecare purta o mască de culoare întunecată. Numai unul avea pe faţă o mască albă ca zăpada, din mijlocul căreia luceau doi ochi rotunzi şi incandescenţi, ca ai unei pisici sălbatice.

Acesta era înalt, dar de-o alcătuire ciudată, şi mergea în urma tuturor. Cînd trecu pe lîngă Jude, cam la cincizeci de paşi în spatele tovarăşilor săi, făcu vreo cîteva salturi de-a dreptul extraordinare şi, fără prea mare efort, ajunse în cîteva secunde lîngă ceilalţi.

Jude rămase fără grai. Într-un tîrziu, inteligenţa lui greoaie reuşi să ajungă la concluzia pe care un altul ar fi tras-o încă de la bun început. Toţi cei pe care-i văzuse erau Lupi. Dar unde se duceau, atît de mulţi şi înarmaţi pînă-n dinţi?

Jude îşi puse întrebarea, dar nu-şi dădu şi răspunsul, deşi Lupii, şuşotind între ei, rostiseră destul de multe vorbe care l-ar fi putut lămuri.

Intrigat, îşi continuă drumul spre coliba lui Pelo Rouan. În vreme ce mergea pe potecile pădurii, mintea lui nu stătu degeaba, iar cuvintele izolate care-i ajunseseră la urechi cît timp trecuseră Lupii începură de-acum să-i pară încărcate de ameninţare.

Uşa colibei lui Pelo Rouan era închisă. Jude bătu cît putu de tare, dar nu primi nici un răspuns.

„Ciudat", se gîndi el, împletind fără să vrea dezamăgirea prezentă şi obiectul frămîntărilor sale de mai adineauri. „Individul ăla, cu mască albă, care venea ultimul, avea ochii la fel cu cei pe care i-am văzut ieri, arzînd în întunericul colibei..."

— Hei, prietene! Deschide! Deschide! Sînt scutierul lui Nicolas Treml!

Nici un răspuns. Din cealaltă parte a colibei se auziră alte ciocănituri, parcă imitîndu-le pe ale sale, în bătaie de joc.

Jude dădu ocol colibei. O rază de lumină, rătăcită printre crengile copacilor, îi dezvălui o ferestruică închisă cu obloane groase, pe care o mînă încerca din răsputeri să le deschidă din interior.

Chiar cînd Jude era pe cale să-şi repete chemarea, unul din obloane, smuls cu violenţă, îi căzu la picioare.

În acelaşi timp, silueta unei fete, profilată în lumina lunii, se urcă pe pervaz, apoi sări afară, sprintenă ca o căprioară, şi rămase o clipă în genunchi, cu braţele ridicate spre cer.

— Sfîntă-Fecioară-a Pădurii, îţi mulţumesc! murmură ea, rugîndu-se cu ardoare. Apără-l! Apără-l! Dacă-l salvezi, Sfîntă Fecioară, am să-ţi aprind o lumînare şi-am să-ţi împletesc o cunună de flori... Am să-ţi dau cruciuliţa mea de aur şi... tot ce am, bună Maică a Domnului!

Îşi făcu semnul crucii, sărută medalionul pe care-l purta la gît, apoi sări în picioare şi dispăru în pădure.

Nici măcar nu-l zărise pe Jude.

„Fleur-des-Genêts!" îşi zise scutierul, pe care aceste diverse şi inexplicabile peripeţii îl lăsaseră cu desăvîrşire perplex. „Pe cine oare vrea să salveze? Iar ceilalţi, pe cine vor s-atace?"

Aproape întotdeauna, lumina ţîşnea tocmai acolo unde e întunericul mai dens. Jude îşi duse amîndouă mîinile la frunte, de parcă ar fi vrut să-şi smulgă de acolo un gînd nedefinit, a cărui importanţă o ghicea, dar n-o putea prinde în cuvinte.

După cîteva secunde, își îndreptă brusc spinarea și mîinile îi căzură pe lîngă corp. Gîndul se născuse! În întunericul din mintea sa se făcuse, în sfîrșit, lumină! Înțelesese.

— Didier! strigă el, gîfîind. Despre Didier e vorba! Pelo Rouan îl urăște, iar ea vrea să-l salveze, pentru că taică-său are de gînd să-l ucidă. Cît despre Lupi... În numele lui Treml, va fi acolo cineva care să-l apere!

Și porni cu pași uriași în direcția castelului La Tremlays.

Părea că și-a recăpătat agilitatea tinereții: se strecura prin desiș în linie dreaptă, ca un mistreț hăituit. Pentru prima oară își dădea seama cît de mult ținea la tînărul căpitan — noul său stăpîn. Firea cinstită și credincioasă a lui Jude avea nevoie de un om căruia să-i fie devotat, iar amintirea lui Nicolas Treml nu era îndeajuns pentru a-i satisface eterna dorință de a se supune și de-a iubi — cele două mari valori morale ale ființei sale.

Ajungînd la zidurile parcului La Tremlays, Jude se simți și mai neliniștit, întrucît flerul lui de pădurean îi dezvăluia existența unei ambuscade de proporții.

Ghicea din instinct că tot castelul La Tremlays era încercuit de dușmani necunoscuți.

În jur era încă liniște, astfel încît Jude se opri nehotărît, neștiind dacă să sune clopotul de alarmă sau nu.

Fie că intra pe aici, fie că intra pe poarta principală, existau aceleași riscuri de-a fi recunoscut. Or, Jude nu-și mai aparținea sieși, iar devotamentul față de căpitan nu-l putea face totuși să uite atît de repede că jurase să-și dea și viața pentru Treml.

Din fericire, pe cînd încă șovăia, neștiind ce să facă, zări printre copaci lumina unui felinar, apoi

silueta masivă a cumetrei Goton, care, cu pipa în gură şi cu cheile în mînă, venea să verifice, ca de obicei, dacă toate porţile fuseseră închise.

Bătrîna Goton şi Jude erau prieteni prea vechi ca să ne mai îngrijorăm în privinţa soartei credinciosului scutier, aflat la ananghie. S-o lăsăm pe menajeră să-i dea drumul în castel, în cea mai mare taină, iar noi să ne ocupăm locurile la masă, în sufrageria domnului de Vaunoy.

Cina era copioasă şi gustoasă. Béchameil, căruia îi trecuse supărarea şi pe care nu-l deranja faptul că răspunde personal de cele cinci sute de mii de livre, le oferise comesenilor o a doua ediţie a calcanului cu sos béchamel, după ce-i adusese unele corecturi şi îmbunătăţiri.

Vinul era excelent. Ofiţerul care comanda pedestraşii din Rennes era un om de viaţă. Pînă şi Didier accepta cu bunăvoinţă ospitalitatea plină de zel a lui Vaunoy.

Festinului nu-i lipsea decît un singur lucru: prezenţa lui Alix, care rămăsese în odaia ei, chinuită de aceeaşi febră ca în ajun.

Trebuie însă să menţionăm că Alix îşi găsea o excelentă înlocuitoare în domnişoara Olive de Vaunoy, care se afla în mijlocul oaspeţilor, făcînd onorurile de gazdă, cu o graţie imposibil de descris...

Printre slujitorii ce serveau la masă, să-i numim pe Alain şi Lapierre. Vaunoy nu-i slăbea o clipă din ochi. Tot măgulindu-l pe căpitan, părea să-i acuze pe cei doi de încetineală şi-şi stăpînea cu greu nerăbdarea.

Felul întîi fusese servit. Fuseseră aduse fripturile, apoi desertul — dulciuri de tot felul, înşirate dintr-un capăt în altul al mesei. Vinurile erau soiuri din sudul Franţei, de natură să-i încînte pe Béchameil şi pe ofiţerul din Rennes.

Didier îşi ridică paharul gol pe deasupra umărului. Lapierre i-l umplu, schimbînd o privire rapidă cu Vaunoy.

Dar în clipa cînd dădea să ducă paharul la buze, Didier se întoarse brusc şi-l privi pe Lapierre drept în ochi. Saltimbancul îi susţinu privirea fără a clipi, rămînînd nemişcat în spatele scaunului.

Didier vărsă conţinutul paharului pe pardoseală şi-i făcu lui Lapierre un semn, poruncindu-i să se îndepărteze. Valetul se supuse, înclinîndu-se cu prefăcut respect.

Vaunoy se albise la faţă.

— Oare vinul nostru de Guyenne nu-ţi place, căpitane Didier? întrebă el, silindu-se să zîmbească.

— Să nu spui una ca asta, prietene! se vîrî în vorbă Béchameil, care încă de la supă era în căutarea unei vorbe de duh. Altfel căpitanul te va da în judecată pentru calomnie.

Terminîndu-şi spusele, Béchameil crezu de cuviinţă să izbucnească în rîs.

— Domnule de Vaunoy, răspunse cu politeţe rece căpitanul, vă rog să primiţi scuzele mele. Aveţi însă grijă ca acest om să nu se mai afle niciodată în preajma mea. Am motive serioase să v-o cer...

— Lapierre, poţi să pleci! porunci seniorul. Atunci, prietene — continuă el — te rog să alegi chiar dumneata pe unul din slujitorii mei. Doreşti să fii servit de majordom în persoană?

Asta îl plasa pe căpitan între Scylla şi Charybda[1], deoarece ieşind, Lapierre îi înmînase ulciorul lui Alain.

1. *Scylla si Charybda* — în mitologia greacă, doi monştri marini, menţionaţi în *„Odiseea"*. Aceştia străjuiau un loc primejdios, identificat ulterior cu strîmtoarea Messina. (n. tr.)

Didier înclină din cap în semn de încuviinţare, apoi întinse paharul, pe care Alain i-l umplu ochi.

— În sănătatea regelui, zise Vaunoy, ridicîndu-se în picioare.

Toţi comesenii îi urmară exemplul, cu excepţia domnişoarei Olive, care datorită sexului, avea privilegiul de-a fi scutită de această obligaţie.

— În sănătatea regelui! repetă Didier, golindu-şi paharul dintr-o suflare.

Pe buzele lui Hervé de Vaunoy flutură un surîs imperceptibil.

Seniorul făcu semn către Alain, iar acesta se apropie de o fereastră deschisă şi aruncă ulciorul din care îi turnase lui Didier.

Nimeni nu remarcă amănuntul şi cina continuă, fără alte incidente.

După vreo cîteva minute, Didier încetă busc să mai răspundă drăgălaşelor atenţii cu care-l copleşea domnişoara Olive. Îşi simţea capul greu şi lupta zadarnic să-şi ţină pleoapele deschise.

De fapt, i se făcuse dintr-o dată teribil de somn.

Scandalizată, Olive se închise în tăcere — ceea ce-i îngădui căpitanului să adoarmă de-a binelea.

— Sfinte Dumnezeule! Tînărul nostru nu se poartă prea frumos astă-seară. Mai întîi, ne varsă vinul, iar acum adoarme chiar sub nasul nostru. I-ai povestit cumva ceva, surioară?

Olive îşi muşcă buzele şi-l fulgeră cu privirea.

— Asta n-ar explica de ce a vărsat vinul de Guyenne, vorbi şi Béchameil, cu naivitatea dintotdeauna.

— Să-l iertăm, că doar e ofiţer al regelui! reluă voios seniorul. În plus, îi vom dovedi respectul nostru, ducînuu-l în apartamentul lui, cu jilţ cu tot, ca să ne-i tulburăm somnul.

Doi valeţi ridicară jilţul lui Didier şi-l duseră în apartamentul acestuia, fără ca el să se trezească — lucru ce-i încîntă peste măsură pe domnul de Béchameil şi pe ofiţerul din Rennes, care se jurară că domnul de Vaunoy se pricepea cu adevărat să-şi primească oaspeţii.

În timpul transportului, Didier nu se trezi. Cei doi valeţi îl culcară, aşa adormit, în patul lui, apoi se retraseră.

Cam după vreo oră, în jurul castelului se iscă o larmă teribilă. Toate porţile fură atacate în acelaşi timp şi sparte cu atît mai uşor, cu cît nu era nimeni care să le apere.

Printr-o ciudată întîmplare, jandarmii şi pedestraşii din Rennes fuseseră încazarmaţi într-un hambar, pe care cineva îl încuiase pe dinafară.

O singură persoană încercă să facă faţă asaltului: cumătra Goton, care după ce încercase în zadar să le dea curaj lui Simonnet şi celorlalţi valeţi ai lui Vaunoy, înşfăcă o muschetă, şi plină de îndrăzneală, trase cîteva focuri prin fereastra bucătăriei.

În clipa cînd răzbătură primele zgomote, vestind un atac violent şi neaşteptat, Vaunoy se găsea în apartamentul lui, împreună cu Alain, Lapierre şi încă doi valeţi înarmaţi.

— A sosit momentul, zise el cu glas răguşit. Doarme, iar voi sînteţi patru. Sfinte Dumnezeule! De data asta, nu trebuie să vă mai scape!

— Lăsaţi-mi-l mie! vorbi Lapierre. Zău că nebunul ăsta mi-a dat chef să-l omor. De ieri, e a doua oară că mă ia peste picior.

— Gata cu vorba! îl întrerupse Vaunoy. Voi vă ocupaţi de căpitan, iar eu de Lupi!

Cei patru spadasini porniră pe coridorul care ducea către camera lui Didier. În frunte mergea

Lapierre, ţinînd în dreapta spada trasă din teacă, iar în stînga un pumnal.

Alain încheia şirul, ceea ce-i dădea prilejul să mai schimbe cîte o vorbă cu sticluţa lui pătrată.

— Atenţie! şopti Lapierre, ajungînd în faţa uşii, care nu era închisă. Îl lichidez eu singur. Dacă se întîmplă, totuşi, să se trezească, îmi săriţi în ajutor.

Valetul intră. În cameră domnea un întuneric adînc. Lapierre înaintă cu paşi neauziţi. Cînd socoti că a ajuns lîngă pat, îşi înălţă spada.

Prin întuneric întîlni însă o altă spadă. Se dădu înapoi, uluit.

— Ridică felinarul, Jacques! şopti el către unul din valeţi.

Acesta se supuse. Cei patru asasini zăriră în faţa patului lui Didier, care dormea în continuare, un om înalt şi solid, sigur pe picioarele lui, cu vîrful spadei aţintit spre ei.

Bătrînul majordom scoase un ţipăt de surpriză.

— Apără-ne, Isuse Hristoase! De data asta, l-am recunoscut! Şi patru s-ar putea să fim prea puţini! E Jude Leker, fostul scutier al lui Nicolas Treml!

30

Patru contra unu

După cum am spus, Jude fusese introdus în castel de către bătrîna menajeră şi-şi aşteptase stăpînul pe un pat de campanie, aflat într-un colţ al camerei.

Nu mică-i fusese mirarea, văzîndu-l pe Didier adormit şi cărat de doi valeţi. Neliniştea lui sporise, dar rămăsese locului, ca să nu fie descoperit.

După ce plecară valeţii, îşi chemă stăpînul în şoaptă, de mai multe ori. Dar acesta dormea buştean, fără a se sinchisi să-i răspundă. Băutura pe care i-o turnase Alain la cină conţinea un somnifer puternic,

al cărui efect fusese dublat de vinul de Guyenne, atît de apreciat de domnul de Béchameil.

Tăcerea îndelungată a lui Didier îl umplu de neliniște.

„Ciudat", se gîndi el. „Doar n-or fi adus un cadavru!"

Se ridică încet și-și puse palma pe inima tînărului, care bătea regulat.

„Doamne", își zise Jude, respirînd ușurat. „Dumnezeu să-i dea un somn lung și liniștit."

Urarea avea să i se împlinească cu vîrf și îndesat.

În clipa cînd Jude se întinse pe patul său, din toate părțile răsună zvon de atac.

Bătrînul scutier își luă spada și rămase în așteptare, pregătit pentru orice.

După cîteva minute, urechea lui prinse zgomot de pași pe coridor, precum și cuvinte răzlețe din discuția celor patru asasini.

„Și totuși, trebuie să-l trezesc!" își zise el și-l zgîlțîi puternic pe Didier, care rămase la fel de inert.

Curajosul scutier renunță să mai încerce și se postă în fața patului, cu sabia scoasă din teacă.

„Dacă-i Pelo Rouan", se gîndi el, „îl voi ruga în numele lui Treml să se oprească. De altfel, sînt convins că Pelo Rouan n-ar ridica mîna asupra unui om adormit... Dar dacă nu-i Pelo Rouan?"

Neputîndu-și da un răspuns la întrebare, Jude își încleștă și mai bine mîna pe spadă, gata de atac.

În aceeași clipă, ușa se dădu de pereți, făcînd loc ucigașilor trimiși de Vaunoy.

Deși îmbătrînise cu douăzeci de ani, Jude Leker nu-și pierduse înfățișarea impozantă care dăduse cîndva de gîndit slugilor regentului.

Așa cum stătea în fața patului lui Didier, silueta i se înălța, mîndră și puternică, dezvăluindu-și la

lumina felinarului contururile şi formele atletice. Pe chip i se aşternuse acea linişte profundă, care în faţa primejdiei anunţă o hotărîre de nestrămutat. Privirea îi rămăsese inexpresivă şi apatică, dar în fiecare muşchi se ghicea o coardă de oţel.

La auzul acelui simplu nume, *Jude*, Lapierre mirosi că situaţia se complică. Prezenţa fostului scutier al lui Treml în preajma căpitanului făcea ca sentinţa ce apăsa asupra acestuia din urmă să devină irevocabilă. Era limpede că cei doi nu se găseau împreună printr-o simplă întîmplare şi, în orice caz, acest fapt însemna că Vaunoy avea într-adevăr motive serioase să se teamă de Didier.

Prin urmare, primul lucru pe care-l făcu Lapierre fu să ordone atacul. Dar văzînd atitudinea fermă a bătrînului scutier, cuvintele i se opriră în gît.

Cunoştea reputaţia lui Jude, care odinioară trecea drept cel mai viteaz luptător din ţinutul Rennes, iar priveliştea pe care-o avea în faţa ochilor era departe de-a dezminţi un asemenea renume.

Jude era singur, dar dintre cei patru asasini, doi erau numai de decor, al treilea — Alain, bătrînul vlăguit şi epuizat de viciu — deja se clătina pe picioare, într-o stare de beţie avansată. În schimb, cel de-al patrulea, Lapierre, odată încolţit, părea a fi un adversar demn de luat în seamă. Numai că spada nu era chiar punctul său forte, şi se lupta doar atunci cînd nu avea încotro.

Aşadar, forţele care se înfruntau erau, dacă nu echilibrate, cel puţin nu cu totul inegale.

Alain se afla la o distanţă apreciabilă de Jude. Lapierre se găsea chiar în faţa lui, iar ceilalţi doi valeţi dădeau şi ei să facă paşi înapoi, spre majordom.

După cîteva secunde de gîndire, Lapierre îşi coborî vîrful spadei şi-şi vîrî pumnalul în teacă.

— Prietene, îi spuse el degajat lui Jude, cinstitul majordom al castelului La Tremlays pretinde că a recunoscut în dumneata pe unul din vechii servitori ai casei. Dacă-i aşa, sînt încîntat de cunoştinţă. Şi-acum, eşti atît de drăguţ să te dai la o parte şi să ne laşi să ne facem treaba?

Jude nu răspunse nimic, dar nu se clinti din loc.

— Prietene, vorbi din nou Lapierre, noi sîntem patru, iar dumneata — unul singur. De altfel, dacă vei avea bunăvoinţa să asculţi cu atenţie, vei auzi că dispunem de o mulţime de ajutoare în castel.

Într-adevăr, gălăgia era din ce în ce mai mare. Lupii năvăliseră în interiorul castelului. Vacarmul era atît de asurzitor, încît ar fi sculat şi morţii din morminte.

Numai căpitanul continua să doarmă.

— Prietene, începu a treia oară Lapierre, pe un ton mieros şi aruncînd o ocheadă însoţitorilor săi, îmi displace profund violenţa, dar...

Nu-şi termină vorba. Din cele cinci săbii ţîşniră în acelaşi timp cinci jerbe de scîntei.

Se auzi un scurt zăngănit. Alain căzu în genunchi, iar unul din valeţi rămase lungit la pămînt, într-o baltă de sînge.

Jude, care fandase înainte de două ori, reveni la poziţia de gardă.

Lapierre şi celălalt valet se dădură înapoi.

Insuccesul tentativei sale mişeleşti îl descumpăni oarecum pe Lapierre, care aruncă o privire îngrijorată spre cei doi acoliţi, deja scoşi din luptă.

— Pe toţi dracii! mîrîi el. Zău că patru nu însemna prea mult. Ridică felinarul, Jacques.

Jacques, care era nevătămat, făcu precum i se spusese. Lumina căzu din plin pe pieptarul lui Jude. Lapierre scoase un strigăt de triumf.

Bătrînul scutier rămăsese în picioare, la fel de drept, dar sîngele îi curgea, gîlgîind, din trei răni.

Asaltul nu fusese, deci, atît de dezastruos pentru ei, pe cît îşi închipuise Lapierre.

Valetul îşi recăpătă tupeul lui dintotdeauna.

— Să mă ia dracu' dacă se mai ţine pe picioare încă un sfert de oră, cu trei răni ca astea! Păzea, Jacques! Al nostru e! Fă ca mine! Treci lîngă zid şi fii gata de luptă. Dacă-şi părăseşte poziţia, te repezi la pat şi termini cu căpitanul. Dacă te atacă pe tine, mă ocup eu de căpitan. Iar dacă rămîne liniştit, stăm şi noi cuminţi. De cum se va prăbuşi la pămînt — ceea ce nu va întîrzia să se întîmple — ne vom face treaba.

Jacques îi urmă sfatul şi de data asta. Amîndoi se lipiră de perete. Alain şi celălalt valet zăceau la pămînt nemişcaţi şi — după toate aparenţele — fără suflare.

Jude cîntări situaţia cu calm şi stoicism. N-avea nici o scăpare!

Ticălosul de Lapierre se gîndise foarte bine: Jude nu se putea salva decît atacîndu-i, dar atacîndu-i, însemna că Didier ar fi fost ucis.

Jude nu avea de ales. Rămase pe loc. Simţea cum îi slăbesc forţele, care i se scurgeau din trup, odată cu sîngele.

La un moment dat, tărăboiul pe care-l făceau Lupii se apropie de încăperea în care se găseau ei. Jude avu o licărire de speranţă.

— Pelo Rouan! strigă el. Ajutor!

Dar zgomotul se îndepărtă, iar Pelo nu apăru.

— Hopa! zise Lapierre. Va să zică şi cărbunarul e dintre cei ce-l apără pe orfanul nostru! Noroc că-i

prea departe să audă. Păi dacă-ncepe să strige după cei ce nu-s, înseamnă că mintea lui începe s-o ia razna. Pe cinstea mea, uite că se clatină pe picioare!

Jude îşi îndreptă repede spatele, dar Lapierre nu se înşelase. Într-adevăr, pe scutier începeau să nu-l mai ţină picioarele.

Bătrînul aruncă o privire spre pat.

— Treziţi-vă, domnule căpitan!

— Ei, să fie! murmură fostul saltimbanc. Ăsta-i om sau taur? A pierdut mai mult sînge decît am eu în vine, şi el e tot în picioare! Dacă se trezeşte şi celălalt, să vezi veselie!

Jude pălea văzînd cu ochii şi respira din ce în ce mai greu.

— Treziţi-vă, domnule căpitan! chemă el cu glas stins. Treziţi-vă!

— De ce nu-i spui cum îl cheamă pe taică-său? rînji Lapierre. Hai, îndrăzneşte! Un asemenea nume, într-un loc ca acesta, ar putea avea efecte magice.

Jude nu înţelegea. Îşi duse mîna la una din răni, ca pentru a opri sîngele. Dar Lapierre, nemilos şi grăbit să termine odată, se prefăcu a-l ataca, pentru a-l sili să ia poziţie de gardă.

Sîngele începu din nou să curgă.

— Treziţi-vă, domnule, treziţi-vă! strigă pentru a treia oară Jude, sprijinindu-se, sfîrşit, de coloanele patului.

Didier continua să doarmă.

Ajuns la capătul puterilor, scutierul dădu drumul spadei, apoi alunecă în jos de-a lungul coloanei şi se prăbuşi în propriu-i sînge.

— Dumnezeu n-a vrut să mor pentru Treml! murmură el, cu nespusă tristeţe.

— Şi pentru cine mori atunci, bătrîne? întrebă Lapierre, izbucnind în rîs. Nu cumva nici măcar n-ai habar?... Asta ar fi o glumă bună.

Se apropie de Jude care nu mai mişca, dar continua să răsufle greu.

— Prietene! zise el, luîndu-i pulsul. Mai ai vreo trei minute de trăit. Vrei să-ţi spun o poveste? Cine nu spune nimic, consimte, aşa-i? Încearcă să nu mori, să vezi c-o să te amuze. Închipuie-ţi că într-o seară, treceam prin pădurea Rennes. Eram saltimbanc de meserie şi-aveam nevoie de-un copil. Na că pulsul tău dă semne că se stinge! Puţină răbdare, ce dracu'! La marginea unui şanţ, am dat cu ochii de-o mică făptură drăgălaşă, înfofolită într-o piele de oaie. Am lăsat pielea, dar am luat copilul, care era exact ce-mi trebuia. Odată ajuns la Paris... Ascultă, chiar ai de gînd să mă laşi să vorbesc singur? Să fiu mai scurt: copilul a crescut. Întîmplarea a făcut să scape de sub tutela mea. A devenit pajul contelui de Toulouse, apoi *gentilom* la Curtea acestuia, apoi... Bravo! Uite că-ţi revine pulsul! Apoi căpitan de jandarmi. Ei, ai ghicit?

O vagă roşeaţă urcă în obrajii lui Jude, care rămase în continuare nemişcat şi cu ochii închişi.

— Nu ghiceşti? urmă Lapierre. Ei bine, am să pun punctul pe *i*, ca să pleci împăcat pe lumea cealaltă. Asta te va face poate să înţelegi de ce ne-a trimis aici Hervé de Vaunoy. Copilul pe care l-am găsit în pădure se numea Georges Treml.

De-abia pronunţă acest nume, că scoase un ţipăt de furie şi durere.

Sufletul lui Jude se umpluse de o imensă bucurie, care-i uşura agonia. Regăsindu-şi o clipă puterile la auzul numelui scump al nepotului fostului său stăpîn, scutierul îl apucase de beregată pe saltimbanc şi, printr-un suprem efort, încerca să-l tragă spre el.

— Jacques, ajutor! horcăi valetul.

Jacques se repezi spre el, dar nu reuşi să fie destul de iute. Jude îşi apucă spada şi-o înfipse cu toată puterea în pieptul lui Lapierre.

Apoi, ţinîndu-se cu o mînă de pat, se întoarse să întîmpine atacul ultimului valet.

Deşi în pragul morţii, Jude Leker nu era cu nimic mai puţin redutabil. Grav rănit, valetul îşi azvîrli spada şi o luă la fugă.

Jude se tîrî pînă la felinarul pe jumătate stins, uitat undeva, pe pardoseală, de unde arunca o lumină slabă asupra urmelor masacrului. Luă felinarul, îi înteţi flacăra şi, sprijinindu-se de mobilă, se apropie de patul unde Didier, toropit de narcotic, îşi continua somnul letargic.

Cu nespuse eforturi, scutierul îşi adună toate puterile ca să se ridice. Se sprijini cu o mînă de pat şi îndreptă lumina felinarului spre chipul lui Didier.

Căpitanul dormea culcat pe spate, în aceeaşi poziţie în care îl lăsaseră valeţii lui Vaunoy. Nu se mai mişcase de atunci. Lumina căzu în plin asupra trăsăturilor lui frumoase şi îndrăzneţe.

Jude trăgea să moară, dar trăia o bucurie nebună. Îl privi cîteva clipe pe Didier cum doarme. Chipul lui simplu şi cinstit se lumină de extaz, în vreme ce două lacrimi fierbinţi îi alunecară încet de-a lungul obrazului ars de soare şi bătut de vînt.

— El e... murmură bătrînul. Dumnezeu să-l apere şi să-l binecuvînteze! Are fruntea lui Nicolas Treml. Şi ochii lui închişi sînt ochi de breton: buni şi îndrăzneţi. Ah, ce soldat frumos e-acest ultim vlăstar din neamul Treml! Demn de bătrînul copac... De l-aş fi recunoscut o clipă mai devreme...

Apucă mîna lui Didier şi-şi plecă fruntea asupra ei, neputînd s-o ducă la buze.

— Seniorul nostru! Fiul meu! şopti el cu atîta patimă, încît ultimele picături din sîngele lui credincios îi împurpurară obrajii. Trezeşte-te, ca să te salut în numele vitejilor tăi străbuni! Trezeşte-te, nepot al

lui Treml. De-acum încolo, viaţa îţi va fi frumoasă şi plină de glorie...

Se opri, aruncînd în jur o privire îngrozită.

— Doamne Dumnezeule! gemu înăbuşit. El doarme, iar eu voi muri. Voi muri, luînd cu mine secretul şi fericirea lui. Tot ce Dumnezeu a avut bunătatea să-i înapoieze!

Jude aţinti asupra tînărului său stăpîn o privire descurajată. Viaţa i se scurgea din trup. Simţea limpede că va muri şi-i ardea sufletul că trebuia să-l părăsească pe ultimul Treml tocmai în această clipă supremă, cînd un singur cuvînt i-ar fi redat fericirea şi nobleţea.

— Nu vreau să mor... murmură el cu mare greutate. Ar fi un gest de trădare... Trebuie să trăiesc, ca să-l slujesc şi să-l iubesc. De mi s-ar opri sîngele! Doar îi aparţine lui! Numai lui! Sfîntă Fecioară a Pădurii, Maică a Domnului, fie-ţi milă de mine! Fă-l să se trezească sau fă-mă pe mine să trăiesc! Sfîntă Fecioară! Simt cum îmi dă tîrcoale moartea. Pentru prima oară în viaţă mi-e frică!

Sărmanul bătrîn tremura din tot trupul şi avea nevoie de amîndouă mîinile ca să se sprijine. Cîteva minute trecu prin suferinţe de nedescris. Apoi mîinile îi alunecară peste cuvertură.

— Trezeşte-te! Trezeşte-te! gîfîi el. Ascultă-mă! Ascultă-mă, stăpîne! În scorbura stejarului de la Groapa Lupilor există un document şi aur. Amîndouă îţi aparţin, Georges Treml... îţi aparţin. Nu te-am slujit cum trebuie: mor chiar cînd ai mai multă nevoie să trăiesc. Iartă-mă!... Iartă-mă! Treml! Treml!

I se muiară picioarele şi se rostogoli lîngă pat, pronunţînd pentru ultima oară numele scump al fostului său stăpîn.

În cameră se aşternu o tăcere mormîntală. Felinarul, rămas pe pat, arunca o lumină tristă asupra îngrozitoarei scene.

Deodată se auzi un căscat răsunător.

Unul din cadavre se ridică şi începu să-şi întindă membrele, ca după un somn straşnic.

Era „cadavrul" majordomului Alain, care n-avea altă rană decît gaura din pieptar. Bătrînul beţivan căzuse încă de la primul atac al lui Jude şi, fie din teamă, fie de beat ce era, nu se mai ridicase de jos.

Or, e lucru ştiut că un om beat, oricît ar fi de ager în alte situaţii, e în stare să adoarmă buştean la zece paşi de gura unui tun.

Aşa adormise şi Alain.

De cum se trezi, prima grijă fu să-şi dezmierde sticluţa lui pătrată. În rest, nu-şi mai amintea de nimic.

După ce dădu peste cap sticluţa, se ridică, clătinîndu-se pe picioare, mai ameţit ca oricînd.

„De ce dracu' nu-s în patul meu?" se întrebă el.

O simplă privire fu de-ajuns pentru a-i împrospăta memoria.

— Aha! murmură. Lupta s-a încheiat. Iată-l pe bunul meu prieten, Jude, în starea în care voiam nespus să-l văd. Şi şmecherul ăla de Georges Treml! Ia te uită cum doarme, fericitul! Pe cinstea mea! Am de sfîrşit o treabă.

Îşi scoase pumnalul şi porni cu grijă către pat, nu fără a mai adresa două vorbe clondirului din buzunar, ca să-şi dea curaj. Dar de cum făcu primul pas, se poticni de trupul lui Lapierre.

— Ia te uită! mormăi el. Şi ăsta doarme! Hei, Lapierre! Hai să m-ajuţi, n-auzi?

Dar Lapierre nici vorbă să-i răspundă. Alain se aplecă deasupra lui şi-i duse la gură sticluţa de rachiu.

— Vrei şi tu? întrebă el, ca de obicei.

Rachiul se vărsă pe jos. Alain se ridică.

— De-acum încolo nu va mai bea! declară el, solemn.

În clipa cînd ajunse lîngă pat, îl ţintui pe loc un glas dulce, gata să plîngă, care cînta, chiar sub fereastră, o strofă din bocetul lui Arthur de Bretania.

— Şi-a şi găsit momentul să cînte! bombăni el.

Glasul se întrerupse din cîntat, ca să cheme în şoaptă, încărcat de tristeţe:

— Didier! Didier!

— Prezent! răspunse rîzînd majordomul. Mai departe! Încă o strofă! Mai zi o strofă!

De parcă s-ar fi supus acestui ordin batjocoritor, glasul înlăcrimat reluă acea parte a bocetului, care povesteşte durerea lui Constance a Bretaniei.

Elle cherchait, dans sa détresse
La forteresse
Où l'Anglais tenait enfermé
Son bine-aimé.

Apoi chemă din nou:

— Didier! Didier! Unde eşti?

Neavînd mai multă minte decît un copil, de beat ce era, bătrînul majordom se apropie de fereastră, curios să vadă cine cîntă. În aceeaşi clipă, însă, uşa se deschise şi în încăpere se revărsă o lumină orbitoare.

Alain întoarse capul şi-o zări pe Alix de Vaunoy, albă la faţă ca varul, cu privirea rătăcită, ţinînd în mînă o torţă.

Şi ea pronunţă în şoaptă acelaşi nume:

— Didier! Didier!

31

Alix şi Marie

Alix de Vaunoy intră în încăpere. Era foarte schimbată la faţă şi chipul ei trăda urmele unei suferinţe atroce. Ochii păstrau acea expresie fixă şi posomorîtă pe care o lasă un puternic acces de febră.

În momentul cînd seniorul castelului La Tremlays dăduse ordin celor patru asasini plătiţi, Alix era culcată în patul ei, cufundată într-un somn greu. La căpătîi o vegheau mătuşa — domnişoara Olive —, camerista Renée şi încă o slujnică. Hărmălaia dezlănţuită de atacul Lupilor o făcu pe Alix să tresară din somn şi le umplu de spaimă pe cele trei femei care o

vegheau. Domnişoara Olive leşină încă de la primul foc de muschetă, iar cele două slujnice fugiră îngrozite.

Alix rămase singură.

Oricît de scurt şi agitat i-ar fi fost somnul, totuşi o odihnise cît de cît. Zgomotul atacului pătrunsese în mintea ei încă bolnavă, trezindu-i unele gînduri vagi, aşa cum zgîlţîind un vas cu apă, faci să urce la suprafaţă reziduurile depuse pe fundul lui.

O fulgeră amintirea discuţiei cu Lapierre şi durerea ascuţită care-i chinuise sufletul. Rosti numele tatălui său, apoi numele lui Didier, faţă de care nutrea acum afecţiunea unei surori — sau a unui înger.

Apoi se ridică, îşi aruncă pe umeri o mantie, luă în mînă o torţă şi ieşi din odaie. De altfel, nu era nimeni care s-o împiedice să plece.

Pe coridor întîlni mai mulţi Lupi. Deja stăpîni peste castel, se purtau ca la ei acasă. Dar chiar şi Lupii o luară la fugă zărind această figură palidă, care de departe părea o fantomă.

Nici nu se gîndiră s-o întoarcă din drum.

Porni din instinct spre camera lui Didier.

Nu s-ar putea spune că era pradă unui acces de somnambulism. Era chiar trează de-a binelea. Dar mintea ei încă nu-şi regăsise luciditatea. Gîndea ca în vis.

Cînd deschise uşa de la odaia căpitanului, singură în miez de noapte, nici măcar nu văzu în acest gest ceva condamnabil sau necuviincios. Din întunericul în care se zbătea spiritul ei, înţelegea totuşi că între ei doi se înălţa un obstacol de netrecut, un abis, ce se adîncea şi mai mult după cele aflate de la Lapierre.

Era resemnată şi-şi încredinţase sufletul în mîinile Domnului.

Îi venea în ajutor unui bărbat care îi fusese logodnic, dar care, de fapt, îi era frate.

Mai curînd din devotament decît dintr-o înlănţuire logică a faptelor sau ca urmare a bănuielilor îngrozitoare dinaintea accesului de febră, intuia că Didier se afla în primejdie de moarte.

Iar ea pornise să-l salveze.

Scena pe care am povestit-o în amănunt în capitolul precedent nu durase de fapt decît cîteva minute. Cînd Alix ajunse în faţa uşii de la odaia lui Didier, lupta se sfîrşise.

Fata intră, rostind numele lui Didier, pe care conştiinţa ei curată şi plină de credinţă îi comanda să-l salveze.

Uluit de această apariţie, bătrînul majordom rămase încremenit locului, fără să găsească măcar forţa de-a cere un sfat sticluţei cu rachiu. Alix, care făcuse cîţiva paşi fără să-l observe, îl zări, în sfîrşit, şi cu un gest, îi arătă uşa. Bătrînul ieşi cît de repede îi îngăduiră picioarele îngreunate de băutură.

Alix puse torţa pe masă şi se aşeză la picioarele patului. Privirea îi rătăcea înapoi, pe coridorul întunecos, pe care-l zărea prin uşa rămasă întredeschisă.

Simţea cum o cuprinde din nou febra, amorţindu-i gîndurile.

„Ce miros ciudat!" îşi zise ea, după cîteva clipe.

Ochii ei nici măcar nu-l căutaseră pe Didier.

„Oare de ce dorm pe jos oamenii aceştia? Bine că pot să doarmă... Eu am să mă rog..."

Îşi duse mîna la frunte şi buzele-i palide murmurară o rugăciune.

Apoi simţi brusc cum o trec fiorii.

„Mint! Cu toţii mint! Tata nu putea porunci să fie asasinat!"

— Didier! Didier! se auzi de sub fereastră glasul Mariei.

— Didier! repetă domnişoara de Vaunoy, făcînd eforturi spre a-şi aduna gîndurile. Aşa e... pentru el am venit aici. Dar... unde e?

Aruncă o privire de jur-împrejur şi-l văzu dormind chiar lîngă ea. Brusc, mintea i se lumină.

„Mi-amintesc", îşi spuse. „Acum îmi amintesc! În vorbele acelui ticălos de valet am citit o îngrozitoare ameninţare. Asasinii pot intra în odaie din clipă în clipă."

Întoarse capul spre uşă, înspăimîntată, şi dădu cu ochii de cei trei, pe care-i crezuse adormiţi. Apoi nările i se umplură din nou de mirosul de sînge.

— Au şi fost aici! strigă ea. Oare-i rănit? Nu, doarme numai. Domnul fie lăudat! Somnul îi este liniştit. Dar atunci, cine l-a apărat?

Luă torţa şi cercetă, pe rînd, cele trei cadavre.

Îl recunoscu pe Lapierre, care şi mort îşi păstrase surîsul cinic şi nepăsător.

Îl recunoscu şi pe cel de-al doilea valet.

Al treilea chip, cel al lui Jude, îi era complet străin. Îl privi o clipă în tăcere, apoi se aplecă şi-i apucă mîna, strîngîndu-i-o pătimaş:

— Dumnezeu să te odihnească... murmură ea, cu adîncă recunoştinţă. Nici măcar nu-ţi cunosc numele... Ţi-ai dat viaţa, ca să-l aperi. În fiecare dimineaţă şi în fiecare seară, în singurătatea mea, voi înălţa o rugăciune, ca Domnul să te aibă în paza lui. Ai luptat singur împotriva a trei, dacă nu mai mulţi. Ai fost un om brav şi-un slujitor devotat!

Apoi se ridică şi reveni lîngă Didier.

„Rămîn aici", se gîndi ea. „Nu vor îndrăzni să-l ucidă de faţă cu mine."

În tot acest timp, Lupii continuau să bîntuie prin castel. Unii beau, alţii distrugeau tot ce întîlneau în cale. Larma dezastrului şi-a orgiei răzbătea din cînd în cînd de-a lungul coridoarelor.

Cînd zarva se mai linişti, Alix auzi din nou suspinele unei femei, jos în curte. Printre suspine, i se păru că aude încă o dată numele lui Didier şi ciuli urechile.

— Ah, nu m-aude! exclamă vocea, descurajată. Dacă m-ar auzi, mi-ar recunoşte cîntecul.

Şi iar începu să cînte, cu glasul înecat în lacrimi.

Elle cherchait, dans sa détresse
La forteresse
Où l'Anglais avait enfermé
Son bien-aimé.[1]

Alix se năpusti la fereastră. Femeia continuă să cînte.

La nuit venait dans l'ombre
De la tour sombre
Elle disait sous le grand mur:
Arthur! Arthur![2]

„E Marie! E Marie!" îşi zise Alix, simţind cum inima bătea să-i spargă pieptul. „E Marie, logodnica lui Didier!"

Deschise fereastra şi-o chemă pe nume.

Biata Fleur-des-Genêts se prăbuşise în iarbă. Auzindu-se strigată, se ridică imediat, şi în cadrul ferestrei luminate recunoscu figura palidă a domnişoarei de Vaunoy.

— L-ai văzut? întrebă Marie.

1 *Căuta înlăcrimată / O cetate-ntunecată / Unde plînge-al ei băiat / De englezi întemniţat.* (versiunea traducătorului)

2 *Noaptea cade, grea de umbră / Pe cetatea neagră, sumbră. / Lîngă ziduri, un murmur / Tot chema: Arthur! Arthur!* (versiunea traducătorului)

— E aici, răspunse Alix, făcînd semn spre patul din spatele ei.

Camera lui Didier era la primul cat. Fereastra care dădea spre curte era înconjurată de iederă bătrînă, cu ramuri tari şi rezistente, care coborau, noduroase, pînă la pămînt. Fleur-des-Genêts începu să se cațere, uşoară ca o pasăre, servindu-se de iederă ca de o scară.

O clipă mai tîrziu, sărea de gîtul lui Alix.

— Unde e? întrebă ea, neliniştită.

Alix îi arătă spre pat, unde zăcea Didier, îmbrăcat în uniformă.

— Cît am mai suferit! şopti Marie, ştergîndu-şi o lacrimă, ce strălucea pe obrazul acum destins într-un surîs. Mi-era teamă c-am ajuns prea tîrziu. Mulţumesc, Alix... buna mea domnişoară... Doarme şi nu ştie că viaţa îi este în primejdie.

— Dar tu cum de ştii, Marie? întrebă Alix, care se gîndea la tatăl ei, cuprinsă de teamă.

— Cum de ştiu, Alix? Oare nu ştiu eu totul despre el?

Privirile li se întîlniră.

— Asta înseamnă că-n pădure se ştie că-l paşte o mare primejdie? întrebă Alix.

— Primejdia *vine* din pădure. Astă-seară au ieşit cu toţii din Groapa Lupilor. Slavă Domnului că Lupii nu i-au descoperit încă odaia. Trebuie să-l trezim repede.

— Lupii... repetă îngrozită domnişoara de Vaunoy. Deci şi Lupii vor să-l ucidă?

— Nu, nu ei, ci un ticălos al cărui nume nu-l cunosc şi care le-a deschis porţile castelului La Tremlays. Tata îl urăşte pe căpitan pentru că-i francez şi pentru încă un motiv... Tot tata a spus: „Eu nu voi lovi, dar îi voi lăsa pe alţii să lovească." Aceste vorbe au fost rostite chiar în coliba noastră, pe cînd eu ascultam, pitită în spatele uşii. Am îngenunchеat la

picioarele tatei, dar el **m-a încuiat în** odăiţa mea. Ah, cum am mai plîns! Pe **urmă, tot** rugîndu-mă, mi-a revenit curajul. Uită-te la mîinile mele, Alix, încă mai sîngerează! Am spart oblonul de la fereastră, am sărit pe geam şi-am alergat prin pădure. Dar zidurile parcului sînt înalte... Am crezut că mor pînă le-am sărit. Sfînta-Fecioară-din-Inima-Pădurii a avut milă de mine. Didier e teafăr şi nevătămat, iar dumneata îl veghezi ca un înger păzitor.

Se opri şi chipul i se întunecă uşor.

— Dar de ce-l veghezi, Alix?

Domnişoara de Vaunoy nici n-avu timp să răspundă. Fleur-des-Genêts zări cele trei cadavre şi scoase un ţipăt de spaimă.

— Sfînta Fecioară a Pădurii a avut milă de tine, repetă domnişoara de Vaunoy rar şi apăsat. Doi dintre aceşti oameni, care sînt acum la judecata lui Dumnezeu, erau asasini plătiţi. Îi ştiu bine. Celălalt, pe care nu-l cunosc, avea un suflet mare şi-un braţ neînfricat. Bine-ar fi fost de-ar mai fi trăit, căci Didier nu-i încă în afară de orice primejdie. Acest somn ciudat mă îngrozeşte, mai ales cînd ştiu că duşmanii căpitanului sînt în stare de orice.

Marie îl apucă de mînă pe Didier şi începu să-l zgîlţîie.

— Trezeşte-te! îi şopti ea. Trezeşte-te!... Dar, Alix! Nici nu se mişcă.

Se cutremură din cap pînă-n picioare şi adăugă:

— Somnul acesta seamănă cu moartea!

— Putea să-i aducă, într-adevăr, moartea! răspunse Alix, al cărei chip frumos părea să fi îmbătrînit cu zece ani. Spune-mi, ai inimă tare?

— Nu ştiu. Pentru numele lui Dumnezeu! Mai bine ajută-mă să-l trezesc!

— Nu se va trezi. Mai bine ajută-mă tu să-l salvez.

Supunîndu-se minţii agere a lui Alix, Fleur-des-Genêts se apropie şi o privi rugător, aşteptînd de la ea scăparea.

Alix era un suflet nobil. Dumnezeu o supunea la încercări aici, pe pămînt, ca apoi s-o înalţe în ceruri, de-a dreapta lui.

Domnişoara de Vaunoy se aplecă spre Fleur-des-Genêts şi-o sărută matern.

— Cînd vei fi soţia lui, îi şopti, să fii întotdeauna blîndă şi bună. Păstrează-ţi tot sufletul numai pentru el.

— De ce-mi spui asta? întrebă Marie. Ziceai că trebuie salvat...

Domnişoara de Vaunoy îşi ridică privirea.

— Ai dreptate, încuviinţă ea. Să ne grăbim.

Îşi puse repede la brîu pumnalul lui Jude şi i-l dădu pe cel al lui Lapierre Mariei, care făcuse ochii mari, neînţelegînd ce avea de gînd prietena sa.

— Tu eşti o fiică a pădurii, îi spuse Alix. Ştii să călăreşti şi eşti puternică. În noaptea asta, draga mea, trebuie să acţionăm ca nişte bărbaţi. Urmează-mi exemplul, şi dacă pe coridor vezi vreo armă îndreptată spre Didier, fă ce fac şi eu şi mori, apărîndu-l.

Ochii lui Alix străluceau de exaltare.

Fleur-des-Genêts o privi o clipă, apoi îşi lăsă capul în piept, fără un cuvînt.

— Ţi-e teamă? întrebă domnişoara de Vaunoy, cuprinsă de milă.

— Nu, răspunse Marie, dar mă gîndesc la sentimentele şi speranţele tale de altădată.

Alix ridică spre ea o privire blîndă şi mîndră.

Fără o vorbă, îi puse lui Didier la gît medalionul de aramă pe care i-l luase lui Lapierre în noaptea cînd acesta încercase să-l asasineze pe tînărul căpitan pe străzile oraşului Rennes. Apoi îşi ridică privirea spre cer.

De îndată ce-şi sfîrşi rugăciunea, reluă energic:

— Draga mea Marie, mă încred în bunul Dumnezeu. Tu îmi vei fi soră, aşa cum Didier mi-e frate. Şi-acum, să pornim. Cînd se va trezi, va trebui să se afle în afara zidurilor casei tatălui meu.

Cu o forţă pe care nimeni nu i-ar fi bănuit-o, mai ales acum cînd abia părăsise patul unde zăcuse chinuită de febră, Alix îl ridică pe Didier de umeri, făcîndu-i semn Mariei să-l apuce de picioare.

Marie se supuse fără a crîcni, ca un copil care ascultă cuvîntul părintelui.

Petrecură cuvertura pe sub corpul lui Didier, apoi o apucară de cele patru colţuri, ca o targă, şi-şi ridicară povara vie.

Căpitanul era foarte greu. Cu toate acestea, cele două fete porniră cu paşi hotărîţi de-a lungul coridoarelor castelului La Tremlays.

De pretutindeni răsunau rîsetele şi cîntecele Lupilor, din fericire preocupaţi să petreacă, astfel încît nu tulburară drumul tainic al fetelor.

Traversară fără incidente galeriile întunecate ale castelului şi ajunseră în curte, unde-l lăsară la pămînt pe căpitan, ca să-şi mai tragă sufletul.

Fleur-des-Genêts gîfîia şi tremura. Alix respira încetişor şi nu părea prea obosită. Prietena ei o privea cu teamă şi admiraţie.

— Dar ce-i asta? întrebă domnişoara de Vaunoy, arătînd spre o siluetă care se mişca în umbra zidului.

— E un cal, răspunse Marie. În timp ce eu eram prin curte, un valet al tatălui tău l-a legat lîngă poartă.

— Atunci nu vom mai avea nevoie de cheia grajdului. Cît despre poarta castelului, probabil că pădurenii au lăsat-o vraişte. Încă un efort, Marie!

Îşi ridicară din nou povara. După multe încercări neizbutite, îl puseră pe căpitan în şa, iar Marie încălecă în spatele lui, sprijinindu-l.

— Du-te, draga mea! o îndemnă Alix. Eu am făcut ce mi-a stat în putere. Acum depinde de tine să-i găseşti un adăpost.

Fleur-des-Genêts se aplecă din şa, iar domnişoara de Vaunoy o sărută pe frunte.

— Eşti bună şi generoasă, îi şopti Marie. Îţi mulţumesc pentru el şi pentru mine.

Într-adevăr, Lupii lăsaseră poarta deschisă. Alix lovi cu palma crupa calului, care porni în galop.

— Dumnezeu să vă ocrotească, zise ea.

Apoi se aşeză pe bancheta de piatră — accesoriu nelipsit al oricărei porţi bretone.

În acest timp, Alain, pe care apariţia fiicei stăpînului reuşise să-l trezească cît de cît, se dusese să-i povestească domnului de Vaunoy cum dăduseră greş cu atacul nocturn asupra lui Didier.

Bătrînul majordom îşi căută mult şi bine stăpînul. De cum începuse atacul, Vaunoy îşi părăsise apartamentul şi ceruse să i se pregătească un cal — cel pe care Fleur-des-Genêts şi Didier galopau acum pe potecile pădurii. Apoi, sigur pe măsurile luate pentru a-i neutraliza pe oamenii regelui, le ieşise în cale Lupilor, pe care-i condusese personal în locul unde fuseseră adăpostite căruţele cu bani.

Avea intenţia ca imediat după aceea să se azvîrle în şa şi să galopeze pînă la Rennes.

Planul său era, pe cît de simplu, pe-atît de bine ticluit. Didier urma să fie asasinat în timpul atacului, ceea ce i-ar fi făcut pe toţi să creadă că murise apărînd banii de impozite, de a căror pază răspundea. Fără îndoială că Lupii ar fi fost cei acuzaţi de crimă, iar el, Vaunoy, care sosea primul la Rennes, ca să

aducă vestea, trebuia să-şi manifeste durerea în faţa *nenorocirii* care-i răpise viaţa unui ofiţer în floarea tinereţii şi cu mari perspective.

Zelul recunoscut al lui Didier nu putea decît să confirme versiunea castelanului.

Astfel, Vaunoy era sigur de reuşita planului său. Singura lui grijă — sau, mai curînd, dorinţă — era de-a se îndepărta la cîteva leghe de noii săi prieteni, Lupii, ale căror intenţii în privinţa lui îi dădeau de bănuit.

După ce timp de două ore încercase zadarnic să se sustragă vigilenţei primejdioşilor săi aliaţi, reuşise în cele din urmă să se eschiveze. În clipa cînd bîjbîia pe lîngă poartă în căutarea calului, se izbi în întuneric de bătrînul Alain.

Primele cuvinte ale majordomului îl pocniră ca o măciucă în moalele capului. Didier trăia! Totul fusese în zadar!

— Cum! Laşi şi mizerabili ce sînteţi! începu să-i afurisească Vaunoy. N-aţi putut? Îţi jur pe ce am mai scump că ticălosul de Lapierre...

— Lapierre e mort, îi tăie vorba Alain.

— Mort? Dar ce, s-a trezit diavolul ăla de căpitan?

— Nu, dar valetul lui, cel pe care nu l-am recunoscut ieri, era Jude Leker, fostul scutier al lui Nicolas Treml.

— Jude Leker! repetă Vaunoy, care făcuse acelaşi raţionament ca şi Lapierre şi acum era copleşit de veste. Atunci, Georges Treml ştie tot... şi e-n viaţă!

— Nu din vina mea, continuă Alain. Jude Leker a fost ucis de noi, iar eu am rămas singur cu acest Didier, sau Georges, care dormea buştean.

— Şi? Ce-ai făcut?

— În clipa cînd mă pregăteam să-i fac de petrecanie, am văzut pe cineva..

— Pe cine? îl întrerupse Vaunoy, zgîlţîindu-l de umeri de parcă ar fi vrut să-i frîngă oasele. Cine te-a putut împiedica să-ţi duci treaba la bun sfîrşit?

— Domnişoara Alix de Vaunoy, fiica dumneavoastră, răspunse majordomul.

— Fiica mea! bolborosi Vaunoy. Alix?

Apoi îşi îndreptă brusc spatele.

— Minţi! ţipă el ca un nebun. Minţi sau te-nşeli! Fiică-mea e bolnavă, în pat. Ah, sfinte Dumnezeule, nu trebuie să pierd ocazia asta, pe care-am cumpărat-o cu preţul vieţii, chiar de-ar fi să-l ucid cu mîna mea!

Îl dădu deoparte cu violenţă pe bătrînul Alain, care rămase lipit de zidul castelului, şi porni cu paşi mari spre apartamentul lui Didier.

Nu trecuseră nici cinci minute de cînd Alix şi Fleur-des-Genêts plecaseră de-aici. Torţa încă mai ardea pe masă.

Hervé, a cărui fire prudentă şi şireată era pradă unei exaltări fără seamăn, păşi peste cele trei cadavre şi se repezi spre pat. Acesta era gol.

— Mi-a scăpat! murmură Vaunoy cu glas gîtuit.

Smulse cearşafurile şi le călcă în picioare de furie. Apoi cu capul înainte se năpusti spre uşă.

Nu apucă, însă, să-i treacă pragul. Un braţ de fier îl înşfăcă şi-l îmbrînci înăuntru cu o forţă neobişnuită. Vaunoy ridică privirea şi-l văzu pe acel ciudat personaj cu mască albă, care mersese în spatele Lupilor şi a cărui supleţe fusese admirată de sărmanul Jude.

Vaunoy vru să vorbească, dar cu un gest imperios, Lupul Alb îi impuse tăcerea şi păşi înăuntru fără grabă.

— Pe oriunde treci, laşi în urmă numai sînge, domnule de Vaunoy! zise el cu glas adînc.

Apoi luă în mînă torţa şi cercetă pe rînd cele trei cadavre. Cînd îl recunoscu pe Jude, faţa i se crispă dureros sub masca albă, de blană.

— Făgăduise să-l apere, şopti el. Şi era breton!

Apoi adăugă, melancolic:

— Acum n-am mai rămas decît eu ca să-l slujesc pe Treml viu sau să venerez amintirea lui Treml mort.

— Prietene! vorbi Vaunoy, care reuşise să-şi recapete calmul într-o oarecare măsură. Astă-seară ţi-am făcut cadou cinci sute de mii de livre. Ai putea măcar să mă laşi să-mi văd de treburile mele. Te rog să-mi dai voie să trec.

Lupul Alb se trezi din reverie şi-l privi pe Hervé drept în faţă, prin orificiile măştii. Apoi se întoarse spre uşa care rămăsese deschisă şi făcu un semn. În cameră năvăliră vreo cinci-şase oameni înarmaţi.

— La Groapa Lupilor! porunci Lupul Alb.

Vaunoy se simţi săltat de la pămînt, în timp ce o mînă uriaşă îi astupă gura, ca să-l împiedice să strige.

Cîteva minute mai tîrziu, era în drum spre Groapa Lupilor, lungit pe o targă purtată de patru oameni, printre care avu senzaţia că recunoaşte pe doi din propriii săi valeţi — Yvon şi Corentin — amîndoi cu măşti de blană.

32

Odăiţa

Fleur-des-Genêts îl susţinea pe Didier în şa cu toată puterea. Nu voia să-şi recunoască oboseala crescîndă, dar nefiind decît o copilă, braţul îi slăbi curînd.

Din fericire, oricît de puternic era narcoticul administrat de Alain, efectul lui nu putea rezista prea mult la zdruncinăturile calului. După vreo cinci minute, membrele lui Didier începură să capete vigoare şi tot trupul îi fu scuturat de uşoare convulsii.

— Didier! strigă fericită Marie. Eşti salvat!

Era una din acele nopţi rar întîlnite, cînd toamna bretonă îşi destinde obrazul sever şi uită să-şi mai

pună mantia de ceţuri. Luna sclipea pe bolta senină a cerului. O adiere răcoroasă mîngîia trunchiurile seculare ale copacilor, aducînd mireasmă de ghindă coaptă. Vîrfurile înalte ale stejarilor se legănau încet şi graţios, foşnind ici şi colo, pe deasupra lăstărişului.

Cu greu ne-am putea închipui un decor mai feeric pentru trezirea lui Didier. O clipă, tînărul căpitan crezu că visează. Se simţea purtat de un cal în galop şi auzea vag la ureche şoaptele unui glas nespus de melodios.

Dar aerul proaspăt al pădurii risipea din ce în ce mai mult efectul narcoticului. În sfîrşit, îşi ridică pleoapele îngreuiate de somn şi văzu obrazul lui Fleur-des-Genêts lipit de al său.

Vru să se frece la ochi, mirat că visul continuă. Dar Fleur-des-Genêts îi îndepărtă mîna, întorcîndu-i capul spre ea.

Didier trase adînc în piept aerul nopţii. Miresmele proaspete şi vigoarea trupului său se luptau cu toropeala pe care i-o strecurase în membre blestematul de somnifer. Şi totuşi, suferea. Oasele craniului păreau să-i strivească creierul, ca o cască de plumb.

„Ei, hai!" îşi zise el, încercînd să se smulgă din apatie. „Ce mi se întîmplă seamănă a răpire, numai că s-au inversat rolurile."

— Hai să descălecăm, Marie! Am nevoie de odihnă.

Se abătuseră de la potecă, iar acum deasupra capetelor lor se înălţa domul întunecat al pădurii.

Marie se lăsă să alunece de pe cal, sărind în iarbă. Didier făcu vreo cîţiva paşi, clătinîndu-se pe picioare, apoi se aşeză la poalele unui copac, unde adormi instantaneu. Marie vîrî calul în desiş, îl culcă pe Didier cu capul pe muşchiul pădurii şi rămase nemişcată, cu ochii la el.

Era salvat, iar ea se simţea fericită să-i vegheze somnul.

De-abia trecuse vreun sfert de ceas, cînd auzi zgomot de paşi pe cărare. Îşi ţinu răsuflarea şi desluşi siluetele a patru oameni care purtau o targă, unde se afla legat un al cincilea. Cei patru trecură pe lîngă ea şi-şi văzură de drum, fără o vorbă.

Apoi, din direcţia castelului se dezlănţui o mare larmă, care se apropia văzînd cu ochii. Speriată, Marie îl tîrî pe căpitan între tufe.

Aproape în aceeaşi clipă, poteca fu invadată de mulţimea Lupilor.

Acum nu mai păşeau în tăcere, încercînd să evite orice zgomot, aşa cum se întîmplase în urmă cu cîteva ore, cînd îi zărise bietul Jude. De data asta erau fericiţi şi mergeau într-o dezordine şi într-un vacarm de nedescris. Alergau, cîntau, vorbeau în gura mare. Pe umeri purtau saci mari de pînză, în care zornăiau monedele de şase livre ale intendentului regal.

Era o captură de zile mari. Noaptea trecuse în jaf şi petreceri. Pentru pădureni fusese tot ce-şi puteau dori mai mult.

„Nu-i un păcat să furi de la rege", spune un proverb breton. Lupii erau atît de mulţumiţi de isprava lor, de parcă ar fi făcut un act de caritate.

Banii furaţi aveau pentru ei cu atît mai mare valoare, cu cît fuseseră luaţi de la fisc — duşmanul lor de moarte — aşa încît cu siguranţă că în conştiinţa lor nu era loc nici pentru cea mai neînsemnată umbră de remuşcare.

Fleur-des-Genêts tremura. În această goană nebună, oricînd vreun Lup ar fi putut călca pe lîngă potecă, descoperindu-l astfel pe Didier adormit.

Or, după discuţia pe care o surprinsese în colibă, între Pelo Rouan şi Yaumi, mesagerul Lupilor, ajunsese la concluzia că aceştia voiau să-i ia viaţa căpitanului.

Lupii trecură mai departe.

În urma cetei mergea acelaşi personaj, cunoscut în pădure sub numele de Lupul Alb. Departe de-a împărtăşi bucuria însoţitorilor săi, părea trist şi-şi lăsase în piept capul acoperit cu mască albă.

Cînd trecu pe lîngă Fleur-des-Genêts, fata avu o tresărire de surpriză şi-şi lungi gîtul să privească mai bine.

— El să fie? murmură ea, tulburată şi îngrozită. Nu se poate!

Lupul Alb dispăru după cotitura drumului, împreună cu lupişorii săi. Se aşternu din nou tăcerea şi, în curînd, nu se mai auzi decît foşnetul tainic al frunzişului întunecat.

Vremea trecu. Abia cînd briza răcoroasă anunţă apropierea zorilor începu şi Didier să dea semne de dezmeticire.

Îngheţase de frig. Mîinile şi picioarele înţepenite refuzau să se mişte.

Marie îl trase după ea pe Didier, care amorţit cum era, nu mai avea nici forţă, nici voinţă. Amîndoi se săltară în şa şi se îndreptară în galop spre răspîntia din mijlocul pădurii.

La vreo sută de paşi de colibă, Marie descălecă.

Se apropie tiptil. Uşa era deschisă.

— Tată! chemă ea în şoaptă.

Nu primi nici un răspuns.

„Nu-i aici!" se gîndi fericită. „Slavă Domnului!"

Marie se întoarse lîngă căpitan, care porni, sprijinindu-se de braţul ei şi clătinîndu-se pe picioare. Pătrunseră în colibă şi trecură prin odaia unde stătuseră de vorbă Pelo Rouan şi Jude. Apoi Marie deschise uşa de la cămăruţa ei.

Nu zări ochii roşii strălucind pe grămada de paie ce servea drept culcuş lui Pelo Rouan. Cînd îi văzu trecînd, în privirea lui Pelo se aprinse o lucire sîngeroasă, apoi cărbunarul se ridică în genunchi.

„Mulţumesc lui Dumnezeu că mi-a dat ochi de fiară, ca să văd în întuneric. L-am recunoscut pe francezul ăla blestemat. Dacă-i aici, aici îi vor putrezi oasele, Marie! Biata fată!"

Tandreţea nespusă faţă de fiica sa nu-l împiedică pe Pelo Rouan să ia din cui vechea muschetă şi s-o încarce cu două gloanţe şi o cantitate apreciabilă de praf de puşcă.

După ce verifică arma cu atenţie, se strecură afară din colibă.

Nu se duse prea departe. Se căţără fără zgomot pe trunchiul neted al unui mesteacăn, aflat chiar în dreptul ferestrei Mariei şi ale cărui crengi se aplecau deasupra colibei.

Se aşeză pe una din ramuri, astfel încît să poată privi în odăiţa Mariei, fără a fi văzut.

Chiar în acea clipă, fata se apropie, ca să deschidă fereastra. Pelo Rouan simţi că se topeşte de dragul ei.

La orizont, cerul începea să prindă o nuanţă trandafirie.

Mai întîi, Marie făcu ceea ce făcea în fiecare dimineaţă. Îngenunche cu mîinile împreunate şi-şi rosti rugăciunea către Sfînta-Fecioară-din-Inima-Pădurii.

Se crăpa de ziuă. Păsările ciripeau voioase prin frunziş.

Odăiţa Mariei era un cuib curat şi nevinovat, lipit de încăperea în care dormea cărbunarul. Pereţii albi erau împodobiţi cu fumăriţă[1], floare care în vechea credinţă a pădurenilor avea însuşirea de-a alunga febra.

Chiar în dreptul ferestrei se găsea pătuţul de stejar negru, fără picioare şi fără draperii, auster şi virginal.

1 *Fumăriţă* — denumire dată plantelor ierbacee din genul *Fumaria*, familia papaveraceelor. (n.tr.)

La căpătîiul patului atîrna un agheazmatar de sticlă, o iconiţă a Sfintei Fecioare şi o rămurică de leandru, sfinţită în zi de duminică la biserica din Liffré.

Didier zăcea pe podea, lîngă pat. Pelo Rouan nu reuşise încă să distingă nimic în odăiţă. În sfîrşit, desluşi profilul lui Didier şi-şi încărcă arma.

— Dar ce-i asta? zise cu voce tare Marie, luînd în mînă medalionul agăţat la gîtul căpitanului de către Alix de Vaunoy.

Didier privi şi el medalionul, peste măsură de surprins.

— Asta? repetă el. E titlul meu de nobleţe, Marie. Cel puţin aşa am crezut întotdeauna. Mi-am închipuit că mama mea, femeie sărmană, mi l-a pus la gît, ca să trezesc mila trecătorilor. Dar să nu mai vorbim despre asta. Credeam că l-am pierdut. De un an îl tot caut zadarnic. E ceva necurat în tot ce s-a întîmplat azi-noapte.

Marie continua să privească medalionul.

— Ciudat! vorbi ea într-un tîrziu. Şi eu am unul exact ca al tău.

Luă medalionul lui Didier şi veni spre fereastra deschisă, unde îl apropie de al ei, spre a le compara.

Pelo Rouan, care de vreo cinci minute pîndea momentul cînd Marie nu se va mai găsi între el şi căpitan, duse arma la ochi.

Era cel mai bun ţintaş din pădure şi, în plus, Didier se găsea la numai cincisprezece paşi de el.

— Sînt la fel! strigă Marie, bucurîndu-se ca un copil. Absolut la fel!

Pelo Rouan, care ţintise spre pieptul căpitanului, era pe punctul de a apăsa pe trăgaci.

Strigătul Mariei îi distrase atenţia şi privirea i se opri pe cele două medalioane.

Îşi azvîrli arma şi coborî iute din creangă în creangă. Ajuns jos, îşi înăbuşi un strigăt.

Marie îşi ridică privirea şi, zărindu-l, înlemni de groază. Instinctiv, vru să închidă repede fereastra, dar Pelo Rouan o opri cu un gest imperios şi-şi duse degetul la buze, impunîndu-i tăcerea.

Didier închisese ochii, lăsîndu-se din nou cuprins de toropeală.

Rouan făcu un salt pe pervazul ferestrei.

Marie nu îndrăznea să se mişte, iar căpitanul nu vedea nimic din tot ce se petrecea.

Cărbunarul luă cele două medalioane şi începu să le cerceteze cu mare atenţie. Apoi îşi dădu fata la o parte şi se îndreptă spre pat.

— Tată, nu-l ucide! ţipă Marie.

Auzind-o, Didier tresări şi deschise ochii.

Dar Pelo Rouan ajunsese deja lîngă căpitan şi-şi lăsase o mînă grea pe umărul lui.

— Tată! Tată! strigă din nou Marie, cuprinsă de disperare.

— Taci! îi porunci cărbunarul, vorbind aproape în şoaptă.

Timp de cîteva minute, se uită în tăcere la căpitan, care rămăsese nemişcat. Pe măsură ce-l privea, pe chipul lui înnegrit de cărbune se citea o emoţie creşcîndă.

Într-un tîrziu, ochii i se umplură de lacrimi. Căzu în genunchi şi sărută mîna lui Didier cu dragoste şi respect.

— Ce-nseamnă asta, omule? întrebă căpitanul, uluit.

— Şi glasul... murmură ca pentru el Pelo Rouan, cufundat parcă în vis. Şi glasul, şi trăsăturile...

Didier se întrebă dacă nu cumva avea de-a face cu un nebun. Fleur-des-Genêts avea senzaţia că visează.

— Acum înţeleg, urmă Pelo Rouan. Înţeleg de ce voia Vaunoy să-l ucidă. Şi eu, care mă oferisem să-l ajut! Atunci, cine l-a salvat?

— Eu... **îndrăzni** Marie.

— Tu! o privi mirat Pelo Rouan.

O strînse la piept cu emoţie şi bucurie.

— Tu, copila mea? Îţi mulţumesc din tot sufletul. Ai făcut ceea ce trebuia de fapt să fac eu. L-ai iubit cînd eu îl uram orbeşte, l-ai recunoscut, cînd eu nu ştiam cine e... Iertare! se întoarse el spre Didier, care rămăsese năucit, fără să înţeleagă ce se petrece. Iertare, domnule Georges!

— Georges? îngăimă căpitanul. Te-nşeli, prietene.

— Nu, nu! Nu mă-nşel. Chiar eu ţi-am pus la gît medalionul acesta, acum douăzeci de ani, cînd Vaunoy a mai încercat o dată să te ucidă. Da, stăpîne, de mult îţi poartă sîmbetele. Şi cînd mă gîndesc că mi-era teamă... Şi încă cum mă mai temeam, cînd te vedeam dînd tîrcoale casei mele! Ca şi cum un Treml ar fi putut umbla cu înşelăciuni, ca şi cum inima unui Treml n-ar fi însumat cu siguranţă tot ce-i mai bun, mai nobil, mai generos şi mai loial!

— Dar bine, obiectă Didier, nevenindu-i încă să creadă, în tot ce-mi spui n-ai nici o dovadă!

— Nici o dovadă! exclamă Pelo, uluit. Dar privirea dumneavoastră e privirea domnului Nicolas. Apoi glasul, vîrsta, medalionul, ura lui Vaunoy, care v-a furat o moştenire imensă... Ascultaţi-mă! urmă el, ridicîndu-se în picioare. Pe vremea aceea aveaţi vreo şase ani, iar Dumnezeu mi-a dat un chip pe care dacă-l vezi o dată, nu-l mai uiţi!

— Dar eu nu te recunosc, obiectă Didier.

Pelo Rouan se năpusti afară din încăpere. Imediat, alături se auzi zgomot de apă curgînd.

Apoi tăcere.

În odăiţă îşi făcu apariţia un om înalt, învelit într-o piele de oaie, de pe al cărui chip palid se prelingeau picături de apă. Dintr-un salt, omul ajunse la căpătîiul patului lui Didier.

La vederea arătării, ale cărei plete albe cădeau pe umeri în şuviţe răzleţe, Didier simţi că-l cuprinde o emoţie ciudată. Îşi trecu de cîteva ori mîna peste frunte, ca pentru a rechema o amintire nedefinită.

Omul se ţinea drept în faţa lui, pradă unei vizibile nelinişti.

Didier îşi forţă mult timp memoria. Era un efort dublat de suferinţă. Îi pierise culoarea din obraz.

Apoi, brusc, se făcu lumină. Obrazul i se împurpură şi buzele pronunţară aproape fără voia lor două cuvinte:

— Jean Blanc!

Pelo Rouan îşi pocni palmele fericit.

— V-aduceţi aminte numele meu! strigă el, cu lacrimi în ochi. Bietul domnişor Georges! Şi-aduce aminte de mine!

— Da... încuviinţă căpitanul. Mi-amintesc de tine... şi de multe alte lucruri. Uite, acum încep să mă năpădească amintirile. Deci ieri nu visam cînd mi se părea că recunosc încăperea în care am fost găzduit...

— Cîndva a fost a dumneavoastră. Ah, Domnul fie lăudat că n-a îngăduit ca un neam viteaz să-şi piardă ultimul vlăstar! Binecuvîntat fie numele Domnului şi-al Sfintei Fecioare, pentru bucuria pe care o trăiesc azi!

Se aşternu o clipă de tăcere. Capitanul se lăsase în voia amintirilor. Fleur-des-Genêts rîdea şi plîngea, mulţumindu-i Sfintei-Fecioare-din-Inima-Pădurii. Iar Jean Blanc, cu fruntea pe mîna tînărului său stăpîn, se bucura de bucuria acestuia.

După cîteva minute, albinosul se ridică. Sprîncenele îi erau uşor încruntate şi pe toată figura i se citea o gravă hotărîre.

— Şi-acum, zise el, Georges Treml, sînteţi breton şi sînteţi nobil. Trebuie să vă recăpătaţi toată moştenirea lăsată de bunicul dumneavoastră: titlul de nobleţe şi averea.

Jean Blanc n-avu nevoie să-i dea tînărului său stăpîn prea multe explicaţii, pentru că acesta îşi cunoştea deja în mare parte povestea din gura bătrînului Jude, pe vremea cînd nici nu-şi închipuia că între el, căpitanul Didier, şi Georges Treml, ultimul vlăstar al unei mari familii, exista vreo legătură.

Se spune că oamenii sînt produsul împrejurărilor. Într-un sens, proverbul e adevărat şi reprezintă un elogiu la adresa omenirii.

Descendentul unei familii nobile, odată lipsit de drepturile sale printr-o fraudă mişelească şi ajuns printre oamenii de rînd şi necazurile lor, se comportase ca un simplu soldat, a cărui singură grijă fusese să lupte cu vitejie.

Devenind însă Georges Treml, Didier simţi că în sufletul lui încolţeşte o adîncă seriozitate şi un puternic sentiment al răspunderii. Înţelegea ce se aşteaptă de la el, în virtutea numelui pe care-l purta şi a memoriei părinţilor săi.

Din curajos, acum deveni puternic.

— Voi merge la castel, zise el, să mă socotesc cu Vaunoy.

Înainte de-a se despărţi de Jean Blanc, căpitanul îi strînse mîna.

— Într-adevăr, nobil neam trebuie să fi fost Treml, spuse el. Sînt mîndru că-n vinele mele curge sîngele lor. O familie de rînd n-ar fi putut avea slujitori ca tine. Îţi mulţumesc, Jean Blanc.

— Jude a făcut mai mult decît mine, răspunse cu modestie albinosul. A murit, apărîndu-vă. Dar asta şi-a şi dorit, bietul de el. Tare mult v-a iubit, domnule Georges!

— Sărmanul Jude! murmură Didier. Ce inimă curată şi nobilă!

— Era breton! zise simplu Jean Blanc. Domnule Georges, va trebui să uitaţi că aţi purtat o uniformă franceză. Dacă spada dumneavoastră ar continua să-l slujească pe regele de la Paris, oasele strămoşilor, care putrezesc în pămîntul Bretaniei, v-ar blestema în veci!

Căpitanul nu răspunse nimic. Îşi prinse centironul, îşi puse pălăria şi se pregăti de plecare. În prag o întîlni pe Marie, care-l aştepta, sprijinită de perete. Nu mai păstra nici urmă de zîmbet.

În minte îi umblau gînduri triste. Ce putea însemna pentru moştenitorul familiei Treml o biată fiică de cărbunar?

Venind lîngă ea, căpitanul o luă de mînă.

— Jean, prietene! zise el, zîmbind. Făceai o mare greşeală dacă mă ucideai, pentru că am tratat-o pe Marie ca pe o înaltă doamnă. De-acum, cu voia lui Dumnezeu, aşa va trebui s-o considere toată lumea.

Marie îşi regăsi surîsul. Căpitanul plecă, iar Pelo Rouan se apropie de fiica lui şi-o sărută pe frunte.

— Copila mea, vorbi el cu gravitate şi tristeţe. Eşti tot ce am pe lume şi-mi eşti la fel de dragă ca amintirea mamei tale. Dar nu trebuie să-ţi faci iluzii. Familia Treml n-a făcut niciodată mezalianţe, şi cît timp voi trăi, fiica mea nu va fi soţia lui Georges Treml.

Fleur-des-Genêts îşi lăsă capul în piept.

— Atunci va trebui să mor... murmură ea.

— Dumnezeu îţi va dărui liniştea, îi spuse Pelo Rouan. Şi de altfel, viaţa noastră aparţine neamului Treml.

Îşi puse din nou straiele de cărbunar şi sărutînd încă o dată obrazul palid al Mariei, ieşi din colibă.

33
Tribunalul Lupilor

Două ceasuri mai tîrziu, subterana de la Groapa Lupilor căpătase o înfăţişare neobişnuită şi solemnă.

Nu mai exista dezordinea pe care-am întîlnit-o cînd am pătruns pentru prima oară în bîrlogul Lupilor.

Acum, oamenii stăteau în picioare de jur-împrejurul mesei bătrînilor. Toţi erau mascaţi şi înarmaţi ca pentru luptă.

Bătrînii nu purtau arme şi erau aşezaţi cîte patru, la dreapta şi la stînga jilţului în care trona Lupul Alb. În subterană domnea o linişte adîncă.

După vreo cîteva minute, pădurenii se dădură la o parte, făcînd loc unui om palid, tremurînd din toate încheieturile, pe al cărui chip se întipărise o spaimă de moarte.

Era Hervé de Vaunoy.

Doi Lupi îl conduseră pînă la masa unde stăteau cei opt bătrîni şi Lupul Alb.

— Stăpîne, spuse unul din bătrîni. Porunca ţi-a fost îndeplinită. Asasinul va fi supus judecăţii noastre. Începem?

— Începeţi! încuviinţă Lupul Alb.

Taica Toussaint se ridică în picioare.

— Hervé de Vaunoy! vorbi el. Sute de fraţi de-ai noştri şi-au găsit moartea datorită ţie. Sîngele lor apasă greu asupra ta. Vei muri şi tu dacă nu-ţi dovedeşti nevinovăţia.

— Dar am încheiat un pact... bîigui Vaunoy. Eu mi-am ţinut făgăduiala. Aveţi cele cinci sute de mii de livre. De ce nu vă respectaţi şi voi cuvîntul?

— Cuvîntul nostru nu înseamnă nimic, răspunse taica Toussaint. Aici atîrnă greu cuvîntul Şefului. Ori Şeful nu şi-a dat cuvîntul faţă de tine. Găseşte alte argumente, şi încă repede!

Apoi, fără a se tulbura cîtuşi de puţin, bătrînul Lup adăugă:

— „Micule" Yaumi, pregăteşte funia!

Pe Vaunoy îl năpădi o sudoare rece.

— Dragii mei, strigă el disperat, fie-vă milă de mine! Aţi fost minţiţi! Întotdeauna mi-au fost dragi vasalii mei din pădure. Pe viitor, am de gînd să fac multe pentru ei. Am să le recunosc în scris dreptul de-a face ce vor cu lemnul meu: cărbuni, saboţi, doage, panere...

— Taci! îl întrerupse tăios Lupul Alb. Minţi!

— E gata funia, Yaumi? întrebă taica Toussaint.

Yaumi făcu semn din cap că da, şi Vaunoy văzu, într-adevăr, o funie care se balansa în întuneric, undeva, în spatele Lupilor. Începu să tremure violent şi tot sîngele îi năvăli în obraz.

— Mizerabililor! urlă el, cu furia disperării. Cu ce drept mă judecaţi voi pe mine, care-s gentilom şi stăpînul vostru? Voi fi răzbunat! Ascunzătoarea voastră va fi făcută una cu pămîntul. O să ardeţi de vii cu toţii... Nu, prieteni, iertare! Mi-am pierdut minţile! Nu v-am făcut nici un rău. Aţi fost minţiţi! Dacă aţi fi ştiut cum m-am purtat cu adevărat...

— Din nefericire pentru tine, te cunoaştem cît se poate de bine.

— Vă înşelaţi, urmă Vaunoy. Jur pe viaţa mea că habar n-aveţi de adevăratele mele sentimente faţă de voi. Dacă i-aţi putea întreba pe servitorii mei... Acordaţi-mi un răgaz, ca să mă pot explica!

— Chiar vrei să-i întrebăm pe servitorii tăi? întrebă batjocoritor taica Toussaint.

— Da! strigă pătimaş Vaunoy, agăţîndu-se de această palidă speranţă, pentru a mai cîştiga timp. Toţi vă vor confirma grija mea pentru sărmanii pădureni...

— Fie! îi tăie vorba taica Toussaint. Nu-ţi putem refuza aşa o rugăminte.

Vaunoy răsuflă adînc.

— Apropiaţi-vă! se adresă Toussaint celor doi Lupi, aflaţi în dreapta şi în stînga lui Vaunoy.

Cei doi făcură cîţiva paşi înainte şi, la un semn al bătrînului, îşi scoaseră măştile de blană.

Vaunoy scoase un ţipăt de agonie.

— Yvon!... Corentin!

— Ei, şi-acum — urmă Toussaint — să-i lăsăm pe servitorii tăi să ne vorbească despre nespusa grijă...

— Fie-vă milă! îi imploră Vaunoy, căzînd în genunchi.

Judecătorii se sfătuiră cîteva momente. Lupul Alb rămase deoparte.

— Hervé de Vaunoy! vorbi rar Taussaint. Lupii te condamnă la moarte. Vei fi spînzurat, afară de cazul cînd Şeful e de altă parte.

Lupul Alb se ridică în picioare.

— Bine! încuviinţă el. Yaumi, rămîi lîngă funie. Iar pe voi, fraţii mei, vă rog să ne lăsaţi singuri.

Toţi se supuseră în tăcere. Caverna se lumină în depărtare, dezvăluind privirii imense galerii subterane şi bolţi fără sfîrşit.

Lupii se îndepărtară şi, în curînd, torţele lor se mai zăriră doar ca nişte puncte luminoase. Cît despre ei, micşoraţi de distanţă şi straniu luminaţi de pîlpîirea făcliilor, păreau spiriduşi, *Korriganeţi*, sau demoni din cei ce dansează sub clar de lună, în cîmpie, în jurul crucilor singuratice, şi de care oamenii din ţinutul Rennes învaţă să se teamă încă din fragedă pruncie, cînd aud pentru prima oară de ei sub numele de *cotoi bondoci*[1].

Vaunoy rămase în genunchi. Lupul Alb se ridică din jilţul său şi se apropie de el.

— Scoală-te, îi porunci, atingîndu-l cu piciorul.

Vaunoy se ridică în picioare.

— Eşti un om mort, vorbi Lupul Alb. Afară de cazul cînd autoritatea mea ar interveni între gîtul tău şi ştreang.

— Şi care-i preţul? Cît ceri pe viaţa mea?

1 În franceză, în original: *Chats courtauds. (n.tr)*

— Viaţa ta? repetă Lupul Alb. Nu dau nici un preţ pe viaţa ta, Hervé de Vaunoy, asasin al tatălui meu şi-al soţiei mele!

— Eu? strigă seniorul. Dar nici nu te cunosc!

Lupul Alb îţi scoase masca.

— Tu? se dădu înapoi. uluit, Vaunoy. Jean Blanc?

— Mă credeai mort de mult, aşa-i? întrebă „regele" Lupilor. Nu te-aşteptai ca-n spatele omului puternic de azi să întîlneşti viermele pe care-ai încercat cîndva să-l striveşti fără milă. Dumnezeu s-a îndurat, nu atît de mine, cît de urmaşul familiei Treml, acel neam de oameni viteji şi credincioşi.

— Urmaşul familiei Treml! repetă Vaunoy, simţind că i se face şi mai frică.

— Şi pe el ai încercat să-l ucizi, şi încă de două ori!

Vaunoy îşi zise că Lupul Alb nu pusese la socoteală şi cea de-a treia tentativă.

— De două ori! se răsti Jean Blanc. Nebun ce-ai fost! N-ai înţeles că acel copil era pavăza ta! N-ai înţeles că dacă el murea, nimic nu te mai putea apăra de glonţul pornit din muscheta tatălui meu! De-ai şti de cîte ori am stat cu arma aţintită asupra ta, Hervé de Vaunoy!...

Seniorul simţi un fior din cap pi .-n picioare.

— De cîte ori, cînd treceai pe po.ecile pădurii, însoţit de slujitori ce nu te puteau feri de-un glonţ bine ţintit, nu mi-am dus puşca la umăr, prinzîndu-te în cătarea ei! Dar întotdeauna, ceva mă oprea să apăs pe trăgaci. Mă gîndeam că poate voi avea nevoie de tine pentru micul Georges, aşa că-ţi cruţam viaţa. Şi bine-am făcut. A sosit clipa cînd am nevoie de viaţa şi de mărturia ta, în folosul moştenitorului legitim al familiei Treml.

— Deci ştii unde se află? întrebă şoptit Vaunoy.

— E acasă, în castelul părinţilor săi, La Tremlays.

— Ah! exclamă Vaunoy, prefăcîndu-se surprins.

— Da, urmă Lupul Alb. Dar de data asta, nu vei mai încerca să-l ucizi. Pe scurt! Vrei să ieşi de-aici teafăr şi nevătămat?

— Cum de nu! Cu orice preţ! se repezi Hervé, care în mod excepţional spunea de astă-dată adevărul.

— Să ne înţelegem. Nu-ţi dăruiesc viaţa. Îmi aparţii, pentru sîngele tatălui meu şi-al soţiei mele. Numai că-ţi ofer răgazul şi şansa să-mi scapi. În schimb, uite ce vreau de la tine.

Jean Blanc îi arătă cu degetul un colţ de masă, unde se găseau cele necesare scrisului.

— Scrie ce-ţi dictez! porunci el.

Vaunoy se aşeză la masă şi scrise cele ce urmează:

«Eu, Hervé de Vaunoy, declar că recunosc în persoana domnului Didier, căpitan al Maiestăţii Sale, regele Franţei şi Navarrei, pe Georges, nepotul şi moştenitorul legitim al domnului Nicolas Treml de La Tremlays, senior de Bouëxis-en-Forêt, veneratul meu văr, răposat din voia Domnului.»

— Semnează!

Vaunoy nu pregetă nici o clipă. Scrise dintr-un condei şi semnă fără comentarii.

— Acum... îndrăzni el, sînt liber?

Jean Blanc citi cu grijă hîrtia şi-o vîrî în sîn.

— Eşti liber! încuviinţă el. Dar gîndeşte-te bine şi nu uita! De-acum încolo, nu mai am nevoie de tine, aşa că păzeşte-ţi bine pielea. Nimic nu te mai apără de răzbunarea mea. Pleacă!

Vaunoy nu aşteptă să i se spună de două ori. Porni la întîmplare spre unul din punctele luminoase.

— Nu pe-acolo! îl opri Jean Blanc. Yaumi, leagă-l la ochi şi scoate-l de partea cealaltă a rîpei. Şi încă ceva, Vaunoy: la castel îl vei găsi pe Georges Treml, nepotul binefăcătorului tău, şi cap al familiei. Dacă în vine îi curge măcar un strop din acest sînge nobil, va trebui să-l recunoşti ca atare şi să te porţi cu el cum se cuvine.

Vaunoy încuviinţă din cap, apoi Yaumi îl legă la ochi şi-l apucă de braţ. Urcară împreună scările umede şi alunecoase, care coborau în subterană.

Curînd Vaunoy simţi un val de aer proaspăt şi putu zări, prin legătura de la ochi, o rază de lumină.

Respiră adînc şi scoase un oftat de uşurare.

— Ai toate motivele să fii vesel, îi zise Yaumi. Cred că diavolul te are în paza lui, fiindcă ai reuşit să scapi, acolo unde un om cinstit şi-ar fi lăsat ciolanele. Ai avut noroc de două ori. În locul tău, n-aş mai încerca şi-a treia oară.

— Un sfat cît se poate de bun, băiete! răspunse Vaunoy, începînd să-şi vină în fire. Am să-mi vînd castelul şi conacul şi-am să plec departe, foarte departe, acolo unde să nu mai aud vorbindu-se de Lupi. Rămîi cu bine!

Yaumi îl urmări cu privirea, pe cînd se strecura grăbit prin hăţişuri.

— La dracu' dacă nu era mai bine să-i las să-l spînzure încă de prima oară, mormăi el. Da' Şefu' a fost de altă părere, şi oricum, e mai deştept ca noi!

Vaunoy traversă alergînd desişul şi porni, tot în mare grabă, pe potecile pădurii.

Nu întoarse capul în urmă nici măcar o singură dată, deşi de cîteva ori i se făcu pielea de găină, văzînd cum se mişcă frunzele vreunui tufiş.

Ajunse la marginea pădurii, fără incidente.

Cînd se văzu pe aleea mărginită cu stejari bătrîni, care duce spre castelul La Tremlays, îşi scoase pălăria

şi-şi şterse faţa de sudoare, umplîndu-şi plămînii de aerul tare.

— Sfinte Dumnezeu ! şopti el. De două ori cu ştreangul de gît în numai patruzeci şi opt de ore... Grea viaţă! Aşa am să fac: am să plec din Bretania. Urîtă ţară! Cu banii pe care-i voi lua pe domeniul lui Treml, voi fi primit pretutindeni ca un mare senior. Dar cine să-şi fi închipuit că ticălosul de Jean Blanc mai trăieşte? Numai o dată să-mi pice în mînă şi n-o să mai aibă el ocazia să-şi aţintească arma asupra mea, nici în pădure, nici în cîmp!

Continuă să înainteze în tăcere, apoi se opri brusc, şi buzele subţiri i se deschiseră într-un surîs de satisfacţie.

— Dacă socotesc bine, mormăi el, am scăpat frumos! Declaraţia aia îi va da ultimului Treml un titlu de nobleţe, dacă nu cumva domnul de Béchameil şi parlamentul va găsi o cale de a-i mai tăia din pretenţii — ceea ce-i foarte probabil. În nici un caz, însă, ce-am mîzgălit eu acolo nu mă poate lipsi de domeniul meu. Am un act de vînzare, cît se poate de cinstit şi legal, am relaţii la parlament, plus o vechime ca senior de vreo douăzeci de ani. Sigur că mi-ar place să-l ştiu pe căpitan mai curînd mort, decît viu şi-n preajma mea, dar dacă hazardul îl apără, treacă de la mine: să trăiască! Eu unul mă spăl pe mîini şi jur să nu-i cedez nici o centimă din moştenire.

Tot conversînd astfel cu sine însuşi, domnul de Vaunoy ajunse la poarta castelului.

După plecarea prizonierului, Jean Blanc rămase cîteva clipe cufundat în gînduri. Apoi, ajutat de Yaumi, îşi înnegri din nou chipul şi-şi puse veşmintele de cărbunar.

Ieşi din subterană şi coborî pe fundul rîpei, unde se îndreptă spre stejarul cel găunos.

Ajuns aici, intră în scorbură şi începu să sape.

34
Jean Blanc

Când Didier ajunse la castelul La Tremlays, după întrevederea cu Jean Blanc, Hervé de Vaunoy era absent. Castelul păstra încă toate urmele atacului din noaptea precedentă, iar căpitanul află cu surprindere ce se întîmplase.

Jean Blanc şi Marie îi povestiseră numai ceea ce avusese legătură cu el: atacul nocturn, moartea lui Jude şi felul în care el, Didier, ajunsese să scape.

Nu ştia însă nimic despre furtul celor cinci sute de mii de livre şi aproape nimic despre atacul Lupilor.

Prima persoană care-i ieşi în cale fu intendentul. Bietul Béchameil îşi pierduse culoarea din obraz. Era

palid, şi chipul abătut trăda o foarte mare supărare. De la el află căpitanul toate cîte se petrecuse în cursul nopţii.

— Am fost trădaţi, încheie el. Soldaţii şi jandarmii au fost împiedicaţi să-şi facă datoria. Şi toată povestea asta mă costă cinci sute de mii de livre, domnule!

— Într-adevăr, am fost trădaţi. Nu bănuiţi pe nimeni? Cine-ar putea fi vinovat?

Béchameil îşi vîrî două degete în tabachera lui smălţuită şi-l privi pe căpitan de sus în jos.

— Dacă bănuiesc pe cineva? Nu-mi dau prea bine seama. Tot ce ştiu, e că am pierdut cinci sute de mii de livre. Domnule căpitan, mi-aş da bucuros şase luni din viaţă să vă văd în posesia unui domeniu întins şi bogat.

— De ce? întrebă mirat Didier.

— Fiindcă am pierdut cinci sute de mii de livre, iar cum dumneavoastră sînteţi sărac, parlamentul nu vă va putea condamna decît la spînzurătoare sau la decapitare. Asta aşa, fără să mi-o luaţi în nume de rău. Vă vorbesc cu toată consideraţia pe care-o datorez titlului dumneavoastră de ofiţer al regelui.

— Şi cine-ar îndrăzni să mă scuze? exclamă Didier.

— Cine să vă acuze? replică melancolic Béchameil. Cine altul decît eu? Eu sînt singura victimă şi nu mă plîng, pentru faptul că v-ar trebui o veşnicie ca să-mi răscumpăraţi cele cinci sute de mii de livre, cu solda dumneavoastră prăpădită.

Didier trăia unul din cele momente cînd nu era în stare nici măcar să se înfurie. În viaţa lui se produsese o schimbare mult prea gravă ca să-şi descarce mînia pe o creatură ca domnul de Béchameil.

Dimpotrivă, înclina să-l compătimească pentru necazul lui. În definitiv, intendentul avea motive cît

se poate de întemeiate. Cu mintea încă la gravele dezvăluiri ale lui Jean Blanc, îi răspunse lui Béchameil ca unei persoane rezonabile şi-i dădu a înţelege că situaţia lui avea să se schimbe radical.

Acesta ridică din umeri.

— Vreo moştenire de sărăntoc? mormăi el. Două sute de franci rentă! Tot aia e! Dacă am să-i pot încasa, am să-i încasez. Dar chiar de mi-aţi înapoia cele cinci sute de mii de livre pînă la ultimul bănuţ, şi tot n-am fi chit, domnule!

— Cum aşa? întrebă Didier, care nici măcar nu se ostenea să-l ia în serios.

— Cum aşa? repetă Béchameil, pe care calmul interlocutorului său îl făcuse să devină îndrăzneţ. Mă mai şi întrebaţi? Eram logodit cu domnişoara Alix de Vaunoy!

— Biata Alix! murmură căpitanul.

— Cinci sute de mii de livre, plus logodnica! continuă Béchameil. Dac-aş fi o fire violentă, domnule, v-aş provoca la duel!

După aceste cuvinte, rostite pe un ton plîngăreţ, intendentul îşi scoase ceasornicul din buzunar, îl privi, şi-şi înălţă ochii spre cer.

— Ora unsprezece! şopti el. Să vezi cum cu tot tărăboiul ăsta, nimeni nu s-a ocupat să pregătească masa!

Îl salută pe Didier şi porni grăbit spre bucătărie.

Didier rămase pe loc, neliniştit. Era limpede că domnul de Béchameil nu va fi singurul care să-l acuze. El asigurase paza banilor strînşi din impozite. N-avea decît o singură cale de a se dezvinovăţi: să dezvăluie purtarea ticăloasă a lui Hervé de Vaunoy.

Dar Alix! Alix, care-l salvase! Alix, cea atît de nobilă la suflet şi-atît de nefericită!

Didier renunţă la idee.

Fără a sta prea mult pe gînduri, se îndreptă spre camera lui. Uşa era dată de perete. Didier intră.

Pe pat era întins trupul lui Jude. La căpătîiul lui îngenunchease o femeie, care se ruga cu voce tare, recitînd rar *De profundis*. Era cumătra Goton, care-şi făcea ultima datorie faţă de vechiul ei prieten.

Didier îşi scoase pălăria şi se apropie. Auzind zornăit de pinteni, femeia întoarse capul. Încă nu-l întîlnise pe căpitan şi simpla lui vedere îi trezi o emoţie pe care nu şi-o putea explica.

Didier se opri lîngă pat. Privi îndelung trăsăturile lui Jude, cărora moartea le păstrase expresia dîrză şi curajoasă.

— Sărmanul Jude! glăsui el, parcă uitînd de femeia de lîngă el. Nu i-a fost dat să-şi împlinească misiunea. A murit înainte de-al întîlni pe nepotul stăpînului său... A murit cu o zi prea devreme.

Bătrîna Goton începu să tremure.

— Domnule... Domnule... îngăimă ea. Mi-s ochii obosiţi de bătrîneţe şi s-au scurs douăzeci de ani de cînd nu l-am mai văzut pe Georges Treml. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, cine sînteţi dumneavoastră?

În clipa aceea, se auziră bătăi puternice în poarta castelului. Didier alergă la fereastră şi-l văzu intrînd în curte pe Vaunoy.

— Cine sînteţi? îl întrebă din nou Goton, cu mîinile împreunate a rugăciune.

— Deci şi dumneata îţi mai aminteşti de Treml? i se adresă căpitanul.

— Dacă-mi mai amintesc! Doamne-Dumnezeule!

— Ei bine, atunci urmează-mă. Îl vei auzi pe domnul de Vaunoy rostindu-mi numele adevărat.

Didier ieşi din încăpere şi porni cu paşi mari spre salonul unde tocmai intrase şi Vaunoy. Cumătra Goton venea în urma lui.

În salon se găseau domnişoara Olive de Vaunoy, domnul de Béchameil şi ofiţerul care comanda plutonul de soldaţi din Rennes.

Acesta se întoarse brusc spre Didier.

— Căpitane, aseară, la cină, ai adormit. Mi se pare nefiresc. În timpul somnului dumitale, castelul a fost prădat. Eu am fost închis pe dinafară în camera mea. Soldaţii s-au trezit şi ei într-un hambar încuiat. Dacă nu vă supăraţi, aş vrea să cunosc părerea dumneavoastră despre toate astea.

— Cred că mai curînd ar trebui întrebat stăpînul casei! îi replică Didier, îndreptîndu-se spre Vaunoy.

Acesta se înarmă cu un surîs nespus de mieros.

— Sfinte Dumnezeule! Tînărul meu prieten! exclamă el, ieşindu-i în întîmpinare cu braţele deschise. Tocmai am aflat o veste care mi-a umplut sufletul de bucurie. În dumneata, Bretania îşi regăseşte unul din cele mai vechi nume, iar eu, pe nepotul unui văr ce mi-a fost nespus de drag. Dă-mi voie să te sărut... Domnule de Béchameil, surioară! Şi voi, cei de faţă! Aflaţi că adevăratul nume al scumpului nostru căpitan este Georges Treml...

— De La Tremlays, senior de Bouëxis-en-Forêt, adăugă Georges.

Bătrîna Goton, care rămăsese în prag, se sprijini de perete, simţind că i se taie picioarele.

— Am ştiut eu! murmură ea, ştergîndu-şi o lacrimă cu dosul palmei pline de zbîrcituri. Aşa mi-am dorit să-l revăd: frumos, puternic, cu spada la şold, mîndru, cum se cuvine unui breton de viţă nobilă!

Domnişoara Olive îşi flutură evantaiul. Domnul de Béchameil făcuse ochii mari.

„La dracu!" îşi zise el. Va să zică, pînă la urmă nu-i un coate-goale!"

— Într-adevăr, prietene, acesta era titlul lui Nicolas Treml, onorabilul dumitale bunic! urmă Vaunoy, ca răspuns la ultimele cuvinte ale căpitanului.

— Şi tot acesta va fi titlul meu! zise Georges, apăsat.

„Foarte bine!" încuviinţă în gînd Goton Réhou, care admira fiecare vorbă şi fiecare gest al tînărului ei stăpîn.

— Dragă vere! vorbi Vaunoy, lăsîndu-şi deoparte surîsul viclean. Am impresia că te cam înşeli în ce priveşte noua dumitale situaţie...

— Nu sînt moştenitorul bunicului meu?

— Ba da, numai că...

— Numai că ce? întrebă Georges, pierzîndu-şi răbdarea.

„Numai că ce?" replică în gînd bătrîna Goton, cu un zîmbet de triumf.

Pînă şi intendentul, care se convinsese de drepturile tînărului căpitan, repetă cu glas coborît:

— Numai că ce?

Hervé de Vaunoy îşi recăpătă surîsul.

— Dragul meu prieten, uneori graba strică treaba. La vîrsta mea, nu te joci cu vorbele. Crede-mă pe cuvînt. Moştenirea lăsată de Nicolas Treml, Dumnezeu să-l odihnească, nu-ţi va aduce cine ştie ce bogăţii.

Căpitanul simţi cum îl cuprinde furia şi se apropie, ca să nu fie auzit decît de Vaunoy.

— Sub acoperişul dumitale — zise el, încercînd să-şi stăpînească glasul, care-i tremura de mînie — trăieşte o fiinţă pe care o respect tot atît de mult pe

cît te dispreţuiesc pe dumneata. Mulţumeşte-i lui Dumnezeu că te protejează astfel!

— De ce nu vorbeşti tare, vere? întrebă Vaunoy, adunîndu-şi toată neruşinarea de care era în stare.

— Ticălosule! îi zise Georges, fără să ridice tonul. Te-aş putea da pe mîna justiţiei, pentru triplă tentativă de asasinat. Ai un înger păzitor, dar aici eşti în casa mea şi pot porunci soldaţilor să te dea afară.

Vaunoy îi făcu o plecăciune, în bătaie de joc.

— Surioară, domnule intendent! Vă rog să scuzaţi mica noastră discuţie particulară. De altfel, vă voi pune în temă. Ca primă urmare a gradului nostru de rudenie, tînărul meu verişor ameninţă că mă va alunga din casa mea.

— Nu zău! replică Bechameil. Are dreptul s-o facă?

— E cu putinţă? se miră şi domnişoara Olivia. El, care aseară era atît de blînd şi de amabil!

— Domnule, între noi nu există nici un fel de rudenie! vorbi Didier, făcînd mari eforturi să-şi stăpînească mînia. Într-adevăr, te-am ameninţat că te dau afară, dar nu din casa dumitale, întrucît acest castel îmi aparţine.

— De asta poţi fi sigur, dragul meu! murmură cumătra Goton.

— Haide-de! rînji Vaunoy. Chiar crezi asta? Ei bine, dragă vere, dă-mi voie să mă retrag cîteva clipe: exact timpul necesar să ajung în biroul meu, după care îţi voi comunica o seamă de lucruri, de care se pare că n-ai habar.

Şi Vaunoy ieşi.

Exact în aceeaşi clipă, în prag se ivi chipul murdar de cărbune al lui Pelo Rouan.

Sub braţ ţinea un sac de pînză de culoare închisă, în care, după toate aparenţele, era ascuns un obiect greu. Toţi erau întorşi cu spatele. Numai Goton îl zări, dar Pelo Rouan duse un deget la buze şi se strecură în umbră, după unul din canaturile uşii.

Curînd se ivi Vaunoy, urmat de majordomul Alain. Seniorul ţinea în mînă o hîrtie despăturită.

— Iartă-mă, prietene, că te-am făcut să aştepţi! i se adresă el lui Georges. Fii bun şi citeşte ce scrie aici.

Căpitanul luă documentul şi citi.

Era actul de vînzare scris de mîna lui Nicolas Treml şi încredinţat apoi lui Hervé de Vaunoy.

— În tot ce-mi povesteşti dumneata e o lucrătură ticăloasă, pe care n-o înţeleg! îi zise căpitanul, după ce termină de citit. Cum se face că dumneata, care erai sărac şi trăiai din binefacerile bunicului meu, ai avut bani ca să-i cumperi domeniul?

— Am făcut economii, prietene! îi rîse în nas Vaunoy. Cu economii şi cu ceva afaceri, ajungi să realizezi lucruri surprinzătoare. Dar nu asta-i problema şi sper că de-acum încolo ai să mă mai slăbeşti cu ameninţările. Păi cum? Eşti tînăr şi sărac. Bunicul dumitale şi cu mine ne-am făcut unul altuia multe servicii. Voi încerca să-ţi trec cu vederea această izbucnire. Ce zici, devenim prieteni?

— Niciodată! îi strigă Georges, dînd la o parte mîna ce-i fusese întinsă.

— Asta-i prea de tot! se înfurie Vaunoy. Orice răbdare are şi-o limită. Surioară, domnule intendent, sînteţi martori că am fost cît se poate de îngăduitor. Acum cred că pot şi eu, la rîndul meu, să-l acuz pe acest tînăr că m-a insultat de faţă cu voi. Domnule, te rog să pleci din casa mea!

— Doamne-Dumnezeule! gemu cumătra Goton. O să mi-l alunge pe micul meu Georges!

Căpitanul îşi puse pălăria, apoi, azvîrlindu-i lui Vaunoy o privire încărcată de dispreţ, se îndreptă spre uşă.

La jumătatea drumului, se găsi faţă în faţă cu Pelo Rouan, care-l luă de mînă şi-l aduse înapoi, în mijlocul salonului.

— Jean Blanc! exclamă surprins căpitanul.

— Jean Blanc! repetă mecanic Vaunoy, privind cu atenţie la noul venit. Sfinte-Dumnezeule! E chiar el! Albul s-a ascuns sub negru.

Se aplecă şi-i şopti repede ceva la ureche lui Alain, care tocmai intrase ca să anunţe că masa e servită. Alain ieşi de îndată.

— Ce cauţi aici? se întoarse Vaunoy către cărbunar.

— Am venit să fac dreptate, răspunse Jean Blanc cu voce gravă. Hervé de Vaunoy, am venit să-ţi cer plata pentru cei douăzeci de ani de înşelătorie şi de crimă!

Vaunoy trase cu coada ochiului spre uşă. Dar Alain nu venea.

— Te-ai folosit de un act semnat de Nicolas Treml, urmă Jean Blanc. Tînărul nostru stăpîn îţi va arăta, în schimb, un act semnat de tine.

— De mine?!... Am semnat numai că băiatul ăsta e fiul lui taică-său! strigă Vaunoy. Atît şi nimic mai mult!

— Nimic mai mult... repetă Jean Blanc. Într-adevăr, azi n-ai semnat decît atît. Dar mi-e de-ajuns ce-ai semnat acum douăzeci de ani.

Vaunoy se schimbă la faţă.

Jean Blanc scoase din sac o casetă de fier, mîncată de rugină. O aşeză pe pardoseală, apoi îngenunche şi-şi vîrî cuţitul pe sub capac. Metalul era atît de ruginit, încît capacul sări imediat.

Caseta conţinea aur şi un act, pe care cu siguranţă Vaunoy îl cunoştea bine, pentru că se repezi să-l înşface.

Georges Treml îl îmbrînci într-o parte. Apoi luă actul din mîna lui Jean Blanc.

— Ştiam eu! strigă el, citind. Ştiam eu că-i vorba de minciună şi înşelătorie! Iată o declaraţie semnată chiar de dumneata, Vaunoy, şi în care se spune clar că orice urmaş legitim al lui Treml va putea răscumpăra domeniul lui cu suma de o sută de mii de livre.

— Iată cele o sută de mii de livre! zise Jean Blanc, bătînd cu degetul în caseta de fier.

Lui Vaunoy îi pierise glasul de furie.

Ofiţerul din Rennes, domnişoara Olive şi Béchameil rămăseseră cît se poate de surprinşi, iar cel din urmă începuse chiar să nutrească o vagă speranţă că-şi va recăpăta cele cinci sute de mii de livre.

Cît despre bătrîna menajeră, tare se mai minuna şi-i promitea în gînd o rugăciune Sfintei-Fecioare-din-Inima-Pădurii.

În acea clipă, în uşa salonului se ivi Alain, însoţit de slujitorii castelului, înarmaţi pînă în dinţi, precum şi de doi soldaţi din Rennes. O luminiţă se aprinse în ochii lui Vaunoy.

— Staţi de strajă la toate intrările! porunci el. Zece ludovici de aur celui care va pune mîna primul pe nemernicul ăsta.

Şi arătă cu degetul spre Jean Blanc.

— E o conspiraţie împotriva mea, ca să mă prade, să mă jefuiască! Numai că voi fi răzbunat, Sfinte

Dumnezeule! Uite-te bine la omul ăsta, domnule de Béchameil. Azi noapte ţi-au fost furate cinci sute de mii de livre. Căpitanul n-a fost în stare să le păzească, sau mai curînd le-a dat chiar el banii, pentru că, uitaţi-vă, acesta-i preţul trădării!

Şi arătă cu mîna spre banii din casetă.

— Ticălosule! şopti Georges, pierzîndu-şi cumpătul în faţa unui asemenea neruşinări.

Domnul de Béchameil ciulise urechile, iar ofiţerul din Rennes părea pe jumătate convins.

— Ai curajul să negi, Georges Treml? continuă Vaunoy. Omul care te-ajută acum nu-i unul şi-acelaşi cu cel care-a condus atacul de azi-noapte?

— Dac-aş fi ştiut, mormăi Goton, zău c-aş fi pus puşca pe el!

— Omul acesta, care-ţi aduce partea ce ţi se cuvine, nu-i cumva dintre cei al căror simplu nume e suficient ca să-l condamne? Înainte, slujbaşi ai regelui! Puneţi mîna pe conducătorul Lupilor!

— Lupul Alb? strigară în acelaşi timp Béchameil, domnişoara Olive, soldaţii şi servitorii, aceştia din urmă avînd grijă să facă şi cîţiva paşi înapoi.

Soldaţii se repeziră şi-l împresurară pe Jean Blanc.

— Puneţi mîna pe el! urlă Béchameil. Ah, tîlhar nenorocit! Ai să-mi înapoiezi cele cinci sute de mii de livre!

Cît despre domnişoara Olive, aceasta se grăbise să leşine la auzul simplului nume de *Lupul Alb*.

Georges Treml îşi scoase spada din teacă, decis să-l apere pe cel care-l ajutase atît de mult şi care mai era şi tatăl Mariei.

N-avu însă nevoie să-şi folosească spada. În momentul cînd soldaţii îşi închideau cercul, ca să

pună mîna pe şeful Lupilor, acesta se lăsă uşor în jos, apoi făcu un salt extraordinar, care-l proiectă pe deasupra capetelor atacatorilor, pînă la una din ferestrele salonului.

Soldaţii rămaseră stupefiaţi, neştiind ce să facă.

Jean Blanc sări pe pervazul ferestrei.

— Orice-ai face, Vaunoy, ai pierdut! Nu vei avea nici măcar ocazia să te răzbuni.

— Trageţi! Dar trageţi odată! urlă Vaunoy, care smulse muscheta din mîna unui soldat, îndreptînd-o spre Jean Blanc.

Dar Georges îl lovi cu spada peste ţeava armei, şi glonţul se înfipse în perete.

— Ne mai întîlnim noi o dată, Hervé de Vaunoy! zise albinosul, fără să se tulbure. Va fi şi ultima, pentru că atunci ne vom regla toate socotelile!

Cu aceste cuvinte, sări în curte, se căţără pe zid cu agilitatea-i binecunoscută şi dispăru în pădure.

— Trageţi! Trageţi! ţipă Vaunoy, prăbuşindu-se sfîrşit într-un jilţ.

Soldaţii traseră şi încăperea se umplu de fum.

Acuzaţia la adresa tînărului moştenitor al familiei Treml nu putu fi susţinută cu probe. Pînă şi Vaunoy renunţă să mai lupte.

Îşi jucase cartea cea mare şi pierduse. Aşa că se resemnă — cel puţin în aparenţă.

Domnul de Béchameil, marchiz de Nointel, trebui să suporte pierderea celor cinci sute de mii de livre, lucru pentru care cititorul nu trebuie să-l căineze din cale-afară, pentru că anual făcea rost de dublul acestei sume, servindu-se direct din buzunarul regelui.

Devenind breton, Georges Treml nu putea să-şi piardă dintr-o dată sentimentul de respect şi afec-

ţiune pe care considera că i-l datorează regelui. Nu făcu opoziţie la curte, în Paris, dar îşi ajută supuşii să-şi plătească impozitele şi luă măsuri prin care să le protejeze munca.

Numai un suflet parşiv şi dornic să facă rău poate declara că o reconciliere între bogaţi şi săraci e imposibilă.

De-abia trecuseră trei ani de la evenimentele de mai sus, că în pădure nu mai exista nici urmă de Lup. În schimb, deseori puteau fi zărite grupuri mari de oameni, îngenuncheaţi lîngă crucea Sfintei-Fecioare-din-Inima-Pădurii. Pădurenii îi mulţumeau Maicii Domnului că le-a redat pe urmaşul familiei Treml — puternicul lor protector şi binefăcător.

Nici Georges Treml de La Tremlays nu uită că timp de douăzeci de ani fusese Didier, şi-atît.

Mare senior prin naştere, dar de formaţie soldat, consideră că are dreptul să-şi întrebe numai inima în ce priveşte alegerea viitoarei soţii.

Cu siguranţă, îşi închipuia că nu va întîlni nici un fel de obstacol în calea intenţiilor sale. Şi totuşi exista unul, cît se poate de serios: Jean Blanc, care-i refuză categoric tînărului senior mîna fiicei sale.

Şi nu glumea. Niciodată nu se întîmplase ca un milionar să refuze un cerşetor, sau ca un duce sau pair să nu accepte compania unui poet, atît de categoric precum se împotrivise bietul albinos.

Şi el îşi avea propriile-i idei despre onoare — rigide, inflexibile — mai puternice decît toate prejudecăţile nobilimii bretone, luate la un loc.

Didier îi porunci, îl rugă iar şi iar, dar zadarnic. Într-o bună zi, însă, avu buna inspiraţie să jure în faţa lui Dumnezeu, pe onoarea lui de gentilom breton, că nu va avea altă soţie decît pe Marie.

Jean Blanc se declară învins: neamul Treml trebuia să-şi asigure urmaşi.

Astfel, într-o frumoasă dimineaţă, Marie păşi pe poarta castelului La Tremlays, aducînd cu ea aici pentru totdeauna veselia şi liniştea.

N-avea blazon, dar în castel existau oricum destule, cîte unul sub fiecare portret al bătrînilor şi austerilor stăpîni ai domeniului.

De altfel, dintre toate castelanele din tablouri, care respirau de secole mireasma veşnic proaspătă a buchetelor de flori pe care le ţineau în mînă, nici una nu s-ar fi putut compara cu această fiică a pădurii, nici ca frumuseţe, nici ca suflet.

Că avea sau nu dreptate, pentru căpitan aceste două calităţi cîntăriseră greu.

Mult timp după aceea, cînd copiii lui Georges şi ai Mariei alergau prin pădure, supravegheaţi de bătrîna Goton Réhou, la mănăstirea Saint-Aubin-du-Cormier se retrăsese o călugăriţă, pe nume Alix, care le ieşea cîteodată în cale şi-i săruta surîzînd.

Iată o altă mare eroare întîlnită prin cărţi, unde se spune că femeile ce şi-au închinat sufletul lui Isus îşi pierd zîmbetul. În realitate, ele nu pot fi decît fericite, pentru că iubesc cu toată fiinţa lor, iar o astfel de fericire durează pînă dincolo de moarte!

Cît despre Hervé de Vaunoy, să vedem ce s-a întîmplat şi cu el, la şase luni după ce Georges reintrase în drepturi.

Vaunoy părăsise castelul La Tremlays, refugiindu-se la Rennes. Îi ceruse lui Georges îngăduinţa de a-şi lua din fostul birou cîteva obiecte care îi aparţinuseră.

Georges acceptă numaidecît.

Vaunoy veni cu o escortă destul de numeroasă. Fostul său birou era aceeaşi încăpere în care se retrăgea singuratic Nicolas Treml şi în care se găsea dulăpiorul de unde bătrînul senior scosese cele o sută de mii de livre, înainte de-a părăsi Bretonia pentru totdeauna.

În dulăpior încă mai existau o groază de bani, lăsaţi de Nicolas Treml, precum şi unele economii ale lui Vaunoy. Hervé goli dulăpiorul şi, încărcat cu aceste bogăţii, porni înapoi spre Rennes.

Dar oamenii din escortă ajunseră în oraş fără el şi povestiră, înspăimîntaţi, că la marginea pădurii răsunase un foc de armă, iar Hervé, împuşcat drept în inimă, se prăbuşise la pămînt, rămînînd lungit pe muşchiul potecii.

„Ne-am îndreptat privirea spre locul de unde se auzise trosnetul de armă", istorisiră valeţii. „Se înserase, dar am reuşit, totuşi, să vedem o siluetă albă, care sărea din creangă în creangă, cum nu-i în stare să facă nici o făptură omenească, şi care-a dispărut apoi, undeva, în vîrful unui castan."

A doua zi, fu descoperit în iarbă cadavrul lui Hervé de Vaunoy. Lîngă el se găsea vechea muschetă, moştenită de Lupul Alb de la tatăl său.

Cuprins

Prolog

1. Cîntecul 5
2. Caseta de metal 18
3. Ascunzătoarea 29
4. Groapa Lupilor 38
5. Scorbura stejarului 45
6. Călătoria 53
7. Pădurea Villers-Cotterets 60
8. Tutela 68
9. Iazul La Tremlays 72
10. Veghea 78
11. Fleur-des-Genêts 86
12. În pădure 93
13. Căpitanul Didier 99
14. În care Lupul Alb începe să-şi arate colţii 106
15. Portrete 114
16. Sfatul de taină al domnului de Vaunoy 123
17. Vizita matinală 131
18. Vise 137
19. La umbra carpenilor 144
20. Înainte şi după mical dejun 149
21. Domnişoara de Vaunoy 161
22. Doi servitori credincioşi 167
23. Călătoria lui Jude Leker 177
24. Coliba 188
25. Opt oameni şi un perceptor 198
26. Criza de epilepsie 208
27. Primul sos béchamel 219
28. În bîrlogul Lupilor 230
29. Înainte de luptă 243
30. Patru contra unu 254
31. Alix şi Marie 265
32. Odăiţa 278
33. Tribunalul Lupilor 289
34. Jean Blanc 297